

แนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

วิทยานิพนธ์
ของ
จรรย์ชา วิชิตมงคล

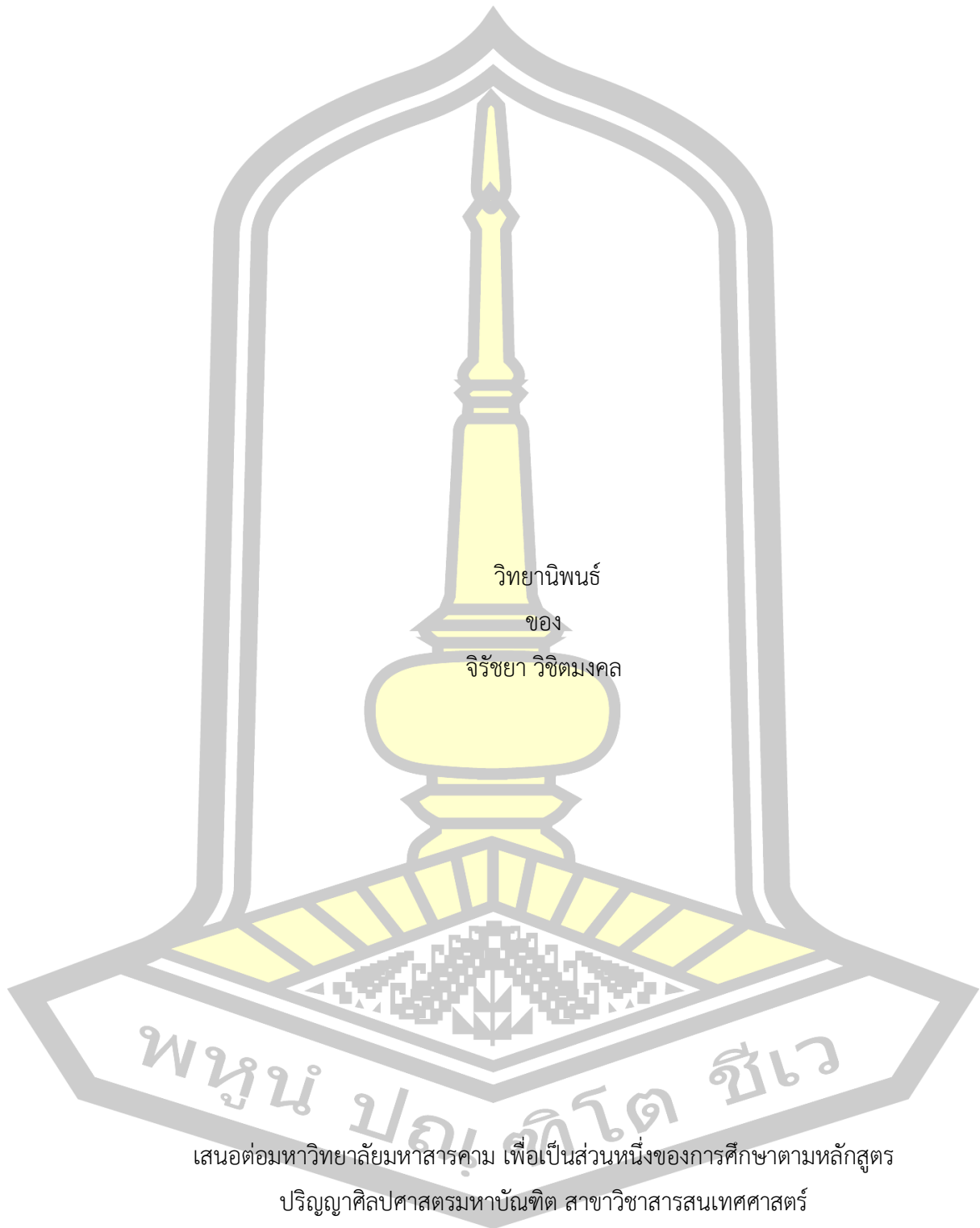
เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสารสนเทศศาสตร์

สิงหาคม 2564

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

แนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

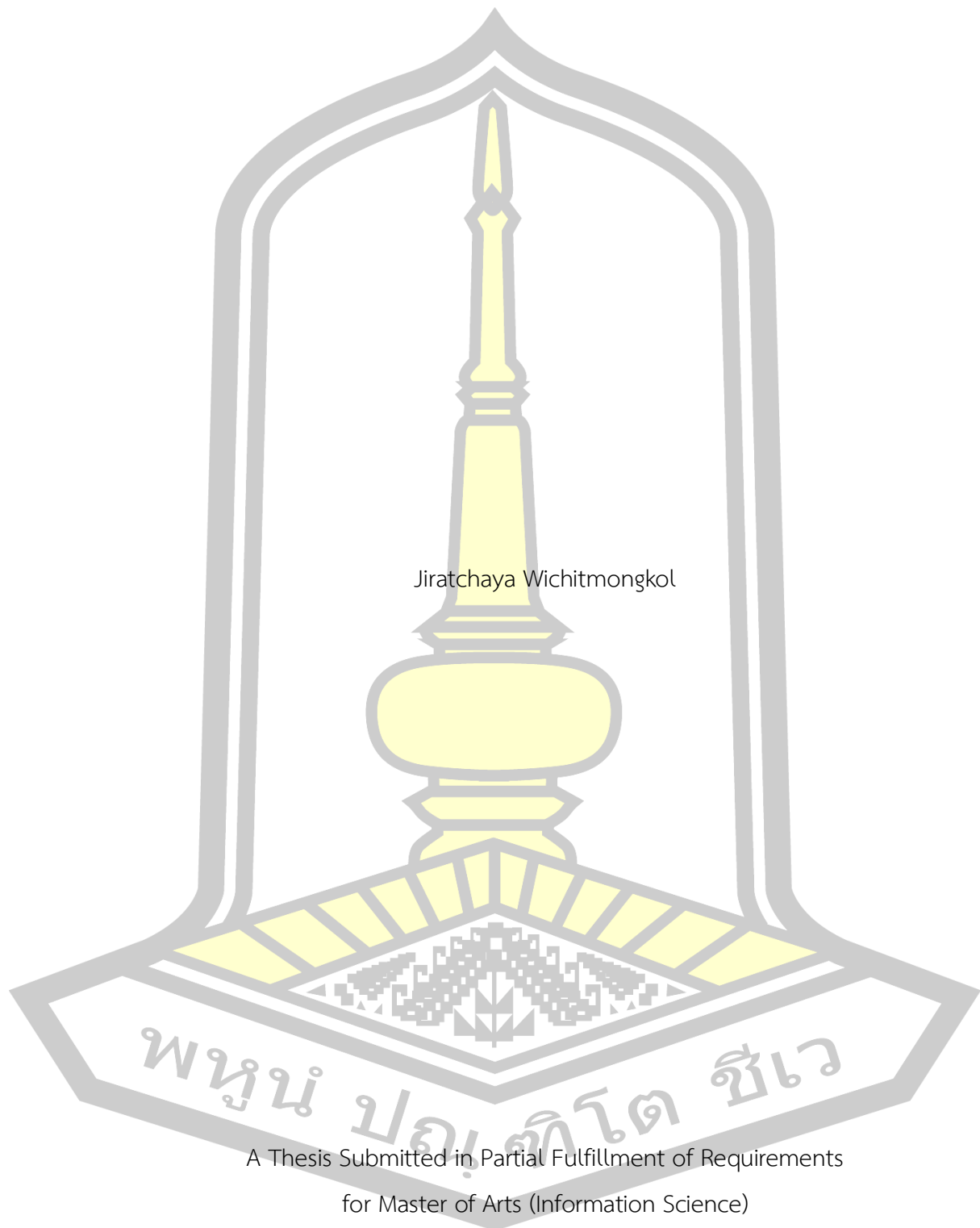
เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสารสนเทศศาสตร์

สิงหาคม 2564

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Guideline of Information Commons for Roi Et Rajabhat University Library

Jiratchaya Wichitmongkol

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements
for Master of Arts (Information Science)

August 2021

Copyright of Mahasarakham University

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของนางสาวจิรัชยา วิจิตมงคล
แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
สารสนเทศศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(ผศ. ดร. พรทิพย์ วรกุล)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(ผศ. ดร. ฉันทนา เวชโอสถศักดิ์)

.....กรรมการ

(ผศ. ดร. รุ่งทิพย์ เจริญศักดิ์)

.....กรรมการ

(อ. ดร. ภาธร นิลอาธิ)

มหาวิทยาลัยขอนแก่นให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสารสนเทศศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

.....
(ผศ. ศศิธร แก้วมัน)

คณบดีคณะวิทยาการสารสนเทศ

.....
(รศ. ดร. กริสน์ ชัยมูล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ชื่อเรื่อง	แนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด		
ผู้วิจัย	จิรัชยา วิชิตมงคล		
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ฉันทนา เวชโอสถศีกดา		
ปริญญา	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชา	สารสนเทศศาสตร์
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	ปีที่พิมพ์	2564

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ความต้องการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด และแนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด กลุ่มตัวอย่างการวิจัยครั้งนี้ ผู้บริหาร จำนวน 2 คน บรรณารักษ์ จำนวน 3 คน อาจารย์ จำนวน 164 คน นักศึกษา จำนวน 484 คน และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 656 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม ข้อมูลที่ได้ในเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์ตีความ สรุปความ โดยนำเสนอในรูปของตารางและพรรณนาวิเคราะห์ ส่วนข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้วิธีการวิเคราะห์ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันของการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด โดยภาพรวมนักศึกษาและอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเหมาะสมมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นด้านบุคลากรมีความเหมาะสมมากที่สุด คือ บุคลากรมีความรู้ความสามารถและทักษะทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ส่วนอาจารย์มีความคิดเห็นด้านบุคลากรมีความเหมาะสมมากที่สุด คือ บุคลากรช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาในการให้บริการด้วยความรวดเร็ว และความต้องการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด โดยภาพรวมนักศึกษาและอาจารย์มีความต้องการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดอยู่ในระดับต้องการมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า นักศึกษามีความต้องการด้านบุคลากรอยู่ในระดับต้องการมาก คือ บุคลากรมีความรู้ความสามารถและทักษะทางเทคโนโลยีสารสนเทศ และอาจารย์มีความต้องการด้านบุคลากรมากที่สุดคือ บุคลากรมีความรู้ความสามารถในการตอบคำถามและการช่วยค้นคว้า

แนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด 1) ด้านการจัดสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก บรรยากาศ ควรจัดแบ่งพื้นที่การเรียนรู้ที่เป็นสัดส่วน

จัดแบ่งพื้นที่ (Zoning) ตามแนวทางการจัดพื้นที่ของห้องสมุด เพื่อรองรับกิจกรรมการเรียนรู้ที่มี สถานการณ์การใช้งานที่แตกต่างกันจัดให้มีการจัดพื้นที่การเรียนรู้ด้วยตนเอง ที่เน้นการจัด สภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ มีบรรยากาศที่เงียบสงบ สำหรับผ่อนคลาย พื้นที่สำหรับ การศึกษาอย่างไม่เป็นทางการ สามารถเข้าถึงได้ง่าย ซึ่งพื้นที่นั้นเป็นพื้นที่ที่มีการออกแบบอย่าง ยืดหยุ่นเพื่อให้ผู้ใช้สามารถจัดกิจกรรมได้ตามความต้องการ 2) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ควรพัฒนา ระบบสารสนเทศที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้บริการ ได้แก่ ควรจัดหาหรือพัฒนาเทคโนโลยี สารสนเทศที่สามารถประยุกต์ใช้กับงานประชาสัมพันธ์ของศูนย์วิทยบริการ และควรกำหนดจุดบริการ อินเทอร์เน็ตไร้สาย เครือข่ายไร้สายที่มีความเร็วสูงมีความเสถียรและความปลอดภัย เพื่อให้ครอบคลุม ทุกพื้นที่ในการให้บริการสามารถรองรับปริมาณการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตของผู้ใช้บริการจำนวนมาก 3) ด้านบริการสารสนเทศ ควรมีการพัฒนารูปแบบการให้บริการสารสนเทศ โดยจัดให้มีศูนย์บริการแบบ เบ็ดเสร็จ (One Stop Service Center) ควรจัดหาทรัพยากรสารสนเทศที่เป็นสื่อดิจิทัลมากขึ้น และ ให้มีสัดส่วนมากกว่าสื่อสิ่งพิมพ์ ผู้ใช้บริการสามารถเข้าใช้บริการผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ควรผลิต สื่อสารสนเทศดิจิทัลที่เป็นผลงานลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด 4) ด้านบุคลากร ควรจัดให้ บุคลากรเพิ่มทักษะและมีความรู้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ ด้านการให้บริการงานวิจัย การ ให้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้บริการและตอบคำถามของผู้ใช้บริการอย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ : การจัดพื้นที่การเรียนรู้, พื้นที่การเรียนรู้, ห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

TITLE	Guideline of Information Commons for Roi Et Rajabhat University Library		
AUTHOR	Jiratchaya Wichitmongkol		
ADVISORS	Assistant Professor Chanthana Wachousukda , Ph.D.		
DEGREE	Master of Arts	MAJOR	Information Science
UNIVERSITY	Maharakham University	YEAR	2021

ABSTRACT

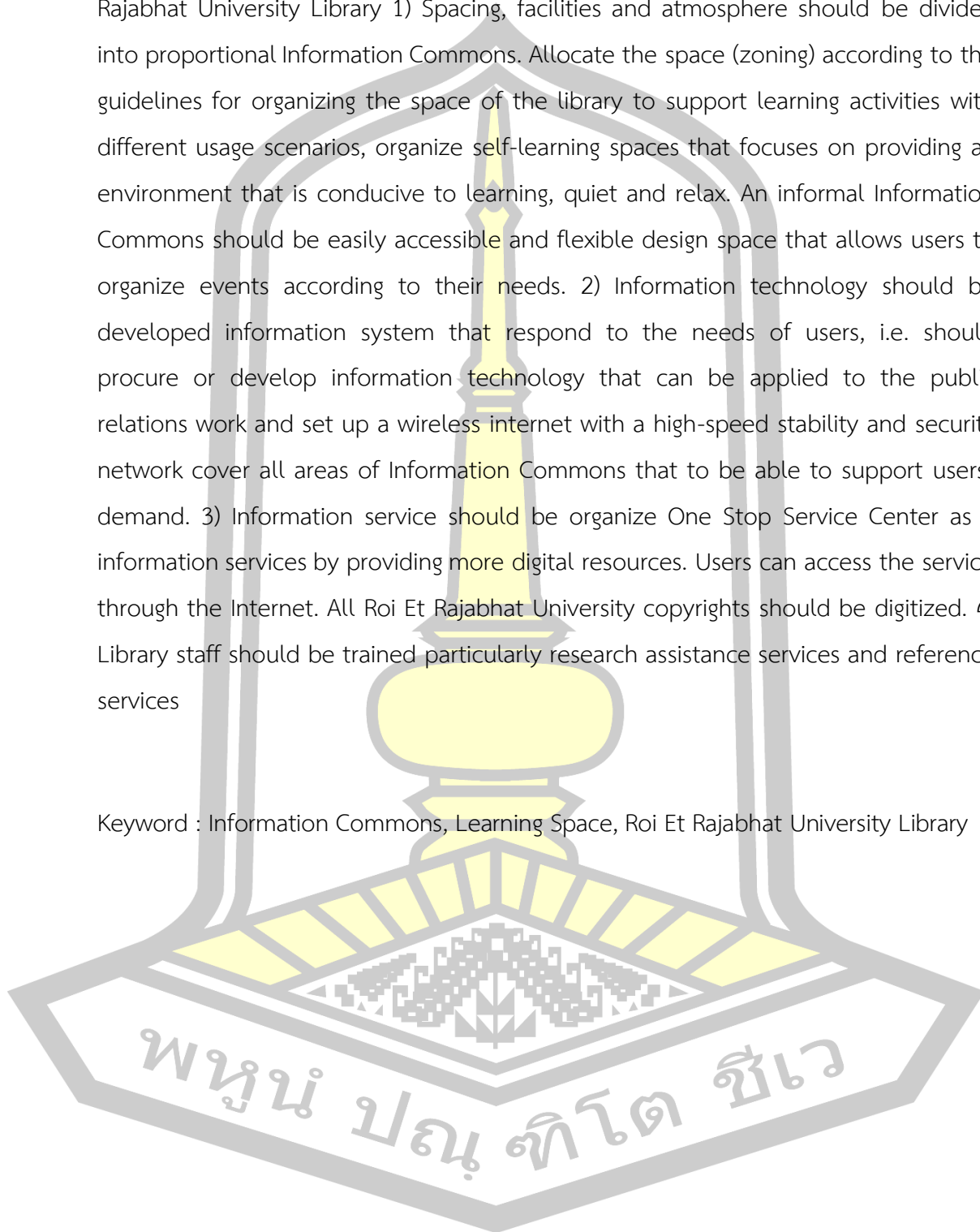
The purpose of this research was to study the current conditions, need and guideline to organize Information Commons at Roi Et Rajabhat University Library. The sample of this research totaling 656 people consisted of 2 administrators, 3 librarians, 164 lectures, 484 students and 3 experts. The research instruments were questionnaire and qualitative method was conducted by in-depth interview with administrators. Qualitative data was analyzed by using the content analysis. Quantity data was analyzed by using percentage, average, and standard deviation.

The results showed that the current condition of the Information Commons arrangement of the Roi Et Rajabhat University Library overall, students and lectures of Roi Et Rajabhat University had their opinions at a very appropriate level. When considering each aspect, it was found that the students' opinions on library staffs were the most appropriate, i.e. library staff had knowledge, abilities and skills in information technology. As for the lectures' opinions, the library staff were most appropriate are assistance, problems solving with speed and the need to organize learning areas of the Roi Et Rajabhat University Library. Overall, students and lectures had a high level. When considering each aspect, it was found that the students' needs were at high level, namely, library had knowledge, abilities and skills in information technology and lectures need library staff to have reference service skills at high level.

Guidelines for organizing Information Commons of Roi Et Rajabhat University Library

- 1) Spacing, facilities and atmosphere should be divided into proportional Information Commons. Allocate the space (zoning) according to the guidelines for organizing the space of the library to support learning activities with different usage scenarios, organize self-learning spaces that focuses on providing an environment that is conducive to learning, quiet and relax. An informal Information Commons should be easily accessible and flexible design space that allows users to organize events according to their needs.
- 2) Information technology should be developed information system that respond to the needs of users, i.e. should procure or develop information technology that can be applied to the public relations work and set up a wireless internet with a high-speed stability and security network cover all areas of Information Commons that to be able to support users' demand.
- 3) Information service should be organize One Stop Service Center as a information services by providing more digital resources. Users can access the service through the Internet. All Roi Et Rajabhat University copyrights should be digitized.
- 4) Library staff should be trained particularly research assistance services and reference services

Keyword : Information Commons, Learning Space, Roi Et Rajabhat University Library

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความรู้และความช่วยเหลืออย่างสูงยิ่งจาก

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉันทนา เวชโอสถศักดา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ซึ่งได้กรุณาสละเวลาให้คำปรึกษาแนะนำ และตรวจสอบแก้ไข ข้อบกพร่องด้วยความเอาใจใส่ตลอดมา ตั้งแต่เริ่มต้นจนสำเร็จเรียบร้อย จึงขอขอบพระคุณอย่างสูง ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรทิพย์ วรกุล ประธานกรรมการสอบ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุ่งทิพย์ เจริญศักดิ์ และอาจารย์ ดร.ภาธร นิลอาธิ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะ ตลอดจนช่วยตรวจสอบแก้ไขให้วิทยานิพนธ์นี้มีความสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณคณาจารย์สาขาวิชา สารสนเทศศาสตร์ทุกท่าน ที่เมตตาให้คำแนะนำในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ และขอขอบพระคุณหัวหน้าศูนย์วิทยบริการ ขอขอบคุณเพื่อนนิสิตปริญญาโทที่คอยให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำและให้กำลังใจมาโดยตลอดจนทำให้วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอขอบพระคุณ คุณแม่ และครอบครัวตลอดจนญาติพี่น้องทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจมาโดยตลอด สุดท้ายนี้ขอโน้มรำลึกพระคุณบิดา มารดา ครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านที่อยู่เบื้องหลังความสำเร็จในครั้งนี้

จิรัชยา วิชิตมงคล

พูนุ่ ปณุ่ ทิโต ชีเว

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ฅ
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพ.....	ฐ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
สภาพแวดล้อมการเรียนรู้.....	7
การจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด (Information Commons).....	13
ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา.....	28
บริบทห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.....	29
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	34
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	43
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	43

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	46
การสร้างเครื่องมือ	47
การเก็บรวบรวมข้อมูล	51
การจัดกระทำกับข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล	52
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	53
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	56
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	56
ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	56
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	57
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	109
ความมุ่งหมายของการวิจัย	109
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	109
การเก็บรวบรวมข้อมูล	110
การวิเคราะห์ข้อมูล	111
สรุปผล	111
อภิปรายผล	119
ข้อเสนอแนะ	124
บรรณานุกรม	126
ภาคผนวก	131
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูล	132
ภาคผนวก ข แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	141
ประวัติผู้เขียน	181

สารบัญตาราง

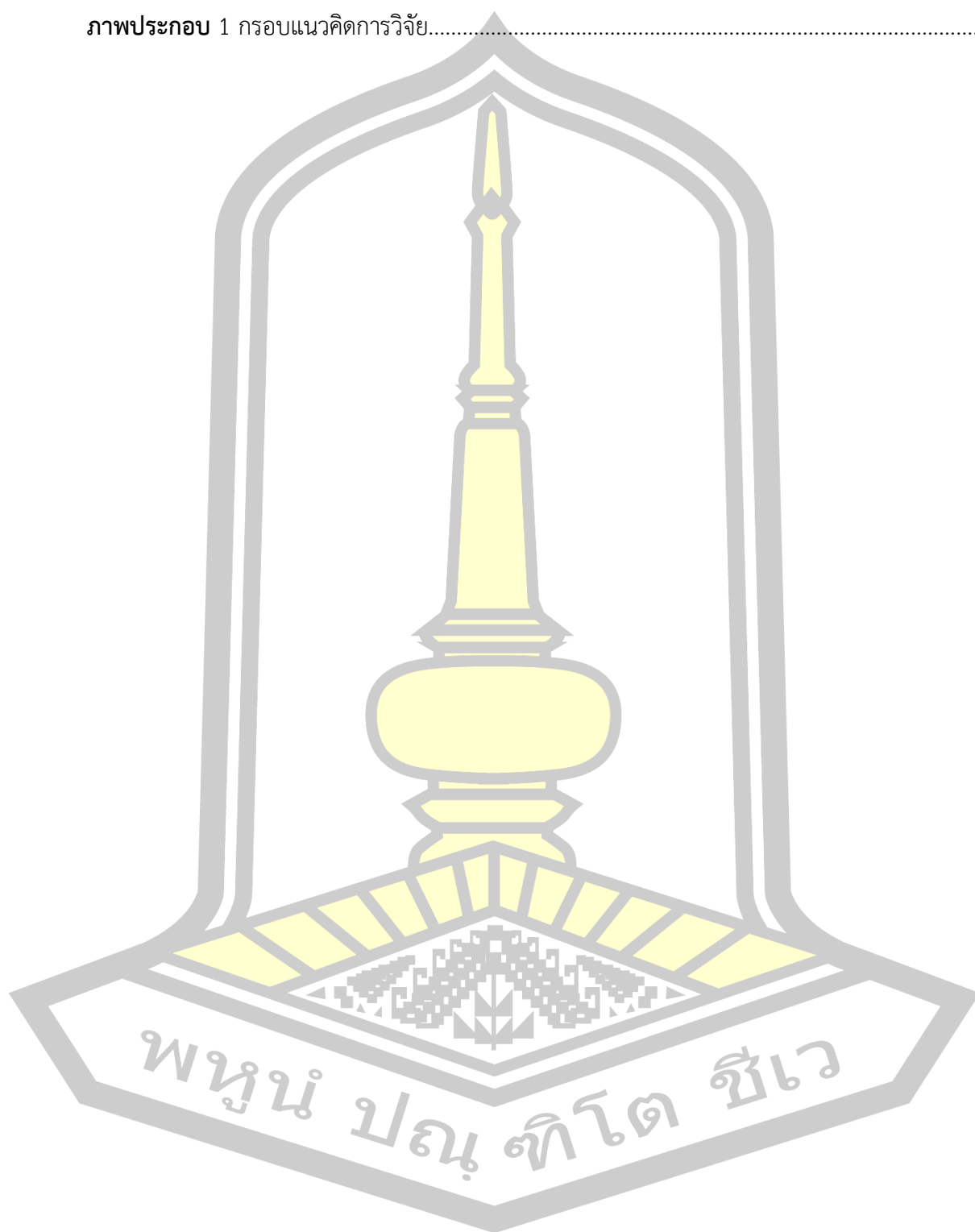
ตาราง 1	พื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด.....	23
ตาราง 2	สิทธิการยืมหนังสือ.....	32
ตาราง 3	รายการค่าปรับ.....	32
ตาราง 4	แสดงจำนวนอาจารย์แยกตามคณะของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.....	44
ตาราง 5	แสดงจำนวนนักศึกษาระดับปริญญาโทแยกตามคณะของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.....	44
ตาราง 6	แสดงจำนวนนักศึกษาระดับปริญญาตรีแยกตามคณะของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.....	45
ตาราง 7	แสดงจำนวนผู้บริหารและบรรณารักษ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.....	45
ตาราง 8	จำนวนและร้อยละเกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	63
ตาราง 9	จำนวนและร้อยละผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามคณะที่สังกัด.....	64
ตาราง 10	จำนวนและร้อยละผู้ตอบแบบสอบถามตามความถี่ในการเข้าใช้บริการห้องสมุด.....	65
ตาราง 11	จำนวนและร้อยละผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามวัตถุประสงค์ในการเข้าใช้บริการห้องสมุด.....	66
ตาราง 12	จำนวนและร้อยละผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามประเภทของทรัพยากรสารสนเทศที่ใช้บริการ.....	67
ตาราง 13	จำนวนและร้อยละผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามบริการสารสนเทศที่ใช้บริการ.....	68
ตาราง 14	สภาพปัจจุบันและความต้องการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ด้านการจัดสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก บรรยากาศ.....	69
ตาราง 15	สภาพปัจจุบันและความต้องการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ.....	71
ตาราง 16	สภาพปัจจุบันและความต้องการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ด้านบริการสารสนเทศ.....	72
ตาราง 17	สภาพปัจจุบันและความต้องการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ด้านบุคลากร.....	74

ตาราง 18 สภาพปัจจุบันและความต้องการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด จำแนกโดยรวม	77
ตาราง 19 สภาพปัจจุบันและความต้องการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด ของอาจารย์มหาวิทยาลัย ราชภัฏร้อยเอ็ด ด้านการจัดสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก บรรยากาศ	78
ตาราง 20 สภาพปัจจุบันและความต้องการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด ของอาจารย์มหาวิทยาลัย ราชภัฏร้อยเอ็ด ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	80
ตาราง 21 สภาพปัจจุบันและความต้องการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด ของอาจารย์มหาวิทยาลัย ราชภัฏร้อยเอ็ด ด้านบริการสารสนเทศ.....	81
ตาราง 22 สภาพปัจจุบันและความต้องการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด ของอาจารย์มหาวิทยาลัย ราชภัฏร้อยเอ็ด ด้านบุคลากร	83
ตาราง 23 สภาพปัจจุบันและความต้องการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด ของอาจารย์มหาวิทยาลัย ราชภัฏร้อยเอ็ด จำแนกโดยรวม.....	85
ตาราง 24 ผลการสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี ประเด็นการสัมภาษณ์และการสอบถามจาก กลุ่มเป้าหมาย.....	87
ตาราง 25 ผลการประเมินแนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด	101

สารบัญภาพ

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....6

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ห้องสมุดเป็นปัจจัยสำคัญด้านวิชาการที่ช่วยสนับสนุนการศึกษา ค้นคว้า ทรัพยากรสารสนเทศเชิงวิชาการ การส่งเสริมการอ่านและมีพื้นที่การเรียนรู้ นอกเหนือไปจากห้องเรียนหรือบางครั้งถูกเรียกว่าพื้นที่การเรียนรู้อย่างไม่เป็นทางการ ในปัจจุบันบทบาทของห้องสมุดเปลี่ยนไปจากเดิม โดยผู้เรียนให้คุณค่ากับห้องสมุดที่เป็นพื้นที่ที่มีสิ่งแวดล้อมทางด้านวิชาการสำหรับการทำงาน และเป็นพื้นที่การเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น มีห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาหลายแห่งทั้งในประเทศและต่างประเทศได้ปรับเปลี่ยนการให้บริการห้องสมุดรูปแบบเดิมไปสู่การจัดการจัดบริการพื้นที่การเรียนรู้ที่ตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ยุคดิจิทัล การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เมื่อโลกเข้าสู่ยุคดิจิทัล การเรียนรู้ของผู้เรียนไม่ได้จำกัดอยู่แค่ในห้องเรียน แต่ผู้เรียนสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลและแหล่งความรู้ในรูปแบบดิจิทัล ต้องสามารถสร้างบรรยากาศและการเรียนรู้หรือการศึกษาที่สามารถเกิดขึ้นได้ทุกที่ทุกเวลา ทำให้สถาบันอุดมศึกษาต้องปรับกระบวนการเรียนการสอน จัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับยุคดิจิทัล ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาในฐานะที่เป็นแหล่งสารสนเทศเพื่อการศึกษา ค้นคว้า และเรียนรู้ ซึ่งเป็นหน่วยงานให้บริการทางด้านสารสนเทศ จึงจำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนพื้นที่และการให้บริการ โดยจัดเป็นพื้นที่สำหรับการเรียนรู้ (รุจโรจน์ แก้วอุไร & ชโรชนี ชัยมินทร์, 2562) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของระบบห้องสมุดที่เกิดขึ้นเพื่อสนองความต้องการและเป็นการบูรณาการทรัพยากรและบริการเข้าด้วยกัน การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในรูปแบบของความร่วมมือ การรวมบริการและทรัพยากรต่าง ๆ ไว้ในพื้นที่เดียวกันซึ่งถือว่าเป็นพื้นที่การเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อให้สามารถเข้าถึงทรัพยากรต่าง ๆ ของห้องสมุดตลอดจนถึง การได้รับความช่วยเหลือแนะนำ โดยมีการสนับสนุนด้านเทคนิคและซอฟต์แวร์ต่าง ๆ เพื่อให้นักศึกษาสามารถทำการวิจัยและทำงานที่ได้รับมอบหมายภายในสภาพแวดล้อมแบบเบ็ดเสร็จ (One-stop Shopping) โดยมุ่งเน้นการจัดสภาพแวดล้อมแห่งการเรียนรู้ที่สนับสนุนการเรียนการสอนของสถาบัน (สมาน ลอยฟ้า, 2549) โดยมีรูปแบบการเรียนการสอนแบบ e-learning ไม่เฉพาะการสืบค้นข้อมูล แต่เปลี่ยนเป็นการใช้ข้อมูลจากเทคโนโลยีภายในห้องสมุดอย่างต่อเนื่อง ซึ่งบางมหาวิทยาลัยเปิดห้องสมุดให้ผู้ใช้บริการตลอด 24 ชั่วโมง ในช่วงเวลาสอบ หรือมีการจัดพื้นที่อินเทอร์เน็ตโดยเฉพาะ ฉะนั้นห้องสมุดจึงเป็นสถานที่ถ่ายทอดความรู้ที่เป็นแหล่งรวบรวมข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ และวิชาการต่าง ๆ ที่นักศึกษาสามารถค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมได้ตลอดเวลา เป็นคลังความรู้ที่คุ้มค่า คือจะต้องรู้ว่าผู้เรียน ประชาชน ผู้ใช้บริการมีวัตถุประสงค์อะไรในการใช้ห้องสมุด ส่วนใหญ่แล้วผู้เข้าใช้บริการจะใช้ห้องสมุดเพื่อพัฒนาตัวเองในด้านอาชีพ พัฒนา

ความรู้ในการเรียน การทำงานการวิจัย ทักษะและความสามารถของตนเอง(ฉัตรเฉลิม อิศรางกูร ณ อยุธยา, 2552) ในศตวรรษที่ 21 ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาระดับโลกหลายแห่งมีแนวโน้มที่จะปรับปรุงโครงสร้างการดำเนินงานของห้องสมุดเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ใช้บริการ โดยคำนึงถึงพฤติกรรมและความต้องการของนักศึกษารุ่นใหม่ที่มีความคุ้นเคยกับการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เป็นหลัก โดยทำการปรับปรุงพื้นที่การเรียนรู้ จากห้องสมุดดั้งเดิม เป็นพื้นที่ส่วนรวมแบบสาธารณะที่เรียกว่า การจัดพื้นที่การเรียนรู้ Information Commons เพื่อให้บริการสารสนเทศ โดยรวมบริการของห้องสมุดได้แก่ 1) งานบริการช่วยค้นคว้าวิจัย 2) บริการทรัพยากรสารสนเทศแบบดิจิทัล 3) งานบริการเทคโนโลยีสารสนเทศ 4) บริการให้คำปรึกษาและแก้ไขปัญหาทางคอมพิวเตอร์ 5) บริการเครื่องคอมพิวเตอร์และซอฟต์แวร์ต่าง ๆ ที่ผู้ใช้บริการจำเป็นต้องใช้ 6) จัดเตรียมเครือข่ายไร้สายและอุปกรณ์อำนวยความสะดวกทุกชนิด 7) ปรับพื้นที่ให้มีบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อผู้ใช้บริการ เช่น จัดให้มีห้องสำหรับสัมมนา กลุ่มย่อย ทบพวนบทเรียน ปรึกษาหารือร่วมกัน ฝึกซ้อมการนำเสนอ ให้บริการผลิตสื่อมัลติมีเดียมีการจัดเตรียมเจ้าหน้าที่ซึ่งมีความรู้ความชำนาญไว้คอยให้ความช่วยเหลือ มีห้องบริการเครื่องพิมพ์ ผลิตภาพยนตร์เพื่อพักผ่อนหย่อนใจ เป็นต้น]นอกจากนั้นยังมีบริการให้คำปรึกษาด้านการเขียนรายงาน วิทยานิพนธ์ วิเคราะห์ข้อมูลและสถิติการใช้ภาษา การแปลภาษา และอื่น ๆ ขยายขอบข่ายการบริการ กลายเป็น พื้นที่แห่งการเรียนรู้ (Learning Commons)(รุจเรขา วิทยายุทธพิบูล, 2553)

การจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด ที่เกิดขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการและการคาดการณ์ถึงความต้องการของผู้ใช้การจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดจึงเป็นการบูรณาการทรัพยากรและบริการต่าง ๆ เข้าด้วยกัน โดยมุ่งเน้นการจัดสภาพแวดล้อมแห่งการเรียนรู้ที่สนับสนุนการเรียนการสอนของสถาบัน และมุ่งการจัดให้มีเทคโนโลยีต่าง ๆ เพื่อสนองความต้องการที่แตกต่างกันของผู้ใช้บริการ เน้นการกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Collaborative learning) และมีความยืดหยุ่นในการเปลี่ยนแปลง เนื่องจากความต้องการ ความชอบ และความต้องการของนักศึกษาเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา (สมาน ลอยฟ้า, 2549) ในเชิงกายภาพของพื้นที่การเรียนรู้ เป็นการจัดพื้นที่เพื่อให้บริการแก่ผู้ใช้สามารถได้รับทุกสิ่งตามต้องการที่เกี่ยวข้องกับบริการสารสนเทศและเทคโนโลยี ปกติจะตั้งอยู่ในบริเวณซึ่งเป็นศูนย์กลางในจุดที่มองเห็นได้ง่าย และเข้าถึงได้ง่าย (Hales, 2000)

สำหรับแนวคิดเกี่ยวกับสถานที่การจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด เป็นสถานที่ที่มีการออกแบบที่เน้นการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้เพื่อให้ผู้ใช้มีความกระตือรือร้น และการทำงานแบบร่วมมือกันระหว่างหน่วยงาน ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ใช้บริการสามารถเข้าถึง (Access) จัดการ (Manage) และผลิต (Produce) สารสนเทศได้ในสถานที่เดียวกัน ซึ่งในการออกแบบพื้นที่ จะยึดผู้ใช้บริการเป็นสำคัญ โดยคำนึงในการออกแบบ คือ ลักษณะของพื้นที่ที่ต้องมีความน่าสนใจ มีความ

สะดวกสบายและสามารถใช้ประโยชน์ได้จริง(Roberts, 2007) ทั้งนี้มีเป้าหมายเพื่อดึงดูดให้ผู้ใช้เข้ามาใช้บริการทรัพยากรต่าง ๆ ของห้องสมุด (Martin, 1999)และเพื่อให้ผู้ใช้บริการมีทางเลือกในการใช้ประโยชน์มากขึ้น โดยการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดจะประกอบด้วย พื้นที่เพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองแบบอิสระที่มีบรรยากาศที่เงียบสงบ พื้นที่เพื่อการเรียนรู้กลุ่ม ห้องสำหรับฝึกการนำเสนอ โต๊ะนั่งแบบรายบุคคล พื้นที่สำหรับการศึกษาอย่างไม่เป็นทางการ พื้นที่ที่ต้องการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ต่างๆ พื้นที่สำหรับผ่อนคลาย ซึ่งประกอบด้วยเก้าอี้ที่สะดวกสบายในการนั่งเพื่อผ่อนคลายการทำงานหรือการศึกษาโดยมีโทรทัศน์ให้ดู เป็นต้น

การจัดสถานที่ จะเป็นการจัดสถานที่เพื่อเกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่ม โดยครุภัณฑ์จะออกแบบให้สามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดที่นั่งได้หลายรูปแบบตามวัตถุประสงค์การใช้งาน ทั้งนี้เพื่อให้การใช้พื้นที่ที่มีความยืดหยุ่น บรรยากาศในพื้นที่ของการจัดพื้นที่การเรียนรู้จะให้ความรู้สึกที่สะดวกสบาย จะไม่ใช่บริเวณที่เงียบสงบไม่ใช้เสียง นอกจากนี้สิ่งแวดล้อมของพื้นที่และห้องต่างๆ จะมีลักษณะที่เชิญชวนให้เข้าใช้บริการ (สมาน ลอยฟ้า, 2549)

สิ่งอำนวยความสะดวกที่มี ได้แก่ คอมพิวเตอร์ที่ทันสมัยจำนวนมาก อุปกรณ์สำหรับการผลิตสื่อมัลติมีเดีย เครื่อง scanner อุปกรณ์ด้านการพิมพ์ เช่น เครื่องพิมพ์ทั้งสีและขาวดำ เครื่องถ่ายภาพเอกสาร เครื่องโปรเจคเตอร์ ระบบเครือข่ายไร้สาย ซอฟต์แวร์สำหรับการใช้งานด้านต่าง ๆ เช่น Microsoft Word Excel และPowerPoint เป็นต้น ปลั๊กไฟซึ่งติดตั้งไว้ตามพื้นและผนัง กระดานไวท์บอร์ดแบบดิจิทัล นอกจากนี้ยังรวมถึงชั้นหนังสืออ้างอิงและหนังสืออื่นๆ ที่สามารถใช้ได้ตลอดเวลาอีกด้วย(สมาน ลอยฟ้า, 2549)

การจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ซึ่งในปัจจุบันการให้บริการในรูปแบบของการจัดพื้นที่การเรียนรู้ยังไม่มีแนวทางในการดำเนินงานการจัดพื้นที่การเรียนรู้ที่ชัดเจน จึงจำเป็นต้องหาแนวทางพัฒนาห้องสมุด เพื่อตอบสนองต่อผู้เรียนยุคใหม่และส่งเสริมบทบาทของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ให้เป็นพื้นที่แห่งการเรียนรู้บนพื้นฐานของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร รวมถึงการปรับเปลี่ยนการบริการสารสนเทศยุคดิจิทัลให้เกิดขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการ อีกทั้งในส่วนของกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏยังมีการส่งเสริมให้อาจารย์ และนักศึกษามีการทำงานด้านการวิจัยให้มากและหลากหลาย ดังนั้นห้องสมุดจึงต้องส่งเสริมสร้างบรรยากาศและอำนวยความสะดวกในการทำงานวิจัยแก่ผู้ใช้บริการ ซึ่งจะทำให้เกิดบรรยากาศในการทำวิจัย ที่ใช้พื้นที่ภายในห้องสมุดเพื่อทำการศึกษาค้นคว้าด้านการวิจัยมากขึ้น และเพื่อเป็นแนวทางในการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด และรูปแบบการให้บริการสารสนเทศแก่นักศึกษา อาจารย์ บุคลากร ตามวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย ฉะนั้นผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาแนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏ ผลที่ได้จะเป็นแนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ต่อไป

สรุปได้ว่า การจัดพื้นที่การเรียนรู้ (Information Commons) เป็นพื้นที่สำหรับการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ใช้บริการที่กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ มีการจัดพื้นที่เพื่อสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ให้กับผู้ใช้บริการ นอกจากนี้ยังมีบริการให้คำปรึกษาด้านการเขียนรายงาน วิทยานิพนธ์ วิเคราะห์ข้อมูลและสถิติการใช้ภาษา การแปลภาษาและอื่น ๆ บริการเทคโนโลยีสารสนเทศ บริการให้คำปรึกษาและแก้ไขปัญหาทางคอมพิวเตอร์ บริการเครื่องคอมพิวเตอร์และซอฟต์แวร์ต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ทำการสอน วิจัย ให้บริการทางวิชาการ ของมหาวิทยาลัยในการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน โดยใช้ “การวิจัย” เป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนภารกิจ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
2. เพื่อศึกษาความต้องการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
3. เพื่อหาแนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

ความสำคัญของการวิจัย

ได้แนวทางไปจัดพื้นที่การเรียนรู้เพื่อให้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้บริการห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

ขอบเขตการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ผู้บริหารมหาวิทยาลัย จำนวน 6 คน บรรณารักษ์ จำนวน 4 คน อาจารย์ จำนวน 277 คน นักศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 147 คน และ นักศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 8,081 คน
2. กลุ่มตัวอย่างการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยแบ่งกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ออกเป็น 3 กลุ่ม ประกอบด้วย

กลุ่มที่ 1 สอบถามโดยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและความต้องการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด โดยสำรวจกับกลุ่มประชากร ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) คำนวณกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีคำนวณตามสูตร

ของ ทาโร ยามาเน (Taro Yamane) ที่เป็นอาจารย์ จำนวน 277 คน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 164 คน นักศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 147 คน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 103 คน และนักศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 8,081 คน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 381 คน

กลุ่มที่ 2 สอบถามโดยการสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและความต้องการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ใช้วิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ได้แก่ ผู้บริหาร และบรรณารักษ์ ประกอบด้วย รองอธิการบดี จำนวน 5 ตำแหน่ง คัดเลือกรองอธิการบดีที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนางานห้องสมุด โดยเป็นผู้กำหนดนโยบายและมีบทบาทในการพัฒนางานห้องสมุด เป็นผู้ให้ข้อมูล จำนวน 1 คน หัวหน้าศูนย์วิทยบริการ จำนวน 1 คน และบรรณารักษ์ จำนวน 4 คน เนื่องจากผู้วิจัยเป็นบรรณารักษ์ จึงไม่สามารถให้ข้อมูลได้ ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง 3 คน โดยคัดเลือกแบบเจาะจง

กลุ่มที่ 3 สอบถามผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ในการตรวจสอบแนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

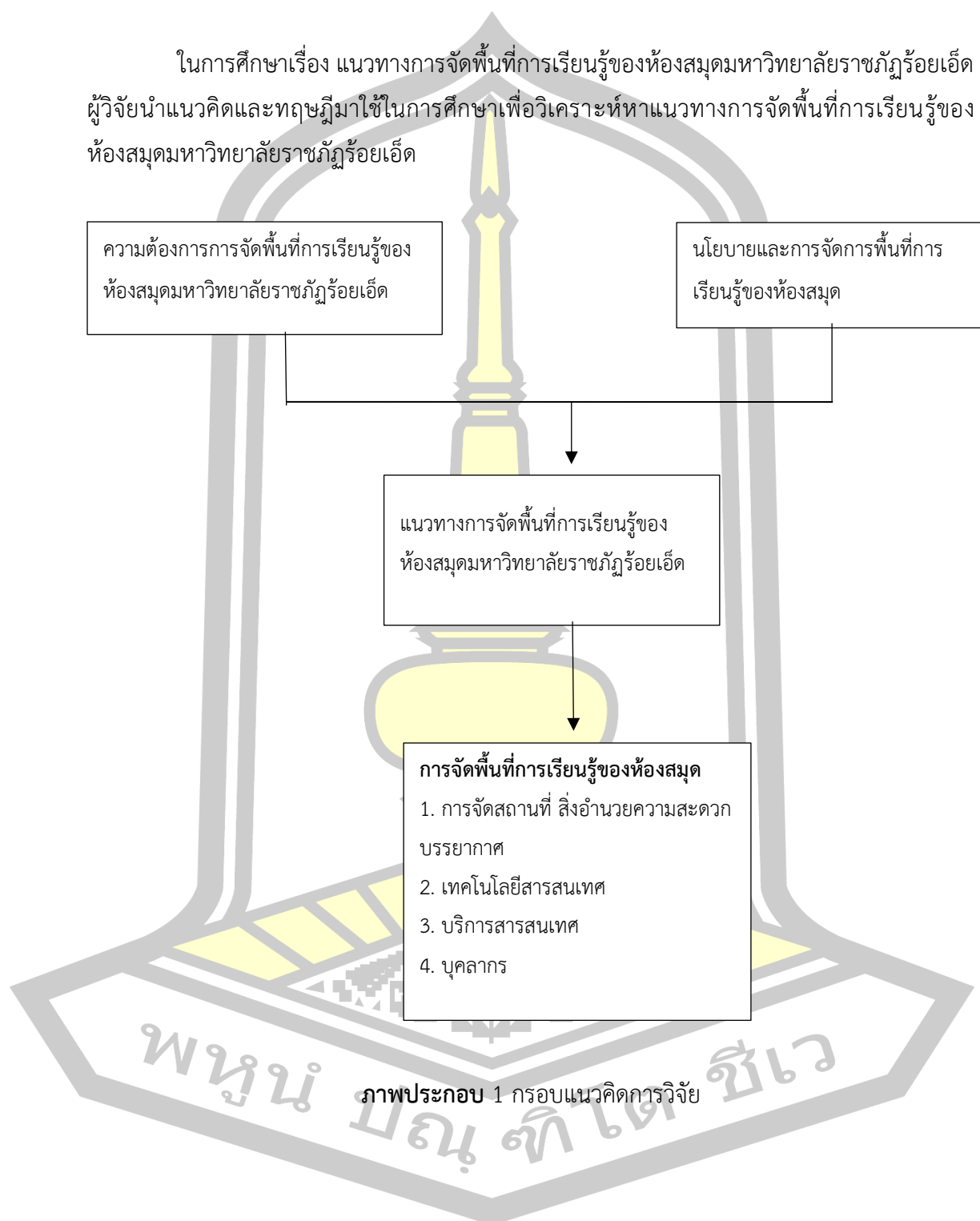
นิยามศัพท์เฉพาะ

1. พื้นที่การเรียนรู้ (Information Commons) หมายถึง พื้นที่การเรียนรู้ร่วมกันของผู้ใช้บริการ ที่มีการจัดพื้นที่ให้มีบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อผู้ใช้บริการ มีบริการให้คำปรึกษาด้านการเขียนรายงาน วิทยานิพนธ์ วิเคราะห์ข้อมูลและสถิติการใช้ภาษา การแปลภาษาและอื่น ๆ บริการเทคโนโลยีสารสนเทศ บริการให้คำปรึกษาและแก้ไขปัญหาทางคอมพิวเตอร์
2. แนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ หมายถึง การดำเนินการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ซึ่งประกอบด้วย 1) การจัดสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก บรรยากาศ 2) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ 3) ด้านบริการสารสนเทศ และ 4) ด้านบุคลากร
3. ห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด หมายถึง ศูนย์วิทยบริการมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

พูน ปณ ทิโต ชีเว

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการศึกษาเรื่อง แนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ผู้วิจัยนำแนวคิดและทฤษฎีมาใช้ในการศึกษาเพื่อวิเคราะห์หาแนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง แนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. สภาพแวดล้อมการเรียนรู้
  1. ความหมายและความสำคัญของสภาพแวดล้อมการเรียนรู้
  2. การจัดสภาพแวดล้อมใหม่เพื่อการเรียนรู้
2. การจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด (Information Commons)
  1. แนวคิดของการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด
  2. ความหมายของการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด
  3. องค์ประกอบของการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด
  4. บทบาทของบรรณารักษ์ต่อการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด
3. ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา
4. บริบทของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สภาพแวดล้อมการเรียนรู้

1. ความหมายของสภาพแวดล้อมการเรียนรู้

วิชิต เทพประสิทธิ์ (2549) กล่าวว่า สภาพแวดล้อม หมายถึง สิ่งแวดล้อมทั้งกายภาพและไม่ใช่กายภาพในสถานศึกษา และในห้องเรียน ซึ่งหมายรวมถึงเงื่อนไข สถานการณ์ หรือสภาพการณ์ที่มีผลต่อการเรียนรู้ แหล่งข้อมูลต่าง ๆ ที่เอื้อต่อการสนับสนุนการเรียนรู้ และการนำวิทยาการไปใช้ในการเรียนการสอน ตลอดจนความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน ผู้สอน ผู้บริหาร รวมถึงกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งเป็นวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคนที่ได้รับการยอมรับ รวมทั้งวิธีการแก้ปัญหา การสร้างสรรค์ และการเรียนอย่างลึกซึ้ง การสร้างนิสัยในการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ โดยผ่านกระบวนการสอนและพัฒนาการเรียนรู้มากขึ้น

การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ (Learning environment) มีความหมายว่า สิ่งต่าง ๆ สภาพแวดล้อมที่อยู่รอบ ๆ ตัวผู้เรียน ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม ส่งผลต่อผู้เรียนทั้งทางบวกและทางลบ และมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลการเรียนรู้ของผู้เรียน เช่น ห้องเรียนที่ถูกสุขลักษณะ มีแสงสว่างพอเพียง สะอาด สงบ อากาศถ่ายเท มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีคุณภาพ

เหมาะสมและสนับสนุนการเรียนรู้ มีบรรยากาศในการเรียนที่ดี ก็จะส่งผลทางบวกต่อผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข มีความตั้งใจและกระตือรือร้นในการเรียน หากบรรยากาศเต็มไปด้วยความสกปรก เต็มไปด้วยสิ่งของที่ไม่เป็นระเบียบ ก็จะส่งผลทางลบต่อผู้เรียนทำให้บรรยากาศในการเรียนเต็มไปด้วยความเคร่งเครียด ผู้สอนก็จะรู้สึกท้อถอย ไม่เป็นผลดีต่อการเรียนการสอน การจัดการสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เป็นปัจจัยประการหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน เพราะสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ จะช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพได้ ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ดังนี้

ทิพวรรณ หล่อสุวรรณรัตน์ (2547) ได้กล่าวว่า สภาพแวดล้อมขององค์การ หมายถึง ปัจจัยต่าง ๆ ที่อยู่ล้อมรอบองค์การและสามารถส่งผลกระทบต่อการทำงานและการเข้าถึงทรัพยากรที่หายาก ได้แก่ วัตถุดิบ คนงานที่มีความเชี่ยวชาญ ข้อมูลข่าวสารที่ใช้

สำเนาวิ ขจรศิลป์ (2538) ให้ความหมายของสภาพแวดล้อมในสถาบันอุดมศึกษาเป็นสิ่งที่มีชีวิต สิ่งที่ไม่มีชีวิตและสภาพการณ์ต่าง ๆ บุคคลที่สร้างขึ้น ตลอดจนสภาพสังคมและวัฒนธรรม

McVey (1989) กล่าวถึง สภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านกายภาพประกอบด้วยแสงสว่าง สี เสียง บริเวณที่ว่างเฟอร์นิเจอร์และลักษณะของสถานที่ ที่ใช้เรียนรู้ ส่วน สภาพแวดล้อมที่เป็นนามธรรม เป็นสภาพแวดล้อมด้วยจิตวิทยา

ฉะนั้นสรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อกระบวนการเรียนรู้ โดยสภาพแวดล้อมนั้นเป็นได้ทั้งทางกายภาพและไม่ใช่มกายภาพ ซึ่งสภาพแวดล้อมทำให้เกิดการเรียนรู้และกระตุ้นให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้และพัฒนามากยิ่งขึ้น

วิจิต เทพประสิทธิ์ (2549) กล่าวว่า การจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับวัยและระดับของผู้เรียนจะเป็นสิ่งที่สนับสนุนให้ผู้เรียนมีความรู้สึกที่อยากเรียนและเกิดประสิทธิภาพในการเรียนรู้เพิ่มขึ้น ความสำคัญของสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ มีหลายประการได้แก่

1) สภาพแวดล้อมการเรียนรู้สนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอน การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เหมาะสม ภายในห้องเรียนมีอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอนที่ครบถ้วนสิ่งต่างๆ เหล่านี้จะช่วยสนับสนุนและส่งเสริมให้การเรียนการสอนดำเนินไปตามแผนที่วางไว้

2) สภาพแวดล้อมการเรียนรู้สนับสนุนการเรียนรู้หลายด้าน ปัจจัยสำคัญในกระบวนการเรียนการสอนก็คือความรู้สึกที่เกิดจากตัวผู้เรียน ความรู้สึกพึงพอใจ สนใจ อยากเรียน อยากรู้ ซึ่งจะเป็นตัวการนำไปสู่การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพในที่สุด ดังนั้น ถ้าผู้เรียนอยู่ในสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่สมบูรณ์ จะช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสนใจและเกิดแรงจูงใจในการเรียนเปลี่ยนเจตคติไปในทางที่ดี

3) สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ช่วยจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่พึงประสงค์ให้แก่ผู้เรียน ประสบการณ์การเรียนรู้ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อม เมื่อมีการจัดสภาพแวดล้อมทำให้การเรียนรู้และการ

รับรู้ของผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ที่ได้รับ ดังนั้น ถ้าเราต้องการให้ผู้เรียนได้รับ ประสบการณ์การเรียนรู้ที่ดีก็ต้องจัดให้ผู้เรียนอยู่ในสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ดีก่อนแล้ว สภาพแวดล้อมต่าง ๆ เหล่านี้จะเป็นตัวกำหนดประสบการณ์ของผู้เรียนภายหลัง

4) สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ดีจะช่วยพัฒนาบุคลิกภาพของผู้เรียน สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ถือว่าเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะช่วยปรับหรือโน้มน้าวพฤติกรรมของผู้เรียนให้มีบุคลิกภาพดี มีคุณธรรมและจริยธรรม มีการประพฤติปฏิบัติ สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างดี โดยเฉพาะ สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่มีบรรยากาศที่อบอุ่นเป็นมิตร มีความเป็นประชาธิปไตย ยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ตัดสินปัญหาด้วยเหตุผล

5) สภาพแวดล้อมการเรียนรู้เป็นแหล่งทรัพยากรสารสนเทศ การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ให้เห็นความสำคัญของมุมวิชาการ ศูนย์วิชาการ มุมสื่อการเรียนการสอน ทำให้ทั้งผู้เรียนและผู้สอน สามารถใช้เป็นแหล่งค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมได้ตลอดเวลาที่ต้องการ เป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบยืดหยุ่นเป็นศูนย์กลางได้อย่างดี นอกจากนี้แหล่งทรัพยากรสารสนเทศจะช่วยพัฒนาความรับผิดชอบให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนตลอดจน เป็นการสร้างนิสัยให้ใฝ่เรียนใฝ่รู้ ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ไม่ยึดติดอยู่เฉพาะความรู้ที่ได้จากผู้สอน

6) สภาพแวดล้อมการเรียนรู้เสริมสร้างบรรยากาศในการเรียนช่วยสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน และผู้เรียนกับผู้เรียนด้วยกัน สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ดีจะทำให้บรรยากาศในการเรียนเอื้อต่อการเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากที่สุด ในสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่มีความสะดวกสบาย สงบ ปราศจากสิ่งรบกวน จะช่วยสร้างบรรยากาศทางวิชาการให้เกิดขึ้นทำให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นที่จะศึกษาหาความรู้หรือทำกิจกรรมการเรียนต่าง ๆ และมีส่วนช่วยในการควบคุมชั้นเรียนให้ผู้เรียนมีระเบียบวินัย ซึ่งสภาพแวดล้อมการเรียนรู้เป็นตัวกำหนดอาณาเขตของการเรียน ทำให้มีบรรยากาศที่แตกต่างไปจากกิจกรรมอื่น

7) สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เหมาะสมจะช่วยลดความเมื่อยล้า หรือความอ่อนเพลียทางด้านสรีระของผู้เรียน เช่น การจัดสถานที่ จัดโต๊ะ เก้าอี้ อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่มีขนาดพอเหมาะกับร่างกายของผู้เรียนช่วยให้การนั่งสบายสามารถนั่งได้นาน ๆ โดยไม่ปวดหลัง การให้แสงสว่างในห้องเรียนที่เหมาะสม จะช่วยให้ผู้เรียนคลายความเมื่อยล้าของสายตา นอกจากนี้ยังเป็นการส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาด้วย

2. การจัดสภาพแวดล้อมต่อการเรียนรู้ของสถาบันอุดมศึกษา

การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ เป็นปัจจัยประการหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน เพราะสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้จะช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพได้ การจัดสภาพแวดล้อมทั้งกายภาพและไม่ใช้กายภาพ ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม ส่งผลต่อผู้เรียนทั้งทางบวกและทางลบ เป็นแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ที่เอื้อต่อการสนับสนุนการเรียนรู้ ตลอดจนความสัมพันธ์

ระหว่างผู้เรียน ผู้สอน ผู้บริหารและมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลการเรียนรู้ของผู้เรียน เช่น การจัดห้องเรียนที่ถูกต้องเหมาะสม มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีคุณภาพเหมาะสมและมีบรรยากาศในการเรียนที่ดีก็จะส่งผลทางบวกต่อผู้เรียนทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยความสุขมีความตั้งใจและกระตือรือร้นในการเรียน ดังนั้น สถานศึกษาจึงมีความจำเป็นที่จะต้องจัดสภาพแวดล้อมที่กระตุ้นผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองให้เต็มตามศักยภาพ ซึ่งการจัดสภาพแวดล้อมทางการศึกษา แบ่งออกเป็น 3 ลักษณะใหญ่ๆ ดังนี้

1. สภาพแวดล้อมทางกายภาพ ได้แก่ สภาพที่เกี่ยวกับอาคารสถานที่ภายในสถานศึกษารวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ด้วย (ศิริบุญ จงวุฒิวะศ์ และคณะ, 2547) ดังนี้

สภาพแวดล้อมทางกายภาพในอุดมคติ แบ่งส่วนต่าง ๆ ได้ดังนี้

1.1 ห้องเรียนทั่วไป (General classroom) หมายถึง ห้องเรียนโดยทั่วไปที่ใช้เรียนและ สอนตามปกติ ไม่มีวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้หรือกิจกรรมอื่นที่นอกเหนือไปจากการเรียนการสอน ปกติ

1.2 ห้องเรียนเฉพาะวิชา (Specialized studies) หมายถึง ห้องเรียนพิเศษที่มีอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้เพื่อกิจกรรมต่าง ๆ มากกว่าห้องเรียนทั่วไป เช่น ห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์และห้องปฏิบัติการทางภาษา เป็นต้น

1.3 โรงอาหาร (Dining area) หมายถึง บริเวณที่ใช้เป็นที่รับประทานอาหารของสถานศึกษา ซึ่งรวมถึงบริเวณขายอาหาร รับส่งของประกอบอาหาร เก็บของและทำความสะอาดด้วย

1.4 ห้องประชุม (Assembly unit) หมายถึง บริเวณหรืออาคารที่ใช้เพื่อการประชุม การบรรยาย และประกอบกิจกรรมต่าง ๆ บริเวณนี้ควรจุคนได้มาก คือ ประมาณร้อยละ 30 ของผู้เรียน อาคารนี้ควรได้รับการออกแบบพิเศษในด้านการฟัง การมอง ที่นั่ง การถ่ายเทอากาศ แสง สี และเสียง

1.5 อาคารอำนวยการ (Administrative unit) อาคารนี้โดยทั่วไปจะอยู่ส่วนหน้าของสถานศึกษาเพื่อความสะดวกในการติดต่อและประสานงานของสถานศึกษา เป็นหน่วยรวมของการบริหารงานที่สำคัญ บริเวณนี้ประกอบด้วย ห้องผู้บริหารระดับต่าง ๆ ห้องประชุมย่อย ห้องธุรการ การเงิน งานทะเบียน พัสดุ เป็นต้น

1.6 ห้องสมุดหรือศูนย์กลางสื่อการเรียนการสอน (Library or instructional material center) หมายถึง อาคารที่ใช้เป็นศูนย์หนังสือและสื่อการเรียนการสอนทุกชนิด ภายในห้องสมุดจะมีบริเวณสำหรับทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น บริเวณให้ยืมคืนหนังสือและอุปกรณ์ต่าง ๆ บริเวณอ่านหนังสือ บริเวณ เก็บหนังสือ เป็นต้น

1.7 บริเวณที่พักผ่อนหย่อนใจ (Recreation area) หมายถึง อาคารหรือบริเวณที่

ส่งเสริมพละนาถัยและสุขภาพจิตที่ดี บริเวณนี้อาจอยู่ในอาคารหรือนอกอาคารก็ได้ เช่น ห้องดนตรี สระว่ายน้ำสนามกีฬา เป็นต้น

1.8 บริเวณเพื่อกิจกรรมและนิทรรศการ (Social activity and exhibition) หมายถึง บริเวณที่ใช้ส่งเสริมทำกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งในหลักสูตรและนอกหลักสูตร เช่น กิจกรรมลูกเสือ ชุมนุมต่าง ๆ และบริเวณเพื่อการเกษตร เป็นต้น

1.9 บริเวณบริการสาธารณูปโภค (Utilities) หมายถึง บริเวณที่จัดไว้เพื่อความ เป็นอยู่ที่ดี เพื่อความสะดวกสบายในสถานศึกษา เช่น ไฟฟ้า โทรศัพท์ การกำจัดสิ่งปฏิกูล การปรับ หรือขยายอาคารเรียนจะต้องไม่ทำลายบริเวณนี้

1.10 เส้นทางจราจรและที่จอดรถ (Vehicular traffic) หมายถึง การจัดทำและ แบ่งแยก เส้นทางสัญจรในสถานศึกษาให้เด่นชัดและใช้การได้ดี เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดอุบัติเหตุ จึงมัก แบ่งแยกเส้นทาง รถ ทางเดินเท้า ทางเชื่อมระหว่างอาคาร นอกจากนี้ต้องเตรียมบริเวณสำหรับจอด รถด้วย

1.11 บริเวณที่พักอาศัย (Residential Area) เป็นบริเวณที่พักอาศัยซึ่งมีประโยชน์ใช้ สอยต่างไปจากอาคารอื่น ๆ เช่น บ้านพักครู คณงาน ภารโรง นอกจากนี้อาจมีหอพักสำหรับเด็กด้วย

2. สภาพแวดล้อมด้านจิตวิทยา ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งในและนอก ห้องเรียนที่ส่งเสริมผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้อย่างสมบูรณ์ในทุก ๆ ด้าน บรรยากาศ ในห้องเรียนที่เอื้อให้ผู้เรียนพัฒนาการเรียนรู้ ดังนี้

2.1 บรรยากาศที่ท้าทาย (Challenge) ครูจะต้องกระตุ้นให้กำลังใจและเชื่อใน ความสามารถของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียน

2.2 บรรยากาศที่มีอิสระ (Freedom) ผู้เรียนมีอิสระที่จะเลือกและตัดสินใจที่จะ ศึกษาค้นคว้า บรรยากาศเช่นนี้ก่อให้เกิดการเรียนรู้ ผู้เรียนมีความมั่นใจในตนเองและไม่เกิด ความเครียด

2.3 บรรยากาศที่มีการยอมรับนับถือ (Respect) ครูให้การยอมรับผู้เรียนจะทำให้ ผู้เรียนรู้สึกว่ามีค่าและมีความมั่นใจในตนเอง ซึ่งถือเป็นสิ่งที่มีผลต่อการร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของผู้เรียนต่อไป

2.4 บรรยากาศที่มีความอบอุ่น (Warmth) ครูมีความเข้าใจ เป็นมิตร ยอมรับและ คอยให้ความช่วยเหลือ จะทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกอบอุ่น สบายใจ อยากเข้าใกล้ สิ่งเหล่านี้มีผลต่อการ เรียนของผู้เรียน

2.5 บรรยากาศที่มีการควบคุม (Control) เป็นความจำเป็นที่ครูจะต้องฝึกให้ ผู้เรียนระเบียบวินัย แต่มีได้อยู่ภายใต้การควบคุมลงโทษ โดยครูจะชี้แจงเพื่อทำความเข้าใจ ความสำคัญของระเบียบวินัยแก่ผู้เรียนก่อน

2.6 บรรยากาศความสำเร็จ (Success) ครูจะมีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ของผู้เรียนมาก ดังนั้นครูควรแสดงความเห็นต่องานหรือการทำกิจกรรมของผู้เรียนในส่วนที่ประสบความสำเร็จมากกว่าความล้มเหลว

3. สภาพแวดล้อมทางสังคม คือ สภาพแวดล้อมที่เกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับนักเรียนด้วยกัน นักเรียนกับครูผู้สอน รวมถึงกฎระเบียบและข้อบังคับต่างๆ องค์ประกอบของสภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านสังคม เช่น

3.1 ปัจจัยด้านผู้เรียนผู้เรียนเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดที่ส่งผลต่อสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งประกอบด้วย

3.1.1 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์หรือความต้องการสัมฤทธิ์ เปรียบเสมือนพลังที่คอยกระตุ้นให้บุคคลพัฒนาตัวเองอยู่เสมอเพื่อความเป็นเลิศในสิ่งที่ทำ บุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงมีแนวโน้มที่จะทำงานให้ประสบผลสำเร็จและมีมาตรฐานการทำงานดีกว่าบุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ

3.1.2 การสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน จากการวิจัยพบว่า บรรยากาศในชั้นเรียนมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.2 การสร้างแรงจูงใจ หากผู้เรียนเกิดแรงจูงใจที่จะเรียน จะทำให้ผลการเรียนดีขึ้น แรงจูงใจมีทั้งภายนอกและภายใน สำหรับแรงจูงใจภายนอกนั้นผู้สอนสามารถกระตุ้นเพื่อให้ผู้เรียนสามารถแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่ต้องการได้

3.3 ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ความสำเร็จด้านวิชาการ และพฤติกรรมของผู้เรียนมีผลมาจากความสัมพันธ์ที่มีระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน กล่าวคือ คุณภาพของความสัมพันธ์และการให้ความสนับสนุน การร่วมมือกันส่วนบุคคลในชั้นเรียนมีผลต่อระดับความต้องการของผู้เรียน แต่ละคนต่อเนื่องมาจนสามารถสร้างกระบวนการเรียนรู้ และความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน และมีผลโดยตรงต่อความสำเร็จในการทำกิจกรรมด้านการเรียน

ดังนั้นสรุปได้ว่า การจัดสภาพแวดล้อมต่อการเรียนรู้ของสถาบันอุดมศึกษานั้นก็เพื่อกระตุ้นผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองให้เต็มตามศักยภาพ เป็นปัจจัยประการหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งเป็นแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ที่เอื้อต่อการสนับสนุนการเรียนรู้ เช่น การจัดห้องเรียนที่ถูกต้องลักษณะ มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีคุณภาพเหมาะสมและมีบรรยากาศในการเรียนที่ดีก็จะส่งผลทางบวกต่อผู้เรียนทำให้ผู้เรียน เรียนรู้ได้อย่างมีความสุขมีความตั้งใจและกระตือรือร้นในการเรียน เพราะสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้จะช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพได้

การจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด (Information Commons)

1. แนวคิดของการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด

ห้องสมุดเป็นสถานที่ถ่ายทอดความรู้ที่เป็นแหล่งรวบรวมข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ และวิชาการต่าง ๆ ที่ผู้ใช้บริการสามารถค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมได้ตลอดเวลา ดังนั้นจึงมีผู้อธิบายแนวคิดเรื่องการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด ไว้หลายมิติ ดังต่อไปนี้

Hales, S. & Siegler (2000) กล่าวว่า การจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด เป็นส่วนหนึ่งของระบบห้องสมุดที่เกิดขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการ จึงเป็นการบูรณาการทรัพยากรสารสนเทศและบริการต่าง ๆ เข้าด้วยกัน โดยมุ่งเน้นการจัดสภาพแวดล้อมแห่งการเรียนรู้ที่สนับสนุนการเรียนการสอนของสถาบัน และจัดให้มีเทคโนโลยีต่าง ๆ เพื่อสนองความต้องการที่แตกต่างกันของผู้ใช้บริการ เน้นการกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ เนื่องจากความต้องการ ความชอบของผู้ใช้บริการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ในด้านทางเชิงกายภาพเป็นการจัดพื้นที่เพื่อให้บริการแก่ผู้ใช้บริการ โดยผู้ใช้สามารถเข้าถึงบริการที่เกี่ยวข้องกับบริการสารสนเทศและเทคโนโลยี สำหรับแนวคิดเกี่ยวกับสถานที่ของการจัดพื้นที่การเรียนรู้ สถานที่ที่มีการออกแบบขึ้นโดยเฉพาะที่เน้นการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้ใช้บริการสามารถเข้าถึง จัดการ และผลิตสารสนเทศได้

Watson (2013) กล่าวว่า พื้นที่การเรียนรู้ เป็นพื้นที่ที่มีความยืดหยุ่นสูงในการรองรับกิจกรรมหลากหลายประเภท เป็นพื้นที่ที่สามารถจัดที่นั่งได้หลากหลายรูปแบบ เคลื่อนย้ายได้ มีอุปกรณ์อำนวยความสะดวกในการพูดคุยระดมความคิด เช่น กระจาดานอัจฉริยะ คอมพิวเตอร์ที่สามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ต รวมทั้งการคำนึงถึงการเตรียมสิ่งสนับสนุนการใช้งานอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ของผู้ใช้บริการ เช่น ปลั๊กไฟ จุดเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต โดยอาจดัดแปลงจากห้องเรียนเดิม ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์หรือใช้พื้นที่ของห้องสมุดได้

Brown (2005) กล่าวว่า พื้นที่การเรียนรู้ เป็นสถานที่หรือสิ่งแวดลอมทางกายภาพ พื้นที่การเรียนรู้เสมือนจริงและ/หรือผสมผสานที่ส่งเสริมการเรียนรู้ในสังคมแห่งการเรียนรู้ พื้นที่การเรียนรู้ไม่ได้จำกัดอยู่เฉพาะในชั้นเรียน แต่สามารถเกิดขึ้นได้ทุกที่ทุกเวลา

สมาน ลอยฟ้า (2549) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด เป็นการหลอมรวมการให้บริการของห้องสมุดและบริการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเข้าด้วยกัน ซึ่งแนวคิดการพัฒนาพื้นที่การเรียนรู้ นอกจากจะอยู่บนพื้นฐานทางปรัชญาแล้วยังอยู่บนพื้นฐานการปฏิบัติด้วย กล่าวคือ ในหลายปีที่ผ่านมา จำนวนนักศึกษาและอาจารย์ที่เข้ามาใช้บริการในห้องสมุดลดลง อย่างไรก็ตามในส่วนความต้องการของผู้ใช้บริการพบว่า นักศึกษาต้องการพื้นที่เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้และทบทวนการเรียนเพิ่มขึ้น ต้องการพื้นที่สำหรับการทำงานกับกลุ่มเพื่อน ต้องการให้ห้องสมุดขยายเวลาให้บริการที่ยาวขึ้น ต้องการให้มีเครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับบริการมากขึ้น และสามารถเชื่อมต่อกับ

เครือข่ายได้สะดวก ด้วยเหตุนี้ ห้องสมุดจึงต้องพัฒนารูปแบบการให้บริการใหม่ โดยเป็นการให้บริการที่ทันสมัย ทั้งนี้โดยเป็นการบูรณาการบริการต่าง ๆ เข้าด้วยกัน อาทิ บริการที่สนับสนุนการวิจัย บริการสารสนเทศ บริการอื่น ๆ ของมหาวิทยาลัย

น้ำทิพย์ วิภาวิน (2548) ได้กล่าวถึง แนวคิดการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด เป็นสถานที่ที่จัดบรรยากาศเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ การแลกเปลี่ยนความรู้และเน้นกระบวนการในการเข้าถึงแหล่งความรู้ได้ง่าย มีการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้และการวิจัยโดยการให้บริการสารสนเทศของสถาบันการศึกษายุคใหม่ ซึ่งเป็นมากกว่าห้องสมุด และศูนย์บริการคอมพิวเตอร์ แต่เป็นการผสมผสานบริการสารสนเทศของทั้งสองส่วนไว้ด้วยกัน โดยนำเป้าหมายและรูปแบบการเรียนรู้ของผู้มาใช้เป็นหลัก ในการเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศได้ง่าย สะดวก โดยจัดบริการเพื่อการเรียนรู้ในอาคารเดียว

Thorhauge (2015) กล่าวถึง พื้นที่การเรียนรู้อาจจัดแบ่งเป็นโซนต่าง ๆ เพื่อรองรับกิจกรรมการเรียนรู้ที่จะเกิดขึ้น ได้แก่

1. พื้นที่การเรียนรู้ เป็นพื้นที่ที่ออกแบบอย่างยืดหยุ่นเพื่อให้ผู้ใช้สามารถจัดกิจกรรมได้ตามความต้องการของตนเองและเหมาะสมกับวัย ดังนั้น การออกแบบเฟอร์นิเจอร์และโต๊ะที่นั่งต้องสามารถเคลื่อนย้าย ปรับเปลี่ยนได้ตามรูปแบบของกิจกรรม พื้นที่นี้ผู้ใช้สามารถทำกิจกรรมได้ทั้งการพูดคุย ระดมความคิด การอภิปราย การจัดแสดง หรือแม้กระทั่งการแสดงออกทางความสามารถของเด็กและเยาวชน การจัดบรรยากาศในพื้นที่การเรียนรู้ ต้องเอื้อต่อการเกิดความคิดสร้างสรรค์และการเรียนรู้อย่างสนุกสนาน ดังนั้น กฎระเบียบในพื้นที่นี้ควรยืดหยุ่นตาม ความเหมาะสมของกิจกรรม

2. พื้นที่สร้างแรงบันดาลใจ (Inspiration space) คือ พื้นที่ที่เปิดประสบการณ์ของผู้ใช้ที่สามารถมาบอกเล่าประสบการณ์ผ่านการเล่าเรื่อง ผ่านการจัดแสดงผลงาน นิทรรศการ การจัดอบรม ซึ่งจะกระตุ้นและสร้างแรงบันดาลใจ ความประทับใจให้กับผู้เข้าร่วมกิจกรรม จนจุดประกายความคิดและนำไปสู่การสร้างสรรคผลงานที่จะถ่ายทอดให้กับผู้อื่น ต่อไปได้

3. พื้นที่พบปะ (Meeting space) เป็นพื้นที่ที่ถูกออกแบบให้มีทั้งระบบเปิดและระบบปิด เพื่อเป็นพื้นที่ ให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วม รวมทั้งการพบปะกันอย่างอิสระแบบไม่เป็นทางการ มีลักษณะเป็นพื้นที่สำหรับ การพบปะพูดคุยแบบกลุ่มขนาดเล็กและกลุ่มใหญ่ เพื่อเป็นพื้นที่ที่เปิดโอกาสให้คนได้มีปฏิสัมพันธ์กันมากขึ้น

4. พื้นที่แสดงออก (Performative space) เป็นพื้นที่สนับสนุนกิจกรรมเพื่อให้ผู้ใช้ได้แสดงออกอย่างสร้างสรรค์ ผ่านรูปแบบกิจกรรมและการนำเสนอที่หลากหลาย เช่น การจัดแสดงผลงานภาพถ่าย ผลงานศิลปกรรม การแสดงดนตรี การรวมกลุ่มกันแสดงความสามารถของตนเอง นอกจากนี้ พื้นที่การเรียนรู้ควรจัดตามความต้องการของผู้ใช้บริการ ซึ่งมีความแตกต่างกัน เช่น บางคน ต้องการความเงียบสงบเพื่อใช้ความคิด ต้องจัดพื้นที่แบบส่วนบุคคล ส่วนกลุ่มคนที่ต้องการใช้พื้นที่

สำหรับประชุม หรือ ต้องใช้เสียง ต้องจัดพื้นที่ที่สามารถใช้เสียงดังได้ รวมถึงการออกแบบเรื่องของความปลอดภัย ความสะดวกในการใช้บริการ และการเข้าถึงพื้นที่ในโลกเสมือนที่จะต้องมียุทธศาสตร์ดิจิทัลเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้ใช้

Peter Gisolfi (2014) กล่าวถึง ปัจจุบันห้องสมุดมีการเปลี่ยนแปลงไป ดังนั้นเมื่อลักษณะของห้องสมุดเปลี่ยนไป การจัดพื้นที่การเรียนรู้เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บริการ จึงต้องมีการออกแบบการให้บริการให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของผู้ใช้บริการห้องสมุด ดังนี้

1. เป็นศูนย์ชุมชนเพื่อการเรียนรู้แบบทันสมัย
2. พื้นที่ดูโปร่งโล่งสบาย ดูปลอดภัยและเชื่อมต่อกับพื้นที่ด้านนอก มีพื้นที่หลากหลายสำหรับเด็กและวัยรุ่นที่มองเห็นสมาชิกง่าย และพร้อมให้บริการ
3. มีพื้นที่ใช้สอยสำหรับคอมพิวเตอร์ มีบริการอินเทอร์เน็ตไร้สาย เพิ่มสื่อดิจิทัล และการค้นหาออนไลน์โดยเฉพาะ
4. มีมุมให้อ่านหนังสือตามจุดต่าง ๆ โดยรอบห้องสมุด
5. มีทั้งห้องประชุม นัดพบปะ และทำกิจกรรม หลากหลายขนาด
6. สามารถยืมคืนหนังสือด้วยตนเอง ไม่ต้องมีโต๊ะให้บริการ มีจุดค้นหาหนังสือแบบออนไลน์กระจายอยู่ทั่วห้องสมุด
7. มีระบบจัดการทรัพยากรอัตโนมัติในห้องสมุดขนาดใหญ่ เสริมระบบให้การบริการด้วยตนเอง เพื่อลดภาระเจ้าหน้าที่และลดเวลาที่สมาชิกจะต้องคอยการให้บริการ
8. มีมุมร้านกาแฟ เพื่อการพบปะ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น สร้างสังคมการเรียนรู้ บรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย ในขณะเดียวกันก็พร้อมปรับเปลี่ยนเพื่อรองรับกับความทันสมัย

ดังนั้นสรุปได้ว่า การจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด เป็นการบูรณาการทรัพยากรสารสนเทศและบริการต่าง ๆ ซึ่งเป็นการหลอมรวมการให้บริการของห้องสมุดและบริการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเข้าด้วยกัน โดยมุ่งเน้นการจัดสภาพแวดล้อมแห่งการเรียนรู้ที่สนับสนุนการเรียนการสอนของสถาบัน และเอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้

2. ความหมายของการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด

จากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดนั้น ได้มีนักวิชาการหลายท่านกล่าวถึงความหมายของการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด ดังนี้

Beagle (1999) กล่าวว่า การจัดพื้นที่การเรียนรู้ (Information Commons) หมายถึง สภาพแวดล้อมทางออนไลน์ที่สามารถเข้าถึงบริการดิจิทัลต่าง ๆ ที่หลากหลายได้

Reitz (2004) กล่าวว่า การจัดพื้นที่การเรียนรู้ (Information Commons) หมายถึง การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในรูปแบบของความร่วมมือ โดยมีการขยายเวลาของการให้บริการ

เพิ่มขึ้นและเป็นการบูรณาการบริการที่เน้นที่ตัวผู้เรียน เช่น ห้องสมุด บริการคอมพิวเตอร์ มัลติมีเดีย การพัฒนาการเรียนเทคโนโลยีการศึกษา ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการเรียนการสอนและการวิจัยในสถาบันโดยเฉพาะสถาบันอุดมศึกษา

Donald (1999) ให้ความหมายของการจัดพื้นที่การเรียนรู้ (Information Commons) 2 ลักษณะ คือ 1) ลักษณะแบบเสมือน หมายถึง สภาพแวดล้อมออนไลน์ที่สามารถเข้าถึงบริการดิจิทัลที่หลากหลายโดยผ่านเพียง GUI เดียว และสามารถค้นข้อมูลได้จาก Search engine เดียว โดยค้นจากคอมพิวเตอร์ในระบบเครือข่ายซึ่งอยู่ที่ใดก็ได้ 2) ลักษณะเชิงกายภาพ คือสิ่งอำนวยความสะดวกทางกายภาพรูปแบบใหม่ที่ออกแบบเป็นพิเศษเพื่อจัดการกับสถานที่ทำงานและบริการที่พร้อมด้วยสภาพแวดล้อมดิจิทัลแบบบูรณาการ

Watson (2013) กล่าวว่า การจัดพื้นที่การเรียนรู้ เป็นพื้นที่ที่มีความยืดหยุ่นสูงในการรองรับกิจกรรมหลากหลายประเภท เป็นพื้นที่ที่สามารถจัดที่นั่งได้หลากหลายรูปแบบ เคลื่อนย้ายได้ มีอุปกรณ์อำนวยความสะดวกในการพูดคุยระดมความคิด

Robert (2007) กล่าวว่า การจัดพื้นที่การเรียนรู้ (Information Commons) หมายถึง สถานที่จัดให้มีการจัดพื้นที่การเรียนรู้ด้วยตนเองแบบอิสระมีการออกแบบขึ้นโดยเฉพาะ ที่เน้นการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ มีบรรยากาศที่เงียบสงบ สำหรับผ่อนคลาย พื้นที่สำหรับการศึกษาอย่างไม่เป็นทางการ สามารถเข้าถึงได้ง่าย (Access) จัดการ (Manage) และการผลิต (Produce) พร้อมทั้งบริการเครื่องมือและอุปกรณ์ต่าง ๆ อาทิเช่น คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์สำหรับผลิตสื่อมัลติมีเดีย ระบบเครือข่าย เครื่องถ่ายเอกสาร เครื่องโปรเจคเตอร์ เครื่อง scanner และซอฟต์แวร์สำหรับการใช้งานด้านต่าง ๆ

น้ำทิพย์ วิภาวิน (2553) กล่าวว่า การจัดพื้นที่การเรียนรู้ (Information Commons) หมายถึง ศูนย์การเรียนรู้แบบรวมศูนย์ (One Stop Service) เพื่อการค้นคว้าวิจัยแหล่งข้อมูลในห้องสมุดและการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศของสถาบัน

รุจเรขา วิทยาวุฑฒิกุล (2553) ได้ให้ความหมายของการจัดพื้นที่การเรียนรู้ (Information Commons) คือการจัดให้บริการสารสนเทศในลักษณะ One-stop service ในสถานที่เดียวกัน ซึ่งเป็นมากกว่าห้องสมุดและศูนย์บริการคอมพิวเตอร์ ผสมผสานบริการสารสนเทศของทั้งสองส่วนไว้ด้วยกัน ได้แก่ งานบริการช่วยค้นคว้างานวิจัย บริการทรัพยากรสารสนเทศแบบดิจิทัลเข้ากับงานอื่น ๆ งานบริการเทคโนโลยีสารสนเทศ จัดเตรียมเครือข่ายไร้สาย ให้บริการผลิตสื่อมัลติมีเดีย บริการเครื่องคอมพิวเตอร์และซอฟต์แวร์ต่าง ๆ บริการให้คำปรึกษาและแก้ไขปัญหาทางคอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์อำนวยความสะดวกทุกชนิด พร้อมทั้งจัดเตรียมเจ้าหน้าที่ซึ่งมีความรู้ความชำนาญไว้คอยช่วยเหลือ

สมาน ลอยฟ้า (2549) กล่าวว่า การจัดพื้นที่การเรียนรู้ (Information Commons) เป็นสถานที่ซึ่งจัดตั้งขึ้นเป็นส่วนหนึ่งห้องสมุด โดยใช้พื้นที่ชั้นใดชั้นหนึ่งของห้องสมุดหรือแยกเป็นอาคารอิสระไม่ว่าสถานที่จะเป็นลักษณะใดจุดมุ่งหมายของพื้นที่การเรียนรู้ (Information Commons) คือ เพื่อให้สามารถเข้าถึงทรัพยากรต่าง ๆ ของห้องสมุด การได้รับความช่วยเหลือ แนะนำ โดยมีการสนับสนุนด้านเทคนิคและซอฟต์แวร์ต่าง ๆ เพื่อให้นักศึกษาสามารถทำการวิจัยและทำงานที่ได้รับมอบหมายภายในสภาพแวดล้อมแบบเบ็ดเสร็จ (One-stop shopping)

สรุปได้ว่า การจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด เป็นการจัดพื้นที่ที่มีการเรียนรู้ร่วมกัน จัดบรรยากาศเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอน โดยหลอมรวมการให้บริการห้องสมุดและงานเทคโนโลยีสารสนเทศเข้าด้วยกัน ที่มีการจัดพื้นที่ให้มีบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อผู้ใช้บริการ มีบริการให้คำปรึกษาด้านการเขียนรายงาน การเขียนวิทยานิพนธ์ บริการให้คำปรึกษาและแก้ไขปัญหาทางคอมพิวเตอร์ ซอฟต์แวร์สำหรับการใช้งานด้านต่าง ๆ และอุปกรณ์อำนวยความสะดวกทุกชนิด พร้อมทั้งจัดเตรียมเจ้าหน้าที่ซึ่งมีความรู้ความชำนาญไว้คอยช่วยเหลือ

3. องค์ประกอบของการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด

การจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด เป็นพื้นที่การเรียนรู้ เป็นการเรียนรู้แบบร่วมมือ ซึ่งนักศึกษา อาจารย์ และบุคลากรของมหาวิทยาลัย สามารถทำงานร่วมกันด้วยเทคโนโลยี สามารถบูรณาการ เพื่อให้การเข้าถึงสื่อการเรียนรู้ที่ดีขึ้นโดยการขยายเวลาการให้บริการและเพื่อปรับปรุงห้องสมุดให้อำนวยความสะดวกแก่นักวิจัย (สมาน ลอยฟ้า, 2549) และตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษา การเปลี่ยนแปลงของห้องสมุดและเทคโนโลยีการศึกษา และความต้องการของสถานการศึกษาในการพัฒนาพื้นที่เพื่อชุมชนวิชาการและวัฒนธรรม (Murnan, 2007)

American of Research Libraries ได้กล่าวถึงองค์ประกอบพื้นฐานของการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด (Information Commons) ไว้ 3 ประการดังนี้

- 1) มีการให้ความช่วยเหลือทั้งในด้านการวิจัยและเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์
- 2) ลักษณะของสถานที่เป็นการให้บริการต่าง ๆ ของห้องสมุดแบบเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว
- 3) บุคลากรผู้ให้บริการประกอบด้วย บรรณารักษ์ นักคอมพิวเตอร์ บุคลากรด้านสื่อและบุคลากรด้านบริการอื่น ๆ

นอกจากนั้นแล้ว สมาน ลอยฟ้า (2549) ยังสรุปไว้ว่า

- 1) ความร่วมมือในการทำงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและบุคลากรผู้มีความรู้ทักษะในด้านต่าง ๆ เช่น ศูนย์เทคโนโลยี ศูนย์การเขียน ศูนย์แนะแนวอาชีพ หน่วยบริการทบทวนการเรียน (tutoring services) ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ และอื่น ๆ ซึ่งมารวมเข้าด้วยกันแบบไร้รอยตะเข็บเพื่อบริการ

2) เทคโนโลยี ซึ่งผู้ใช้บริการสามารถเข้าถึงเทคโนโลยีที่ทันสมัย และช่วยให้ผู้ใช้บริการทำงานหลายๆงานในเวลาเดียวกัน ช่วยให้ผู้ใช้บริการทั้งรายบุคคลและกลุ่มสามารถเข้าถึงสารสนเทศทั้งในรูปแบบสิ่งพิมพ์และออนไลน์ได้อย่างอิสระ

3) เป็นการร่วมมือกันเพื่ออำนวยความสะดวกในการทำงานแบบร่วมมือกัน (Collaborative work) มีสภาพแวดล้อมของการเข้าถึงแบบเปิดและเพิ่มทางเลือกในการทำงานที่อาจารย์มอบหมายจากชั้นเรียน นอกจากนี้ยังส่งเสริมสนับสนุนอาจารย์ในการใช้เทคโนโลยีและซอฟต์แวร์ ระบบเครือข่ายไร้สาย และอุปกรณ์การผลิตสื่อมัลติมีเดียเพื่อการจัดการเรียนการสอนอีกด้วย

4) มีบรรณารักษ์และนักเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นผู้คอยช่วยเหลือแนะนำและฝึกอบรม นอกจากนี้ การจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดแต่ละแห่งจะมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างกัน อาทิ ที่ตั้งและลักษณะของพื้นที่ และรูปแบบของความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

จากลักษณะสำคัญของการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดที่กล่าวข้างต้นแล้วนั้น สรุปได้ว่าเป็นการจัดพื้นที่ให้บริการด้านสนับสนุนค้นคว้างานวิจัย เทคโนโลยีสารสนเทศ ซอฟต์แวร์พร้อมทั้งระบบเครือข่ายไร้สาย เป็นสถานที่ที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกมีบริการแบบเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว

จากการประชุมวิชาการประจำปี 2551 ที่สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จัดขึ้นเมื่อวันที่ 3 -5 กันยายน พ.ศ. 2551 ณ โรงแรมเอเชีย อาจารย์สมบัติ วงศ์อัสวณกุล รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้กล่าวว่า ห้องสมุดควรมีการออกแบบโดยแบ่งพื้นที่ออกเป็น 3 ลักษณะ เพื่อช่วยกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ในห้องสมุดมากยิ่งขึ้น ซึ่งได้แก่

1) พื้นที่พักผ่อนเป็นพื้นที่บริการอ่านวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์ มีบรรยากาศสบายๆ เป็นกันเอง ให้ความรู้สึกอบอุ่นเหมือนอยู่บ้าน อาจจัดให้มีมุมกาแฟไว้บริการ

2) พื้นที่สำหรับอ่านและศึกษาค้นคว้า แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีบรรยากาศเงียบสงบ และอาจมีพื้นที่สำหรับใช้เสียง ในการศึกษาเป็นกลุ่ม มีโต๊ะเก้าอี้หลายรูปแบบ นั่งได้สบาย และมีห้องสำหรับการศึกษาเดี่ยวและกลุ่ม

3) พื้นที่สำหรับการเรียนรู้ด้วยตนเอง เช่น พื้นที่จัดแสดงนิทรรศการ ห้องฉาย VCD ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก มุมพบปะ ซึ่งอาจใช้เสียงได้ในระดับหนึ่ง

สมบัติ วงศ์อัสวณกุล (2551) กล่าวถึง แนวทางการออกแบบการตกแต่งภายใน เมื่อจัดพื้นที่แล้ว การออกแบบการตกแต่งภายในเป็นเรื่องที่สำคัญ ซึ่งควรคำนึงถึงปัจจัยดังต่อไปนี้ด้วย

1) การใช้พื้นที่ที่จัดแบ่งให้เกิดประโยชน์สูงสุด การใช้สอยพื้นที่ต้องสัมพันธ์กันในการทำงาน และมีความสะดวกสบายในการสัญจร

2) การจัดวางวัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ต้องสอดคล้องกับสภาพการใช้งานและลักษณะการให้บริการ มีความคล่องตัวในการทำงานและเกิดประสิทธิภาพ

3) พื้นที่ใช้สอยสามารถขยายและปรับเปลี่ยนขนาดได้ตามความเหมาะสม

4) มีสิ่งอำนวยความสะดวกและเทคโนโลยีที่ทันสมัยในแต่ละพื้นที่ โดยให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ออกแบบพื้นที่ไว้

5) สร้างบรรยากาศที่เหมาะสม เพื่อให้เกิดความประทับใจและทัศนคติที่ดี เช่น แสง สี เสียง สิ่งของตกแต่ง

6) มีความสอดคล้องกับแนวคิดทางสถาปัตยกรรม หรือวัตถุประสงค์ของห้องสมุด

ในการสัมมนาความร่วมมือระหว่างห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ครั้งที่ 28 เรื่อง “แนวคิดใหม่ในการส่งเสริมการเรียนรู้ในห้องสมุด ระหว่างวันที่ 22-24 กันยายน พ.ศ. 2553 ในมุมมองของนักวิชาการ” ซึ่งสรุปโดย ดร.ชนันนา รอดสุทธิ อาจารย์ศิริวรรณ ศิริภิรมย์ และอาจารย์จุฬาลักษณ์ หงส์อติสกุล ดังนี้

1) ศาสตราจารย์ ดร. ประสาท สืบคำ ได้กล่าวถึงเรื่อง “แนวคิดใหม่ในการส่งเสริมการเรียนรู้ในห้องสมุด” โดยมีองค์ประกอบที่สำคัญของแหล่งเรียนรู้ ได้แก่

(1) มีเครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่จัดสรรไว้ มีเทคโนโลยีที่สนับสนุนการเรียนการสอนและอุปกรณ์เพื่อใช้ในการนำเสนอผลงานทั้งของคณาจารย์และนักศึกษา

(2) มีพื้นที่สำหรับการเรียนรู้ร่วมกัน การประชุม สัมมนา ห้องเรียนอิเล็กทรอนิกส์ และพื้นที่ ที่ช่วยสนับสนุนในด้านการเขียนและด้านวิชาการอื่น ๆ ที่มีอุปกรณ์อำนวยความสะดวกเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้นอกห้องเรียนสำหรับนักศึกษา

(3) มีมุมกาแฟ มุมนั่งเล่น เพื่อสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้

2) สมาน ลอยฟ้า (2553) ได้กล่าวถึงเรื่อง “แนวทางการส่งเสริมการเรียนรู้-การทำวิจัยในห้องสมุด” ซึ่งบทบาทของห้องสมุดต่อการส่งเสริมการวิจัย ดังนี้

(1) ศึกษาและวิจัยถึงความต้องการของนักวิจัยและออกแบบบริการใหม่ ๆ ที่มีความยืดหยุ่นเพื่อสนับสนุนต่อกระบวนการวิจัยทุกส่วน

(2) จัดโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นอย่างดี

(3) จัดพื้นที่และสภาพแวดล้อมในห้องสมุดที่เอื้อต่อนักวิจัยและสร้างบรรยากาศที่มีความเป็นวิชาการ

(4) สร้างความเชี่ยวชาญในสาขาให้เกิดกับบรรณารักษ์ ปรับบทบาทบรรณารักษ์ให้เป็นผู้รู้ด้านสารสนเทศที่เชี่ยวชาญ เพื่อให้คำปรึกษาแทนการเป็นผู้ค้นหาข้อมูล

3) รุจเรชา วิทยาอุทตกุล (2553) กล่าวว่า Information Commons กับแนวทางการส่งเสริมการเรียนรู้ เป็นการให้บริการสารสนเทศในลักษณะ One-stop service ในสถานที่เดียวกัน โดยรวมบริการของห้องสมุด ได้แก่

(1) งานบริการช่วยค้นคว้างานวิจัย

(2) บริการทรัพยากรสารสนเทศแบบดิจิทัลเข้าถึงงานอื่น ๆ

(3) งานบริการเทคโนโลยีสารสนเทศ บริการเครื่องคอมพิวเตอร์และซอฟต์แวร์ต่าง ๆ ที่นักศึกษาจำเป็นต้องใช้ พร้อมทั้งจัดเตรียมเครือข่ายไร้สาย ให้บริการผลิตสื่อมัลติมีเดียและอุปกรณ์อำนวยความสะดวกทุกชนิด

(4) บริการให้คำปรึกษาและแก้ไขปัญหาทางคอมพิวเตอร์

(5) บริการให้คำปรึกษาด้านการเขียนรายงาน วิทยานิพนธ์ วิเคราะห์ข้อมูลและสถิติ การใช้ภาษา การแปลภาษา

(6) ปรับพื้นที่ให้มีบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างสังคมและความร่วมมือกันของนักศึกษา เช่น ห้องสำหรับสัมมนา กลุ่มย่อย ทบพวนบทเรียน ปรึกษาหารือร่วมกัน ฝึกซ้อมการนำเสนอและมีห้องบริการเครื่องดื่ม ชมภาพยนตร์เพื่อพักผ่อนหย่อนใจ

(7) มีการจัดเตรียมเจ้าหน้าที่ซึ่งมีความรู้ความชำนาญไว้คอยช่วยเหลือ

ดังนั้นแนวโน้มของห้องสมุดในอนาคตนอกจากจะยังคงมีทรัพยากรสารสนเทศในรูปสิ่งพิมพ์แล้ว ยังมีสารสนเทศในรูปอิเล็กทรอนิกส์หรือดิจิทัล ห้องสมุดยังเป็นศูนย์รวมของสารสนเทศในทุกรูปแบบ เพื่อให้ผู้ใช้บริการสืบค้นและเข้าถึงได้มากขึ้น ห้องสมุดควรมีจุดเด่น คือ

1) การเข้าถึง คือ ห้องสมุดจัดเป็นสถานที่เพื่อการเรียนรู้แบบต่อเนื่องตลอดชีวิต ดังนั้นสิ่งที่ต้องคิด และควรคำนึงคือ เวลาที่ให้บริการ ความสะดวก และความเชี่ยวชาญในการจัดการแหล่งวิทยากรต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ มีคุณภาพ เพื่อให้ผู้ใช้บริการสามารถช่วยเหลือตนเองในการสืบค้นข้อมูลได้ รวมทั้งการนำเสนอที่ดึงดูดใจ

2) เครือข่ายห้องสมุดควรคำนึงถึง โครงสร้างพื้นฐาน สำหรับการเตรียมระบบที่ดีไว้เพื่อการบริการอย่างเต็มที่เพื่อให้ผู้ใช้บริการได้เข้าถึงแหล่งข้อมูลข่าวสารที่กว้างไกล ด้วยบริการออนไลน์ และระบบเครือข่าย หรือ อินเทอร์เน็ต และควรมีศูนย์กลางซึ่งจัดทำ (Directory) ของ Home page ของห้องสมุดทุกแห่งที่อยู่ในเครือข่ายไว้ในที่เดียวกัน

3) บรรยากาศในปัจจุบันจำเป็นต้องมีการพัฒนาให้ก้าวหน้าโดยการผสมผสานกับควมมีชีวิตชีวา สดชื่น แจ่มใส มิใช่เป็นเพียงห้องสมุดที่เก็บรวบรวมหนังสือไว้บริการการเพียงอย่างเดียว ต้องมีบรรยากาศแห่งการอ่าน มีการจัดอาคารสถานที่ให้น่าเข้าใช้ มีการจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการงานห้องสมุดให้เกิดประสิทธิภาพ

4) ความเชี่ยวชาญ บรรณารักษ์จะต้องเปลี่ยนจากบรรณารักษ์ธรรมดา ให้มาสู่การเป็นผู้จัดการความรู้ ขยับขยายจากการเป็นแค่ห้องสมุดสู่การเป็นศูนย์ความรู้หรือ Knowledge center ในอนาคต มีความเชี่ยวชาญในการจัดการการสร้างชุดความรู้ และความเชี่ยวชาญที่เพิ่มขึ้นในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (อัมมาร์ นารี, 2556)

การจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด เมื่อโลกก้าวเข้าสู่ยุคดิจิทัล ห้องสมุดต้องปรับตัวให้ทันกับการใช้บริการของผู้ใช้ที่ต้องการเข้าถึงแหล่งสารสนเทศจำนวนมาก ด้วยความรวดเร็วและสะดวกสบาย ดังนั้น สิ่งที่ห้องสมุดควรคำนึงถึง คือ การจัดพื้นที่การเรียนรู้ที่รองรับการใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ ดังนี้

1. เทคโนโลยีที่ต้องใช้พลังงาน การจัดพื้นที่ควรมีแหล่งสำรองสำหรับผู้ให้สามารถชาร์จอุปกรณ์ พกพาต่าง ๆ เช่น สมาร์ทโฟน แท็บเล็ต และคอมพิวเตอร์พกพา เป็นต้น
  2. ให้บริการอินเทอร์เน็ตไร้สาย ด้วยระบบไวไฟที่มีความเร็วสูง มีความเสถียรและความปลอดภัย สามารถรองรับปริมาณการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตของผู้ใช้บริการจำนวนมาก
  3. การบริการเครื่องพิมพ์หรือถ่ายเอกสาร ที่สามารถใช้บริการได้ด้วยตนเอง
  4. ห้องสมุดควรจัดให้บริการ Streaming Digital เช่น ภาพยนตร์จาก Netflix, iFlix, HOOQ ฯลฯ
  5. ห้องสมุดควรจัดบริการ ลำโพง หรือหูฟัง สำหรับฟังเพลงดิจิทัลผ่านระบบไวไฟ เช่น Spotify, Apple Music เป็นต้น
  6. การควบคุมความปลอดภัยในการเข้าใช้บริการ ควรใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วย เช่น กล้องวงจรปิด การสแกนเข้าใช้บริการด้วยลายนิ้วมือ บัตรสมาร์ทการ์ด รวมทั้งควรมีระบบการจองห้องออนไลน์
  7. มีระบบยืม-คืนด้วยตนเอง โดยที่ผู้ใช้ไม่ต้องรอรับบริการจากเจ้าหน้าที่ หรือสามารถยืมต่อด้วยตนเอง
  8. ห้องสมุดควรมีระบบแจ้งเตือนผู้ใช้ผ่าน SMS หรือข้อความสั้น สำหรับวันครบกำหนดส่งหนังสือ แจ้งข่าวสาร หรือแจ้งเตือนการจองห้องทั้งห้องประชุมกลุ่มและห้องค้นคว้าส่วนบุคคล
  9. ห้องสมุดควรมีการแปลงหนังสือเก่า หนังสือหายาก รูปภาพจากฟิล์ม ให้อยู่ในรูปแบบดิจิทัล เพื่อให้บริการผู้ใช้ผ่านอินเทอร์เน็ต
  10. การแนะนำหนังสือใหม่ หรือบริการใหม่ๆ ของห้องสมุด ควรใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อให้เข้าถึงกลุ่มผู้ใช้ และสามารถสร้างการมีส่วนร่วมของผู้ใช้
  11. ควรมีบุคลากรที่มีความรู้ด้านการให้บริการเทคโนโลยีดิจิทัลคอยให้คำแนะนำปรึกษา แก่ผู้ใช้บริการ ทั้งแบบเผชิญหน้าและตอบคำถามผ่านระบบออนไลน์
- จะเห็นได้ว่า ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาต้องจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้เรียนในยุคดิจิทัล ไม่ว่าจะเป็นสิ่งสนับสนุนพลังงานสำรองสำหรับอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ อินเทอร์เน็ตความเร็วสูง เครื่องพิมพ์หรือถ่ายเอกสาร ภาพยนตร์และเพลงออนไลน์เพื่อความบันเทิง มีระบบยืม-คืนด้วยตนเองและแจ้งเตือนผู้ใช้ผ่านข้อความสั้น ให้บริการจองห้องประชุมต่าง ๆ และมี

บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อให้บริการ (รุจโรจน์ แก้วอุไร & ชโรชนีัย ชัยมินทร์, 2562)

การจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดนั้น ได้มีนักวิชาการเสนอแนะการออกแบบไว้ดังนี้

1. จัดพื้นที่ที่สามารถใช้งานได้เอนกประสงค์ (Multipurposes) หรือใช้งานได้หลายอย่าง (Versatile) กล่าวคือ สามารถใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้หลายประเภทและจัดพื้นที่ให้มีความยืดหยุ่น เช่น พื้นที่/ห้องโถงใหญ่ที่สามารถจัดแบ่งเป็นพื้นที่ย่อยสำหรับการทำกิจกรรมกลุ่มหรือการทำงานอิสระเป็นรายบุคคล และมีเฟอร์นิเจอร์ที่สามารถเคลื่อนย้ายได้ง่ายเพื่อให้สะดวกในการจัดกิจกรรม

2. การจัดพื้นที่สำหรับทำงานกลุ่มและเอื้อสำหรับการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม กล่าวคือ มีพื้นที่พร้อมทั้งโต๊ะ เก้าอี้และวัสดุอุปกรณ์สำหรับการทำงานหรือเรียนรู้แบบร่วมมือ

3. การจัดพื้นที่การเรียนรู้ให้มีความสะดวกสบาย ปลอดภัยและสร้างบรรยากาศให้เรียนรู้ด้วยความสบายใจ

4. จัดพื้นที่การเรียนรู้ให้น่าดึงดูดความสนใจ กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้และเกิดความคิดสร้างสรรค์

5. จัดคอมพิวเตอร์และสื่อวัสดุอุปกรณ์ ติดตั้งเครือข่ายสารสนเทศที่มีคุณภาพสูงที่ผู้ใช้บริการสามารถเชื่อมต่อกับแหล่งข้อมูลในเครือข่ายสารสนเทศและฐานข้อมูลในห้องสมุดและที่อื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (อภิภา ปรัชญาพฤทธิ, 2560)

จากการศึกษาการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดจะพบว่า ผู้เชี่ยวชาญได้อธิบายความหมายและแนวคิดหลากหลายแตกต่างกัน ตามแต่บริบทและความเข้าใจ ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้สรุปตารางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด โดยแยกตามพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด เป็น 4 ด้าน 1) ด้านการจัดสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก บรรยากาศ 2) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ 3) บริการสารสนเทศ และ 4) บุคลากร ตามตารางดังนี้

พหุบัณฑิต ชีเว

ตาราง 1 พื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด

ผู้เขียน	สถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก	เทคโนโลยีสารสนเทศ	บริการสารสนเทศ	บุคลากร
จุเรธา วิทยายุทธกุล. (2553)	1) ปรับพื้นที่ให้มีบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างสรรค์สิ่งความรู้ 2) ห้องสำหรับสัมมนา กลุ่มย่อย ทบทวนบทเรียน ปรึกษาหารือร่วมกัน ฝึกซ้อมการนำเสนอ 3) อุปกรณ์อำนวยความสะดวกทุกชนิด 4) บริการเครื่องดื่ม	1) บริการเทคโนโลยีสารสนเทศ 2) บริการซอฟต์แวร์ 3) เครือข่ายไร้สาย 4) ผลลัพธ์อัตโนมัติ 5) เครื่องคอมพิวเตอร์ 6) แก้ไขปัญหาทางคอมพิวเตอร์	1) บริการทรัพยากรสารสนเทศแบบดิจิทัล 2) ให้คำปรึกษาการใช้ภาษา การแปล 3) บริการช่วยค้นคว้างานวิจัย 4) ให้คำปรึกษาการเขียนรายงาน วิทยานิพนธ์	1) เจ้าหน้าที่ซึ่งมีความรู้ความชำนาญ
นำทิพย์ วิภาวิน. (2553)	1) บริการสถานที่เพื่อการเรียนรู้ไว้ในอาคารเดียว 2) สร้างบรรยากาศการเรียนรู้	1) ศูนย์บริการคอมพิวเตอร์ 2) บริการเทคโนโลยีสารสนเทศ	1) เป็นศูนย์การเรียนรู้แบบรวมศูนย์ 2) บริการสารสนเทศ 3) เข้าถึงแหล่งเรียนรู้ได้ง่าย 4) บริการค้นคว้างานวิจัย	1) บริการให้คำปรึกษาและแก้ไขปัญหาทางคอมพิวเตอร์ 2) จัดเจ้าหน้าที่คอยให้ความช่วยเหลือ
สมาน ลอยฟ้า. (2549)		1) ระบบเครือข่ายไร้สาย 2) บริการซอฟต์แวร์ 3) อุปกรณ์การผลิตสื่ออิเล็กทรอนิกส์ บริการสภาพแวดล้อมออนไลน์	รวมบริการและทรัพยากรสารสนเทศต่าง ๆ ช่วยเหลือแนะนำสนับสนุนการวิจัย	1) มีบรรณารักษ์และนักเทคโนโลยีสารสนเทศคอยช่วยเหลือแนะนำและฝึกอบรม
Beagle, D. (1999)			1) บริการดิจิทัล 2) บริการสืบค้นสารสนเทศ	

ตาราง 1 (ต่อ) พื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด ประกอบด้วย

ผู้เขียน	สถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก	เทคโนโลยีสารสนเทศ	บริการสารสนเทศ	บุคลากร
Church. (2005)	<ol style="list-style-type: none"> 1) บริการอุปกรณ์การผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ 2) ขยายเวลา 3) ใช้พื้นที่ชั้นใต้ดินหนึ่งหรือแยกเป็นอาคารอิสระ 	<ol style="list-style-type: none"> 1) ระบบเครือข่ายไร้สาย 2) สนับสนุนด้านเทคนิคและซอฟต์แวร์ต่าง ๆ 3) ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 	<ol style="list-style-type: none"> 1) เข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศ 2) บริการเบ็ดเสร็จ(one stop service) 3) ช่วยเหลือแนะนำการทำวิจัย 	
Reitz, J. M. (2004)	<ol style="list-style-type: none"> 1) จัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในรูปแบบของความร่วมมือ 2) ขยายเวลาในการให้บริการ 	<ol style="list-style-type: none"> 1) สื่อมีลิขสิทธิ์ 2) บริการคอมพิวเตอร์ 	<ol style="list-style-type: none"> 1) บริการแนะนำและทบทวนบทเรียน 2) สนับสนุนการเรียนการสอน 3) พัฒนาบทเรียน 4) บูรณาการบริการ 5) สนับสนุนการวิจัย 	
Donald. (1999)	<ol style="list-style-type: none"> 1) ออกแบบรูปแบบใหม่เป็นพิเศษ 2) บริการพื้นที่ด้วยสภาพแวดล้อมดิจิทัล 	<ol style="list-style-type: none"> 1) บริการสภาพแวดล้อมออนไลน์ 2) ระบบเครือข่าย 3) สามารถค้นข้อมูลได้จาก Search engine เดียว 	บริการดิจิทัล	
Hales, S & Rea, D. & Siegler. (2000)	<ol style="list-style-type: none"> 1) เป็นศูนย์กลางในจุดที่มองเห็นและเข้าถึงได้ง่าย 2) มีความร่วมมือของหน่วยงาน 	บริการเทคโนโลยี	<ol style="list-style-type: none"> 1) บริการสารสนเทศ 2) บริการเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว 3) บุคลากรวิชาชีพให้บริการ 	บริการให้คำปรึกษาและแก้ไขปัญหาทางคอมพิวเตอร์

ตาราง 1 (ต่อ) พื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด ประกอบด้วย

ผู้เขียน	สถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก	เทคโนโลยีสารสนเทศ	บริการสารสนเทศ	บุคลากร
Martin, H. (1999)	1) มีบรรยากาศที่สงบ 2) พื้นที่การเรียนรู้ด้วยตนเองแบบอิสระ พื้นที่การเรียนรู้เป็นกลุ่ม ห้องสำหรับฝึก การนำเสนอ โต๊ะนั่งแบบรายบุคคล พื้นที่สำหรับผ่อนคลาย 3) อุปกรณ์สำหรับผลิตสื่อมัลติมีเดีย 4) เครื่องสแกนเนอร์ 5) อุปกรณ์ด้านการพิมพ์ 6) เครื่องโปรเจคเตอร์ 7) เครื่องถ่ายเอกสาร	1) ระบบเครือข่ายไร้สาย 2) ซอฟต์แวร์สำหรับการใช้งานด้าน ต่าง ๆ 3) คอมพิวเตอร์		
Robert, R. (2007)	1) จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการ เรียนรู้อย่างกระตือรือร้น 2) ออกแบบขึ้นโดยเฉพาะ		นักศึกษาสามารถเข้าถึงได้ง่าย (access) จัดการ (manage) และการ ผลิต (produce) สารสนเทศ	

จากตาราง 1 ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด คือ การจัดบริการของห้องสมุดที่มีการจัดพื้นที่การเรียนรู้แก่ผู้ใช้บริการ เป็นการรวมบริการและทรัพยากรต่าง ๆ ไว้ในพื้นที่เดียวกัน มีการผสมผสานบริการสารสนเทศแลกเปลี่ยนความรู้และเน้นกระบวนการที่ทำให้ง่ายสำหรับผู้ใช้ในการเข้าถึงแหล่งความรู้เป็นแนวโน้มสำคัญของการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้และการวิจัย โดยคุณลักษณะของการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด ผู้วิจัยได้แยกตามองค์ประกอบการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด เป็น 4 องค์ประกอบได้แก่ (1) ด้านการจัดสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก ต้องมีการออกแบบเพื่อให้เอื้ออำนวยต่อให้ผู้ใช้เข้าถึงสารสนเทศหรือเข้าถึงข้อมูลได้ง่ายและสะดวกรวดเร็ว ซึ่งประกอบไปด้วย การจัดสถานที่ต้องมีการออกแบบโดยที่เน้นการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ และการทำงานแบบร่วมมือกัน ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ใช้บริการสามารถเข้าถึง (Access) จัดการ (Manage) และผลิต (Produce) สารสนเทศได้ในสถานที่เดียวกัน ซึ่งในการออกแบบพื้นที่ จะยึดผู้ใช้บริการเป็นสำคัญ โดยคำนึงในการออกแบบ คือ ลักษณะของพื้นที่ที่ต้องมีความน่าสนใจ มีความสะดวกสบายและสามารถใช้ประโยชน์ได้จริง เช่น ครุภัณฑ์จะออกแบบให้สามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดที่นั่งได้หลายรูปแบบตามวัตถุประสงค์การใช้งาน โดยมีสิ่งอำนวยความสะดวกไว้ให้บริการ เช่น อุปกรณ์สำหรับการผลิตสื่อมัลติมีเดีย เครื่อง scanner อุปกรณ์ด้านการพิมพ์ เช่น เครื่องพิมพ์ทั้งสีและขาวดำ เครื่องถ่ายเอกสาร เครื่องโปรเจคเตอร์ ระบบเครือข่ายไร้สาย ซอฟต์แวร์สำหรับการทำงานด้านต่าง ๆ เช่น Microsoft Word Excel และPowerPoint เป็นต้น ปลั๊กไฟซึ่งติดตั้งไว้ตามพื้น นอกจากนี้การจัดบรรยากาศนั้น ควรเป็นบรรยากาศที่เป็นกันเอง แสงสว่างเพียงพอ การเลือกใช้สีที่สดใสสบายตา เฟอร์นิเจอร์เหมาะสมกับการใช้งาน มีการแต่งบริเวณจุดต่าง ๆ ด้วยต้นไม้ ดอกไม้รูปภาพ เป็นต้น ส่วนบรรยากาศด้านการเรียนรู้นั้น ควรมีเจ้าหน้าที่ที่มีจิตใจด้านการบริการ เพื่อช่วยในการเรียนรู้ นอกจากนี้ควรจัดมุมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เช่น การจัดมุมเด็กเพื่อการเรียนรู้ของเด็ก โดยเฉพาะ การจัดมุมอ่านหนังสือพิมพ์ การแบ่งพื้นที่ใช้เสียงได้กับพื้นที่ห้ามใช้เสียงอย่างชัดเจน การจัดกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายอย่างสม่ำเสมอ (2) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ประกอบด้วย เครื่องมือและอุปกรณ์ต่าง ๆ ทั้งซอฟต์แวร์ ฮาร์ดแวร์ จุดเชื่อมต่อเครือข่ายไร้สาย เครื่องคอมพิวเตอร์ พร้อมทั้งให้บริการผลิตสื่อมัลติมีเดีย ซึ่งผู้ใช้บริการสามารถเข้าถึงเทคโนโลยีที่ทันสมัย และช่วยให้ผู้ใช้บริการทำงานหลาย ๆ งานในเวลาเดียวกัน เพื่อให้เกิดการจัดการค้นหาสารสนเทศได้สะดวกและรวดเร็ว ผู้ใช้บริการทั้งรายบุคคลและกลุ่มนั้นสามารถเข้าถึงสารสนเทศทั้งในรูปแบบสิ่งพิมพ์และออนไลน์ได้อย่างอิสระ (3) ด้านบริการสารสนเทศ บริการสนับสนุนการค้นคว้างานวิจัย โดยมีการรวบรวม จัดเก็บ จัดระบบ จัดการเข้าถึง ค้นคืนและเรียกใช้ผ่านคอมพิวเตอร์บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ผู้ใช้บริการสามารถสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศที่อยู่ในรูปแบบของดิจิทัลได้ง่ายและลดระยะเวลาในการสืบค้น มีการพัฒนาทั้งการส่งเนื้อหาสารสนเทศได้ในวงกว้าง ไม่จำกัดพื้นที่และไม่จำกัดเวลาในการให้บริการจัดพื้นที่และสภาพแวดล้อมในห้องสมุดที่เอื้อต่อนักวิจัยและสร้าง

บรรยากาศที่มีความเป็นวิชาการ พร้อมทั้งเป็นศูนย์การเรียนรู้แบบรวมบริการและทรัพยากรสารสนเทศต่าง ๆ ไว้ในจุดเดียว ซึ่งเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความสามารถในการให้บริการงานวิจัยช่วยแนะนำและให้คำปรึกษาเพื่อให้ นักวิจัยได้ข้อมูลที่ต้องการตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย (4) ด้านบุคลากร มีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในด้านบริการสารสนเทศ บริการงานวิจัย งานเทคโนโลยีสารสนเทศสามารถช่วยเหลือผู้ใช้บริการ

4. บทบาทของบรรณารักษ์ต่อการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด

บรรณารักษ์มีบทบาทสำคัญยิ่งในการเป็นแหล่งข้อมูล และแนะนำแหล่งข้อมูลแก่ผู้ใช้บริการต้องเชี่ยวชาญในการบูรณาการข้อมูล ให้ข้อเสนอแนะ และเลือกใช้ข้อมูล เพื่อตอบสนองสังคมการเรียนรู้ในอนาคต บรรณารักษ์ต้องเป็นนักกิจกรรม สรรหากิจกรรมเพื่อให้เกิดความเคลื่อนไหวในสังคมแห่งการเรียนรู้ กระตุ้นให้ผู้ใช้บริการและประชาคมเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สนุกที่จะคิด และบูรณาการข้อมูลไปใช้งานเกิดการเปลี่ยนแปลงในตนเอง ซึ่ง สมาน ลอยฟ้า (2549) ได้กล่าวถึงบทบาทของบรรณารักษ์ที่มีต่อการจัดพื้นที่การเรียนรู้ไว้ ดังนี้

บทบาทของบรรณารักษ์ต่อการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด บรรณารักษ์ต้องมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ซึ่งไม่เพียงแต่เป็นผู้ให้การเรียนรู้สารสนเทศเท่านั้น แต่ต้องมีบทบาทที่สำคัญคือ จะต้องมีส่วนร่วมในฐานะเป็นผู้มีส่วนร่วมในการสอน และเป็นผู้อำนวยการความสะดวกแก่ผู้ใช้บริการ และบทบาทในการประเมินผลการดำเนินงาน นอกจากนี้ยังรวมถึงบทบาทในการให้บริการด้านเทคนิค เพื่อให้มั่นใจว่าเครื่องมือเทคโนโลยีต่าง ๆ พร้อมทั้งจะให้บริการและสามารถใช้ได้ง่ายและสะดวก ทั้งนี้ เพื่อให้ห้องสมุดกลายเป็นห้องปฏิบัติการแห่งการเรียนรู้ บรรณารักษ์จะต้องทำงานใกล้ชิดกับอาจารย์ และนักศึกษามากขึ้น ไม่ใช่ใกล้ชิดเฉพาะหนังสือ บทบาทบรรณารักษ์ไม่เพียงแต่ให้บริการเพื่อให้ผู้ใช้ทำงานได้สำเร็จ แต่เป้าหมายสำคัญคือ การช่วยสอนและพัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับการทำงานให้สำเร็จ ด้วยเหตุนี้ การจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดเป็นนวัตกรรมใหม่ เป็นการผสมผสานระหว่างเครื่องมือทางเทคโนโลยีและบริการต่าง ๆ เข้าด้วยกัน และมีความเป็นพลวัต ดังนั้นบุคลากรจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนเกี่ยวกับวิธีการคิดจัดการกับพื้นที่ให้บริการใหม่ มีความเต็มใจที่จะปรับบทบาทของตนเองใหม่ และที่สำคัญคือต้องมีทัศนคติเชิงบวกต่อวิธีการให้บริการใหม่ของห้องสมุดซึ่งอยู่บนพื้นฐานความต้องการของผู้ใช้บริการและการมีความยืดหยุ่นในความคิดถือว่าเป็นสิ่งที่สำคัญยิ่ง

ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา

ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา

เป็นห้องสมุดที่ตั้งอยู่ในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา ทำหน้าที่ส่งเสริมการเรียนการสอนตามหลักสูตร โดยการจัดรวบรวมหนังสือ และสื่อความรู้อื่น ๆ ในหมวดวิชาต่าง ๆ ตามหลักสูตรช่วยเหลือในการค้นคว้างานวิจัยของอาจารย์ และนักศึกษา ส่งเสริมพัฒนาการทางวิชาการของอาจารย์ และนักศึกษา โดยจัดให้มีแหล่งความรู้ นวัตกรรมใหม่หรือศูนย์การเรียนรู้และทรัพยากรสารสนเทศทันสมัยเพียงพอต่อผู้ใช้บริการ กล่าวคือ

ห้องสมุดมหาวิทยาลัยหรือห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา (College and University Library / Academic Libraries) เป็นศูนย์กลางวิชาการของสถาบันมีบทบาทและหน้าที่สำคัญ คือ

1. จัดหา รวบรวม วิเคราะห์หมวดหมู่และทำรายการ จัดเก็บวัสดุสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนและการค้นคว้าวิจัยของนิสิต นักศึกษา อาจารย์และบุคลากรให้เพียงพอแก่ความต้องการ

2. บริการชุมชน เนื่องจากห้องสมุดเป็นศูนย์กลางทางวิชาการของสถาบัน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของสังคม จึงต้องมีหน้าที่ให้บริการแก่ชุมชนในด้านการอ่าน การศึกษาค้นคว้า ตลอดจนให้บริการเผยแพร่ความรู้แก่ชุมชน

3. รักษาศิลปวัฒนธรรม เนื่องจากห้องสมุดเป็นสถาบันทางวิชาการในชุมชนจึงต้องมีหน้าที่สงวนรักษา และเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมของชุมชน ห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไทยนั้นมีชื่อเรียกแตกต่างกันไป เช่น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เรียกว่า สถาบันวิทยบริการ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เรียกว่า สำนักหอสมุดกลาง เป็นต้น แม้ว่าห้องสมุดของแต่ละสถาบันจะมีชื่อเรียกแตกต่างกันไปก็ตาม ต่างก็มีหน้าที่และความรับผิดชอบเหมือนกัน (ชญาภรณ์ กุณินิติ, 2553)

สรุปได้ว่า ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาหรือห้องสมุดมหาวิทยาลัย เป็นสถานที่หรือแหล่งที่ดำเนินการเกี่ยวกับทรัพยากรสารสนเทศ ได้แก่ การจัดหา การจัดเก็บ การรวบรวม หรือผลิตทรัพยากรสารสนเทศประเภทต่าง ๆ เพื่อให้บริการและเผยแพร่แก่ผู้ใช้บริการเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนและการค้นคว้าวิจัย เพื่อศึกษาค้นคว้าและเรียนรู้ โดยการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ดังนั้น ห้องสมุดเป็นพื้นที่ที่ทุกคนสามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ไม่ว่าจะเป็นทรัพยากรที่จัดให้บริการภายในห้องสมุดหรือทรัพยากรสารสนเทศที่อยู่ในรูปแบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์

บริบทห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

ห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด เปิดบริการครั้งแรกในปีการศึกษา 2542 ณ อาคารห้องสมุดชั่วคราวระยะแรกของการดำเนินงานงบประมาณการพัฒนางานห้องสมุดไม่เพียงพอจึงทำให้การจัดหาทรัพยากรสารสนเทศและการให้บริการจัดทำได้ไม่สมบูรณ์ ในปี พ.ศ.2544 ห้องสมุดได้จัดให้บริการสารสนเทศที่หลากหลาย สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บริการและพัฒนารูปแบบการให้บริการสารสนเทศเป็นระบบห้องสมุดอัตโนมัติและการให้บริการสืบค้นผ่านระบบเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ ต่อมาได้มีพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันราชภัฏร้อยเอ็ดเมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2544 สถาบันราชภัฏร้อยเอ็ดได้มีการจัดส่วนราชการภายในสถาบันห้องสมุด ได้รับการปรับโครงสร้างบริหารงานและการให้บริการมาเป็นศูนย์วิทยบริการ สำนักวิจัยและพัฒนาท้องถิ่น มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 22 มกราคม 2545 วันที่ 14 มิถุนายน 2547 สถาบันราชภัฏทั่วประเทศได้รับการยกวิทยฐานะเป็นมหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัยราชภัฏ พุทธศักราช 2547 ประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 121 ตอนพิเศษ 23 ก มีผลบังคับใช้วันที่ 15 มิถุนายน พ.ศ.2547

ปรัชญา สารสนเทศทรงคุณค่า ศรัทธาในบริการสืบสานการพัฒนา สหวิทยาและเทคโนโลยีการสืบค้น

วิสัยทัศน์ พัฒนาศูนย์วิทยบริการ ให้เป็นแหล่งบริการสารสนเทศ ที่ได้มาตรฐานสากล

พันธกิจ จัดหาและบริการสารสนเทศวิชาการทุกประเภทให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ และการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เป็นศูนย์กลางเครือข่ายสารสนเทศและฐานข้อมูล เพื่อการศึกษาและการวิจัยทั้งภายในสถาบันและท้องถิ่น

บริการของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

ห้องสมุดเป็นแหล่งจัดเก็บและให้บริการสารสนเทศในรูปแบบสื่อตีพิมพ์และสื่อโสตทัศนวัสดุและสารสนเทศอื่น ๆ ในทุกสาขาวิชาที่เปิดทำการเรียนการสอนและความรู้ทั่วไปเพื่อมุ่งสนับสนุนภารกิจของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ได้แก่ การให้การศึกษา การทำงานวิจัย และการบริการทางวิชาการแก่สังคม การถ่ายทอดและพัฒนาเทคโนโลยี การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม การผลิตและพัฒนาครู และเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้ในด้าน การอ่าน การค้นคว้าหาความรู้และส่งเสริมการอ่านให้กว้างขวางและทั่วถึง เพื่อให้ผู้ใช้ได้รับสารสนเทศอย่างรวดเร็ว และตรงตามความต้องการมากที่สุด รวมถึงการจัดบรรยากาศที่ดี เป็นระเบียบ ทำให้ผู้ใช้เกิดความรู้สึกที่ดีและประทับใจเมื่อเข้าใช้บริการ การบริการของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดมีการให้บริการ ดังนี้ คือ

1. บริการการอ่าน (Reading Service) จัดเตรียมหนังสือและวัสดุการอ่านทุกประเภทเพื่อการอ่านทั่วไป และการศึกษาค้นคว้าทั้งภายในและภายนอกห้องสมุด เพื่อการสืบค้นสารสนเทศได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว

2. **บริการสารสนเทศ (Information Service)** ให้บริการทรัพยากรสารสนเทศทั้งสิ่งพิมพ์ และไมสิ่งพิมพ์ที่มีหลากหลาย บริการฐานข้อมูลออนไลน์ ช่วยการสืบค้นสารสนเทศได้อย่างกว้างขวางทำให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ รวดเร็ว และเหมาะสม

3. **บริการยืม-คืน (Circulation Service)** ให้บริการยืม-คืนทรัพยากรสารสนเทศทั้งสิ่งพิมพ์และโสตทัศนวัสดุ

4. **บริการสืบค้นสารสนเทศ** ให้บริการการสืบค้นด้วยระบบห้องสมุดอัตโนมัติโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ เป็นการสืบค้นสารสนเทศออนไลน์ ไม่ว่าจะเป็นการค้นหารายชื่อหนังสือในห้องสมุด

5. **บริการสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง** ให้บริการวารสารและสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง ทั้งฉบับปัจจุบันและฉบับล่วงเวลา

6. **บริการจองหนังสือ** ให้บริการแก่ผู้ใช้ที่ต้องการยืมหนังสือ โดยทำการจองหนังสือผ่านระบบห้องสมุดอัตโนมัติ

7. **จัดแสดงนิทรรศการหนังสือ** มีการจัดแสดงหนังสือใหม่ เพื่อเผยแพร่ความรู้ที่น่าสนใจ

8. **จัดแสดงนิทรรศการหมุนเวียน** มีการจัดแสดงนิทรรศการตามวันสำคัญต่าง ๆ

9. **เครือข่ายความร่วมมือ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด** เป็นสมาชิกข่ายงานห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ๑๖ หน่วยงาน “การยืมระหว่างห้องสมุดเครือข่ายภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ISAN UNIVERSITY LIBRARY NETWORK : ISANULINET” โครงการจัดตั้งข่ายงานนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ เพื่อสร้างข่ายงานความร่วมมือพัฒนาการให้บริการของห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่ตั้งอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และยังสนับสนุนให้มีการใช้ทรัพยากรร่วมกัน (การยืมระหว่างห้องสมุดเครือข่าย) เพื่อให้บัณฑิต นักศึกษา และคณาจารย์ของทุกมหาวิทยาลัยที่อยู่ในเครือข่ายได้ใช้ทรัพยากรประกอบการเรียน การสอน ที่ครอบคลุมและหลากหลายให้ตรงตามความต้องการมากขึ้น ซึ่งปัจจุบันมีสมาชิกในข่ายงานรวมทั้งสิ้น 16 ห้องสมุด 16 สถาบันประกอบด้วย

- 1) กลุ่มงานวิทยบริการ มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์
- 2) สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยนครพนม
- 3) สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- 4) สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
- 5) สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
- 6) สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
- 7) สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

- 8) สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศมหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
- 9) สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
- 10) สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
- 11) สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
- 12) สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
- 13) ศูนย์วิทยบริการมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
- 14) กลุ่มงานวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
- 15) ห้องสมุดมหาวิทยาลัยมหาสารคาม วิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน
- 16) หน่วยวิทยบริการมหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัยวิทยาเขตนครราชสีมา

อาคารสถานที่ ตั้งอยู่ที่อาคารบรรณราชนครินทร์ซึ่งเป็นอาคารเอกเทศ 4 ชั้น บริเวณที่ให้บริการ คือ ชั้น 2 - 4 ภายในมีการพื้นที่ในการให้บริการ ดังนี้

ชั้นที่ 2 ประกอบด้วย

- ห้องหัวหน้า
- ห้องปฏิบัติงานกลุ่มงานเทคนิค วิเคราะห์หมวดหมู่และลงรายการทรัพยากร

สารสนเทศ

- พื้นที่ส่วนสำนักงาน เจ้าหน้าที่กลุ่มงานบริการ และเจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป
- พื้นที่ส่วนบริการ ได้แก่ บริการหนังสือทั่วไป ทั้งหนังสือภาษาไทย ภาษาอังกฤษ

นวนิยาย เรื่องสั้น บริการวารสารและสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง หนังสือพิมพ์ บริการห้องศึกษาค้นคว้า เครื่องคอมพิวเตอร์สืบค้นข้อมูล OPAC โต๊ะนั่งอ่าน มุมแนะนำหนังสือใหม่ มุมอาเซียน มุมเด็กและเยาวชน

- จุดตรวจหนังสือทางเข้า - ออก และเคาน์เตอร์บริการยืม - คืน ทรัพยากร

สารสนเทศ

- จุดบริการยืม - คืนทรัพยากรสารสนเทศและบริการตอบคำถามและช่วยค้นคว้า

เวลาเปิด-ปิดให้บริการ

วันจันทร์ - วันอาทิตย์ เวลา 08.30 น. - 16.30 น.

ยกเว้นวันหยุดนักขัตฤกษ์

สมาชิก

ผู้ที่มีสิทธิ์เข้าใช้บริการภายในห้องสมุด ได้แก่

1. นักศึกษา อาจารย์ และเจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
2. บุคคลทั่วไป

ตาราง 2 สิทธิการยืมหนังสือ

สิทธิการยืมหนังสือ			
ประเภทสมาชิก	จำนวนการยืม(เล่ม)	ระยะเวลายืม(วัน)	ค่าปรับ
อาจารย์	20	90	5 บาท / วัน / เล่ม
เจ้าหน้าที่	20	30	5 บาท / วัน / เล่ม
นักศึกษาระดับปริญญาตรี-ภาคปกติ	5	7	5 บาท / วัน / เล่ม
ภาค กศ.ปช.	5	7	5 บาท / วัน / เล่ม
นักศึกษาระดับ ป. บัณฑิต	5	14	5 บาท / วัน / เล่ม
นักศึกษาระดับ ป. โท, ป.เอก	7	14	5 บาท / วัน / เล่ม

- หมายเหตุ บุคคลภายนอก อนุญาต ให้ยืมถ่ายเอกสารได้ กำหนด 1 วัน

ตาราง 3 รายการค่าปรับ

รายการ	รายการค่าปรับ
1. กรณีหนังสือหาย	1. คิดค่าปรับ 2 เท่าของราคาหนังสือ 2. คิดค่าปรับเกินกำหนดส่ง นับจากวันที่เกินกำหนดถึงวันที่มาแจ้งหาย 3. คิดค่าดำเนินการ 100 บาท ต่อรายการ
2.กรณีซื้อหนังสือมา แทน	1. ซื้อหนังสือชื่อเรื่องเดิม ราคาเดิม เพื่อทดแทนเล่มเดิม (ถ้าหากไม่ได้ให้แจ้งทาง ศูนย์วิทยบริการ) 2. คิดค่าปรับเกินกำหนดส่ง นับจากวันที่เกินกำหนดถึงวันที่มาแจ้งหาย 3. คิดค่าดำเนินการ 100 บาท ต่อรายการ
3.ประเภท CD สูญหาย	1. คิดค่าปรับ 2 เท่าของราคา CD 2. คิดค่าปรับเกินกำหนดส่ง นับจากวันที่เกินกำหนดถึงวันที่มาแจ้งหาย 3. คิดค่าดำเนินการ 100 บาท ต่อรายการ

หมายเหตุ อัตราค่าปรับทรัพยากรสารสนเทศสูญหาย

ชั้นที่ 3 ประกอบด้วย

- ห้องปฏิบัติงานกลุ่มงานเทคนิค วิเคราะห์หมวดหมู่และลงรายการทรัพยากรสารสนเทศและงานซ่อมบำรุงทรัพยากรสารสนเทศ

- พื้นที่ส่วนบริการ ได้แก่ ชั้นหนังสืออ้างอิง งานวิจัย วิทยานิพนธ์ ปริญญาานิพนธ์ สิ่งพิมพ์รัฐบาล หนังสือปฏิรูปกฎหมายการศึกษา ห้องสมุดกฎหมาย ศาลจำลอง ศูนย์เผยแพร่กฎหมายและประชาธิปไตยเพื่อประชาชน ห้องเรียนกลุ่ม ห้องประชุม พื้นที่สำหรับจัดนิทรรศการ มุมเวียน

ชั้นที่ 4 ประกอบด้วย

- ห้องปฏิบัติงานกลุ่มงานเทคโนโลยีสารสนเทศ

- พื้นที่ส่วนบริการ ได้แก่ บริการยืม – คืนวัสดุทัศนวัสดุ บริการคอมพิวเตอร์ ห้องยูบีซี (UBC) ห้องบรรณราชเขียเตอร์ และห้องจดหมายเหตุ

ทรัพยากรสารสนเทศ ประกอบด้วย หนังสือ ตำรา สิ่งพิมพ์รัฐบาล รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ ปริญญาานิพนธ์ หนังสืออ้างอิง นวนิยาย เรื่องสั้น และวัสดุทัศนวัสดุ จำนวน 50,503 รายการ (ประมาณ 118,950 เล่ม/แผ่น) วารสาร 561 ชื่อเรื่อง หนังสือพิมพ์ ชื่อเรื่อง ฐานข้อมูลออนไลน์ 13 ฐาน หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ 4 ฐาน ฐานข้อมูลวารสาร 2 ฐาน ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ 1 ฐาน และเอกสารอื่น ๆ (ข้อมูล ณ วันที่ 9 มิถุนายน 2564) โดยมีการจัดหมวดหมู่ด้วยระบบทศนิยมของดิวอี้

พูน ปณ ทิโต ชีเว

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นิรุทธ์ โจรนบุตร (2556) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายในหอสมุดกลางสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เพื่อเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ของสถาบัน โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัยครั้งนี้ 1) เพื่อศึกษานโยบายและการบริหารจัดการของสำนักหอสมุด ตลอดจนแนวโน้มการพัฒนาของสำนักหอสมุดกลาง 2) เพื่อศึกษาพฤติกรรมและความต้องการของผู้ใช้บริการห้องสมุดภายในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง 3) เพื่อแนะแนวทางการออกแบบสภาพแวดล้อมภายในและการบริการของสำนักหอสมุดกลางเพื่อพัฒนาไปสู่การเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ประชากรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ อาจารย์ พนักงาน นักศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 1,053 คน

ผลการวิจัยพบว่า ผลที่ได้จากการสอบถามความคิดเห็นความต้องการพื้นที่และความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวก สังเกตพฤติกรรมของนักศึกษาประจำคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ พบว่ามีลักษณะการใช้งานแบบกลุ่มใหญ่ ต้องการพื้นที่อเนกประสงค์เพื่อใช้ในการทำงานกลุ่ม ต้องการพื้นที่และวัสดุอุปกรณ์เฉพาะทาง พฤติกรรมการใช้พื้นที่ห้องสมุดของนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ พบว่า ส่วนใหญ่มีลักษณะการใช้พื้นที่แบบเดี่ยว ส่วนใหญ่กิจกรรมที่เกิดขึ้นเป็นการใช้สำหรับการอ่านหนังสือ ประชุมงาน พฤติกรรมการใช้พื้นที่ห้องสมุดของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่า ส่วนใหญ่มีลักษณะการใช้พื้นที่แบบกลุ่มใหญ่ มีการใช้พื้นที่สำหรับการประชุม วางแผนงาน และการค้นคว้าข้อมูลมีลักษณะที่ต้องการใช้เสียงค่อนข้างดังเพื่อการประชุมงาน และพฤติกรรมการใช้พื้นที่ห้องสมุดของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พบว่า ส่วนใหญ่มีลักษณะการใช้พื้นที่ทั้งแบบกลุ่มใหญ่และแบบเดี่ยว กิจกรรมที่ทำมีทั้งการทำงานกลุ่มใหญ่ และการค้นคว้าหาข้อมูลแบบเดี่ยว มีความต้องการพื้นที่อเนกประสงค์ และพื้นที่เงียบสงบเพื่อการศึกษาค้นคว้า ซึ่งพฤติกรรมการใช้งานของนักศึกษาในแต่ละคณะมีความแตกต่างกัน

บุษกร รมยานนท์ (2558) ได้ศึกษาการออกแบบพื้นที่เพื่อการเรียนรู้ด้วยตัวเองในมหาวิทยาลัยเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพตามหลักการออกแบบที่มีมนุษย์เป็นศูนย์กลาง โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาแนวคิดการออกแบบพื้นที่สำหรับการเรียนรู้ด้วยตนเองในสถาบันการศึกษา 2) เพื่อศึกษาความต้องการและความพึงพอใจของ ผู้ใช้งานเพื่อใช้เป็นข้อกำหนดในการออกแบบพื้นที่สำหรับการเรียนรู้ด้วยตนเอง 3) เพื่อสรุปกรณีศึกษานี้เสนอเป็นแนวคิดของการออกแบบพื้นที่สำหรับการเรียนรู้ด้วยตนเองสำหรับสถาบันการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ประชากรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต จำนวน 100 คน

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่ก่อให้เกิดความพึงพอใจต่อนักศึกษาเรียงตามลำดับความสำคัญ ส่วนมากมีการออกแบบที่ดี ประกอบด้วย ขนาด พื้นที่ใช้งานที่ไม่คับแคบ เสียงที่ไม่ดัง อุณหภูมิที่พอเหมาะ แอร์และโต๊ะที่นั่งสบายและแสงสว่างที่เหมาะสม รูปแบบของงานสถาปัตยกรรมภายในนักศึกษาส่วนมากพอใจกับการตกแต่งที่ดูทันสมัย สีสดใส ใกล้เคียงกับการตกแต่งที่ดูเหมือน ร้านกาแฟหรือบ้าน นักศึกษาให้ความสำคัญกับความเป็นส่วนตัว โดยเลือกห้องประชุมที่มีลักษณะเป็นห้องปิดมากกว่า เลือกห้องประชุมแบบเปิด เพอร์ซิเจอร์ที่นักศึกษาเลือกจะเป็นโต๊ะและเก้าอี้ที่เหมาะสมกับการนั่งทำงานมากกว่าโซฟา และอาร์มแชร์ ลักษณะของเก้าอี้ที่นั่งที่นักศึกษาส่วนมากระบุคือควรมีเบาะนุ่ม มีล้อเลื่อนและปรับระดับของร่างกายได้ดี ในขณะที่เก้าอี้ที่เลือกน้อยที่สุดจะเป็นเก้าอี้ที่ไม่มีพนักพิง โต๊ะสำหรับใช้งานคอมพิวเตอร์นักศึกษาเลือกโต๊ะใช้งานแบบนั่งรวมกันหลายคน โดยมีจอขนาดใหญ่เพื่อทำงานร่วมกัน อาจจะมีความเป็นส่วนตัวน้อยกว่าแต่เหมาะกับการทำงานเป็นกลุ่มพูดคุยกันได้ง่ายมากกว่า และต้องการพื้นที่ใช้ร่วมกันเป็นกลุ่ม ในขณะที่เดียวกันก็ต้องการพื้นที่ที่ใช้แบบเดี่ยว เช่นกัน

ประเสริฐ บัวจันอัฐ (2559) ศึกษาสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ของนักศึกษาวิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความต้องการด้านสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ของนักศึกษาวิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ 2) เพื่อทราบถึงปัญหา และข้อเสนอแนะ และแนวทางการแก้ไขด้านสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ของนักศึกษาวิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ประชากรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ซึ่งอยู่ในระหว่างชั้นปีที่ 1- 3 วิทยาลัยกฎหมายและการปกครองมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ จำนวน 337 คน

ผลการวิจัยพบว่า ระดับความต้องการด้านสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ ของนักศึกษา วิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก เมื่อพิจารณาในรายชื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านบริการห้องสมุด นักศึกษาต้องการหนังสือ เอกสาร ตำรา วารสารและงานวิทยานิพนธ์ รองลงมาคือ หนังสือ เอกสาร ตำรา วารสารต่าง ๆ มีความทันสมัย และสถานที่และที่อ่านหนังสือมีความสะดวก สะอาด และเพียงพอตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ความสะดวก รวดเร็ว ในการใช้บริการยืม – คืน นักศึกษาส่วนใหญ่มีความต้องการที่สำหรับอ่านหนังสือที่สะดวก สะอาดและเพียงพอต่อความต้องการและที่นั่งอ่านหนังสือไม่เพียงพอ หนังสือไม่อยู่ตามหมวดหมู่ควรมีการจัดระบบ ระเบียบของหนังสือให้เป็นหมวดหมู่ ห้องสมุดเล็กเกินไป ตามลำดับ

วาริรัตน์ จะรา, มาลิน เสริมกุลและอุไร การวิจิต (2559) ได้ศึกษาความพึงพอใจและความต้องการใช้บริการสารสนเทศเพื่อการค้นคว้าและวิจัย หอสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต มี

วัตถุประสงค์การศึกษาเพื่อ 1) ศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้บริการสารสนเทศ เพื่อการค้นคว้าและวิจัย 2) ศึกษาความต้องการของผู้ใช้บริการสารสนเทศเพื่อการค้นคว้าและวิจัย 3) ศึกษาปัญหาการใช้บริการของผู้ใช้บริการสารสนเทศเพื่อการค้นคว้าและวิจัย เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ นักศึกษา อาจารย์ และบุคคลภายนอก จำนวน 240 คน

ผลการวิจัยพบว่า มีความพึงพอใจต่อการให้บริการโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากบริการสารสนเทศเพื่อการค้นคว้าและวิจัย เป็นบริการใหม่ที่หอสมุดจัดขึ้น เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้ให้บริการในการ ค้นหาข้อมูล ซึ่งสามารถติดต่อขอใช้บริการได้ด้วยตนเอง หรือติดต่อผ่านทางอีเมล มีบริการสืบค้นข้อมูล อบรมการใช้งานฐานข้อมูล และให้คำปรึกษาด้านการทำวิจัยแก่นักศึกษา และประชาชนทั่วไป สำหรับบริการที่ผู้ใช้นิยมใช้มากที่สุด คือ บริการสืบค้นข้อมูล ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะกลุ่มผู้ให้บริการส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาและอาจารย์ ซึ่งมีภาระการเรียน การสอน หรือมีภาระหน้าที่ประจำที่ต้องปฏิบัติ ไม่มีเวลาในการค้นคว้าหาข้อมูลด้วยตนเอง หรือไม่ทราบแหล่งค้นคว้า ทำให้ผู้ให้บริการประหยัดเวลาในการค้นหาข้อมูลและได้ข้อมูลที่ตรงตามความต้องการ และประเด็นที่ผู้ให้บริการพึงพอใจมากที่สุดในการใช้บริการ คือ ด้านผู้ให้บริการ ซึ่งมีระดับความพึงพอใจมากที่สุด เจ้าหน้าที่ตระหนักในเรื่องการบริการ ที่ต้องมีความรับผิดชอบ กระตือรือร้น ยิ้มแย้มแจ่มใส เอาใจใส่ และเต็มใจบริการโดยไม่เลือกปฏิบัติ และความต้องการของผู้ใช้บริการ พบว่า มีความต้องการโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากเป็นบริการที่ ให้ความช่วยเหลือ เอื้ออำนวยความสะดวก และช่วยประหยัดเวลาให้กับผู้บริการอย่างแท้จริง

ณัฐธญา เผือกม่วง และคณะ (2559) ศึกษาความต้องการและพฤติกรรมการใช้บริการศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษาของนักศึกษาต่างชาติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี เพื่อศึกษา 1) พฤติกรรมการใช้บริการศูนย์บรรณสารและ สื่อการศึกษาของนักศึกษาต่างชาติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี 2) ความต้องการใช้บริการศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษาของนักศึกษาต่างชาติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี 3) ปัญหาการใช้บริการศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษาของนักศึกษาต่างชาติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ นักศึกษาต่างชาติที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ปีการศึกษา 2557 จำนวน 108 คน

ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการใช้บริการศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษาของนักศึกษาต่างชาติมีวัตถุประสงค์มาใช้บริการห้องสมุดเพื่อค้นคว้าอ่านหนังสือตำรา โดยมาใช้บริการห้องสมุดด้วยตนเอง โดยใช้ SUTCat เป็นวิธีการค้นหาทรัพยากรสารสนเทศ บริการห้องสมุด ที่เคยใช้ ส่วนใหญ่ใช้บริการยืม-คืนด้วยตนเองสำหรับความต้องการใช้บริการ นักศึกษามีความต้องการในด้านทรัพยากรสารสนเทศเพียงด้านเดียวที่มีคะแนนเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านอื่น ๆ

ได้แก่ ด้านบริการห้องสมุด ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ เจ้าหน้าที่ที่สามารถสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษได้ดี เจ้าหน้าที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำและช่วยสืบค้นสารสนเทศ ด้านการจัดกิจกรรมและ นิทรรศการ ด้านสภาพแวดล้อมและครุภัณฑ์ และด้านการประชาสัมพันธ์มีคะแนนเฉลี่ยโดยรวมอยู่ใน ระดับมาก ส่วนปัญหาการใช้บริการส่วนใหญ่มีปัญหาในระดับปานกลาง โดยมีเพียงปัญหาสื่อ ประชาสัมพันธ์ของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษาไม่มีภาษาอังกฤษกำกับ และไม่รู้วิธีการสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศจากฐานข้อมูลที่มีปัญหาในระดับมาก สำหรับข้อเสนอแนะที่ห้องสมุดควรพิจารณาปรับปรุงการให้บริการ ได้แก่ ควรจัดอบรมและให้คำแนะนำเกี่ยวกับการบริการห้องสมุด การสืบค้นฐานข้อมูลเฉพาะสาขาวิชาเป็นภาษาอังกฤษ การประชาสัมพันธ์แจ้งข่าวสารผ่าน Social Network เป็น 2 ภาษา การเพิ่มจุดรับคืนหนังสือด้วยตนเอง และควรมีการตรวจสอบความพร้อมใช้งานของเครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องสแกน Wi-Fi และ เพิ่มจำนวน Printer

น้ำลิน เทียมแก้ว (2556) ศึกษาความพึงพอใจต่อคุณภาพการให้บริการของสำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ประจำปีการศึกษา 2555 เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อคุณภาพการบริการของสำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม 5 ด้าน ได้แก่ ด้านทรัพยากรห้องสมุด ด้านกระบวนการและขั้นตอน การให้บริการ ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ ด้านสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านการประชาสัมพันธ์และเพื่อศึกษาปัญหาและขอเสนอแนะของผู้ใช้บริการที่มีต่อคุณภาพการให้บริการของ สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ใช้บริการสำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ประจำปีการศึกษา 2555 จำนวน 786 คน

ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจต่อด้านบุคลากรการให้บริการด้วยความรวดเร็ว ฉับไวอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ให้บริการ ด้วยอัธยาศัยไมตรีที่ดีและมีความกระตือรือร้นเต็มใจให้บริการและผู้ให้บริการมีความเข้าใจในความต้องการของผู้ใช้บริการ ด้านการประชาสัมพันธ์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ผู้ใช้บริการมีความพึงพอใจต่อช่องทางในการเสนอแนะข้อคิดเห็นที่หลากหลาย รองลงมา คือ เอกสารแนะนำการให้บริการมีความครบถ้วนชัดเจน และเว็บไซต์สำนักวิทยบริการเข้าถึงได้ง่าย สะดวก และรวดเร็ว ด้านการบริการและขั้นตอนกระบวนการให้บริการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดคือ ผู้ใช้บริการความพึงพอใจต่อบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า รองลงมาได้แก่ บริการ ยืม-คืนทรัพยากรสารสนเทศและบริการศูนย์สารสนเทศอีสานสิรินธร ด้านทรัพยากรห้องสมุด ผู้ใช้บริการมีความพึงพอใจต่อเอกสารวิจัย หนังสือ ตำรา และทรัพยากรสารสนเทศมีความทันสมัย ด้านสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดคือ มีแผ่น ป้ายบอกประเภทสิ่งพิมพ์และหมวดหมู่ที่ขึ้นหนังสืออย่างชัดเจน รองลงมาได้แก่สภาพแวดล้อมภายนอกและภายในสะอาดเป็นระเบียบและมีจุดให้บริการน้ำดื่มที่เพียงพอ ปัญหาข้อเสนอแนะของผู้ใช้บริการด้านทรัพยากรห้องสมุด พบว่า ผู้ใช้บริการ ต้องการให้สำนักวิทยบริการจัดหาทรัพยากร

สารสนเทศเพิ่มมากขึ้นเพื่อให้เพียงพอกับความต้องการ โดยเฉพาะสาขาปฐมวัย และประวัติศาสตร์ ด้านกระบวนการและขั้นตอนการให้บริการ พบว่า ผู้ใช้บริการหาหนังสือบนชั้นไม่พบ และการยืมระหว่างห้องสมุดควรใช้บัตรประจำตัวนิสิตหรือบัตร นักศึกษาของสถาบันนั้น ๆ ได้ด้านสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกควรเพิ่มจำนวนคนและเครื่อง ถ่ายเอกสาร เพิ่มที่นั่งอ่านในช่วงก่อนสอบ ประตูเข้า- ออกไม่อ่านบัตร คอมพิวเตอร์สำหรับค้นคว้า ขาดประสิทธิภาพ และขยายจุดบริการเครือข่ายไร้สาย ด้านการประชาสัมพันธ์ควรมีการประชาสัมพันธ์ เกี่ยวกับห้องสมุดให้เร็วมากขึ้น

พัชรา ทิพยมหิงษ์และคณะ (2547) ได้ศึกษาโครงการวิจัยห้องสมุดมีชีวิต สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม และการสนทนาแบบกลุ่ม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ นักศึกษา อาจารย์ เจ้าหน้าที่สำนักวิทยบริการและสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษา อาจารย์และเจ้าหน้าที่ที่ต้องการผู้ให้บริการพัฒนาความรู้ความสามารถและทักษะการให้บริการ ส่วนสมาชิกองค์การต้องการให้จัดอบรมความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์และจัดบริการห้องสมุดนอกสถานที่ รูปแบบในการพัฒนาห้องสมุดมีชีวิตต้องการสร้างบรรยากาศภายในสำนักวิทยบริการ โดยการจัดให้มีบริการมุมกาแฟ มุมหนังสือใหม่และเครื่องคอมพิวเตอร์ไว้ให้บริการ

กุศล นาคะชาติและรวีวรรณ ขำพล (2536) ได้ศึกษาการวิเคราะห์การยืมระหว่างห้องสมุดของฝ่ายห้องสมุด จอห์น เอฟ.เคนเนดี สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี เพื่อวิเคราะห์แบบกรอกรายการยืมระหว่างห้องสมุดและเพื่อศึกษาผู้ใช้โดยผ่านการกรอกรายการยืมระหว่างห้องสมุดซึ่งผ่านการดำเนินการแล้ว เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 - 4 หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ปีการศึกษา 2556 จำนวนทั้งสิ้น 297 คน

ผลการวิจัย พบว่า ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่ที่ใช้บริการในการยืมระหว่างห้องสมุด คือ อาจารย์และประภททรัพย์ากรสารสนเทศที่มีการยืมมากที่สุดคือวารสาร

กฤษณพงศ์ สุขสมบุรณ์ และคณะ (2559) ศึกษาความพึงพอใจต่อการใช้บริการห้องสมุดของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการใช้บริการห้องสมุดของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม และเพื่อนำเสนอแนะจากผลการศึกษาไปปรับปรุงและพัฒนาการให้บริการของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ให้ดียิ่งขึ้นและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ นักศึกษาปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1-4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 390 คน

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมมีความพึงพอใจต่อการให้บริการของห้องสมุด มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมในระดับมาก 2 ด้าน ได้แก่ ด้านอาคารสถานที่และด้าน

การบริการ ระดับความพึงพอใจต่อการใช้บริการห้องสมุดของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ด้านอาคารสถานที่ โดยรวมอยู่ระดับมาก เนื่องจากบริเวณห้องสมุดมีแสงสว่างเพียงพอ มีพื้นที่กว้างขวาง และมีการจัดที่นั่งได้อย่างเหมาะสมเหมาะสม รวมไปถึงมีความสะอาด เป็นระเบียบบรรยากาศ ภายในห้องสมุด เอื้อต่อการนั่ง อ่านค้นคว้า ไม่มีเสียงดังรบกวน อีกทั้งยังมีอากาศถ่ายเทสะดวก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าห้องสมุดของราชภัฏนครปฐมกำลังพัฒนาห้องสมุดในด้านอาคารสถานที่อย่างต่อเนื่องให้เพียงพอและเหมาะสมแก่ผู้เข้าใช้บริการ

วัฒนา ไคร่ครวญและกลีบแก้ว จันทร์หงส์ (2561) ศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้บริการต่อการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศของห้องสมุดวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี กรุงเทพ เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการต่อการบริการสารสนเทศของห้องสมุด เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลและพฤติกรรมการใช้บริการที่มีผลต่อความพึงพอใจของผู้ใช้บริการต่อการบริการสารสนเทศของห้องสมุด วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี กรุงเทพ เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ชั้นปีที่ 1-4 ปีการศึกษา 2559 และอาจารย์ จำนวนทั้งสิ้น 248 คน

ผลการวิจัยพบว่า พบว่า ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการพบว่า ผู้ใช้บริการมีความพึงพอใจระดับมากที่สุด โดยมีความพึงพอใจระดับมากที่สุด คือ เจ้าหน้าที่ให้บริการด้วยความโปร่งใส ไม่มีทุจริต เจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำและช่วยเหลือตอบข้อซักถามผู้ใช้บริการได้ชัดเจนถูกต้องเจ้าหน้าที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีจิตใ้รักบริการเจ้าหน้าที่มีความรู้ความชำนาญเหมาะสมกับงาน และเจ้าหน้าที่ให้บริการด้วยความรวดเร็ว ฉับไวและด้านอาคารสถานที่/สิ่งอำนวยความสะดวก พื้นที่มีความกว้างขวางเหมาะสมสามารถหยิบหนังสือให้งานได้อย่างสะดวก และมีแสงสว่างพอเพียง โลงสบายตา มีบรรยากาศ เหมาะสมกับการศึกษาค้นคว้าอุณหภูมิของห้องสมุดถ่ายเทเหมาะสมและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้ใช้บริการ

ณัฐฉิ บุญสนธิ (2556) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความต้องการใช้บริการงานเทคโนโลยีสารสนเทศของนักศึกษา วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสระบุรี เพื่อสำรวจสภาพปัญหาและความต้องการใช้บริการงานเทคโนโลยีสารสนเทศของนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสระบุรี เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 - 4 หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ปีการศึกษา 2556 จำนวนทั้งสิ้น 297 คน

ผลการวิจัยพบว่า การใช้ระบบ LAN สามารถเข้าใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพแต่ระบบ wireless ควรปรับปรุงให้มีสัญญาณความเร็วสูงกว่านี้เพราะอินเทอร์เน็ตเข้ามา หลุดบ่อย สัญญาณไม่ขาดหายหรือเข้าไม่ได้การเชื่อมต่อสัญญาณอินเทอร์เน็ต แบบไร้สายที่นักศึกษาไม่สามารถเข้าใช้งานได้นั้น จึงควรปรับปรุงเพื่อให้รองรับการใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพต่อเนื่อง ครอบคลุมทุกพื้นที่ โดย

ปรับปรุงระบบการใช้โมเด็มเชื่อมต่อจากภายนอก ให้รองรับการใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพรวดเร็วมีความต่อเนื่อง และเพียงพอต่อการใช้บริการ ในการเรียนการสอน

รุจโรจน์ แก้วอุไร & ชโรชนีัย ชัยมินทร์ (2562) ได้ศึกษาเกี่ยวกับพื้นที่การเรียนรู้สำหรับผู้เรียนยุคดิจิทัลในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาในฐานะเป็นแหล่งสารสนเทศเพื่อการศึกษา ค้นคว้า และเรียนรู้ จึงต้องมีการปรับเปลี่ยนพื้นที่และการให้บริการ โดยจัดเป็นพื้นที่สำหรับการเรียนรู้ใน 4 ลักษณะ คือ 1) พื้นที่การเรียนรู้ 2) พื้นที่สร้างแรงบันดาลใจ 3) พื้นที่พบปะ และ 4) พื้นที่แสดงออก ห้องสมุดจัดให้มีพื้นที่การเรียนรู้ไว้ให้บริการ โดยแบ่งเป็นพื้นที่ทำกิจกรรม พื้นที่ส่วนตัว พื้นที่สำหรับการศึกษาค้นคว้าส่วนบุคคล พื้นที่ทำงานกลุ่ม ซึ่งมีการออกแบบสถานที่ สภาพแวดล้อม และบรรยากาศของพื้นที่การเรียนรู้เหล่านั้นในด้านกายภาพ การออกแบบตกแต่งภายใน สิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อรองรับผู้ใช้บริการยุคดิจิทัล โดยมีตัวอย่างเพื่อเป็นแนวทางของการจัดพื้นที่การเรียนรู้ในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งอนาคตของการจัดบริการพื้นที่การเรียนรู้ที่ตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ยุคดิจิทัล

Fuller, K (2010) ศึกษาเกี่ยวกับการจัดพื้นที่การเรียนรู้ที่มหาวิทยาลัยคอนเนตทิคัต (Uconn) รายงานการประเมินการใช้งานและความพึงพอใจของการจัดพื้นที่การเรียนรู้ วิจัยนี้เกิดขึ้นจากความต้องการของผู้ใช้บริการ โดยเริ่มจากทีมงานเจ้าหน้าที่ของสถาบันและห้องสมุดจากมหาวิทยาลัยคอนเนตทิคัต (Uconn) เริ่มมีแผนการที่จะพัฒนาเพื่อการเรียนการสอนการเรียนรู้สาธารณะที่มหาวิทยาลัยคอนเนตทิคัต (Uconn) เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสอบถาม การตอบแบบสอบถามจะทำการตอบผ่านทางเว็บไซต์ ซึ่ง จะสำรวจจำนวนและลักษณะของการให้บริการ ประชากรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ 1) นักศึกษาปริญญาตรี 2) นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา 3) พนักงาน/เจ้าหน้าที่ ของมหาวิทยาลัยคอนเนตทิคัต (Uconn)

ผลที่ได้จากการสำรวจครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่า การศึกษาโครงการการจัดพื้นที่การเรียนรู้ ของกลุ่มสมาชิกของมหาวิทยาลัย ในปี 2006 เพื่อรวบรวมความคิดและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาของการจัดพื้นที่การเรียนรู้ ซึ่งนักศึกษาระดับปริญญาตรีมีส่วนร่วมที่สำคัญในการแสดงความคิดเห็นและได้มองเห็นภาพรวมในการดำเนินการจัดพื้นที่เพื่อให้สามารถใช้ทรัพยากรร่วมกันได้หลายทางและรองรับการเรียนรู้ของแต่ละบุคคลและเป็นกลุ่ม โดยการจัดให้เฟอร์นิเจอร์มีความสะดวกสบายเป็นที่น่าสนใจ สะอาดน่าใช้ พร้อมทั้งมีสภาพแวดล้อมที่น่าใช้ มีบริการอื่น ๆ เช่น การให้คำปรึกษาการวิจัยและบริการเทคโนโลยี ผู้ใช้มีความพึงพอใจกับบริการที่น่าเสนอ ผู้ใช้เสนอให้ต่อไปควรมีการดำเนินวิจัยซ้ำอีกครั้ง เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะ ความคาดหวังในการใช้งานการจัดพื้นที่เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ เช่น การสนทนาออนไลน์ เพื่อพัฒนาการจัดพื้นที่เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ที่ตรงกับความต้องการของผู้ใช้โดยตรง และในอนาคตมีหลายแง่มุมที่ยังคงสามารถปรับปรุงเพื่อตอบสนองความคาดหวังของผู้ใช้บริการ

Mei Tie Li (2009) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัย กลายเป็นแบบบริการใหม่ของห้องสมุด มีการให้บริการแบบเชิงรวมพื้นที่ใช้ร่วมกันและมีการสร้าง สภาพแวดล้อมมีการใช้ทรัพยากรร่วมกัน ซึ่งอยู่บนพื้นฐานการสร้างการแลกเปลี่ยน รวมถึง บรรณารักษ์เทคโนโลยี บรรณารักษ์ผู้เชี่ยวชาญทั่วไปและผู้ใช้ห้องสมุดสามารถพูดคุยให้ข้อมูลร่วมกัน ในแบบบริการการจัดพื้นที่การเรียนรู้ วิจัยนี้ได้กล่าวถึงความหมายของลักษณะข้อดีของแบบบริการ เหตุผลเกี่ยวกับการจัดพื้นที่การเรียนรู้และการวิเคราะห์ความสำเร็จระหว่างประเทศ ซึ่งเปรียบเทียบ ความแตกต่างระหว่างห้องสมุดต่างประเทศและห้องสมุดในประเทศ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ ในอนาคต เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ประชากรที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา ครั้งนี้ คือ ผู้ใช้บริการของห้องสมุดมหาวิทยาลัยเกษตร ประเทศจีนตอนใต้

ผลการวิจัยพบว่าผู้ใช้ต้องการทรัพยากรเทคโนโลยีสารสนเทศ ทรัพยากรสารสนเทศที่เป็น อิเล็กทรอนิกส์มีมากขึ้นและมีความต้องการทรัพยากรแบบดั้งเดิมน้อยลง ความถี่ของผู้เข้าใช้บริการ ห้องสมุดในช่วงปลายปีมีมุมมองที่จะดึงดูดความสนใจของผู้ที่เข้าใช้ห้องสมุดและทำให้การใช้งาน ทรัพยากรสารสนเทศอย่างเต็มรูปแบบ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง แนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด เพื่อหาแนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด โดยผู้วิจัยแบ่งการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำกับข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ผู้บริหารมหาวิทยาลัย จำนวน 6 คน อาจารย์ จำนวน 277 คน นักศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 147 คน นักศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 8,081 คน และบรรณารักษ์ จำนวน 4 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยแบ่งกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ออกเป็น 3 กลุ่ม ประกอบด้วย

กลุ่มที่ 1 เป็นการวิจัยเชิงสำรวจเพื่อศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและความต้องการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด โดยสำรวจกับกลุ่มประชากร ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) คำนวณกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีคำนวณตามสูตรของ ทาโร ยามาเน (Taro Yamane) ที่เป็นอาจารย์ จำนวน 277 คน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 164 คน นักศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 147 คน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 103 คน และนักศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 8,081 คน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 381 คน ดังแสดงตาราง 4-6

n

$$n = \frac{n}{1 + N(e)^2}$$

โดย n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
 N = ขนาดของประชากรที่ใช้ในการวิจัย
 e = ความคาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่าง กำหนดให้ $e = 0.05$

ตาราง 4 แสดงจำนวนอาจารย์แยกตามคณะของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

คณะ	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
คณะครุศาสตร์	92	55
คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์	88	52
คณะบริหารธุรกิจและการบัญชี	43	25
คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ	12	7
คณะพยาบาลศาสตร์	19	11
คณะนิติรัฐศาสตร์	23	14
รวม	277	164

ตาราง 5 แสดงจำนวนนักศึกษาระดับปริญญาโทแยกตามคณะของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

นักศึกษา	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
คณะครุศาสตร์	105	74
คณะบริหารธุรกิจและการบัญชี	20	14
คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์	22	15
รวม	147	103

ตาราง 6 แสดงจำนวนนักศึกษาระดับปริญญาตรีแยกตามคณะของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

คณะ	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
คณะครุศาสตร์	4,663	220
คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์	1,137	54
คณะบริหารธุรกิจและการบัญชี	1,111	52
คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ	80	4
คณะพยาบาลศาสตร์	148	7
คณะนิติรัฐศาสตร์	942	44
รวม	8,081	381

กลุ่มที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและความต้องการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ใช้วิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ได้แก่ ผู้บริหาร และบรรณารักษ์ ประกอบด้วย รองอธิการบดี จำนวน 5 ตำแหน่ง คัดเลือกรองอธิการบดีที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนางานห้องสมุด โดยเป็นผู้กำหนดนโยบายและมีบทบาทในการพัฒนางานห้องสมุด เป็นผู้ให้ข้อมูล จำนวน 1 คน หัวหน้าศูนย์วิทยบริการ จำนวน 1 คน และบรรณารักษ์ จำนวน 4 คน เนื่องจากผู้วิจัยเป็นบรรณารักษ์ จึงไม่สามารถให้ข้อมูลได้ ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง 3 คน ซึ่งประชากรและกลุ่มตัวอย่างสรุปได้ดังนี้ แสดงดังตาราง 7

ตาราง 7 แสดงจำนวนผู้บริหารและบรรณารักษ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

กลุ่มเป้าหมาย	จำนวนประชากร ของกลุ่มเป้าหมาย (คน)	จำนวนผู้ให้ ข้อมูล(คน)
1. ผู้บริหาร		
1.1 รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด	5	1
1.2 หัวหน้าศูนย์วิทยบริการ	1	1
2. บรรณารักษ์	4	3
รวม	10	5

กลุ่มที่ 3 สอบถามผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ในการตรวจสอบแนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด โดยใช้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง และมีเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญตามคุณสมบัติดังนี้ 1) มีคุณวุฒิระดับปริญญาโทขึ้นไปทางด้านบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ 2) มีประสบการณ์ด้านการบริหารงานห้องสมุดและการจัดพื้นที่สำหรับการให้บริการห้องสมุด

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ประกอบด้วย 1) แบบสอบถาม 2) แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และ 3) แนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. แบบสอบถาม โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปศึกษาเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับเพศ อายุ ระดับการศึกษา สาขาวิชาเอกและคณะที่กำลังศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและความต้องการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ตามความคิดเห็นผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

2. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ใช้ในการศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด สำหรับเก็บข้อมูลผู้บริหารและบรรณารักษ์ โดยแบบสัมภาษณ์มีประเด็นคำถามดังนี้

2.1 สภาพปัจจุบันจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด 1) ด้านการจัดสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก บรรยากาศ 2) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ 3) ด้านบริการสารสนเทศ และ 4) ด้านบุคลากร

2.2 ความต้องการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด 1) ด้านการจัดสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก บรรยากาศ 2) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ 3) ด้านบริการสารสนเทศ และ 4) ด้านบุคลากร

3. แนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดและแบบประเมินความเหมาะสมของแนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

การสร้างเครื่องมือ

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือในการวิจัยดังนี้

1. การสร้างแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถาม ตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับแนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด และวิธีการสร้างแบบสอบถามจากเอกสาร ตำรา การสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการวิจัย

2) กำหนดขอบเขตของข้อความจากแนวคิดทฤษฎีและข้อบ่งชี้ที่ศึกษาเกี่ยวกับการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด

3) สร้างแบบสอบถามตามประเด็นตามหัวข้อดังต่อไปนี้ (1) ด้านการจัดสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก บรรยากาศ (2) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (3) ด้านบริการสารสนเทศ และ(4) ด้านบุคลากร มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ระดับ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ มีความหมายเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ที่ความหมายของแต่ละระดับดังนี้

ระดับ	5	หมายถึง	มีความเหมาะสมมากที่สุด
ระดับ	4	หมายถึง	มีความเหมาะสมมาก
ระดับ	3	หมายถึง	มีความเหมาะสมปานกลาง
ระดับ	2	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อย
ระดับ	1	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

ระดับความความต้องการเกี่ยวกับการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

ระดับ	5	หมายถึง	มีความต้องการมากที่สุด
ระดับ	4	หมายถึง	มีความต้องการมาก
ระดับ	3	หมายถึง	มีความต้องการปานกลาง
ระดับ	2	หมายถึง	มีความต้องการน้อย
ระดับ	1	หมายถึง	มีความต้องการน้อยที่สุด

4) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสม ตรงตามเนื้อหาและครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย และนำมาปรับปรุงตามคำแนะนำที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เสนอแนะ

5) นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหาของงานวิจัย โดยผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 3 คน ประกอบด้วย

- (1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุ่งทิพย์ เจริญศักดิ์
- (2) อาจารย์วรพจน์ พรหมจักร
- (3) นางลำพึง บัวจันธุ์

เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content validity) ได้แก่ ความสอดคล้องของข้อคำถามกับประเด็นหลัก ประเด็นย่อย และวัตถุประสงค์ของเครื่องมือ เพื่อตรวจสอบความเป็นปรนัย (Objectivity) ได้แก่ ความชัดเจนของภาษา การใช้ภาษาไม่คลุมเครือ ไม่ซับซ้อน และหาค่าความเที่ยงตรงเชิงพินิจเพื่อตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ของข้อคำถามกับเนื้อหาด้วยการให้คะแนนในข้อคำถามแต่ละข้อและนำมาปรับปรุงแก้ไข โดยกำหนดค่าคะแนนและแปลความหมายดังนี้

+1	เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับเนื้อหา
0	เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับเนื้อหา
-1	เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามไม่มีความสอดคล้องกับเนื้อหา

นำคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับเนื้อหาโดยการคำนวณหา IOC ตามสูตร (บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์, 2527)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC	=	ดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับเนื้อหา
R	=	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
N	=	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

เกณฑ์การพิจารณาความสอดคล้อง ใช้ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป จากข้อคำถามจากแบบสอบถามมีค่า IOC ระหว่าง 0.67-1.00 มีค่าความเที่ยงตรงยอมรับได้

5) นำแบบสอบถามที่ได้รับการเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

6) นำแบบสอบถาม มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา ของ ครอนบาค ได้ค่าแอลฟาของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.98

7) นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้ว จัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 648 ชุด เพื่อให้ทราบถึงสภาพปัจจุบันและความต้องการจัดพื้นที่การเรียนรู้ออนไลน์ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

2. แบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและความต้องการจัดการพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

การสร้างแบบสัมภาษณ์ มีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

1) ศึกษาหลักการทฤษฎีจากเอกสาร ตำรา บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องการจัดการพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด

2) ดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและความต้องการจัดการพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

3) นำแบบสัมภาษณ์เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบ เนื้อหา ภาษาและความชัดเจนของคำถาม และครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยแล้วนำมาแก้ไขปรับปรุงตามอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เสนอแนะ

4) นำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการแก้ไขแล้วนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบ เนื้อหา ภาษา ความถูกต้องของเนื้อหาและความชัดเจนของคำถาม ตลอดจนประเมินความสอดคล้องระหว่างคำถามกับวัตถุประสงค์ในการทำวิจัย โดยใช้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ จำนวน 3 คน ประกอบด้วย

(1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุ่งทิพย์ เจริญศักดิ์ ตำแหน่ง อาจารย์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

(2) อาจารย์วรพจน์ พรหมจักร ตำแหน่ง อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

(3) นางลำพึง บัวจันธัฐ ตำแหน่ง หัวหน้ากลุ่มงานวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

โดยผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ของข้อคำถามกับเนื้อหาด้วยการให้คะแนนในข้อคำถามแต่ละข้อและนำมาปรับปรุงแก้ไข โดยกำหนดค่าคะแนนและแปลความหมายดังนี้

+1	เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับเนื้อหา
0	เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับเนื้อหา
-1	เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามไม่มีความสอดคล้องกับเนื้อหา

เกณฑ์การพิจารณาความสอดคล้อง ใช้ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป จากข้อคำถามจากแบบสอบถามมีค่า IOC ระหว่าง 0.67-1.00 มีค่าความเที่ยงตรงยอมรับได้ (บุญเชิด ภิญญอนันตพงษ์, 2527)

5) แก้ไขปรับปรุงแนวคำถามแบบสัมภาษณ์ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ โดยปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

6) นำแบบสัมภาษณ์ที่แก้ไขปรับปรุงแล้ว จัดพิมพ์เป็นแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3. แนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด การประเมินแนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด มีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

1) ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ โดยกำหนดประเด็นการวิเคราะห์ข้อมูลการจัดแยกเนื้อหา จัดกลุ่มเนื้อหา สาระตามประเด็นที่กำหนดไว้ การสังเคราะห์ข้อมูลในแต่ละประเด็น และนำเสนอผลการสังเคราะห์โดยการบรรยายและพรรณนาและข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและความต้องการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อนำมาร่างแนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับ 1) การจัดสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก บรรยากาศ 2) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ 3) ด้านบริการสารสนเทศ และ 4) ด้านบุคลากร

2) ร่างแนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด และสร้างแบบประเมินความเหมาะสมของแนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

3) นำร่างแนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดและแบบประเมินความเหมาะสม เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณา ตรวจสอบเนื้อหา และให้ข้อเสนอแนะ

4) นำมาแก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

5) นำแนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดและแบบประเมินความเหมาะสม เพื่อยืนยันความเป็นไปได้ของแนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด นำข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความถูกต้องแล้วปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ มาจัดทำเป็นแนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด โดยผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมของแนวทาง มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ	5	หมายถึง	มีความเหมาะสมมากที่สุด
ระดับ	4	หมายถึง	มีความเหมาะสมมาก
ระดับ	3	หมายถึง	มีความเหมาะสมปานกลาง
ระดับ	2	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อย
ระดับ	1	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลของแบบสอบถาม

เก็บรวบรวมข้อมูลของแบบสอบถามจากนักศึกษาระดับปริญญาตรี นักศึกษาระดับปริญญาโท และอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1) ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสือเพื่อขอความอนุเคราะห์ที่เก็บรวบรวมข้อมูลจากคณบดี คณะวิทยาการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ถึงมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด เพื่อขออนุญาต และขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2) ส่งหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลไปยังมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม

3) นำจดหมายขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามพร้อมแบบสอบถามไปยังคณะต่าง ๆ ทั้ง 6 คณะของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ด้วยตนเอง

4) ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถามด้วยตนเอง จำนวน 648 ชุด ได้รับแบบสอบถาม กลับคืน 648 ชุด (นักศึกษา 484 ชุด, อาจารย์ 164 ชุด) แต่ได้แบบสอบถามที่มีการตอบสมบูรณ์ทั้งฉบับ จำนวน 473 ชุด และแบบสอบถามที่มีการตอบแบบสอบถามไม่สมบูรณ์ จำนวน 175 ชุด ทำให้ผู้วิจัยต้องทำการแจกแบบสอบถามเพิ่มเติมครั้งที่ 2 เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์และครบจำนวนกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามด้วยตนเอง อีกจำนวน 175 ชุด โดยผู้วิจัยใช้วิธีคัดเลือกแจกแบบสอบถามเฉพาะผู้ที่ไม่เคยตอบแบบสอบถามในการการวิจัยครั้งนี้ โดยการสอบถามรายบุคคลและรอรับแบบสอบถามกลับพร้อมทั้งตรวจสอบความสมบูรณ์ในการตอบแบบสอบถาม ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาเพิ่มเติมจำนวน 175 ชุด รวมได้รับกลับคืนทั้งสิ้น 648 ชุด (นักศึกษา 484 ชุด, อาจารย์ 164 ชุด) แบบสอบถามทั้งหมดได้รับการตรวจสอบและประเมินความครบถ้วน

5) นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืน นำไปวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่าสถิติต่อไป

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลของแบบสัมภาษณ์

เก็บรวบรวมข้อมูลของแบบสัมภาษณ์จากผู้บริหารและบรรณารักษ์มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1) ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสือเพื่อขอความอนุเคราะห์ที่เก็บรวบรวมข้อมูลจากคณบดี คณะวิทยาการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ถึงมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด เพื่อขออนุญาต และขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2) ผู้วิจัยดำเนินการติดต่อส่งหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารและบรรณารักษ์โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

3) นำจดหมายขอความร่วมมือในการตอบแบบสัมภาษณ์พร้อมแบบสัมภาษณ์ไปยังห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ด้วยตนเอง ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจากผู้บริหารและบรรณารักษ์

4) ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยวิธีการสัมภาษณ์ผู้บริหาร คัดเลือกรองอธิการบดีที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนางานห้องสมุด เป็นผู้ให้ข้อมูล จำนวน 1 คน หัวหน้าศูนย์วิทยบริการ จำนวน 1 คน บรรณารักษ์ จำนวน 3 คน โดยการนัด วัน เวลาและสถานที่ ในการสัมภาษณ์ผู้บริหารและบรรณารักษ์

การเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์นำมาวิเคราะห์เพื่อจัดทำร่างเป็นแนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

การจัดกระทำกับข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1) วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม ตอนที่ 1 โดยการแจกแจงความถี่และคำนวณค่าร้อยละ (Percentage)

2) วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม ตอนที่ 2 วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำค่าเฉลี่ยที่ได้มาแปลความหมายดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น
4.51 – 5.00	มากที่สุด
3.51 – 4.50	มาก
2.51 – 3.50	ปานกลาง
1.51 – 2.50	น้อย
1.00 – 1.50	น้อยที่สุด

2. การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ มีวิธีการดังนี้

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการวิเคราะห์เนื้อหาที่ได้จากการสัมภาษณ์กำหนดประเด็นการวิเคราะห์ข้อมูล การจัดแยกเนื้อหา จัดกลุ่มเนื้อหา

สาระตามประเด็นที่กำหนดไว้ สังเคราะห์ข้อมูลในแต่ละประเด็นและนำเสนอผลการสังเคราะห์โดยการบรรยายและพรรณนา

3. การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการประเมินความเหมาะสมของแนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย โดยกำหนดเกณฑ์ความเหมาะสมที่มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป ในการกำหนดความหมายของแต่ละข้อซึ่งแปลค่าเฉลี่ยของความคิดเห็น ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น
4.51 – 5.00	มากที่สุด
3.51 – 4.50	มาก
2.51 – 3.50	ปานกลาง
1.51 – 2.50	น้อย
1.00 – 1.50	น้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

1) ค่าร้อยละ (Percentage)

$$\text{สูตร} \quad \text{ร้อยละ} = \frac{X \times 100}{N}$$

เมื่อ X คือ จำนวนข้อมูล (ความถี่) ที่ต้องการนำมาหาค่าร้อยละ
N คือ จำนวนข้อมูลทั้งหมด

2) ค่าเฉลี่ย (Mean)

$$\text{สูตร} \quad \bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

$\bar{X}$ คือ ค่าเฉลี่ย
 $\sum X$ คือ ผลรวมทั้งหมดของข้อมูล
N คือ จำนวนข้อมูลทั้งหมด

3) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

$$\text{สูตร} \quad S.D = \sqrt{\frac{\sum (X - \bar{X})^2}{N - 1}}$$

เมื่อ S.D แทนค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 X แทนค่าข้อมูลแต่ละจำนวน
 $\bar{X}$ แทนค่าเฉลี่ย (Mean)
 N แทนค่าจำนวนข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

2. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

- 1) การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)
- 2) การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha-Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2542)

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left(\frac{1 - \sum Si^2}{St^2} \right)$$

α คือค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่นแอลฟา

k คือจำนวนแบบสอบถาม

$\sum Si^2$ คือผลรวมของความแปรปรวนรายข้อ

St^2 คือค่าความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

พหุ ประถมศึกษา ชีวะ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง แนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด เพื่อหาแนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลและเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันการสื่อความหมาย ผู้วิจัยได้กำหนดความหมายของสัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ดังนี้

- n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
 $\bar{X}$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean)
S.D. แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ มีวิธีการดังนี้ วิเคราะห์ข้อมูลโดยเริ่มจากการกำหนดประเด็นการวิเคราะห์ข้อมูล การจัดแยกเนื้อหา จัดกลุ่มเนื้อหา สารระตามประเด็นที่กำหนดไว้ การสังเคราะห์ข้อมูลในแต่ละประเด็น และนำเสนอผลการสังเคราะห์โดยการบรรยายและพรรณนา

2. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและความต้องการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3. แนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างเพื่อสัมภาษณ์ผู้บริหารมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด จำนวน 2 คน ได้แก่ ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายนวัตกรรมและสื่อดิจิทัล หัวหน้าห้องสมุด บรรณารักษ์ จำนวน 3 คน และแบบสอบถามสำหรับนักศึกษา จำนวน 484 คน อาจารย์ จำนวน 164 คน และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน รวมทั้งสิ้น 656 คน ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยวิเคราะห์เนื้อหาสรุปภาพรวมของการศึกษาโดยใช้วิธีพรรณนา ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 3 ส่วนดังนี้

1. ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารและบรรณารักษ์มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ได้นำมาวิเคราะห์และสรุปเป็นผลการวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ประกอบด้วย 1) สภาพปัจจุบันของการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด 2) ความต้องการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านการจัดสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก บรรยากาศ (2) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (3) ด้านบริการสารสนเทศ และ(4) ด้านบุคลากร

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม นำเสนอในประเด็นดังนี้

2.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

2.2 ข้อมูลการใช้ห้องสมุด

2.3 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและความต้องการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ได้แก่ 1) ด้านการจัดสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก บรรยากาศ

2) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ 3) ด้านการบริการสารสนเทศ 4) ด้านบุคลากร

3. ผลการประเมินแนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ประกอบด้วย 1) ด้านการจัดสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก บรรยากาศ 2) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

3) ด้านการบริการสารสนเทศ 4) ด้านบุคลากร

1. ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารและบรรณารักษ์มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

1.1 สภาพปัจจุบันของการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

จากการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งการสัมภาษณ์ผู้บริหารและบรรณารักษ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ในการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ซึ่งประกอบด้วย 1) ด้านการจัดสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก บรรยากาศ 2) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ 3) ด้านบริการสารสนเทศ และ 4) ด้านบุคลากร สรุปผลได้ดังนี้

1.1.1 ด้านการจัดสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก บรรยากาศ

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร จำนวน 2 คน และบรรณารักษ์ จำนวน 3 คน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ในด้านของสถานที่ ลักษณะของอาคารเป็นอาคารเอกเทศ ที่สามารถรองรับทรัพยากรสารสนเทศได้เพียงพอต่อการให้บริการ พื้นที่ตั้งมีการสัญจรไปมาสะดวก ซึ่งอาคารของห้องสมุดเป็นอาคาร 4 ชั้น แต่ห้องสมุดนั้นเปิดพื้นที่สำหรับให้บริการที่ชั้น 2,3 และ 4 ประกอบด้วย ชั้นที่ 2 บริการหนังสือทั่วไป ทั้งหนังสือภาษาไทย ภาษาอังกฤษ นวนิยาย เรื่องสั้น บริการวารสารและสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง หนังสือพิมพ์ บริการห้องศึกษาค้นคว้า เครื่องคอมพิวเตอร์สืบค้นข้อมูล OPAC โต๊ะนั่งอ่าน มุมแนะนำหนังสือใหม่ มุมอาเซียน มุมเด็กและเยาวชน จุดตรวจหนังสือทางเข้า - ออก และเคาน์เตอร์บริการยืม - คืน ทรัพยากรสารสนเทศและบริการตอบคำถามและช่วยค้นคว้า ชั้น 3 บริการหนังสืออ้างอิง รายงานวิจัย วิทยานิพนธ์ ปริญญานิพนธ์ สิ่งพิมพ์รัฐบาล หนังสือปฏิรูปกฎหมายการศึกษา ห้องสมุดกฎหมาย ศาลจำลอง ศูนย์เผยแพร่กฎหมายและประชาธิปไตยเพื่อประชาชน ห้องเรียนกลุ่มห้องประชุม พื้นที่สำหรับจัดนิทรรศการหมุนเวียน และชั้น 4 บริการยืม - คืนโสตทัศนวัสดุ บริการคอมพิวเตอร์ ห้องยูบีซี (UBC) ห้องบรรณราชเจียเตอร์ และห้องจดหมายเหตุพร้อมทั้งมีสิ่งอำนวยความสะดวกห้องสมุดมีการจัดพื้นที่ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ โลง เหมาะสม มีการจัดห้องสำหรับห้องเรียนกลุ่มสำหรับใช้เสียง มีการจัดพื้นที่สำหรับการอ่าน มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่เพียงพอต่อการใช้บริการ มีโต๊ะ เก้าอี้ มีสิ่งอำนวยความสะดวก และมีปลั๊กไฟสำหรับให้บริการ ผู้ใช้บริการสามารถยืมปลั๊กไฟได้ เช่น พื้นที่จัดแสดงนิทรรศการ มุมพบปะ โต๊ะเก้าอี้ โซฟาไว้สำหรับนั่งอ่านหนังสือ และโต๊ะเจ้าหน้าที่เพื่อให้บริการต่าง ๆ เช่น บริการยืมคืนทรัพยากรสารสนเทศ บริการตอบคำถามและช่วยค้นคว้า มีการสร้างบรรยากาศ ได้แก่ ต้นไม้ แสง สี สิ่งของตกแต่ง เพื่อให้เกิดความประทับใจและนำเข้าไปใช้บริการมากยิ่งขึ้น ชั้น 4 บริการห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ ห้องประชุม ภายในมีพื้นที่เพียงพอในการจัดเก็บทรัพยากรสารสนเทศ และมีผู้บริหาร จำนวน 1 คน ได้มีความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านระบบการรักษาความปลอดภัยไม่ทั่วถึง เนื่องจากพื้นที่ในส่วนของด้านหน้าทางเข้าและที่จอดรถของห้องสมุดยังไม่มี การติดกล้องวงจรปิด มีเพียงเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยมาตรวจตราดูแลความเรียบร้อยเป็น

บางครั้งคราวเท่านั้น และอากาศภายในห้องสมุดค่อนข้างร้อนเนื่องจากว่าพื้นที่ของห้องสมุดมีพื้นที่ กว้างและเปิดโล่งเพดานสูง จึงทำให้เครื่องปรับอากาศนั้นกระจายความเย็นไม่ทั่วทุกพื้นที่ และยังไม่ มีบริการพิมพ์และบริการถ่ายเอกสาร จึงทำให้ผู้ใช้บริการไม่ได้รับความสะดวกในด้านนี้

1.1.2 ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร จำนวน 2 คน และบรรณารักษ์ จำนวน 3 คน มีความ คิดเห็นด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด ผู้ให้ข้อมูลหลักกล่าวว่า ห้องสมุดนั้นมีการแบ่งออกเป็น 2 ส่วนใหญ่ ดังนี้

1) เทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับผู้ใช้บริการ ห้องสมุดเป็นแหล่งสารสนเทศ ผู้ใช้บริการที่เข้ามาใช้บริการต้องการเข้าถึงแหล่งสารสนเทศแบบออนไลน์สำหรับสืบค้นฐานข้อมูลต่าง ๆ สำหรับการทำงานวิจัยและเพื่อการเรียนการสอน มีบริการฐานข้อมูลออนไลน์และหนังสือ อิเล็กทรอนิกส์ (E-book) ทั้งทาง สกอ.บอกรับและทางห้องสมุดจัดซื้อไว้ให้บริการ เครื่องคอมพิวเตอร์ ที่เพียงพอสำหรับให้บริการและการปฏิบัติงานของบุคลากร มีคอมพิวเตอร์สำหรับการสืบค้น ทรัพยากรสารสนเทศ (OPAC) และเครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับผู้ใช้บริการที่ชั้น 4 ผู้ใช้บริการสามารถใช้พิมพ์งานหรือสืบค้นสารสนเทศได้ และมีบรรณารักษ์ทั้ง 3 คน มีความคิดเห็นเพิ่มเติมเหมือนกันว่า ระบบอินเทอร์เน็ตเครือข่ายไร้สายยังมีการกระจายสัญญาณยังไม่ทั่วถึงทุกพื้นที่ของการให้บริการ ควร มีการปรับปรุงด้านระบบเครือข่ายไร้สายควรขยายสัญญาณให้สามารถเข้าใช้บริการอินเทอร์เน็ต ได้ อย่างทั่วถึงครอบคลุมในทุกพื้นที่ภายในห้องสมุด เพื่อให้รองรับการใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพรวดเร็ว มีความต่อเนื่อง และเพียงพอต่อการใช้บริการ

2) เทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับผู้ปฏิบัติงาน สามารถแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

(1) เทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับบรรณารักษ์หรือสำหรับการดำเนินงาน ห้องสมุด เพื่อจัดการงานของห้องสมุดซึ่งค่อนข้างมีประสิทธิภาพ บรรณารักษ์จะมีคอมพิวเตอร์ 1 คน ต่อ 1 เครื่อง ใช้สำหรับปฏิบัติงานภายในห้องสมุด และนักวิชาการคอมพิวเตอร์ 1 คนต่อ 3 เครื่อง ประกอบด้วย 1) ใช้สำหรับการบริการในการยืมคืนสื่ออิเล็กทรอนิกส์ 1 เครื่อง 2) ใช้สำหรับ ปฏิบัติงานด้านการจัดการในส่วนงานเทคโนโลยีสารสนเทศ และ 3) ใช้สำหรับผลิตสื่อมัลติมีเดีย

(2) เทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับผู้สนับสนุนงานห้องสมุด เช่น งานธุรการ ทุก คนมีเครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับผู้ปฏิบัติงานและมีเครื่องพิมพ์ในการใช้งาน

1.1.3 ด้านบริการสารสนเทศ

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร จำนวน 2 คน และบรรณารักษ์ จำนวน 3 คน มีความ คิดเห็นว่าห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดนั้น เป็นแหล่งจัดเก็บและให้บริการทรัพยากร สารสนเทศในรูปแบบสื่อตีพิมพ์และไม่ตีพิมพ์ สื่อโสตทัศนวัสดุและสารสนเทศอื่น ๆ ในทุกสาขาวิชาที่ เปิดทำการเรียนการสอนและความรู้ทั่วไปเพื่อสนับสนุนการศึกษา การทำงานวิจัยและการบริการ

วิชาการแก่สังคม การถ่ายทอดและพัฒนาเทคโนโลยี เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้ในการอ่าน การค้นคว้าหาความรู้และส่งเสริมการอ่านให้กว้างขวางและทั่วถึง เพื่อให้ผู้ใช้ได้รับสารสนเทศอย่างรวดเร็ว และตรงตามความต้องการมากที่สุด รวมถึงการจัดบรรยากาศที่ดี เป็นระเบียบ ทำให้ผู้ใช้บริการเกิดความรู้สึกที่ดีและประทับใจเมื่อเข้าใช้บริการ มีผู้บริหาร จำนวน 1 คน ให้ข้อมูล การบริการมีการให้บริการสารสนเทศพื้นฐานร้อยละ 90 เช่น บริการยืม-คืนทรัพยากรสารสนเทศ บริการตอบคำถามและช่วยค้นคว้า คือมีเคาน์เตอร์บริการยืม – คืนทรัพยากรสารสนเทศและ อีกร้อยละ 10 นั้นให้บริการคืนทรัพยากรสารสนเทศนอกสถานที่ คือมีตู้สำหรับคืนหนังสือตามคณะต่าง ๆ เพื่อให้ผู้ใช้บริการสามารถคืนหนังสือโดยไม่ต้องไปคืนหนังสือที่ห้องสมุด บริการสืบค้นฐานข้อมูลออนไลน์ ผ่านเว็บ เช่น หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) วารสารอิเล็กทรอนิกส์ (E-Journal) ที่จัดให้บริการ และบริการยืมทรัพยากรสารสนเทศระหว่างห้องสมุด

1.1.4 ด้านบุคลากร

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร จำนวน 2 คน และบรรณารักษ์ จำนวน 3 คน มีความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ของบุคลากร ต้องมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ไม่เพียงแต่ให้การรู้สารสนเทศเท่านั้นต้องเข้าไปมีส่วนร่วมและบทบาทในการให้บริการด้านเทคนิคเพื่อให้มั่นใจว่าเครื่องมือเทคโนโลยีต่าง ๆ พร้อมทั้งจะให้บริการและสามารถใช้ได้ง่ายและสะดวก ทั้งนี้เพื่อให้ห้องสมุดกลายเป็นห้องปฏิบัติการแห่งการเรียนรู้ บริการเพื่อผู้ใช้ ทำงานให้สำเร็จ มีความกระตือรือร้นในการทำงาน พร้อมทั้งมีมนุษยสัมพันธ์ในการให้บริการ ตรงต่อเวลาในการปฏิบัติงาน สามารถช่วยเหลือแก้ไขปัญหาในการให้บริการด้วยความรวดเร็ว มีผู้บริหาร จำนวน 1 คน กล่าวว่า “บุคลากรมีจำนวนที่เพียงพอต่อการดำเนินงานของห้องสมุด บุคลากรมีความรู้ความสามารถทางสารสนเทศอย่างดีและมีทักษะทางวิชาชีพ เพื่อใช้สำหรับการปฏิบัติงาน แต่มีบุคลากรบางส่วนที่มีวุฒิทางการศึกษาไม่ตรงกับสายงานที่ปฏิบัติ แต่สามารถพัฒนาเรียนรู้และปฏิบัติงานห้องสมุดได้”

1.2 ความต้องการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร บรรณารักษ์ ในการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ซึ่งประกอบด้วย 1) ด้านการจัดสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก บรรยากาศ 2) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ 3) ด้านบริการสารสนเทศ และ 4) ด้านบุคลากร สรุปผลได้ดังนี้

1.2.1 ด้านการจัดสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก บรรยากาศ

จากผลการสัมภาษณ์ผู้บริหาร จำนวน 2 คน และบรรณารักษ์ จำนวน 3 คน ด้านการจัดสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก บรรยากาศ ทั้งผู้บริหาร บรรณารักษ์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการของการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ควรมีการปรับเปลี่ยนและออกแบบพื้นที่ให้สอดคล้องกับผู้ใช้บริการในการให้บริการพื้นที่ใช้งานร่วมกัน เพื่อให้

ห้องสมุดได้กลายเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ที่สนับสนุนการค้นคว้ามีสิ่งอำนวยความสะดวกและเทคโนโลยีที่ทันสมัยในแต่ละพื้นที่ โดยให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ออกแบบพื้นที่ไว้ พร้อมทั้งสร้างบรรยากาศที่เหมาะสม เพื่อให้เกิดความประทับใจและทัศนคติที่ดี เช่น แสง สี เสียง สิ่งของตกแต่ง ซึ่งได้แก่ พื้นที่พักผ่อนเป็นพื้นที่บริการอ่านวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์ อาจจัดให้มีมุมกาแฟไว้บริการ พื้นที่สำหรับอ่านและศึกษาค้นคว้า แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีบรรยากาศเงียบสงบ และอาจมีพื้นที่สำหรับใช้เสียง ในการศึกษาเป็นกลุ่ม มีโต๊ะเก้าอี้หลายรูปแบบ นั่งได้สบาย และมีห้องสำหรับการศึกษาเดี่ยวและกลุ่ม พื้นที่สำหรับการเรียนรู้ด้วยตนเอง อาจมีโต๊ะสำหรับวางคอมพิวเตอร์พกพา เก้าอี้ โซฟาสีสนสวยงามและสบายตา และมีการจัดพื้นที่และสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อนักวิจัยและสร้างบรรยากาศที่มีความเป็นวิชาการ พร้อมทั้งบริการเครื่องมือและอุปกรณ์ต่าง ๆ เครื่องสแกนเนอร์และซอฟต์แวร์สำหรับการใช้งานด้านต่าง ๆ และมีการสร้างบรรยากาศให้มีการจัดพื้นที่การเรียนรู้ ที่เน้นการเอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดห้องสมุดควรมีการและควรออกแบบพื้นที่ออกเป็นโซนการให้บริการเพื่อจัดกลุ่มการให้บริการ โดยพื้นที่ใช้สอยสามารถขยาย และปรับเปลี่ยนขนาดได้ตามความเหมาะสม และการจัดสถานที่ที่เอื้อต่อการเข้าใช้บริการ คือ พื้นที่จอดรถ (Parking zone) ควรจัดการให้มีหลังคาเพื่อบังแดดและฝน และจัดสรรที่จอดรถให้เพียงพอแก่ผู้ใช้บริการ ระบบรักษาความปลอดภัย ควรเพิ่มกล้องวงจรปิดในจุดสำคัญ เช่น พื้นที่จอดรถและหน้าห้องสมุด ใต้อาคาร

1.2.2 ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ควรมีการนำเทคโนโลยีมาจัดเก็บข้อมูลและจัดการความรู้ให้แก่ผู้ใช้บริการ ซึ่งนักศึกษา อาจารย์ และบุคลากรของมหาวิทยาลัยนั้นสามารถทำงานร่วมกันด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัย และช่วยให้ผู้ใช้บริการทำงานหลายๆงานในเวลาเดียวกัน มีการโต้ตอบระหว่างผู้ให้บริการและผู้ใช้บริการได้ มีอุปกรณ์อำนวยความสะดวกให้กับผู้ใช้บริการ เทคโนโลยีสารสนเทศต้องรองรับการผลิตสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์รองรับการใช้งานและมีอุปกรณ์เสริมให้ผู้ใช้บริการด้วยสามารถเข้าถึงได้ง่าย พร้อมทั้งบริการเครื่องมือและอุปกรณ์ต่าง ๆ อาทิเช่น คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์สำหรับผลิตสื่อมัลติมีเดีย ระบบเครือข่ายไร้สาย ห้องสมุดควรมีการปรับเปลี่ยนการให้บริการที่รวดเร็วและทันสมัยโดยการเพิ่มจุดบริการอินเทอร์เน็ตไร้สายและความเร็ว เพื่อให้บริการทั่วถึงให้มีการนำเทคโนโลยีมาจัดเก็บข้อมูลและจัดการความรู้ให้แก่ผู้ใช้บริการ เช่นกันเครื่องถ่ายเอกสาร เครื่องโพรเจคเตอร์ เครื่องสแกนเนอร์ บริการให้คำปรึกษาและแก้ไขปัญหาทางคอมพิวเตอร์ ซอฟต์แวร์สำหรับการใช้งานด้านต่าง ๆ ซึ่งห้องสมุดนั้นเป็นสถานที่ถ่ายทอดความรู้ที่เป็นแหล่งรวบรวมข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ และวิชาการต่าง ๆ ที่ผู้ใช้บริการสามารถค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมได้ตลอดเวลา การให้บริการออนไลน์ต่าง ๆ สามารถค้นคว้าข้อมูลผ่านระบบฐานข้อมูลออนไลน์ และทางแอปพลิเคชัน ซึ่งในปัจจุบันมีการแปลงทรัพยากรสารสนเทศต่าง ๆ ให้อยู่ในรูปแบบดิจิทัล เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวก

สะดวกในการเข้าถึงข้อมูลแก่ผู้ใช้บริการ และเป็นการประหยัดพื้นที่ในการจัดเก็บ ลดค่าใช้จ่ายในการดูแลทรัพยากรสารสนเทศ บรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่คอมพิวเตอร์ต้องมีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศใหม่ ๆ และระบบสารสนเทศการให้บริการของบรรณารักษ์ ต้องมีเทคโนโลยีที่สูง รองรับนวัตกรรมใหม่ๆ ที่นำมาให้บริการแก่ผู้ใช้บริการ เป็นนักจัดการ สามารถตอบสนองความต้องการ ให้คำแนะนำแก่ผู้ใช้ได้เป็นอย่างดีและมีประสิทธิภาพ

1.2.3 ด้านบริการสารสนเทศ

การจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด เป็นส่วนหนึ่งของบริการที่เกิดขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการ ซึ่งมีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในรูปแบบเป็นการรวมบริการและทรัพยากรต่าง ๆ ไว้ในพื้นที่เดียวกัน ซึ่งถือว่าเป็นพื้นที่แห่งการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยมีการขยายเวลาของการให้บริการเพิ่มขึ้นและเป็นบูรณาการบริการต่าง ๆ ที่เน้นตัวผู้เรียน ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการเรียนการสอนและการวิจัยในสถาบันโดยเฉพาะสถาบันอุดมศึกษาการให้บริการสารสนเทศของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด เน้นการจัดสภาพแวดล้อมแห่งการเรียนรู้ทางออนไลน์ที่สามารถเข้าถึงบริการดิจิทัลที่หลากหลาย สำหรับให้ผู้ใช้บริการห้องสมุดสามารถสืบค้นสารสนเทศวรรณกรรมต่าง ๆ และใช้บริการของห้องสมุดผ่านเว็บไซต์ได้อย่างสะดวกง่าย โดยค้นจากคอมพิวเตอร์ผ่านระบบเครือข่ายซึ่งอยู่ที่ใดก็ได้ การบริการสารสนเทศจะเน้นที่การบริการตอบคำถามและช่วยค้นคว้าสามารถตอบคำถามของผู้ใช้บริการได้ตลอดเวลา บรรณารักษ์ผู้ให้บริการจะไม่เน้นงานเทคนิค จะเน้นบรรณารักษ์บริการและควรมีบริการสารสนเทศที่ตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการ ผู้ใช้บริการสามารถติดต่อผู้ให้บริการทั้งทางออนไลน์และไม่ออนไลน์ ผู้ใช้บริการสามารถรู้ได้ว่าบรรณารักษ์คนไหนออนไลน์และสามารถตอบคำถามของผู้ใช้บริการทันที บริการหาหนังสือ บริการตอบคำถามผ่านอีเมล (E-mail) บริการตอบคำถามผ่านการแชทถาม-ตอบที่ตอบทันเวลา บริการตอบคำถามเพื่อช่วยค้นคว้าที่สะดวกรวดเร็ว และมีการนำเอาเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้อำนวยความสะดวกในการให้บริการและเข้าถึงข้อมูลของผู้ใช้ สามารถค้นหาและเปิดอ่านได้ทันที โดยที่ผู้ใช้ไม่ต้องมาที่ห้องสมุด การแลกเปลี่ยนความรู้และเน้นกระบวนการในการเข้าถึงแหล่งความรู้ได้ง่าย โดยจัดบริการเพื่อการเรียนรู้ในอาคารเดียว และในปัจจุบันสถานการณ์ของการระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้สถานที่ต่าง ๆ ต้องมีมาตรการหรือแนวปฏิบัติในการป้องกันการแพร่ระบาด หนึ่งในสถานที่ที่มีทางภาครัฐได้ออกมาตรการอย่าง เข้มข้น คือ สถานศึกษาและห้องสมุด เนื่องจากเป็นแหล่งรวมตัวของนักศึกษาและประชาชน และมีพฤติกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เป็นการให้บริการแบบเผชิญหน้า จึงมีโอกาสเสี่ยงต่อการแพร่กระจายของเชื้อโรคได้ง่าย ดังนั้นห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด จึงจัดให้บริการแบบ New Normal มีมาตรการหรือแนวปฏิบัติในการป้องกันการแพร่ระบาดสำหรับเจ้าหน้าที่ นักศึกษา และประชาชนทั่วไป ที่มาใช้บริการห้องสมุด

มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

1.2.4 ด้านบุคลากร

บุคลากรต้องมีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศใหม่ ๆ รองรับนวัตกรรมใหม่ๆ ที่นำมาให้บริการแก่ผู้ใช้บริการ เป็นนักจัดการสามารถตอบสนองความต้องการให้คำแนะนำแก่ผู้ใช้ได้เป็นอย่างดีและมีประสิทธิภาพควรมีความรู้ความสามารถในด้านการให้บริการงานวิจัย งานบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและอื่น ๆ ซึ่งเป็นผู้คอยช่วยเหลือแนะนำฝึกอบรมการใช้บริการห้องสมุด เพื่อให้บรรณารักษ์เป็นผู้ที่เชี่ยวชาญด้านสารสนเทศสามารถให้คำปรึกษาแทนการเป็นผู้ค้นหาข้อมูล บรรณารักษ์และนักเทคโนโลยีสารสนเทศหรือเจ้าหน้าที่ที่ต้องมีความรู้ความสามารถครบทุกด้านทั้งทางการให้บริการสารสนเทศและการให้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งจะต้องเป็นผู้คอยช่วยเหลือแนะนำและฝึกอบรมที่มีความรู้ความชำนาญไว้คอยช่วยเหลือแก่ผู้ใช้บริการ บุคลิกภาพของผู้ให้บริการบุคลากรต้องมีจิตบริการ ยิ้มแย้มแจ่มใสพร้อมให้บริการอยู่เสมอพร้อมทั้งควรส่งเสริมการอบรมและพัฒนาศักยภาพด้านวิชาชีพแก่บุคลากรอย่างต่อเนื่องและบุคลากรควรมีทักษะทางภาษาอังกฤษเพื่อใช้ในการสื่อสารกับผู้ใช้บริการ

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามเพื่อสอบถามให้กับนักศึกษา อาจารย์ ผู้วิจัยแจกแบบสอบถาม ดังนี้ นักศึกษา จำนวน 484 ชุด ได้รับคืน 484 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100.00 อาจารย์จำนวน 164 ชุด ได้รับคืน 164 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100.00 มีรายละเอียดแสดงเป็นตารางและข้อมูลเชิงพรรณนา ดังนี้

2.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบสอบถามจำนวน 484 คน ประกอบด้วย นักศึกษา จำนวน 484 คน เป็นเพศชาย 114 คน คิดเป็นร้อยละ 23.6 เพศหญิง 370 คน คิดเป็นร้อยละ 76.4 อาจารย์ จำนวน 164 คน เป็นเพศชาย 39 คน คิดเป็นร้อยละ 23.8 เพศหญิง 125 คน คิดเป็นร้อยละ 76.2 รายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 8

ตาราง 8 จำนวนและร้อยละเกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม	เพศ		อายุ									วุฒิการศึกษา/ระดับการศึกษา		
		ชาย	หญิง	ต่ำกว่า 20 ปี	20-25 ปี	26-30 ปี	31-35 ปี	36-40 ปี	41-45 ปี	46-50 ปี	51-55 ปี	56 ปีขึ้นไป	ป.ตรี	ป.โท	ป.เอก
นักศึกษา	484 (100.00)	114 (23.6)	370 (76.4)	150 (31.0)	251 (51.9)	32 (6.6)	28 (5.8)	15 (3.1)	8 (1.7)				381 (78.7)	103 (21.3)	
อาจารย์	164 (100.00)	39 (23.8)	125 (76.2)			6 (5.5)	47 (28.7)	84 (51.2)	21 (12.8)	3 (1.8)				154 (93.9)	10 (6.1)

จากตาราง 8 พบว่า ผู้ตอบสอบถามจำนวน 648 คน ประกอบด้วย นักศึกษา จำนวน 484 คน เป็นเพศชาย 114 คน คิดเป็นร้อยละ 23.6 เพศหญิง 370 คน คิดเป็นร้อยละ 76.4 อาจารย์จำนวน 164 คน เป็นเพศชาย 39 คน คิดเป็นร้อยละ 23.8 เพศหญิง 125 คน คิดเป็นร้อยละ 76.2

อายุผู้ตอบแบบสอบถาม นักศึกษาส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 20-25 ปี จำนวน 251 คน คิดเป็นร้อยละ 51.9 รองลงมาคืออายุต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 31.0 และอายุระหว่าง 26-30 ปี จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 6.6 อาจารย์ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 36-40 ปี จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 51.2 รองลงมาคืออายุ 31-38 ปี จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 28.7 และอายุระหว่าง 41-45 ปี จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 12.8

วุฒิการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม นักศึกษาส่วนใหญ่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี จำนวน 381 คน คิดเป็นร้อยละ 78.7 และนักศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 21.3 อาจารย์ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 154 คน คิดเป็นร้อยละ 93.9 และจบการศึกษาระดับปริญญาเอก จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 6.1

ตาราง 9 จำนวนและร้อยละผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามคณะที่สังกัด

คณะที่สังกัด	กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม			
	นักศึกษา (n=484)		อาจารย์ (n=164)	
	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
คณะครุศาสตร์	294	60.7	55	33.5
คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์	69	14.3	52	31.7
คณะบริหารธุรกิจและการบัญชี	66	13.6	25	15.2
คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ	4	0.8	7	4.3
คณะพยาบาลศาสตร์	7	1.4	11	6.7
คณะนิติรัฐศาสตร์	44	9.1	14	8.5
รวม	484	100.00	164	100.00

จากตาราง 9 พบว่า คณะที่มีจำนวนนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามมากที่สุด คือ นักศึกษาคณะครุศาสตร์ตอบแบบสอบถามมากที่สุด คือ จำนวน 294 คน คิดเป็นร้อยละ 60.7 รองลงมา คือ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 14.3 และคณะบริหารธุรกิจและการบัญชี จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 13.6 คณะที่มีจำนวนอาจารย์ที่ตอบแบบสอบถามมากที่สุด คือ อาจารย์คณะครุศาสตร์ตอบแบบสอบถามมากที่สุด คือ จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 33.5

รองลงมา คือ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 31.7 และคณะบริหารธุรกิจและการบัญชี จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 15.2

2.2 ข้อมูลการเข้าใช้ห้องสมุด

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุดของผู้ใช้บริการห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ทั้ง 2 กลุ่ม ดังนี้

ตาราง 10 จำนวนและร้อยละผู้ตอบแบบสอบถามตามความถี่ในการเข้าใช้บริการห้องสมุด

กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม	ความถี่ในการเข้าใช้บริการห้องสมุด			
		เดือนละครั้ง	สัปดาห์ละครั้ง	3-4 ครั้งต่อสัปดาห์	ทุกวัน
นักศึกษา	484 (100.00)	64 (13.2)	228 (47.1)	172 (35.5)	20 (4.1)
อาจารย์	164 (100.00)	65 (39.6)	52 (31.7)	47 (28.7)	0

จากตาราง 10 พบว่า ความถี่ในการเข้าใช้บริการห้องสมุด โดยจำแนกตามประเภทของผู้ใช้บริการ นักศึกษาส่วนใหญ่เข้าใช้บริการห้องสมุด สัปดาห์ละครั้ง มากที่สุด จำนวน 228 คน คิดเป็นร้อยละ 47.1 รองลงมา 3-4 ครั้งต่อสัปดาห์ จำนวน 172 คน คิดเป็นร้อยละ 35.5 และเดือนละครั้ง จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 13.2 อาจารย์ส่วนใหญ่เข้าใช้บริการห้องสมุด เดือนละครั้ง มากที่สุด จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 39.6 รองลงมา สัปดาห์ละครั้ง จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 31.7 และ 3-4 ครั้งต่อสัปดาห์ จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 28.7

ตาราง 11 จำนวนและร้อยละผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามวัตถุประสงค์ในการเข้าใช้บริการห้องสมุด

กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม	วัตถุประสงค์ในการเข้าใช้บริการห้องสมุด							
		เพื่อใช้ในการเรียน	เพื่อใช้ในการทำรายงาน	เพื่อใช้ในการศึกษาค้นคว้า	เพื่อใช้ในการอ่านและหาความรู้เพิ่มเติม	เพื่อใช้ในการสอน	เพื่อใช้ในการค้นคว้างานวิจัย	เพื่อใช้ในการทำวิทยานิพนธ์	เพื่อความบันเทิงพักผ่อนหย่อนใจ
นักศึกษา	484 (100.00)	347 (71.7)	250 (51.7)	338 (69.8)	207 (42.8)	38 (7.9)	145 (30.0)	65 (13.4)	123 (25.4)
อาจารย์	164 (100.00)	31 (18.9)	13 (7.9)	51 (31.1)	35 (21.3)	113 (68.9)	57 (34.8)	24 (14.6)	9 (5.5)

จากตาราง 11 พบว่า ผู้ใช้บริการมีวัตถุประสงค์ในการเข้าใช้บริการห้องสมุดดังนี้
 นักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการเข้าใช้บริการห้องสมุด เพื่อใช้ในการเรียนมากที่สุด จำนวน 347 คน คิดเป็นร้อยละ 71.7 รองลงมาคือ เพื่อใช้ในการศึกษาค้นคว้า จำนวน 338 คน ร้อยละ 69.8 และมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการทำรายงาน จำนวน 250 คน ร้อยละ 51.7 ตามลำดับ นักศึกษามีวัตถุประสงค์ในการเข้าใช้บริการห้องสมุดเพื่อใช้ในการสอนน้อยที่สุด จำนวน 38 คน ร้อยละ 7.9 และอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการเข้าใช้บริการห้องสมุด เพื่อใช้ในการสอนมากที่สุด จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 68.9 รองลงมาคือ เพื่อใช้ในการค้นคว้างานวิจัย จำนวน 57 คน ร้อยละ 34.8 และมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการศึกษาค้นคว้า จำนวน 51 คน ร้อยละ 31.1 ตามลำดับ และอาจารย์มีวัตถุประสงค์เพื่อความบันเทิงพักผ่อนหย่อนใจ น้อยที่สุด จำนวน 9 คน ร้อยละ 5.5

พูน ปณ ทิโต ชีเว

ตาราง 12 จำนวนและร้อยละผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามประเภทของทรัพยากรสารสนเทศที่ใช้บริการ

ประเภทของทรัพยากรสารสนเทศ ที่ใช้บริการ	นักศึกษา		อาจารย์	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หนังสือ ตำรา	427	88.2	140	85.4
นวนิยาย	149	30.8	15	9.1
เรื่องสั้น	122	25.2	45	27.4
สิ่งพิมพ์รัฐบาล	36	7.4	19	11.6
รายงานการวิจัย	146	30.2	55	33.5
วิทยานิพนธ์	111	22.9	52	31.7
หนังสือพิมพ์	66	13.6	48	29.3
วารสาร	83	17.1	26	15.9
นิตยสาร	67	13.8	30	18.3
จุลสาร	5	1.0	2	1.2
วิดีโอ	100	20.7	39	23.8
รูปภาพ	65	3.4	35	21.3
แผ่นที่	42	8.7	4	2.4
ฐานข้อมูลออนไลน์	304	62.8	53	32.3
แผ่นวีดีทัศน์	20	4.1	9	5.5
E - Book	57	11.8	25	15.2
E - Journal	15	3.1	23	14.0
CD-ROM	15	1.0	13	7.9
DVD	26	5.4	7	4.3

จากตาราง 12 พบว่า ประเภททรัพยากรสารสนเทศ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ส่วนใหญ่ใช้บริการ คือ หนังสือ ตำรา มากที่สุด จำนวน 427 คน คิดเป็นร้อยละ 88.2 รองลงมาคือ ฐานข้อมูลออนไลน์ จำนวน 304 คน ร้อยละ 62.8 และนวนิยาย จำนวน 149 คน ร้อยละ 30.8 ตามลำดับ ประเภททรัพยากรสารสนเทศที่นักศึกษาใช้น้อยที่สุด คือจุลสาร จำนวน 5 คน ร้อยละ 1.0

ประเภททรัพยากรสารสนเทศ อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ส่วนใหญ่ใช้บริการ คือ หนังสือ ตำรา มากที่สุด จำนวน 140 คน คิดเป็นร้อยละ 85.4 รองลงมาคือ รายงานวิจัย จำนวน 55 ร้อยละ 33.5 และฐานข้อมูลออนไลน์ จำนวน 53 คน ร้อยละ 32.3 ตามลำดับ ประเภททรัพยากรสารสนเทศที่นักศึกษาใช้น้อยที่สุด คือจุลสาร จำนวน 2 คน ร้อยละ 1.2

ตาราง 13 จำนวนและร้อยละผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามบริการสารสนเทศที่ใช้บริการ

บริการสารสนเทศที่ใช้บริการมากที่สุด	นักศึกษา		อาจารย์	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
บริการยืม – คืน	302	62.4	119	72.6
บริการตอบคำถามและช่วยค้นคว้า	63	13.0	15	9.1
บริการอินเทอร์เน็ต	207	42.8	26	15.9
บริการสารสนเทศเฉพาะบุคคล	9	1.9	3	1.8
บริการที่นั่งอ่าน	330	68.2	21	12.8
บริการวารสารและสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง	15	3.1	5	3.0
บริการจองหนังสือ	42	8.7	19	11.6
บริการสื่อสตัททัศน์วัสดุ	21	4.3	6	3.7
บริการห้องประชุม	109	22.5	30	18.3
บริการห้องมินิเธียเตอร์	33	6.8	1	0.6
บริการฐานข้อมูลออนไลน์	85	17.6	87	53.0
บริการฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์	24	15.0	14	8.5
บริการอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (แท็บเล็ต)	10	2.1	0	0

จากตาราง 13 พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ส่วนใหญ่ใช้บริการสารสนเทศ คือ บริการที่นั่งอ่านมากที่สุด จำนวน 330 คน คิดเป็นร้อยละ 68.2 รองลงมาคือ บริการยืม – คืน จำนวน 302 คน ร้อยละ 62.4 และบริการอินเทอร์เน็ต จำนวน 207 คน ร้อยละ 42.8 ตามลำดับ บริการสารสนเทศ ที่นักศึกษาใช้น้อยที่สุด คือบริการสารสนเทศเฉพาะบุคคล จำนวน 9 คน ร้อยละ 1.9

อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ส่วนใหญ่ใช้บริการสารสนเทศ คือ บริการยืม – คืน มากที่สุด จำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 72.6 รองลงมาคือ บริการฐานข้อมูลออนไลน์ จำนวน 87 คน ร้อยละ 53.0 และบริการห้องประชุม จำนวน 30 คน ร้อยละ 18.3 ตามลำดับ บริการสารสนเทศ ที่อาจารย์ใช้น้อยที่สุด คือบริการอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (แท็บเล็ต) จำนวน 0 คน ร้อยละ 0

ตาราง 14 สภาพปัจจุบันและความต้องการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ด้านการจัดสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก บรรยากาศ

รายการ	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมสภาพปัจจุบัน			ระดับความต้องการ		
	$\bar{X}$	S.D.	สภาพปัจจุบัน	$\bar{X}$	S.D.	ความต้องการ
1. ด้านการจัดสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก บรรยากาศ						
1. สถานที่						
1.1 ห้องสมุดตั้งอยู่ในศูนย์กลางพื้นที่ของมหาวิทยาลัย	4.41	0.72	มาก	4.57	0.68	มากที่สุด
1.2 ห้องสมุดตั้งอยู่ในพื้นที่ที่มีการคมนาคมสะดวก	4.29	0.80	มาก	4.53	0.69	มากที่สุด
1.3 ห้องสมุดมีบริเวณกว้างขวางรองรับจำนวนผู้ใช้ที่เพียงพอ	4.14	0.83	มาก	4.51	0.74	มากที่สุด
1.4 มีพื้นที่เพียงพอต่อการให้บริการและจัดกิจกรรม	3.94	0.93	มาก	4.44	0.76	มาก
1.5 เคาน์เตอร์บริการยืม – คืนทรัพยากรสารสนเทศตั้งอยู่ในตำแหน่งที่เหมาะสม	4.22	0.80	มาก	4.42	0.76	มาก
1.6 มีการจัดพื้นที่ในการให้บริการแบ่งเป็นสัดส่วน						
1) พื้นที่สำหรับอ่านหนังสือพิมพ์	4.08	0.86	มาก	4.46	0.73	มาก
2) พื้นที่ดูภาพยนตร์	3.73	1.03	มาก	4.37	0.80	มาก
3) พื้นที่สำหรับค้นหาสารสนเทศ นิทรรศการ	3.93	0.86	มาก	4.38	0.82	มาก
4) มีห้องประชุม	3.92	0.92	มาก	4.39	0.78	มาก
5) มีห้องชมภาพยนตร์	3.74	0.97	มาก	4.35	0.83	มาก
6) ห้องค้นคว้าเดี่ยวและกลุ่ม ห้องสัมมนา กลุ่มย่อย	3.89	0.93	มาก	4.39	0.81	มาก
7) มีพื้นที่สำหรับใช้เสียง เช่น ห้องสำหรับใช้โทรศัพท์	3.55	1.15	มาก	4.33	0.88	มาก
ด้านการจัดสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก บรรยากาศ						
2. สิ่งอำนวยความสะดวก						
2.1 เวลาเปิด – ปิด ห้องสมุดมีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บริการ	3.74	1.10	มาก	4.53	0.74	มากที่สุด
2.2 มีป้ายนิเทศ (ปิดประกาศความรู้และข่าวสาร)	3.75	0.93	มาก	4.37	0.78	มาก

ตารางที่ 14 (ต่อ) สภาพปัจจุบันและความต้องการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ด้านการจัดสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก บรรยากาศ

รายการ	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมสภาพปัจจุบัน			ระดับความต้องการ		
	$\bar{X}$	S.D.	สภาพปัจจุบัน	$\bar{X}$	S.D.	ความต้องการ
2.3 มีป้ายบอกหมวดหมู่และเลขเรียกหนังสือชัดเจน	4.19	0.85	มาก	4.51	0.69	มากที่สุด
2.4 มีชั้นวางหนังสือที่เพียงพอ	4.07	0.92	มาก	4.48	0.72	มาก
2.5 มีชั้นวางวารสารและสิ่งพิมพ์ต่อเนื่องที่เพียงพอ	3.94	0.91	มาก	4.44	0.77	มาก
2.6 มีเครื่องสแกนเนอร์ เครื่องโปรเจคเตอร์ เครื่องถ่ายเอกสารอุปกรณ์ด้านการพิมพ์ ไว้ให้บริการ	3.60	1.14	มาก	4.45	0.81	มาก
2.7 โต๊ะ เก้าอี้ ชั้นหนังสือ ครุภัณฑ์ต่าง ๆ มีรูปแบบที่ทันสมัยและเพียงพอต่อการให้บริการ	3.76	1.03	มาก	4.49	0.77	มาก
2.8 มีจุดบริการเครื่องดื่ม เช่น น้ำเปล่า ชา กาแฟ	3.32	1.27	ปานกลาง	4.42	0.80	มาก
2.9 ห้องน้ำสะอาดและเพียงพอ	3.80	1.06	มาก	4.50	0.76	มาก
2.10 มีที่จอดรถเพียงพอ	3.77	1.20	มาก	4.50	0.75	มาก
3. บรรยากาศ						
3.1 บริเวณภายนอกห้องสมุดมีความร่มรื่นสวยงาม	4.08	0.88	มาก	4.57	0.68	มากที่สุด
3.2 ระบบปรับอากาศ/ระบายอากาศที่ดี มีบรรยากาศที่เงียบสงบ	3.91	0.92	มาก	4.56	0.66	มากที่สุด
3.3 มีการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมโดยรอบห้องสมุดสะอาด สวยงาม เช่น ป้ายเชิญชวน การจัดสวนหย่อม การทำสีภายในและภายนอกอาคาร	4.01	0.90	มาก	4.49	0.70	มาก
3.4 มีแสงสว่างเพียงพอ	4.13	0.89	มาก	4.51	0.71	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.92	0.95	มาก	4.46	0.75	มากที่สุด

จากตาราง 14 พบว่า สภาพปัจจุบันด้านการจัดสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก บรรยากาศ ที่นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด มีความเหมาะสมมากที่สุดคือ ห้องสมุดตั้งอยู่ในศูนย์กลางพื้นที่ของมหาวิทยาลัย ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.72) รองลงมาคือ ห้องสมุดตั้งอยู่ในพื้นที่ที่มีการคมนาคมสะดวก ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.80) และเคาน์เตอร์บริการยืม-คืนทรัพยากรวารสารเทศตั้งอยู่ในตำแหน่งที่เหมาะสม ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.80) ตามลำดับ และนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดมีความเห็นสภาพปัจจุบันด้านการจัดสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก บรรยากาศที่มีความเหมาะสมน้อยที่สุด คือ มีพื้นที่สำหรับใช้เสียง เช่น ห้องสำหรับใช้โทรศัพท์ ($\bar{X} = 3.55$, S.D. = 1.15)

ความต้องการด้านการจัดสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก บรรยากาศ ที่นักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด มีความต้องการมากที่สุดคือ บริเวณภายนอกห้องสมุดมีความร่มรื่น สวยงามและห้องสมุดตั้งอยู่ในศูนย์กลางพื้นที่ของมหาวิทยาลัย ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.68) และ รองลงมาคือ ระบบปรับอากาศ/ระบายอากาศที่ดีมีบรรยากาศที่สบายสงบ ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.66) และห้องสมุดตั้งอยู่ในพื้นที่ที่มีการคมนาคมสะดวก ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.69) เวลาเปิด-ปิดห้องสมุด มีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บริการ มี ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.74) ตามลำดับส่วนความต้องการของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดมีความต้องการด้านการจัดสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก บรรยากาศน้อยที่สุด คือพื้นที่สำหรับใช้เสียง เช่น ห้องสำหรับใช้โทรศัพท์ ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.88)

ตาราง 15 สภาพปัจจุบันและความต้องการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

รายการ	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมสภาพปัจจุบัน			ระดับความต้องการ		
	$\bar{X}$	S.D.	สภาพปัจจุบัน	$\bar{X}$	S.D.	ความต้องการ
2. ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ						
1. มีระบบห้องสมุดอัตโนมัติเหมาะสมและมีประสิทธิภาพในการจัดการสารสนเทศ	3.93	0.94	มาก	4.49	0.70	มาก
2. มีคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ที่ทันสมัยใช้งานได้มีประสิทธิภาพ	3.82	0.94	มาก	4.51	0.69	มากที่สุด
3. มีบริการโปรแกรมจัดการทางบรรณานุกรม เช่น EndNote Mendeley Zotero	3.52	1.22	มาก	4.40	0.78	มาก
4. มีบริการระบบอินเทอร์เน็ตและระบบเครือข่ายไร้สาย	3.67	0.91	มาก	4.56	0.66	มากที่สุด
5. มีสื่อทัศนวัสดุเพียงพอและมีประสิทธิภาพ	3.66	0.99	มาก	4.46	0.69	มาก
6. ผลิตสื่อมัลติมีเดีย	3.45	1.07	ปานกลาง	4.38	0.82	มาก
7. โปรแกรมสำหรับวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ มีโปรแกรม สำเร็จรูป (SPSS)	3.55	1.14	มาก	4.40	0.75	มาก
ค่าเฉลี่ย	3.66	1.03	มาก	4.46	0.73	มาก

จากตาราง 15 พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดที่มีความเหมาะสมมากที่สุดคือ ระบบห้องสมุดอัตโนมัติเหมาะสมและมีประสิทธิภาพในการจัดการสารสนเทศ ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = 0.94) รองลงมา

คือ มีคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ที่ทันสมัยใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 3.82$, S.D. = 0.94) และมีบริการระบบอินเทอร์เน็ตและระบบเครือข่ายไร้สาย ($\bar{X} = 3.67$, S.D. = 0.91) ตามลำดับ และ นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ มีความเหมาะสมน้อยที่สุด คือ ผลิตสื่อมัลติมีเดีย ($\bar{X} = 3.45$, S.D. = 1.07)

ความต้องการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดมีความต้องการมากที่สุด คือ มีบริการระบบอินเทอร์เน็ตและระบบเครือข่ายไร้สาย ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.66) รองลงมา คือ มีคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ที่ทันสมัยใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.89) และระบบห้องสมุดอัตโนมัติเหมาะสมและมีประสิทธิภาพในการจัดการสารสนเทศ ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.70) ตามลำดับ และนักศึกษามีความต้องการน้อยที่สุด คือ ผลิตสื่อมัลติมีเดีย ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.82)

ตาราง 16 สภาพปัจจุบันและความต้องการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ด้านบริการสารสนเทศ

รายการ	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน			ระดับความต้องการ		
	$\bar{X}$	S.D.	สภาพปัจจุบัน	$\bar{X}$	S.D.	ความต้องการ
3. ด้านบริการสารสนเทศ						
บริการ						
1) บริการสารสนเทศมีบริการตอบคำถามเพื่อช่วยในการค้นคว้าที่สะดวกรวดเร็ว	3.87	1.00	มาก	4.46	0.75	มาก
2) มีบริการแนะนำหนังสือใหม่	3.65	1.06	มาก	4.46	0.76	มาก
3) มีบริการแนะนำการใช้ห้องสมุด	3.83	1.08	มาก	4.38	0.76	มาก
4) บริการแนะนำและทบทวนบทเรียน	3.47	1.13	มาก	4.37	0.77	มาก
5) บริการจองหนังสือ	3.68	1.06	มาก	4.37	0.78	มาก
6) บริการรวบรวมสารสนเทศของห้องสมุดตามสาขาวิชา	3.79	1.00	มาก	4.43	0.76	มาก
7) บริการช่วยเหลือการอ้างอิง	3.65	1.04	มาก	4.38	0.75	มาก

ตาราง 16 (ต่อ) สภาพปัจจุบันและความต้องการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด ของนักศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ด้านบริการสารสนเทศ

รายการ	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน			ระดับความต้องการ		
	$\bar{X}$	S.D.	สภาพปัจจุบัน	$\bar{X}$	S.D.	ความต้องการ
8) บริการสื่อสตัททัศน์วัสดุ	3.66	1.04	มาก	4.37	0.79	มาก
9) บริการสืบค้นฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์	3.81	0.99	มาก	4.46	0.71	มาก
10) บริการสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศภายในห้องสมุด	4.07	0.93	มาก	4.59	0.64	มากที่สุด
11) บริการห้องเพื่อศึกษาค้นคว้าและทำวิจัย	3.58	1.06	มาก	4.54	0.70	มากที่สุด
12) บริการสืบค้นฐานข้อมูลออนไลน์ ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ ฐานข้อมูลงานวิจัย	3.83	0.96	มาก	4.44	0.80	มาก
13) บริการยืมระหว่างห้องสมุด	3.79	1.04	มาก	4.43	0.78	มาก
บริการสนับสนุนงานวิจัย						
14) บริการให้คำปรึกษา แนะนำในการทำวิจัย	3.49	1.12	ปานกลาง	4.50	0.74	มาก
15) บริการช่วยเหลือนักวิจัยในการทบทวนวรรณกรรม	3.43	1.09	ปานกลาง	4.47	0.71	มาก
16) บริการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการวิจัยของนักวิจัยและนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา	3.61	1.02	มาก	4.51	0.70	มากที่สุด
17) บริการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการวิจัยของนักวิจัยและนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา	3.61	1.02	มาก	4.51	0.70	มากที่สุด
18) บริการตรวจสอบ/แก้ไขการเขียนอ้างอิงและการเขียนบรรณานุกรมในการเผยแพร่รายงานวิจัย	3.61	1.08	มาก	4.56	0.64	มากที่สุด
19) บริการแนะนำการใช้ฐานข้อมูลที่เป็นแหล่งตรวจสอบการอ้างอิงผลงานทางวิชาการ	3.60	1.05	มาก	4.52	0.68	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.69	1.04	มาก	4.46	0.73	มากที่สุด

จากตาราง 16 พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันด้านการบริการมีความเหมาะสมมากที่สุด คือ บริการสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศ ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = .93) รองลงมา คือ บริการตอบคำถามเพื่อช่วยค้นคว้าที่สะดวกรวดเร็ว ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = 1.00) บริการสืบค้นฐานข้อมูลออนไลน์ ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ ฐานข้อมูลวิจัย ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 0.96) บริการแนะนำการใช้ห้องสมุด ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 1.08) ตามลำดับ และนักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริการที่มีความเหมาะสมน้อยที่สุด คือ บริการช่วยเหลือนักวิจัยในการทบทวนวรรณกรรม ($\bar{X} = 3.43$, S.D. = 1.09)

ความต้องการด้านบริการ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดมีความต้องการมากที่สุด คือ บริการสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศภายในห้องสมุด ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.64) รองลงมา คือ บริการตรวจสอบ/แก้ไขการเขียนอ้างอิงและการเขียนบรรณานุกรมในการเผยแพร่งานวิจัย ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.64) บริการห้องเพื่อการศึกษาค้นคว้าและทำวิจัย ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.70) ตามลำดับ และนักศึกษามีความต้องการเกี่ยวกับการบริการน้อยที่สุด คือ บริการแนะนำและทบทวนบทเรียน ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.77) บริการจองหนังสือ ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.78) และบริการสื่อสตรีมมิ่ง ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.79) ตามลำดับ

ตาราง 17 สภาพปัจจุบันและความต้องการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ด้านบุคลากร

รายการ	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน			ระดับความต้องการ		
	$\bar{X}$	S.D.	สภาพปัจจุบัน	$\bar{X}$	S.D.	ความต้องการ
4. ด้านบุคลากร						
1) บุคลากรมีอัธยาศัย มนุษย์สัมพันธ์ในการให้บริการ	3.96	1.07	มาก	4.60	0.63	มากที่สุด
2) บุคลากรเอาใจใส่ในการให้บริการ	3.90	1.00	มาก	4.59	0.67	มากที่สุด
3) บุคลากรมีความกระตือรือร้นในการทำงาน	3.89	1.11	มาก	4.60	0.64	มากที่สุด
4) บุคลากรตรงต่อเวลาในการปฏิบัติงาน	4.05	0.91	มาก	4.58	0.66	มากที่สุด
5) บุคลากรมีความรู้ความสามารถในการตอบคำถามและการช่วยค้นคว้า	3.97	0.92	มาก	4.60	0.64	มากที่สุด

ตาราง 17 (ต่อ) สภาพปัจจุบันและความต้องการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด ของนักศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ด้านบุคลากร

รายการ	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความ เหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน			ระดับความต้องการ		
	$\bar{X}$	S.D.	สภาพ ปัจจุบัน	$\bar{X}$	S.D.	ความ ต้องการ
6) บุคลากรช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาในการให้บริการด้วย ความรวดเร็ว	3.98	0.94	มาก	4.58	0.66	มากที่สุด
7) บุคลากรมีความรู้ความสามารถตรงกับสายงาน	4.07	0.85	มาก	4.56	0.66	มากที่สุด
ทักษะความรู้ความสามารถด้านงานวิจัย						
8) บุคลากรมีความรู้ความสามารถในการให้บริการด้าน งานวิจัย	3.83	0.97	มาก	4.55	0.66	มากที่สุด
9) บุคลากรสามารถให้คำแนะนำในการเลือกหัวข้อการ วิจัย	3.76	0.99	มาก	4.50	0.70	มาก
10) บุคลากรมีความรู้เรื่องการอ้างอิงและการเขียน บรรณานุกรมแก่นักวิจัย	3.79	1.01	มาก	4.51	0.68	มากที่สุด
11) บุคลากรมีทักษะการสอนและการฝึกอบรมการสืบค้น สารสนเทศด้านงานวิจัยให้แก่ ผู้ใช้บริการ	3.79	1.06	มาก	4.51	0.69	มากที่สุด
12) บุคลากรมีทักษะด้านการวิจัยทั้งในฐานะผู้วิจัยและ ผู้ให้คำปรึกษาแก่ ผู้ทำวิจัย	3.71	1.05	มาก	4.48	0.74	มาก
13) บุคลากรมีความรู้ความสามารถและทักษะทาง เทคโนโลยีสารสนเทศ	4.17	0.83	มาก	4.63	0.63	มากที่สุด
ทักษะความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ						
14) บุคลากรมีความรู้และสามารถประยุกต์เทคโนโลยี สารสนเทศในการสืบค้น และจัดบริการในห้องสมุด	4.01	0.84	มาก	4.59	0.65	มากที่สุด
15) บุคลากรมีทักษะการใช้งานอินเทอร์เน็ตและการ สืบค้นสารสนเทศ ออนไลน์	4.09	0.88	มาก	4.60	0.64	มากที่สุด
16) บุคลากรสามารถสอนและให้คำแนะนำแก่ผู้ให้บริการ ในการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศเพื่อการสืบค้นสารสนเทศ	3.98	0.88	มาก	4.59	0.68	มากที่สุด
17) บุคลากรมีความรู้ด้านการคัดเลือกฮาร์ดแวร์	3.96	0.91	มาก	4.56	0.67	มากที่สุด
18) บุคลากรมีความรู้ด้านการคัดเลือกซอฟต์แวร์	3.95	0.88	มาก	4.55	0.66	มากที่สุด

ตาราง 17 (ต่อ) สภาพปัจจุบันและความต้องการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด ของนักศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ด้านบุคลากร

รายการ	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความ เหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน			ระดับความต้องการ		
	$\bar{X}$	S.D.	สภาพ ปัจจุบัน	$\bar{X}$	S.D.	ความ ต้องการ
19) บุคลากรมีความรู้และทักษะในการแก้ไขปัญหา ฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ เบื้องต้น	3.94	0.98	มาก	4.56	0.69	มากที่สุด
20) บุคลากรมีความรู้และทักษะในการออกแบบบทเรียน ช่วยสอนออนไลน์	3.95	1.03	มาก	4.60	0.67	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.95	0.96	มาก	4.57	0.67	มากที่สุด

จากตาราง 17 พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันด้านบุคลากร มีความเหมาะสมมากที่สุด คือ บุคลากรมีความรู้ความสามารถและทักษะทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.83) รองลงมาคือ บุคลากรมีทักษะในการใช้อินเทอร์เน็ตและการสืบค้นสารสนเทศออนไลน์ ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.88) บุคลากรมีความรู้ความสามารถตรงกับสายงาน ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.85) ตามลำดับ และนักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับบุคลากรที่มีความเหมาะสมน้อยที่สุด คือ บุคลากรมีทักษะด้านการวิจัยทั้งในฐานะผู้วิจัยและผู้ให้คำปรึกษาแก่ผู้ทำวิจัย ($\bar{X} = 3.71$, S.D. = 1.05)

นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด มีความต้องการด้านบุคลากรมากที่สุด คือ บุคลากรมีความรู้ความสามารถและทักษะทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.63) รองลงมาคือ บุคลากรมีอัธยาศัย มนุษย์สัมพันธ์ในการให้บริการ ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.63) บุคลากรมีความกระตือรือร้นในการทำงานและบุคลากรมีความรู้ความสามารถในการตอบคำถามและการช่วยค้นคว้าและบุคลากรมีทักษะในการใช้อินเทอร์เน็ตและการสืบค้นสารสนเทศออนไลน์ ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.64) และบุคลากรมีความรู้และทักษะในการออกแบบบทเรียนช่วยสอนออนไลน์ ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.67) ตามลำดับ และนักศึกษามีความต้องการเกี่ยวกับการบุคลากรน้อยที่สุด คือ บุคลากรมีทักษะด้านการวิจัยทั้งในฐานะผู้วิจัยและผู้ให้คำปรึกษาแก่ผู้ทำวิจัย ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.74)

ตาราง 18 สภาพปัจจุบันและความต้องการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด จำแนกโดยรวม

รายการ	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน			ระดับความต้องการ		
	$\bar{X}$	S.D.	สภาพปัจจุบัน	$\bar{X}$	S.D.	ความต้องการ
1. ด้านการจัดสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก บรรยากาศ	3.92	0.95	มาก	4.46	0.75	มาก
2. ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	3.66	1.03	มาก	4.46	0.73	มาก
3. ด้านบริการ	3.69	1.04	มาก	4.46	0.73	มาก
4. ด้านบุคลากร	3.95	0.96	มาก	4.57	0.67	มากที่สุด
โดยรวมค่าเฉลี่ย	3.81	1.00	มาก	4.49	0.72	มาก

จากตาราง 18 พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมสภาพปัจจุบันของการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ด้านบุคลากรมากที่สุด ($\bar{X} = 3.95$, S.D. = 0.96) รองลงมาคือ ด้านการจัดสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก บรรยากาศ ($\bar{X} = 3.92$, S.D. = 0.95) ด้านบริการ ($\bar{X} = 3.69$, S.D. = 1.04) และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X} = 3.66$, S.D. = 1.03) ตามลำดับ

โดยภาพรวมนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดอยู่ในระดับเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 3.81$, S.D. = 1.00)

นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดมีความต้องการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ด้านบุคลากรมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.67) รองลงมา คือ ด้านการจัดสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก บรรยากาศ ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.75) และด้านบริการ ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.73) และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.73) (ตามลำดับ)

โดยภาพรวมนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดมีความต้องการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดอยู่ในระดับต้องการมาก ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.72)

ตาราง 19 สภาพปัจจุบันและความต้องการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด ของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ด้านการจัดสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก บรรยากาศ

รายการ	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน			ระดับความต้องการ		
	$\bar{X}$	S.D.	สภาพปัจจุบัน	$\bar{X}$	S.D.	ความต้องการ
1. ด้านการจัดสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก บรรยากาศ						
1. สถานที่						
1.1 ห้องสมุดตั้งอยู่ในศูนย์กลางพื้นที่ของมหาวิทยาลัย	4.37	0.83	มาก	4.52	0.74	มากที่สุด
1.2 ห้องสมุดตั้งอยู่ในพื้นที่ที่มีการคมนาคมสะดวก	4.39	0.65	มาก	4.46	0.73	มาก
1.3 ห้องสมุดมีบริเวณกว้างขวางรองรับจำนวนผู้ใช้ที่เพียงพอ	4.38	0.67	มาก	4.48	0.80	มาก
1.4 มีพื้นที่เพียงพอต่อการให้บริการและจัดกิจกรรม	4.34	0.69	มาก	4.41	0.80	มาก
1.5 เคาน์เตอร์บริการยืม – คืนทรัพยากรสารสนเทศตั้งอยู่ในตำแหน่งที่เหมาะสม	4.34	0.79	มาก	4.41	0.79	มาก
1.6 มีการจัดพื้นที่ในการให้บริการแบ่งเป็นสัดส่วน	4.24	0.76	มาก	4.44	0.79	มาก
1) พื้นที่สำหรับอ่านหนังสือพิมพ์						
2) พื้นที่ดูภาพยนตร์	4.10	0.82	มาก	4.34	0.82	มาก
3) พื้นที่สำหรับค้นหาสารสนเทศ นิทรรศการ	4.10	0.77	มาก	4.34	0.82	มาก
4) มีห้องประชุม	4.09	0.89	มาก	4.38	0.79	มาก
5) มีห้องชมภาพยนตร์	4.04	0.95	มาก	4.29	0.89	มาก
6) ห้องค้นคว้าเดี่ยวและกลุ่ม ห้องสัมมนากลุ่มย่อย	3.99	0.95	มาก	4.36	0.89	มาก
7) มีพื้นที่สำหรับใช้เสียง เช่น ห้องสำหรับใช้โทรศัพท์	4.05	0.92	มาก	4.26	1.01	มาก
2. สิ่งอำนวยความสะดวก						
2.1 เวลาเปิด – ปิด ห้องสมุดมีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บริการ	4.24	0.84	มาก	4.52	0.75	มากที่สุด
2.2 มีป้ายนิเทศ ปิดประกาศความรู้และข่าวสาร	4.22	0.89	มาก	4.28	0.78	มาก
2.3 มีป้ายบอกหมวดหมู่และเลขเรียกหนังสือชัดเจน	4.29	0.77	มาก	4.41	0.74	มาก

ตาราง 19 (ต่อ) สภาพปัจจุบันและความต้องการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด ของอาจารย์
มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ด้านการจัดสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก บรรยากาศ

รายการ	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความ เหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน			ระดับความต้องการ		
	$\bar{X}$	S.D.	สภาพ ปัจจุบัน	$\bar{X}$	S.D.	ความ ต้องการ
2.4 มีชั้นวางหนังสือที่เพียงพอ	4.26	0.78	มาก	4.46	0.75	มาก
2.5 มีชั้นวางวารสารและสิ่งพิมพ์ต่อเนื่องที่เพียงพอ	4.15	0.86	มาก	4.38	0.84	มาก
2.6 มีเครื่องสแกนเนอร์ เครื่องโปรเจคเตอร์ เครื่อง ถ่ายเอกสารอุปกรณ์ด้านการพิมพ์ ไว้ให้บริการ	4.10	1.01	มาก	4.36	0.92	มาก
2.7 โต๊ะ เก้าอี้ ชั้นหนังสือ ครุภัณฑ์ต่าง ๆ มีรูปแบบที่ ทันสมัยและเพียงพอต่อการให้บริการ	4.10	0.90	มาก	4.40	0.83	มาก
2.8 มีจุดบริการเครื่องดื่ม เช่น น้ำเปล่า ชา กาแฟ	3.98	1.10	มาก	4.27	1.05	มาก
2.9 ห้องน้ำสะอาดและเพียงพอ	4.11	0.89	มาก	4.46	0.81	มาก
2.10 มีที่จอดรถเพียงพอ	4.16	0.89	มาก	4.49	0.80	มาก
3. บรรยากาศ	4.24	0.83	มาก	4.53	0.74	มากที่สุด
3.1 บริเวณภายนอกห้องสมุดมีความร่มรื่นสวยงาม						
3.2 ระบบปรับอากาศ/ระบายอากาศที่ดี มี บรรยากาศที่เงียบสงบ	4.15	0.99	มาก	4.57	0.67	มากที่สุด
3.3 มีการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมโดยรอบ ห้องสมุดสะอาด สวยงาม เช่น ป้ายเชิญชวน การจัด สวนหย่อม การทาสีภายในและภายนอกอาคาร	4.12	0.94	มาก	4.44	0.78	มาก
3.4 มีแสงสว่างเพียงพอ	4.23	0.90	มาก	4.52	0.78	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	4.18	0.86	มาก	4.41	0.81	มาก

จากตาราง 19 พบว่า อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพ
ปัจจุบันด้านการจัดสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก บรรยากาศ มีความเหมาะสมมากที่สุดคือ
ห้องสมุดตั้งอยู่ในพื้นที่ที่มีการคมนาคมสะดวก ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.65) รองลงมาคือ ห้องสมุดมี
บริเวณกว้างขวางรองรับจำนวนผู้ใช้ที่เพียงพอ ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.67) ห้องสมุดตั้งอยู่ในศูนย์กลาง
พื้นที่ของมหาวิทยาลัย ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.83) และอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดมี
ความเห็นสภาพปัจจุบันด้านการจัดสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก บรรยากาศที่มีความเหมาะสมน้อย
ที่สุด คือ มีจุดบริการน้ำดื่ม เช่น น้ำเปล่า ชา กาแฟ ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = 1.10)

ความต้องการด้านการจัดสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก บรรยากาศ ที่อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด มีความต้องการมากที่สุดคือ ระบบปรับอากาศ/ระบายอากาศที่ดีมีบรรยากาศที่เย็นสงบ ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.67) รองลงมาคือ บริเวณภายนอกห้องสมุดมีความร่มรื่นสวยงาม ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.74) และห้องสมุดตั้งอยู่ในศูนย์กลางพื้นที่ของมหาวิทยาลัย ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.74) เวลาเปิด-ปิดห้องสมุดมีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บริการ ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.75) ตามลำดับ ส่วนความต้องการของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดมีความต้องการด้านการจัดสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก บรรยากาศน้อยที่สุด คือพื้นที่สำหรับใช้เสียบ เช่น ห้องสำหรับใช้โทรศัพท์ ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 1.01)

ตาราง 20 สภาพปัจจุบันและความต้องการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด ของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

รายการ	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน			ระดับความต้องการ		
	$\bar{X}$	S.D.	สภาพปัจจุบัน	$\bar{X}$	S.D.	ความต้องการ
2. ด้านเทคโนโลยี						
1. มีระบบห้องสมุดอัตโนมัติเหมาะสมและมีประสิทธิภาพในการจัดการสารสนเทศ	4.12	0.93	มาก	4.46	0.75	มาก
2. มีคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ที่ทันสมัยใช้งานได้ อย่างมีประสิทธิภาพ	4.13	0.93	มาก	4.45	0.79	มาก
3. มีบริการโปรแกรมจัดการทางบรรณานุกรม เช่น EndNote Mendeley Zotero	3.99	0.99	มาก	4.41	0.75	มาก
4. มีบริการระบบอินเทอร์เน็ตและระบบเครือข่ายไร้สาย	4.02	0.88	มาก	4.57	0.73	มากที่สุด
5. มีเสตท์ค้นวัสดุเพียงพอและมีประสิทธิภาพ	3.97	0.97	มาก	4.30	0.89	มาก
6. ผลิตสื่อมัลติมีเดีย	3.97	0.94	มาก	4.32	0.96	มาก
7. โปรแกรมสำหรับวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ มีโปรแกรมสำเร็จรูป (SPSS)	3.97	1.00	มาก	4.34	0.85	มาก
ค่าเฉลี่ย	4.02	0.95	มาก	4.41	0.82	มาก

จากตาราง 20 พบว่า อาจารย์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดที่มีความเหมาะสมมากที่สุดมีคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ที่ทันสมัยใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.93) รองลงมาคือ ระบบ

ห้องสมุดอัตโนมัติเหมาะสมและมีประสิทธิภาพในการจัดการสารสนเทศ ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.93) และมีบริการระบบอินเทอร์เน็ตและระบบเครือข่ายไร้สาย ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.88) ตามลำดับ และอาจารย์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ มีความเหมาะสมน้อยที่สุด คือ มีโสตทัศนวัสดุเพียงพอและมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = 0.97) ผลิตสื่อมัลติมีเดีย ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = 0.94) และโปรแกรมสำหรับวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติมีโปรแกรมสำเร็จรูป (SPSS) ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = 1.00)

ความต้องการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดต้องการมากที่สุด คือ มีบริการระบบอินเทอร์เน็ตและระบบเครือข่ายไร้สาย ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.73) รองลงมา คือ ระบบห้องสมุดอัตโนมัติเหมาะสมและมีประสิทธิภาพในการจัดการสารสนเทศ ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.75) มีคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ที่ทันสมัยใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.79) ตามลำดับ และอาจารย์มีความต้องการน้อยที่สุด มีโสตทัศนวัสดุเพียงพอและมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.89)

ตาราง 21 สภาพปัจจุบันและความต้องการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด ของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ด้านบริการสารสนเทศ

รายการ	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน			ระดับความต้องการ		
	$\bar{X}$	S.D.	สภาพปัจจุบัน	$\bar{X}$	S.D.	ความต้องการ
3. ด้านบริการ						
บริการสารสนเทศ						
1) มีบริการตอบคำถามเพื่อช่วยในการค้นคว้าที่สะดวกรวดเร็ว	4.21	0.91	มาก	4.48	0.79	มาก
2) มีบริการแนะนำหนังสือใหม่	4.12	0.95	มาก	4.40	0.86	มาก
3) มีบริการแนะนำการใช้ห้องสมุด	4.14	0.82	มาก	4.33	0.84	มาก
4) บริการแนะนำและทบทวนบทเรียน	4.02	0.88	มาก	4.29	0.87	มาก
5) บริการจองหนังสือ	4.03	0.87	มาก	4.33	0.85	มาก

ตาราง 21 (ต่อ) สภาพปัจจุบันและความต้องการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด ของอาจารย์
มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ด้านบริการสารสนเทศ

รายการ	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความ เหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน			ระดับความต้องการ		
	$\bar{X}$	S.D.	สภาพ ปัจจุบัน	$\bar{X}$	S.D.	ความ ต้องการ
6) บริการรวบรวมสารสนเทศของห้องสมุดตาม สาขาวิชา	3.99	0.92	มาก	4.49	0.79	มาก
7) บริการช่วยเหลือการอ้างอิง	4.00	0.93	มาก	4.33	0.82	มาก
8) บริการสื่อสื่อดิจิทัล	4.05	0.89	มาก	4.33	0.86	มาก
9) บริการสืบค้นฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์	4.10	0.85	มาก	4.46	0.75	มาก
10) บริการสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศภายใน ห้องสมุด	4.07	0.92	มาก	4.40	0.82	มาก
11) บริการสืบค้นฐานข้อมูลออนไลน์ ฐานข้อมูล วิทยานิพนธ์ ฐานข้อมูลงานวิจัย	4.07	0.94	มาก	4.45	0.83	มาก
12) บริการยืมระหว่างห้องสมุด	4.09	1.01	มาก	4.55	0.64	มากที่สุด
13) บริการสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น สื่อมัลติมีเดีย CD-ROM DVD VCD E - book	4.08	0.95	มาก	4.40	0.75	มาก
บริการสนับสนุนงานวิจัย						
14) บริการให้คำปรึกษา แนะนำในการทำวิจัย	4.04	1.04	มาก	4.49	0.78	มาก
15) บริการช่วยเหลือนักวิจัยในการทบทวน วรรณกรรม	4.03	1.02	มาก	4.41	0.78	มาก
16) บริการห้องเพื่อศึกษาค้นคว้าและทำวิจัย	4.02	1.00	มาก	4.50	0.73	มาก
17) บริการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศที่เกี่ยวข้อง กับแนวทางการวิจัยของนักวิจัยและนักศึกษา บัณฑิตศึกษา	4.00	0.99	มาก	4.45	0.74	มาก
18) บริการตรวจสอบ/แก้ไขการเขียนอ้างอิงและ การเขียนบรรณานุกรมในการเผยแพร่รายงานวิจัย	3.99	0.99	มาก	4.52	0.70	มากที่สุด
19) บริการแนะนำการใช้ฐานข้อมูลที่เป็นแหล่ง ตรวจสอบการอ้างอิงผลงานทางวิชาการ	3.96	1.02	มาก	4.44	0.76	มาก
ค่าเฉลี่ย	4.05	0.94	มาก	4.42	0.79	มาก

จากตาราง 21 พบว่า อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพ
ปัจจุบันด้านการบริการมีความเหมาะสมมากที่สุด คือ บริการตอบคำถามเพื่อช่วยค้นคว้าที่สะดวก

รวดเร็ว ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.91) รองลงมา คือ บริการแนะนำการใช้ห้องสมุด ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.82) บริการแนะนำหนังสือใหม่ ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.95) ตามลำดับ และอาจารย์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันการบริการที่มีความเหมาะสมน้อยที่สุด คือ บริการแนะนำการใช้ฐานข้อมูลที่เป็นแหล่งตรวจสอบการอ้างอิงผลงานทางวิชาการ ($\bar{X} = 3.36$, S.D. = 1.02)

ความต้องการด้านบริการที่อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดมีความต้องการมากที่สุด คือ บริการยืมระหว่างห้องสมุด ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.64) รองลงมา คือ บริการตรวจสอบ/แก้ไขการเขียนอ้างอิงและการเขียนบรรณานุกรมในการเผยแพร่รายงานวิจัย ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.70) บริการห้องเพื่อการศึกษาค้นคว้าและทำวิจัย ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.73) ตามลำดับ และอาจารย์มีความต้องการเกี่ยวกับการบริการน้อยที่สุด คือ บริการแนะนำและทบทวนบทเรียน ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.87)

ตาราง 22 สภาพปัจจุบันและความต้องการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด ของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ด้านบุคลากร

รายการ	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน			ระดับความต้องการ		
	$\bar{X}$	S.D.	สภาพปัจจุบัน	$\bar{X}$	S.D.	ความต้องการ
4. ด้านบุคลากร						
1) บุคลากรมีอัธยาศัย มนุษย์สัมพันธ์ในการให้บริการ	4.30	0.83	มาก	4.58	0.72	มากที่สุด
2) บุคลากรเอาใจใส่ในการให้บริการ	4.23	0.90	มาก	4.57	0.78	มากที่สุด
3) บุคลากรมีความกระตือรือร้นในการทำงาน	4.24	0.87	มาก	4.60	0.73	มากที่สุด
4) บุคลากรตรงต่อเวลาในการปฏิบัติงาน	4.29	0.85	มาก	4.59	0.74	มากที่สุด
5) บุคลากรมีความรู้ความสามารถในการตอบคำถามและการช่วยค้นคว้า	4.27	0.85	มาก	4.60	0.73	มากที่สุด
6) บุคลากรช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาในการให้บริการด้วยความรวดเร็ว	4.32	0.84	มาก	4.59	0.73	มากที่สุด
7) บุคลากรมีความรู้ความสามารถตรงกับสายงาน	4.27	0.79	มาก	4.54	0.72	มากที่สุด

ตาราง 22 (ต่อ) สภาพปัจจุบันและความต้องการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด ของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ด้านบุคลากร

รายการ	ความคิดเห็นเกี่ยวกับ ความเหมาะสมกับสภาพ ปัจจุบัน			ระดับความต้องการ		
	$\bar{X}$	S.D.	สภาพ ปัจจุบัน	$\bar{X}$	S.D.	ความ ต้องการ
ทักษะความรู้ความสามารถด้านงานวิจัย						
8) บุคลากรมีความรู้ความสามารถในการให้บริการด้านงานวิจัย	4.05	1.01	มาก	4.54	0.73	มากที่สุด
9) บุคลากรสามารถให้คำแนะนำในการเลือกหัวข้อการวิจัย	4.01	1.02	มาก	4.51	0.75	มากที่สุด
10) บุคลากรมีความรู้เรื่องการอ้างอิงและการเขียน บรรณานุกรมแก่นักวิจัย	4.05	0.99	มาก	4.52	0.71	มากที่สุด
11) บุคลากรมีทักษะการสอนและการฝึกอบรมการสืบค้น สารสนเทศด้านงานวิจัยให้แก่ ผู้ใช้บริการ	4.07	0.99	มาก	4.49	0.74	มาก
12) บุคลากรมีทักษะด้านการวิจัยทั้งในฐานะผู้วิจัยและผู้ให้ คำปรึกษาแก่ ผู้ทำวิจัย	4.10	0.99	มาก	4.48	0.79	มาก
ทักษะความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ						
13) บุคลากรมีความรู้ความสามารถและทักษะทางเทคโนโลยี สารสนเทศ	4.23	0.78	มาก	4.59	0.64	มากที่สุด
14) บุคลากรมีความรู้และสามารถประยุกต์เทคโนโลยี สารสนเทศในการสืบค้น และจัดบริการในห้องสมุด	4.26	0.78	มาก	4.54	0.64	มากที่สุด
15) บุคลากรมีทักษะการใช้งานอินเทอร์เน็ตและการสืบค้น สารสนเทศ ออนไลน์	4.27	0.81	มาก	4.59	0.64	มากที่สุด
16) บุคลากรสามารถสอนและให้คำแนะนำแก่ผู้ให้บริการในการ ใช้เทคโนโลยี สารสนเทศเพื่อการสืบค้นสารสนเทศ	4.26	0.81	มาก	4.57	0.68	มากที่สุด
17) บุคลากรมีความรู้ด้านการคัดเลือกฮาร์ดแวร์	4.20	0.85	มาก	4.54	0.68	มากที่สุด
18) บุคลากรมีความรู้ด้านการคัดเลือกซอฟต์แวร์	4.16	0.85	มาก	4.49	0.68	
19) บุคลากรมีความรู้และทักษะในการแก้ไขปัญหาฮาร์ดแวร์ และซอฟต์แวร์ เบื้องต้น	4.15	0.86	มาก	4.54	0.69	มากที่สุด
20) บุคลากรมีความรู้และทักษะในการออกแบบบทเรียนช่วย สอนออนไลน์	4.13	0.93	มาก	4.57	0.67	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	4.19	0.88	มาก	4.55	0.71	มากที่สุด

จากตาราง 22 พบว่า อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันด้านบุคลากร มีความเหมาะสมมากที่สุด คือ บุคลากรช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาในการให้บริการด้วยความรวดเร็ว ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.84) รองลงมาคือ บุคลากรมีอัธยาศัย มนุษย์สัมพันธ์ในการให้บริการ ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.83) บุคลากรตรงต่อเวลาในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.85) ตามลำดับ และอาจารย์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของบุคลากรที่มีความเหมาะสมน้อยที่สุด คือ บุคลากรสามารถให้คำแนะนำในการเลือกหัวข้อการวิจัย ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.99)

ความต้องการด้านบุคลากร อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด มีความต้องการด้านบุคลากรมากที่สุด คือ บุคลากรมีความกระตือรือร้นในการทำงาน และบุคลากรมีความรู้ความสามารถในการตอบคำถามและการช่วยค้นคว้า ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.73) รองลงมาคือ บุคลากรตรงต่อเวลาในการปฏิบัติงาน บุคลากรช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาในการให้บริการด้วยความรวดเร็ว บุคลากรมีความรู้ความสามารถและทักษะทางเทคโนโลยีสารสนเทศ และบุคลากรมีทักษะการใช้งานอินเทอร์เน็ตและการสืบค้นสารสนเทศ ออนไลน์ ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.74) ตามลำดับ และอาจารย์มีความต้องการเกี่ยวกับการบุคลากรน้อยที่สุด คือ บุคลากรมีทักษะด้านการวิจัยทั้งในฐานะผู้วิจัยและผู้ให้คำปรึกษาแก่ผู้ทำวิจัย ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.79)

ตาราง 23 สภาพปัจจุบันและความต้องการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด ของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด จำแนกโดยรวม

รายการ	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน			ระดับความต้องการ		
	$\bar{X}$	S.D.	สภาพปัจจุบัน	$\bar{X}$	S.D.	ความต้องการ
1. ด้านการจัดสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก บรรยากาศ	4.18	0.86	มาก	4.41	0.81	มาก
2. ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	4.02	0.95	มาก	4.41	0.82	มาก
3. ด้านบริการ	4.05	0.94	มาก	4.42	0.79	มาก
4. ด้านบุคลากร	4.19	0.88	มาก	4.55	0.71	มากที่สุด
โดยรวมค่าเฉลี่ย	4.11	0.91	มาก	4.45	0.78	มาก

จากตาราง 23 พบว่า อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ด้านบุคลากรมากที่สุด ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.91) รองลงมาคือ ด้านการจัดสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก บรรยากาศ ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.86) ด้านบริการ ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.94) และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.95) ตามลำดับ

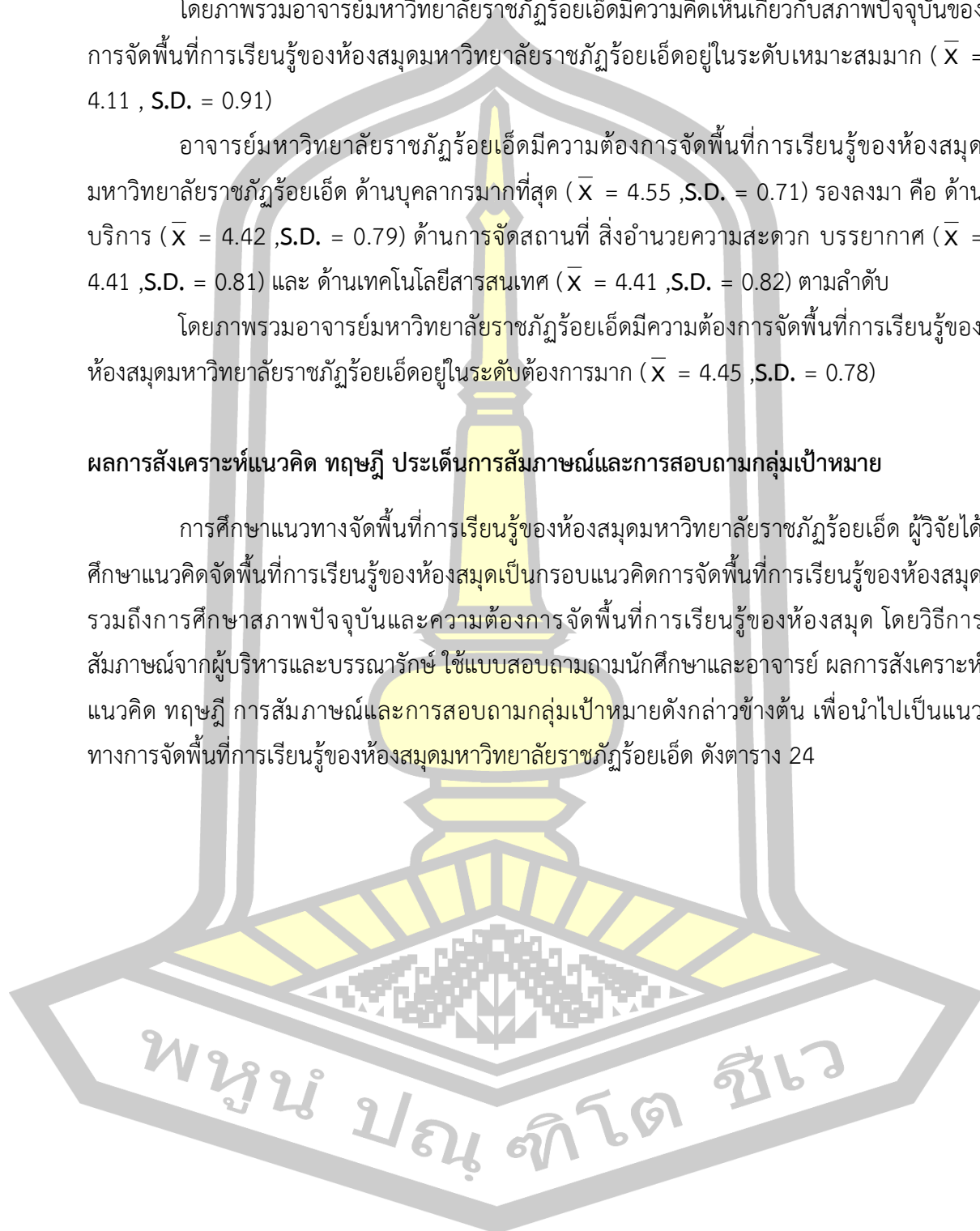
โดยภาพรวมอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดอยู่ในระดับเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.91)

อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดมีความต้องการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ด้านบุคลากรมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.71) รองลงมา คือ ด้านบริการ ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.79) ด้านการจัดสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก บรรยากาศ ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.81) และ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.82) ตามลำดับ

โดยภาพรวมอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดมีความต้องการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดอยู่ในระดับต้องการมาก ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.78)

ผลการสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี ประเด็นการสัมภาษณ์และการสอบถามกลุ่มเป้าหมาย

การศึกษาแนวทางจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดเป็นกรอบแนวคิดการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด รวมถึงการศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด โดยวิธีการสัมภาษณ์จากผู้บริหารและบรรณารักษ์ ใช้แบบสอบถามถามนักศึกษาและอาจารย์ ผลการสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี การสัมภาษณ์และการสอบถามกลุ่มเป้าหมายดังกล่าวข้างต้น เพื่อนำไปเป็นแนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ดังตาราง 24

ตาราง 24 ผลการสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี ประเด็นการสัมภาษณ์และการสอบถามจากกลุ่มเป้าหมาย

การจัดพื้นที่ การเรียนรู้ ของห้องสมุด	ผลการสัมภาษณ์			ผลแบบสอบถาม		แนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด (Information Commons)
	ผู้บริหาร	บรรณารักษ์	อาจารย์	นักศึกษา		
1. ด้านการจัด สถานที่ สิ่ง อำนวยความสะดวก	<ul style="list-style-type: none"> ห้องสมุดรวมกับศูนย์คอมพิวเตอร์ มีที่สำหรับจอดรถเพียงพอ และมีระบบบริการรักษาความปลอดภัย เพื่อให้เป็นแหล่งบริการสารสนเทศแบบครบวงจร ผู้บริหารมีความต้องการพื้นที่ <ul style="list-style-type: none"> เป็นศูนย์ชุมนุมเพื่อการเรียนรู้แบบทันสมัย มีมุมอ่านกาแฟ เพื่อการพบปะ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น สร้างสังคม การเรียนรู้ พื้นที่ดูโปร่งแสงสบาย มองเห็นสมาชิกได้ง่าย และ 	<ul style="list-style-type: none"> ห้องสมุดรวมกับศูนย์คอมพิวเตอร์ เพื่อให้เป็นแหล่งบริการสารสนเทศแบบครบวงจร มีการจัดแบ่งพื้นที่การเรียนรู้ที่เป็นสัดส่วน มีมุมเพื่อการพูดคุย พบปะสังสรรค์แลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีพื้นที่สำหรับการเรียนรู้ด้วยตนเอง 	<ul style="list-style-type: none"> ระบบปรับอากาศ/ระบบปรับอากาศที่ดี มีบรรยากาศที่เงียบสงบ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.57 	<ul style="list-style-type: none"> ห้องสมุดตั้งอยู่ในศูนย์กลางพื้นที่ของมหาวิทยาลัย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.57 บริเวณภายนอกห้องสมุดมีความร่มรื่น สวยงาม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.57 	<p>ห้องสมุดควรจัดแบ่งพื้นที่การเรียนรู้ที่เป็นสัดส่วน จัดแบ่งเป็นโซนต่าง ๆ เพื่อรองรับกิจกรรมการเรียนรู้ที่เกิดขึ้น สถานที่จัดให้มีการจัดพื้นที่การเรียนรู้ด้วยตนเองแบบอิสระมีการออกแบบขึ้น โดยเฉพาะ ที่เน้นการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ มีบรรยากาศที่เงียบสงบ สำหรับผ่อนคลาย พื้นที่สำหรับการศึกษา อย่างไรก็ตามยังดยเหตุให้ผู้ใช้สามารถเข้าถึงได้ง่าย ซึ่งพื้นที่นั้นพื้นที่ที่มีการออกแบบอย่างยืดหยุ่นเพื่อให้ผู้ใช้สามารถจัดกิจกรรมได้ตามความต้องการ โดยสามารถแบ่งพื้นที่ออกไปดังนี้</p> <p>1. พื้นที่การเรียนรู้ (Smart Learning space) มีพื้นที่สำหรับการเรียนรู้ร่วมกัน รวมทั้งการพบปะกันอย่างอิสระแบบไม่เป็นทางการ มีลักษณะเป็นพื้นที่สำหรับการพบปะพูดคุยแบบกลุ่ม ขนาดเล็กและกลุ่มขนาดใหญ่ เพื่อเป็นพื้นที่ที่เปิดโอกาสให้คนได้มีปฏิสัมพันธ์กันมากขึ้นควรจัดตามความต้องการของผู้ใช้บริการ ซึ่งมีความแตกต่างกัน เช่น บางคนต้องการความเงียบสงบเพื่อใช้ความคิด ต้องจัดพื้นที่แบบส่วนบุคคล ส่วนกลุ่มคนที่ต้องการใช้</p>	

ตาราง 24 (ต่อ) ผลการสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี ประเด็นการสัมภาษณ์และการสอบถามจากกลุ่มเป้าหมาย

การจัดพื้นที่ การเรียนรู้ ของห้องสมุด	ผลการสัมภาษณ์		ผลแบบสอบถาม		แนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด (Information Commons)
	ผู้บริหาร	บรรณารักษ์	อาจารย์	นักศึกษา	
	<p>พร้อมให้บริการ</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีพื้นที่สำหรับอ่านและศึกษาค้นคว้า แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีบรรยากาศเงียบสงบ และอาจมีพื้นที่สำหรับใช้เสียง ในการศึกษาเป็นกลุ่ม และมีห้องสำหรับการศึกษาเดี่ยวและกลุ่ม • มีโต๊ะเก้าอี้หลายรูปแบบ นั่งได้สบาย ทั้งห้องประชุม นัดพบปะ ทำกิจกรรม หลากหลายให้บริการ • มีพื้นที่สำหรับการเรียนรู้ 				<p>พื้นที่สำหรับประชุม หรือ ใช้เสียง ต้องจัดพื้นที่ที่สามารถใช้เสียงดังได้รวมถึงการออกแบบเรื่องของความปลอดภัย ความสะดวกในการใช้บริการ และการเข้าถึงพื้นที่ในโลกเสมือนจะต้องมีอุปกรณ์ดิจิทัลเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้ใช้บริการในการเรียนรู้ หากเป็นพื้นที่ทำกิจกรรมกลุ่ม ควรมีผนังที่เป็นกระจกหรือมีเวทีบอร์ดที่สามารถขีดเขียนได้ หรือมีพาร์ติชันกั้นไว้แต่สามารถเคลื่อนย้ายปรับเปลี่ยนรูปแบบได้</p> <p>2. พื้นที่สุมใจ (Browsing Area) เป็นพื้นที่ไม่เป็นที่ทางการหรือสถานที่สำหรับรอระหว่างเรียน พื้นที่สำหรับพบปะ เป็นพื้นที่พักผ่อน บริการอ่านวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์ มีบรรยากาศสบาย เป็นกันเอง ให้ความรู้สึกอบอุ่นเหมือนอยู่บ้าน อาจจัดให้มีมุมกาแฟให้บริการ มุมนั่งเล่น มีโต๊ะเก้าอี้หลายรูปแบบ นั่งได้สบาย โยพาสีสันสวยงามสำหรับนั่ง เพื่อสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้</p>

ตาราง 24 (ต่อ) ผลการสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี ประเด็นการสัมภาษณ์และการสอบถามจากกลุ่มเป้าหมาย

การจัดพื้นที่ การเรียนรู้ ของห้องสมุด	ผลการสัมภาษณ์		ผลแบบสอบถาม		แนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด (Information Commons)
	ผู้บริหาร	บรรณารักษ์	อาจารย์	นักศึกษา	
	<p>ร่วมกัน การประชุม สัมมนา ห้องเรียนอิเล็กทรอนิกส์และ พื้นที่ ที่ช่วยสนับสนุนในด้าน เขียนและด้านวิชาการอื่น ๆ ที่มี อุปกรณ์อำนวยความสะดวกเพื่อ สนับสนุนการเรียนรู้นอก ห้องเรียนสำหรับนักศึกษา</p>				<p>3. พื้นที่ศึกษาเรียนรู้ (Commons Area) ห้องสมุดเป็น หน่วยงานซึ่งมีหน้าที่รวบรวม จัดเก็บ และให้บริการ สารสนเทศ เพื่อการศึกษา ค้นคว้า แก่อาจารย์ นักศึกษา นักวิจัย และบุคลากรของสถาบัน ดังนั้นห้องสมุดจึงมี การจัดพื้นที่สำหรับอ่านและศึกษาค้นคว้า โดยมีการจัด พื้นที่เปิดโล่ง สำหรับพูดคุย ถ้าเป็นพื้นที่ส่วนตัวจะอยู่ใน ลักษณะเงียบแต่ก็สามารถพูดคุยได้บ้างแต่ไม่รบกวน ผู้อื่น มีโต๊ะเก้าอี้หลายรูปแบบ นั่งได้สบาย หรืออาจ แบ่งเป็นห้องพื้นที่ให้บริการต้องการพื้นที่ที่ต้องการ ความเงียบสงบ แยกส่วนออกไปและมีโต๊ะขนาดใหญ่ ไม่ มีเสียงรบกวนและภาพของคนเดินเข้าเดินออก มี เฟอร์นิเจอร์ที่นั่งสบาย อุณหภูมิพอเหมาะมีแสงที่พอดี หรือใช้แสงธรรมชาติ โดยรวมบริการของห้องสมุด ได้แก่</p>

ตาราง 24 (ต่อ) ผลการสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี ประเด็นการสัมภาษณ์และการสอบถามจากกลุ่มเป้าหมาย

การจัดพื้นที่ การเรียนรู้ ของห้องสมุด	ผลการสัมภาษณ์		ผลแบบสอบถาม		แนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด (Information Commons)
	ผู้บริหาร	บรรณารักษ์	อาจารย์	นักศึกษา	
2. ด้านเทคโนโลยี สารสนเทศ	<ul style="list-style-type: none"> • เครื่องบริการยืม-คืนหนังสืออัตโนมัติ (เครื่องยืม-คืนหนังสือด้วยตนเอง) 	<ul style="list-style-type: none"> • เครื่องบริการยืม-คืนหนังสืออัตโนมัติ (เครื่องยืม-คืนหนังสือด้วยตนเอง) เพื่อให้สะดวกและรวดเร็วทันต่อการให้บริการ 	<ul style="list-style-type: none"> • มีบริการระบบอินเทอร์เน็ตและระบบเครือข่ายไร้สาย มีค่าเฉลี่ย 4.57 	<ul style="list-style-type: none"> • มีบริการระบบอินเทอร์เน็ตและระบบเครือข่ายไร้สาย มีค่าเฉลี่ย 4.56 	<p>1) งานบริการตอบคำถามและช่วยค้นคว้างานวิจัย 2) งานบริการทรัพยากรสารสนเทศแบบดิจิทัลเข้าถึงกับงานอื่น 3) บริการให้คำปรึกษาด้านการเขียนรายงานวิทยานิพนธ์ วิเคราะห์ข้อมูลและสถิติ การใช้ภาษา การแปลภาษา</p> <p>ห้องสมุดควรพัฒนาระบบสารสนเทศที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้บริการ เช่น</p> <p>1. ห้องสมุด ควรมีเทคโนโลยีสารสนเทศประยุกต์ใช้โปรแกรม Chat fuel กับงานประชาสัมพันธ์ของศูนย์วิทยบริการ Chat fuel คือ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ชนิดหนึ่ง ที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารโดยการสนทนากับผู้ใช้บริการ เพื่อให้ทราบข้อมูลข่าวสารและเกิดความเข้าใจตรงกัน ซึ่งเป็นการนำนวัตกรรมใหม่มาปรับใช้เพื่อให้ผู้ใช้บริการได้เข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็วและทำให้ผู้ใช้บริการได้ใช้สื่อออนไลน์ปรับใช้กับ</p>

ตาราง 24 (ต่อ) ผลการสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี ประเด็นการสัมภาษณ์และการสอบถามจากกลุ่มเป้าหมาย

การจัดพื้นที่ การเรียนรู้ ของห้องสมุด	ผลการสัมภาษณ์		ผลแบบสอบถาม		แนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด (Information Commons)
	ผู้บริหาร	บรรณารักษ์	อาจารย์	นักศึกษา	
	มีระบบจัดการทรัพยากร อัตโนมัติ เพื่อลดภาระ เจ้าหน้าที่และลดเวลาที่ สมาชิกจะต้องคอยการ ให้บริการ	คอมพิวเตอร์ฮาร์ดแวร์และ ซอฟต์แวร์ต่าง ๆ ที่ทันสมัย เพื่อ ตอบสนองและรองรับการใช้งาน ของผู้ใช้บริการอย่างมี ประสิทธิภาพ			ชีวิตประจำวัน โดยรองรับข่าวสารกิจกรรมต่าง ๆ และ สามารถสอบถามได้ตลอด 24 ชั่วโมง สร้างความ เพลิดเพลินให้กับผู้ใช้บริการ การใช้โปรแกรม Chat fuel มีจุดประสงค์เพื่อลดปัญหาการตอบคำถามล่าช้าใน เบื้องต้นของห้องสมุด
	• เครื่องคอมพิวเตอร์ที่ จัดสรรไว้บริการ มี เทคโนโลยีที่สนับสนุนการ เรียนการสอนและอุปกรณ์ เพื่อใช้ในการนำเสนอ ผลงานทั้งของคณาจารย์ และนักศึกษา	• เพิ่มจุดสัญญาณ (wifi) • เพิ่มอุปกรณ์สื่อโสตทัศนวัสดุ • มีห้องสำหรับผลิตสื่อสื่อดี			2. ห้องสมุด ควรมีแหล่งอ้างอิงสำหรับผู้ใช้ที่สามารถ ชำระอุปกรณ์พกพาต่าง ๆ เช่น สมาร์ทโฟน แท็บเล็ตและ คอมพิวเตอร์แบบพกพา มีบริการเครื่องพิมพ์หรือถ่าย เอกสารที่สามารถใช้บริการด้วยตนเอง โดยมีระบบการคิด ค่าบริการที่ผ่านแอปพลิเคชันหรือสแกน QR Code เป็น ต้น ควรจัดเครื่องคอมพิวเตอร์ สื่อวัสดุและติดตั้งอุปกรณ์ เครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีความเหมาะสมสำหรับ นักศึกษาสามารถเชื่อมต่อกับแหล่งข้อมูลในเครือข่าย สารสนเทศและฐานข้อมูลใน

ตารางที่ 24 (ต่อ) ผลการสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี ประเด็นการสัมมนาและการสอบถามจากกลุ่มเป้าหมาย

การจัดพื้นที่ การเรียนรู้ ของห้องสมุด	ผลการสัมมนา		ผลแบบสอบถาม		แนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด (Information Commons)
	ผู้บริหาร	บรรณารักษ์	อาจารย์	นักศึกษา	
	<p>บริการให้คำปรึกษาและ แก้ไข ปัญหา ทางคอมพิวเตอร์</p> <ul style="list-style-type: none"> • มีบริการอินเทอร์เน็ตไร้สาย <p>สนับสนุนให้สมาชิกนำโน้ตบุ๊ก มาเอง เพื่อลดปริมาณ คอมพิวเตอร์ในห้องสมุด</p> <ul style="list-style-type: none"> • มีบริการที่ตอบสนองความ ต้องการของผู้ใช้บริการทั้ง ออนไลน์และไม่ออนไลน์ เช่น บริการถาม-ตอบผ่านกรแชท บริการตอบคำถามผ่านอีเมล(e- mail) เป็นต้น 				<p>ห้องสมุดและมีเทคโนโลยีที่สนับสนุนการเรียนการสอน และอุปกรณ์ซอฟต์แวร์ต่าง ๆ เพื่อใช้ในการนำเสนอ ผลงานทั้งของอาจารย์และนักศึกษา พร้อมทั้งให้ คำปรึกษาและแก้ไขปัญหาทางคอมพิวเตอร์</p> <p>3. ห้องสมุด ควรพัฒนาระบบการจองทรัพยากร สารสนเทศออนไลน์โดยประยุกต์ใช้แอปพลิเคชัน (Application) ที่มีให้บริการต่าง ๆ โดยเฉพาะโปรแกรม ที่เป็นสื่อสังคมออนไลน์ (Socialmedia) เช่น Facebook, Line, Twitter, Blog เพื่อใช้เป็นเครื่องมือ ในการติดต่อสื่อสารระหว่างบรรณารักษ์ กับผู้ใช้บริการ ให้สามารถเข้าถึงบริการและทรัพยากรสารสนเทศต่าง ๆ ได้สะดวก และการนำเทคโนโลยีห้องสมุด 2.0 เข้ามา ประยุกต์ใช้ภายในงานห้องสมุด เช่น บริการตอบคำถาม แบบออนไลน์</p>

ตาราง 24 (ต่อ) ผลการสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี ประเด็นการสัมภาษณ์และการสอบถามจากกลุ่มเป้าหมาย

การจัดพื้นที่ การเรียนรู้ ของห้องสมุด	ผลการสัมภาษณ์		ผลแบบสอบถาม		แนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด (Information Commons)
	ผู้บริหาร	บรรณารักษ์	อาจารย์	นักศึกษา	
					4. ห้องสมุด ควรกำหนดจุดบริการอินเทอร์เน็ตไร้สาย เครือข่ายไร้สายที่มีความเร็วสูงมีความเสถียรและสามารถปลอดภัย เพื่อให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ในการให้บริการสามารถรองรับปริมาณการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตของผู้ใช้บริการจำนวนมาก เนื่องจากจุดบริการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตของผู้ใช้บริการจำนวนมาก การกระจายสัญญาณยังไม่ทั่วถึงทุกพื้นที่ของห้องสมุด
3. ด้านบริการ สารสนเทศ	<ul style="list-style-type: none"> เพิ่มสื่อดิจิทัล และ ทรัพยากรอิเล็กทรอนิกส์ สามารถยืมคืนหนังสือด้วยตนเอง ไม่ต้องมีบัตรให้บริการ มีจุดค้นหาหนังสือแบบออนไลน์กระจายอยู่ทั่วห้องสมุด ทรัพยากรสารสนเทศ 	<ul style="list-style-type: none"> มีบริการแบบ One stop service มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ทรัพยากรสารสนเทศด้านงานวิจัยและฐานข้อมูลออนไลน์พร้อมทั้งหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่เพียงพอ 	<ul style="list-style-type: none"> บริการยืมระหว่างห้องสมุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.55 	<ul style="list-style-type: none"> บริการสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.59 บริการตรวจสอบ/แก้ไขการเขียนอ้างอิงและการเขียนบรรณานุกรมในการ 	<ol style="list-style-type: none"> ห้องสมุด ควรจัดหาทรัพยากรสารสนเทศที่เป็นสื่อดิจิทัลมากขึ้น และให้มีสัดส่วนมากกว่าสื่อสิ่งพิมพ์ เป็นทรัพยากรที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน การวิจัยที่ทันสมัย ผู้ใช้บริการสามารถเข้าใช้บริการผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ห้องสมุด ควรผลิตสื่อสารสนเทศดิจิทัลที่เป็นผลงานลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด เช่น จัดทำเป็นฐานข้อมูลด้านการวิจัยสื่อการสอนหรือผลงานวิชาการด้านอื่น ๆ

ตาราง 24 (ต่อ) ผลการสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี ประเด็นการสัมภาษณ์และการสอบถามจากกลุ่มเป้าหมาย

การจัดพื้นที่ การเรียนรู้ ของห้องสมุด	ผลการสัมภาษณ์		ผลแบบสอบถาม		แนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด (Information Commons)
	ผู้บริหาร	บรรณารักษ์	อาจารย์	นักศึกษา	
	ให้บริการด้านงานวิจัยและ ฐานข้อมูลด้านงานวิจัยมี จำนวนเพียงพอต่อการ ให้บริการ	และตรงต่อความต้องการ ของผู้ใช้บริการ		เผยแพร่รายงานวิจัย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.56	3. ห้องสมุดควรจัดให้บริการแบบ New Normal 4. ห้องสมุด ควรเพิ่มสื่อดิจิทัล และทรัพยากรอิเล็กทรอนิกส์ มีจุดค้นหาหนังสือแบบออนไลน์กระจายอยู่ทั่วห้องสมุด บริการตอบคำถามเพื่อช่วยในการค้นคว้าที่สะดวกรวดเร็ว 5. ห้องสมุด ควรมีการแนะนำหนังสือใหม่หรือบริการใหม่ ๆ ของห้องสมุดควรใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อเข้าถึงกลุ่มผู้ใช้ได้ อย่างทั่วถึงและรวดเร็ว
4. ด้านบุคลากร	• บุคลากรมีจิตบริการ ยิ้มแย้ม แจ่มใส แต่งกายสุภาพ เรียบร้อย พุดจาสุภาพ พร้อม ให้บริการ	• บุคลากรมีจิตบริการ ยิ้ม แย้มแจ่มใส • บุคลากรมีความรู้ ความสามารถและเชี่ยวชาญ ด้านงานวิจัย เพื่อให้บริการ แก่ผู้ใช้บริการอย่างถูกต้องมี ประสิทธิภาพ และมีทักษะ	• บุคลากรมีความ กระตือรือร้นในการ ทำงานและบุคลากรมี ความรู้ความสามารถ ในการตอบคำถามและ ช่วย	• บุคลากรมีความรู้ ความสามารถและ ทักษะทางเทคโนโลยี สารสนเทศ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.63 • บุคลากรมีอัตราค่า ช่วย	1. ห้องสมุด ควรสนับสนุนบุคลากรในการพัฒนาทักษะ Digital literacy เพื่อให้สามารถสื่อสารระหว่างผู้ให้กับ ผู้ใช้บริการผ่านช่องทางออนไลน์ 2. บุคลากรควรมีความรู้ความสามารถในด้านการ ให้บริการด้านงานวิจัย เพื่อให้บริการและตอบคำถามของ ผู้ใช้บริการอย่างมีประสิทธิภาพ

ตาราง 24 (ต่อ) ผลการสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี ประเด็นการสัมภาษณ์และการสอบถามจากกลุ่มเป้าหมาย

การจัดพื้นที่ การเรียนรู้ ของห้องสมุด	ผลการสัมภาษณ์		ผลแบบสอบถาม		แนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด (Information Commons)
	ผู้บริหาร	บรรณารักษ์	อาจารย์	นักศึกษา	
ผู้ใช้บริการอย่างมีประสิทธิภาพ บุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญ บุคลากรที่มีความกระตือรือร้น ทำงานที่มีความรู้พื้นฐานในแต่ละ เรื่องมีเป้าหมาย บุคลากรควรมี ความรู้ความสามารถในด้าน ให้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้บริการและตอบคำถามของ ผู้ใช้บริการอย่างมีประสิทธิภาพ	ทางภาษาอังกฤษ • บุคลากรควรมี ความสามารถและเชี่ยวชาญ ด้านงานเทคโนโลยี สารสนเทศ	คิดว่า มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.60 • บุคลากรมีทักษะการ ใช้งานอินเทอร์เน็ต และการสืบค้น สารสนเทศออนไลน์ มี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.59	มนุษย์สัมพันธ์ในการ ให้บริการ บุคลากรมี ความกระตือรือร้นใน การทำงานและ บุคลากรมีความรู้ ความสามารถในการ ตอบคำถามและช่วย ค้นคว้า มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.60	บุคลากรควรมีความรู้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ ใน ด้านการให้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้ให้บริการ และตอบคำถามของผู้ใช้บริการอย่างมีประสิทธิภาพ	

2. แนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

แนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย 1) ด้านการจัดสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก บรรยากาศ 2) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ 3) ด้านบริการสารสนเทศ และ 4) ด้านบุคลากร โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 ด้านการจัดสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก บรรยากาศ

1. ด้านการจัดสถานที่

พื้นที่การเรียนรู้ภายในห้องสมุดควรจัดแบ่งพื้นที่การเรียนรู้ที่เป็นสัดส่วน จัดแบ่งพื้นที่ (zoning) ตามแนวทางการจัดพื้นที่ของห้องสมุด เพื่อรองรับกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีสถานการณ์การใช้งานที่แตกต่างกันจัดให้มีการจัดพื้นที่การเรียนรู้ด้วยตนเอง ที่เน้นการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ มีบรรยากาศที่เงียบสงบ สำหรับผ่อนคลาย พื้นที่สำหรับการศึกษาอย่างไม่เป็นทางการ สามารถเข้าถึงได้ง่าย ซึ่งพื้นที่นั้นเป็นพื้นที่ที่มีการออกแบบอย่างยืดหยุ่นเพื่อให้ผู้ใช้สามารถจัดกิจกรรมได้ตามความต้องการ โดยสามารถแบ่งพื้นที่ออกได้ดังนี้

1.1 พื้นที่การเรียนรู้ (Smart Learning space) เป็นพื้นที่สำหรับการเรียนรู้ร่วมกัน รวมทั้งการพบปะกันอย่างอิสระแบบไม่เป็นทางการ โดยมีลักษณะของการจัดพื้นที่ ได้แก่ 1) พื้นที่สำหรับการพบปะพูดคุยแบบกลุ่มขนาดเล็กและกลุ่มขนาดใหญ่ เปิดโอกาสให้คนได้มีปฏิสัมพันธ์กันมากขึ้นควรจัดตามความต้องการของผู้ใช้บริการ 2) พื้นที่สำหรับทำกิจกรรม

1.2 พื้นที่ศึกษาเรียนรู้ (Commons Area) เป็นการจัดพื้นที่สำหรับอ่านและศึกษาค้นคว้า โดยมีการจัดพื้นที่เปิดโล่ง สำหรับพูดคุย โดยมีลักษณะสำคัญได้แก่

1.2.1 พื้นที่กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ (Social Learning Space) โดยมีการจัดพื้นที่สำหรับทำกิจกรรม

1) พื้นที่ที่สามารถปรับเปลี่ยนเพื่อตอบสนองต่อกิจกรรมในการเรียนรู้ที่หลากหลาย

2) ควรจัดแบ่งพื้นที่ใช้งานและวางตำแหน่งให้เหมาะสมกับกิจกรรมทั้งพูดคุย เสียงดังและเงียบสงบเพื่อสมาธิในการศึกษาค้นคว้า

3) ควรจัดให้มีอุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศ ระบบสื่อเสียงและภาพ รวมถึงทรัพยากรการเรียนรู้ที่ไม่จำกัดเฉพาะให้ผู้สอนใช้ได้แต่ควรเปิดกว้างให้ผู้เรียนทุกคนสามารถใช้ได้

1.2.2 พื้นที่การเรียนรู้ส่วนบุคคล มีลักษณะดังนี้

1) มีความเป็นสัดส่วนสำหรับใช้งานเฉพาะบุคคล ที่ผู้ใช้บริการต้องการสมาธิเงียบสงบหรือสามารถพูดคุยได้บ้าง โดยไม่รบกวนผู้อื่น อาจแบ่งเป็นห้องหรือแยกส่วนออกจากพื้นที่ส่วนอื่นของห้องสมุด

2) จัดสรรสิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่ โต๊ะ เก้าอี้ที่นั่งสบาย มีปลั๊กไฟที่สามารถชาร์จอุปกรณ์ได้ สามารถเชื่อมต่อไปยังเครื่องพิมพ์แบบมัลติฟังก์ชันได้

3) สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ โดยจัดให้มีอุณหภูมิและแสงสว่างที่เพียงพอเหมาะสม

1.2.3 พื้นที่การเรียนรู้แบบกลุ่ม เป็นการจัดพื้นที่สำหรับการทำงานกลุ่ม มีลักษณะดังนี้

1) เป็นพื้นที่การเรียนรู้ที่อยู่ในส่วนงานบริการพื้นฐานของห้องสมุด เช่น งานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า งานบริการสารสนเทศ งานบริการให้คำปรึกษาการเขียนรายงาน วิทยานิพนธ์ วิเคราะห์ข้อมูลและสถิติ เป็นต้น เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญที่สามารถให้ความช่วยเหลือสนับสนุน

2) เป็นพื้นที่ที่สามารถปรับเปลี่ยนสภาพให้เหมาะสมกับการทำงานกลุ่มที่มีลักษณะงานและทีมงาน การจัดโต๊ะ มีโต๊ะสำหรับวางคอมพิวเตอร์แท็บเล็ต เก้าอี้ พาร์ติชันและสิ่งอำนวยความสะดวกทำได้โดยง่าย ย้ายและปรับเปลี่ยนได้อย่างสะดวก มีตัวอย่างการจัดวางโต๊ะ เก้าอี้สำหรับจำนวนผู้ใช้บริการที่ต่างกัน เช่น ตัวอย่างการจัดวางสำหรับผู้ใช้บริการ น้อยกว่า 5 คน, ประมาณ 5-10 คน มากกว่า 10 คน แต่ไม่เกิน 20 คน เป็นต้น

3) สามารถจัดพื้นที่การเรียนรู้แบบกลุ่มให้เป็นพื้นที่สำหรับการประชุมขนาดใหญ่ รวมทั้งสามารถใช้เทคโนโลยีการประชุมทางไกลได้

4) มีมีอุปกรณ์ทางเทคโนโลยีสารสนเทศที่หลากหลายต่อลักษณะการทำงานกลุ่ม เช่น อุปกรณ์ในการนำเสนองาน/โปรเจ็ค รวมทั้งอำนวยความสะดวกด้านการสำรองไฟฟ้าและอินเทอร์เน็ตที่เพียงพอ

1.3 พื้นที่สุขใจ (Browsing Area) เป็นพื้นที่ที่ไม่เป็นทางการหรือสถานที่สำหรับรอระหว่างเรียน พื้นที่พักผ่อน พื้นที่สำหรับพบปะ โดยมีลักษณะสำคัญ ได้แก่

1) จัดบริการสารสนเทศทันสมัย เพื่อให้ติดตามข่าว เหตุการณ์สำคัญ เรื่องราวปพลิเคชัน เช่น วารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์ เป็นสารสนเทศที่นอกเหนือจากหลักสูตรการเรียนการสอน หรือเนื้อหาในลักษณะความรู้ทั่วไป

2) จัดพื้นที่โดยเน้นบรรยากาศสดใส สร้างความกระตือรือร้น อาจจัดพื้นที่ที่ให้ความรู้สึกถึงบรรยากาศแบบคาเฟ่ (Cafe) มุมเครื่องดื่มหรือCafé' zone สามารถรับประทานอาหารว่างและเครื่องดื่มได้

3) จัดพื้นที่ที่มีความผ่อนคลาย มีบรรยากาศสบายๆ เป็นกันเอง ให้ความรู้สึกอบอุ่นเหมือนอยู่บ้าน สามารถนั่งเล่นได้หลากหลายอิริยาบถ มีโต๊ะเก้าอี้หลายรูปแบบและสะดวกสบาย โขฟาสีสนสไตลสวยงาม

4) จัดพื้นที่ที่ทันต่อยุคสมัย อาจเป็น Digital area ที่รองรับการใช้งานโทรศัพท์ แท็บเล็ต คอมพิวเตอร์แบบพกพา และอุปกรณ์อื่น ๆ อาจมีปลั๊กสำหรับชาร์จไฟฟ้าที่เพียงพอ จุดบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง

5) จัดพื้นที่ที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกครบครัน หรือสิ่งที่คุณใช้บริการต้องการใช้งาน เช่น หูฟัง สำหรับฟังเพลงดิจิทัลผ่านระบบไวไฟ เช่น Spotify, Apple Music, Joox เป็นต้น อุปกรณ์สำหรับชาร์จไฟฟ้า เช่น อะแดปเตอร์ยี่ห้อที่คุณใช้บริการส่วนใหญ่ใช้งาน อุปกรณ์การเชื่อมต่อต่าง ๆ เป็นต้น

2. สิ่งอำนวยความสะดวก

การจัดพื้นที่ของห้องสมุด เป็นอาคารเอกเทศมีการสัญจรสะดวก และมีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก ดังนี้

2.1 เครื่องยืมคืนอัตโนมัติ

2.2 เครื่องคอมพิวเตอร์

2.3 อินเทอร์เน็ตไร้สาย

2.4 ระบบไฟส่องสว่าง

2.5 ระบบปรับอากาศ

2.6 ระบบรักษาความปลอดภัย : ควรมีการจัดระบบการรักษาความปลอดภัยในพื้นที่ของบริเวณที่จอดรถเนื่องจากพื้นที่ดังกล่าวยังไม่มีการติดตั้งที่วิงจรปิด

2.7 ระบบป้องกันอัคคีภัย

2.8 ที่จอดรถ : ควรเพิ่มพื้นที่การจอดรถและมีที่บังแดด เนื่องจากปัจจุบันพื้นที่ในการจอดรถยังไม่เพียงพอต่อการให้บริการ

2.2 ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

ห้องสมุด ควรพัฒนาระบบสารสนเทศที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้บริการ

1. ควรจัดหาหรือพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศที่สามารถประยุกต์ใช้โปรแกรม Chat fuel กับงานประชาสัมพันธ์ของห้องสมุด Chat fuel คือ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ชนิดหนึ่ง ที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารโดยการสนทนากับผู้ใช้บริการ เพื่อให้ผู้ใช้บริการได้เข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็ว และทำให้ผู้ใช้บริการได้ใช้สื่อออนไลน์ และสามารถสอบถามได้ตลอด 24 ชั่วโมง เพื่อลดปัญหาการตอบคำถามล่าช้าในเบื้องต้นของห้องสมุด

2. ควรมีสิ่งอำนวยความสะดวกทางเทคโนโลยีสารสนเทศ แก่ผู้ใช้บริการ ได้แก่

2.1 แหล่งสำรองไฟฟ้า เช่น ปลั๊กไฟ อุปกรณ์สำรองไฟฟ้า สำหรับผู้ใช้ให้สามารถชาร์จอุปกรณ์พกพาต่าง ๆ เช่น สมาร์ทโฟน แท็บเล็ตและคอมพิวเตอร์แบบพกพาได้อย่างสะดวก

2.2 มีการบริการเครื่องพิมพ์ที่สามารถใช้บริการด้วยตนเอง

2.3 มีบริการเครื่องถ่ายเอกสาร

2.4 มีเครื่องคอมพิวเตอร์ สื่อวัสดุและติดตั้งอุปกรณ์เครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีคุณภาพสูง สำหรับนักศึกษาสามารถเชื่อมต่อกับแหล่งข้อมูลในเครือข่ายสารสนเทศ

2.5 มีฐานข้อมูลในห้องสมุดและมีเทคโนโลยีที่สนับสนุนการเรียนการสอนและอุปกรณ์ซอฟต์แวร์ต่าง ๆ เพื่อใช้ในการนำเสนอผลงานทั้งของอาจารย์และนักศึกษา พร้อมทั้งให้คำปรึกษาและแก้ไขปัญหาทางคอมพิวเตอร์

3. ควรพัฒนาระบบการจองทรัพยากรสารสนเทศออนไลน์โดยประยุกต์ใช้แอปพลิเคชัน (Application) ที่มีให้บริการต่าง ๆ โดยเฉพาะโปรแกรมที่เป็นสื่อสังคมออนไลน์ (Social media) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารระหว่างบรรณารักษ์ กับผู้ใช้บริการให้สามารถเข้าถึงบริการและทรัพยากรสารสนเทศต่าง ๆ ได้สะดวก เช่น 1) Facebook 2) Line 3) Twitter 4) Blog

4. ควรกำหนดจุดบริการอินเทอร์เน็ตไร้สาย เครือข่ายไร้สายที่มีความเร็วสูงมีความเสถียรและความปลอดภัย เพื่อให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ในการให้บริการสามารถรองรับปริมาณการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตของผู้ใช้บริการจำนวนมาก เนื่องจากจุดบริการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตแบบไร้สายของห้องสมุด กระจายสัญญาณยังไม่ทั่วถึงทุกพื้นที่

2.3 ด้านบริการสารสนเทศ

งานบริการสารสนเทศถือได้ว่าเป็นหัวใจสำคัญของห้องสมุดซึ่งสอดคล้องกับพันธกิจของห้องสมุดที่มุ่งเน้นจัดหาและบริการสารสนเทศวิชาการทุกประเภทเป็นแหล่งการเรียนรู้ และการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองและเป็นศูนย์กลางเครือข่ายสารสนเทศและฐานข้อมูล เพื่อการศึกษาและการวิจัยทั้งภายในสถาบันและท้องถิ่น ดังนั้น ห้องสมุดควรมีการพัฒนา รูปแบบการให้บริการสารสนเทศ ดังนี้

1. จัดให้มีศูนย์บริการแบบเบ็ดเสร็จ (One Stop Service Center) เพื่อรวบรวมบริการที่กระจายตามจุดต่าง ๆ มาไว้ด้วยกันในจุดเดียว เป็นการช่วยลดขั้นตอนในการให้บริการ

2. ควรจัดหาทรัพยากรสารสนเทศที่เป็นสื่อดิจิทัลมากขึ้น และให้มีสัดส่วนมากกว่าสื่อสิ่งพิมพ์ ผู้ใช้บริการสามารถเข้าใช้บริการผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ได้แก่ 1) เป็นทรัพยากรที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน 2) เป็นทรัพยากรที่เกี่ยวข้องการวิจัยที่ทันสมัย

3. ควรผลิตสื่อสารสนเทศดิจิทัลที่เป็นผลงานลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด เช่น จัดทำเป็นฐานข้อมูลด้านการวิจัยสื่อการสอนหรือผลงานวิชาการด้านอื่น ๆ

4. ควรจัดให้บริการแบบ New Normal จากสถานการณ์ของการระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้สถานที่ต่าง ๆ ต้องมีมาตรการหรือแนวปฏิบัติในการป้องกันการแพร่ระบาด ห้องสมุด ควรกำหนดมาตรการหรือแนวปฏิบัติในการป้องกันการแพร่ระบาดสำหรับเจ้าหน้าที่ นักศึกษา และประชาชนทั่วไป ที่มาเข้าใช้บริการห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

5. ควรมีการแนะนำหนังสือใหม่หรือบริการใหม่ ๆ ของห้องสมุดโดยใช้สื่อสังคมออนไลน์ เพื่อเข้าถึงกลุ่มผู้ใช้ได้อย่างทั่วถึงและรวดเร็ว

6. ควรมีระบบยืม-คืนด้วยตนเอง โดยที่ผู้ใช้ไม่ต้องรอรับบริการจากเจ้าหน้าที่ หรือสามารถยืมต่อด้วยตนเองนอกเวลาทำการ

2.4 ด้านบุคลากร

ในปัจจุบันโลกได้ก้าวเข้าสู่ยุคห้องสมุด 4.0 บทบาทบรรณารักษ์ต่อการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดจึงต้องเปลี่ยนแปลงบรรณารักษ์ต้องมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งไม่ใช่เพียงแค่เป็นผู้ให้การรู้สารสนเทศเท่านั้น แต่ต้องมีบทบาทสำคัญคือต้องมีบทบาทในฐานะเป็นผู้มีส่วนร่วมและบทบาทในการให้บริการด้านเทคนิคเพื่อให้มั่นใจว่าเครื่องมือเทคโนโลยีต่าง ๆ พร้อมทั้งจะให้บริการและสามารถใช้ได้ง่ายและสะดวกทั้งนี้เพื่อให้ห้องสมุดกลายเป็นห้องปฏิบัติการแห่งการเรียนรู้ ดังนั้น ควรจัดให้บุคลากรเพิ่มทักษะและมีความรู้ความสามารถดังต่อไปนี้

1. ควรสนับสนุนบุคลากรในการพัฒนาทักษะ Digital literacy เพื่อให้สามารถสื่อสารระหว่างผู้ให้กับผู้ใช้บริการผ่านช่องทางออนไลน์

2. บุคลากรควรมีความรู้ความสามารถในด้านการให้บริการด้านงานวิจัย เช่น สามารถใช้โปรแกรมEndnote สำหรับการจัดรายการทางบรรณานุกรมหรือรายการอ้างอิงของงานวิจัยได้ เพื่อให้บริการและตอบคำถามของผู้ใช้บริการอย่างมีประสิทธิภาพ

3. บุคลากรควรมีความรู้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ ในด้านการให้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้บริการและตอบคำถามของผู้ใช้บริการอย่างมีประสิทธิภาพ อาทิเช่น

3.1 บรรณารักษ์สามารถใช้งานอุปกรณ์ได้หลากหลายชนิดและใช้อย่างอิสระตั้งแต่แล็ปท็อปไปจนถึง ไอแพด

3.2 บรรณารักษ์สามารถจัดการข้อมูลตามมาตรฐานสากลเพื่อการใช้งานในระยะยาว เช่น Data Seal of Approval (DSA) ที่เป็นมาตรฐานในการจัดการข้อมูลในคลังสารสนเทศดิจิทัล

3.3 บรรณารักษ์มีศักยภาพในการใช้ข้อมูลในแหล่งทรัพยากรต่าง ๆ เช่น ข้อมูลใน Google Alliance แบบเปิดและ Open World Cat

3.4 บรรณารักษ์ควรทำงานและติดต่อสื่อสารกับทุกคน โดยใช้วิธีการที่หลากหลายและเหมาะสม ปรับใช้กับการทำงานที่แตกต่างกัน เช่น บริการส่งเสริมการอ่าน บริการตอบคำถาม และช่วยค้นคว้า บริการประชาสัมพันธ์แนะนำการใช้ห้องสมุด เป็นต้น โดยมีช่องทางการทำงานผ่านทางแอปพลิเคชัน ได้แก่ 1) โทรศัพท์ 2) Skype 3) Line 4) Twitter 5) e-mail

3.5 ควรมีบุคลากรที่มีความรู้ด้านการให้บริการเทคโนโลยีดิจิทัลคอยให้คำแนะนำปรึกษา แก่ผู้ใช้บริการ ทั้งแบบพบหน้าและตอบคำถามผ่านระบบออนไลน์

3. ผลการประเมินแนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

ตาราง 25 ผลการประเมินแนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

ความเหมาะสมประเมินแนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านการจัดสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก บรรยากาศ			
สถานที่			
1.1 พื้นที่การเรียนรู้ (Smart Learning space)			
1) พื้นที่สำหรับการพบปะพูดคุยแบบกลุ่มขนาดเล็กและ กลุ่มขนาดใหญ่ เปิดโอกาสให้คนได้มีปฏิสัมพันธ์กันมากขึ้นควรจัด ตามความต้องการของผู้ใช้บริการ	4.33	0.58	มาก
2) พื้นที่สำหรับทำกิจกรรม	4.33	0.58	มาก
1.2 พื้นที่ศึกษาเรียนรู้ (Commons Area)			
1.2.1 พื้นที่กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ (Social Learning Space) โดยมีการจัดพื้นที่สำหรับทำกิจกรรม			
1) พื้นที่ที่สามารถปรับเปลี่ยนเพื่อตอบสนองต่อกิจกรรม ในการเรียนรู้ที่หลากหลาย	5.00	0.00	มากที่สุด
2) ควรจัดแบ่งพื้นที่ใช้งานและวางตำแหน่งให้เหมาะสม กับกิจกรรมทั้งพูดคุยเสียงดังและเงียบสงบเพื่อสมาธิในการศึกษา ค้นคว้า	4.67	0.58	มากที่สุด
3) ควรจัดให้มีอุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศ ระบบสื่อ เสียงและภาพ รวมถึงทรัพยากรการเรียนรู้ที่ไม่จำกัดเฉพาะให้ ผู้สอนใช้ได้แต่ควรเปิดกว้างให้ผู้เรียนทุกคนสามารถใช้ได้	5.00	0.00	มากที่สุด
1.2.2 พื้นที่การเรียนรู้ส่วนบุคคล มีลักษณะดังนี้			
1) มีความเป็นสัดส่วนสำหรับใช้งานเฉพาะบุคคล ที่ ผู้ให้บริการต้องการสมาธิ เงียบสงบหรือสามารถพูดคุยได้บ้าง โดย ไม่รบกวนผู้อื่น อาจแบ่งเป็นห้องหรือแยกส่วนออกจากพื้นที่ส่วน อื่นของห้องสมุด	4.67	0.58	มากที่สุด

ตาราง 25 (ต่อ) ผลการประเมินแนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏ
ร้อยเอ็ด

ความเหมาะสมประเมินแนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
2) จัดสรรสิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่ โต๊ะ เก้าอี้ที่นั่ง สบาย มีปลั๊กไฟที่สามารถชาร์จอุปกรณ์ได้ สามารถเชื่อมต่อไปยัง เครื่องพิมพ์แบบมัลติฟังก์ชันได้	4.67	0.58	มากที่สุด
3) สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ โดยจัดให้มีอุณหภูมิที่ เหมาะสม และแสงสว่างที่เพียงพอ เหมาะสม	4.67	0.58	มากที่สุด
1.2.3 พื้นที่การเรียนรู้แบบกลุ่ม เป็นการจัดพื้นที่สำหรับการ ทำงานกลุ่ม มีลักษณะดังนี้			
1) เป็นพื้นที่การเรียนรู้ที่อยู่ในส่วนงานบริการพื้นฐานของ ห้องสมุด เช่น งานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า งานบริการ สารสนเทศ งานบริการให้คำปรึกษาการเขียนรายงาน วิทยานิพนธ์ วิเคราะห์ข้อมูลและสถิติ เป็นต้น เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญที่สามารถให้ความ ช่วยเหลือสนับสนุน	4.33	0.58	มากที่สุด
2) เป็นพื้นที่ที่สามารถปรับเปลี่ยนสภาพให้เหมาะสมกับการ ทำงานกลุ่มที่มีลักษณะงานและทีมงาน การจัดโต๊ะ มีโต๊ะสำหรับวาง คอมพิวเตอร์แท็บเล็ต เก้าอี้ พาร์ติชันและสิ่งอำนวยความสะดวกทำได้ โดยง่าย ย้ายและปรับเปลี่ยนได้อย่างสะดวก มีตัวอย่างการจัดวางโต๊ะ เก้าอี้ สำหรับจำนวนผู้ใช้บริการที่ต่างกัน เช่น ตัวอย่างการจัดวาง สำหรับผู้ใช้บริการ น้อยกว่า 5 คน, ประมาณ 5-10 คน มากกว่า 10 คน แต่ไม่เกิน 20 คน เป็นต้น	4.67	0.58	มากที่สุด
3) สามารถจัดพื้นที่การเรียนรู้แบบกลุ่มให้เป็นพื้นที่สำหรับ การประชุมขนาดใหญ่ รวมทั้งสามารถใช้เทคโนโลยีการประชุม ทางไกลได้	4.33	0.58	มาก
4) มีอุปกรณ์ทางเทคโนโลยีสารสนเทศที่หลากหลายต่อ ลักษณะการทำงานกลุ่ม เช่น อุปกรณ์ในการนำเสนองาน/โปรเจ็ค รวมทั้งอำนวยความสะดวกด้านการสำรองไฟฟ้าและอินเทอร์เน็ตที่ เพียงพอ	5.00	0.00	มากที่สุด

ตาราง 25 (ต่อ) ผลการประเมินแนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏ
ร้อยเอ็ด

ความเหมาะสมประเมินแนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.3 พื้นที่สุขใจ (Browsing Area)			
1) จัดบริการสารสนเทศทันสมัย เพื่อให้ติดตามข่าว เหตุการณ์ สำคัญ เรื่องราวปิกนกะ เช่น วารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์ เป็น สารสนเทศที่นอกเหนือจากหลักสูตรการเรียนการสอน หรือเนื้อหาใน ลักษณะความรู้ทั่วไป	4.67	0.58	มากที่สุด
2) จัดพื้นที่โดยเน้นบรรยากาศสดใส สร้างความกระตือรือร้น อาจจัดพื้นที่ที่ให้ความรู้สึกถึงบรรยากาศแบบคาเฟ่ (Cafe) มุม เครื่องดื่มหรือCafé' zone สามารถรับประทานอาหารว่างและ เครื่องดื่มได้	4.67	0.58	มากที่สุด
3) จัดพื้นที่ที่มีความผ่อนคลาย มีบรรยากาศสบายๆ เป็น กันเอง ให้ความรู้สึกอบอุ่นเหมือนอยู่บ้าน สามารถนั่งเล่นได้ หลากหลายอิริยาบถ มีโต๊ะเก้าอี้หลายรูปแบบและสะดวกสบาย โซฟา สีสดใสสวยงาม	4.33	0.58	มาก
4) จัดพื้นที่ที่ทันสมัย อาจเป็น Digital area ที่รองรับการ ใช้งานโทรศัพท์ แท็บเล็ต คอมพิวเตอร์แบบพกพา และอุปกรณ์อื่น ๆ อาจมีปลั๊กสำหรับชาร์จไฟฟ้าที่เพียงพอ จุดบริการอินเทอร์เน็ต ความเร็วสูง	5.00	0.00	มากที่สุด
5) จัดพื้นที่ที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกครบครัน หรือสิ่งที่ ผู้ใช้บริการต้องการใช้งาน เช่น หูฟัง สำหรับฟังเพลงดิจิทัลผ่านระบบ ไวไฟ เช่น Spotify, Apple Music, Joox เป็นต้น อุปกรณ์สำหรับ ชาร์จไฟฟ้า เช่น อะแดปเตอร์ยี่ห้อที่ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่ใช้งาน อุปกรณ์การเชื่อมต่อต่าง ๆ เป็นต้น	4.67	0.58	มากที่สุด

ตาราง 25 (ต่อ) ผลการประเมินแนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏ
ร้อยเอ็ด

ความเหมาะสมประเมินแนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
<p>สิ่งอำนวยความสะดวก</p> <p>การจัดพื้นที่ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด เป็นอาคารเอกเทศมีการสัญจรสะดวก แต่มีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก ดังนี้</p>			
1) เครื่องยืมคืนอัตโนมัติ	4.33	1.15	มาก
2) เครื่องคอมพิวเตอร์	4.67	0.58	มากที่สุด
3) อินเทอร์เน็ตไร้สาย	4.67	0.58	มากที่สุด
4) ระบบไฟส่องสว่าง	4.67	0.58	มากที่สุด
5) ระบบปรับอากาศ	4.67	0.58	มากที่สุด
6) ระบบรักษาความปลอดภัย : ควรมีการจัดระบบการ รักษาความปลอดภัยในพื้นที่ของบริเวณที่จอดรถเนื่องจากพื้นที่ ดังกล่าวยังไม่มีกรติดตั้งที่วิวงจรปิด	4.67	0.58	มากที่สุด
7) ระบบป้องกันอัคคีภัย	4.67	0.58	มากที่สุด
8) ที่จอดรถ : ควรเพิ่มพื้นที่การจอดรถและมีที่บังแดด เนื่องจากปัจจุบันพื้นที่ในการจอดรถยังไม่เพียงพอต่อการใช้บริการ	4.67	0.58	มากที่สุด
2. ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ			
ห้องสมุดควรพัฒนาระบบสารสนเทศที่ตอบสนองต่อความต้องการ ของผู้ใช้บริการ			
1. ควรจัดหาหรือพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศที่สามารถประยุกต์ใช้ โปรแกรม Chat fuel กับงานประชาสัมพันธ์ของห้องสมุด Chat fuel คือ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ชนิดหนึ่ง ที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารโดยการ สนทนากับผู้ให้บริการ เพื่อให้ผู้ให้บริการได้เข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้ อย่างรวดเร็วและทำให้ผู้บริการได้ใช้สื่อออนไลน์ และสามารถ สอบถามได้ตลอด 24 ชั่วโมง เพื่อลดปัญหาการตอบคำถามล่าช้าใน เบื้องต้นของห้องสมุด	4.67	0.58	มากที่สุด

ตาราง 25 (ต่อ) ผลการประเมินแนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏ
ร้อยเอ็ด

ความเหมาะสมประเมินแนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
2. ควรมีสิ่งอำนวยความสะดวกทางเทคโนโลยีสารสนเทศ แก่ ผู้ใช้บริการ ได้แก่			
2.1 แหล่งสำรองไฟฟ้า เช่น ปลั๊กไฟ อุปกรณ์สำรองไฟฟ้า สำหรับผู้ใช้ให้สามารถชาร์จอุปกรณ์พกพาต่าง ๆ เช่น สมาร์ทโฟน แท็บเล็ตและคอมพิวเตอร์แบบพกพาได้อย่างสะดวก	4.67	0.58	มากที่สุด
2.2 มีการบริการเครื่องพิมพ์ที่สามารถใช้บริการด้วยตนเอง	4.67	0.58	มากที่สุด
2.3 มีบริการเครื่องถ่ายเอกสาร	4.33	0.58	มาก
2.4 มีเครื่องคอมพิวเตอร์ สื่อวัสดุและติดตั้งอุปกรณ์ เครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีคุณภาพสูง สำหรับนักศึกษา สามารถเชื่อมต่อกับแหล่งข้อมูลในเครือข่ายสารสนเทศ	4.33	0.58	มาก
2.5 มีฐานข้อมูลในห้องสมุดและมีเทคโนโลยีที่สนับสนุนการ เรียนการสอนและอุปกรณ์ซอฟต์แวร์ต่าง ๆ เพื่อใช้ในการนำเสนอ ผลงานทั้งของอาจารย์และนักศึกษา พร้อมทั้งให้คำปรึกษาและแก้ไข ปัญหาทางคอมพิวเตอร์	4.67	0.58	มากที่สุด
3. ควรพัฒนาระบบการจองทรัพยากรสารสนเทศออนไลน์โดย ประยุกต์ ใช้แอปพลิเคชัน (Application) ที่มีให้บริการต่าง ๆ โดยเฉพาะโปรแกรมที่เป็นสื่อสังคมออนไลน์ (Social media) เพื่อใช้ เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารระหว่างบรรณารักษ์ กับผู้ใช้บริการ ให้สามารถเข้าถึงบริการและทรัพยากรสารสนเทศต่าง ๆ ได้สะดวก เช่น 1) Facebook 2) Line 3) Twitter 4) Blog	4.67	0.58	มากที่สุด

ตาราง 25 (ต่อ) ผลการประเมินแนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏ
ร้อยเอ็ด

ความเหมาะสมประเมินแนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
4. ควรกำหนดจุดบริการอินเทอร์เน็ตไร้สาย เครือข่ายไร้สายที่มีความเร็วสูงมีความเสถียรและความปลอดภัย เพื่อให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ในการให้บริการสามารถรองรับปริมาณการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตของผู้ใช้บริการจำนวนมาก เนื่องจากจุดบริการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตแบบไร้สายของห้องสมุดกระจายสัญญาณยังไม่ทั่วถึงทุกพื้นที่	5.00	0.00	มากที่สุด
3. ด้านบริการสารสนเทศ			
ห้องสมุดควรมีการพัฒนารูปแบบการให้บริการสารสนเทศ ดังนี้ 1. จัดให้มีศูนย์บริการแบบเบ็ดเสร็จ (One Stop Service Center) เพื่อรวบรวมบริการที่กระจายตามจุดต่าง ๆ มาไว้ด้วยกันในจุดเดียว เป็นการช่วยลดขั้นตอนในการให้บริการ	4.33	0.58	มาก
2. ควรจัดหาทรัพยากรสารสนเทศที่เป็นสื่อดิจิทัลมากขึ้น และให้มีสัดส่วนมากกว่าสื่อสิ่งพิมพ์ ผู้ใช้บริการสามารถเข้าใช้บริการผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ได้แก่			
1) เป็นทรัพยากรที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน	5.00	0.00	มากที่สุด
2) เป็นทรัพยากรที่เกี่ยวข้องการวิจัยที่ทันสมัย	4.67	0.58	มากที่สุด
3. ควรผลิตสื่อสารสนเทศดิจิทัลที่เป็นผลงานลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด เช่น จัดทำเป็นฐานข้อมูลด้านการวิจัย สื่อการสอนหรือผลงานวิชาการด้านอื่น ๆ	5.00	0.00	มากที่สุด
4. ควรจัดให้บริการแบบ New Normal จากสถานการณ์ของการระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้สถานที่ต่าง ๆ ต้องมีมาตรการหรือแนวปฏิบัติในการป้องกันการแพร่ระบาด ห้องสมุดควรกำหนดมาตรการหรือแนวปฏิบัติในการป้องกันการแพร่ระบาดสำหรับเจ้าหน้าที่ นักศึกษา และประชาชนทั่วไป ที่มาเข้าใช้บริการห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด	4.67	0.58	มากที่สุด

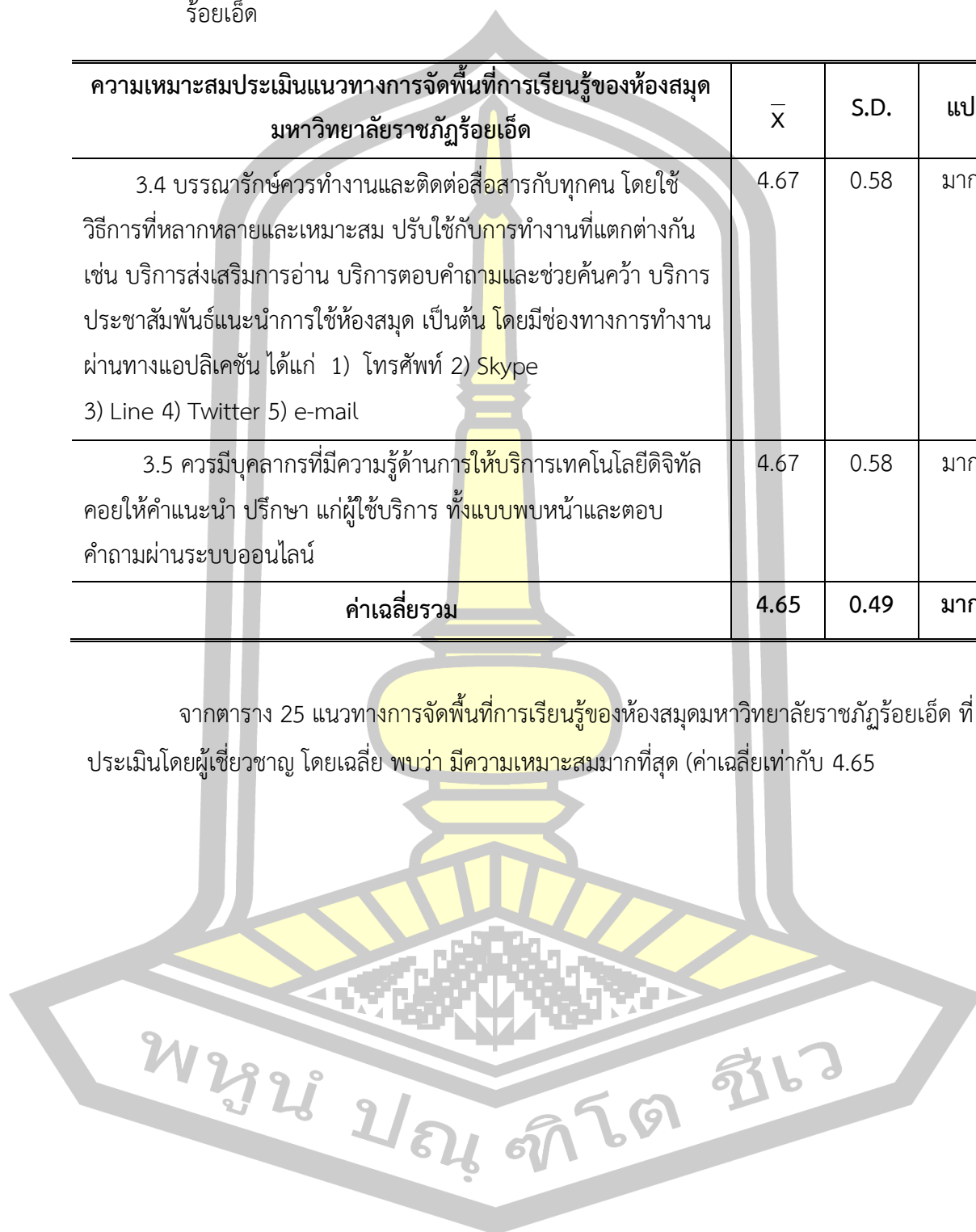
ตาราง 25 (ต่อ) ผลการประเมินแนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏ
ร้อยเอ็ด

ความเหมาะสมประเมินแนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
5. ควรมีการแนะนำหนังสือใหม่หรือบริการใหม่ ๆ ของห้องสมุด โดยใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อเข้าถึงกลุ่มผู้ใช้ได้อย่างทั่วถึงและรวดเร็ว	4.67	0.58	มากที่สุด
6. ควรมีระบบยืม-คืนด้วยตนเอง โดยที่ผู้ใช้ไม่ต้องรอรับบริการ จากเจ้าหน้าที่ หรือสามารถยืมต่อด้วยตนเองนอกเวลาทำการ	4.33	0.58	มาก
4. ด้านบุคลากร			
ควรจัดให้บุคลากรเพิ่มทักษะและมีความรู้ความสามารถดังต่อไปนี้			
1. ควรสนับสนุนบุคลากรในการพัฒนาทักษะ Digital literacy เพื่อให้สามารถสื่อสารระหว่างผู้ให้กับผู้ใช้บริการผ่าน ช่องทางออนไลน์	4.67	0.58	มากที่สุด
2. บุคลากรควรมีความรู้ความสามารถในด้านการให้บริการ ด้านงานวิจัย เช่น สามารถใช้โปรแกรมEndnote สำหรับการจัดกับ รายการทางบรรณานุกรมหรือรายการอ้างอิงของงานวิจัยได้ เพื่อ ให้บริการและตอบคำถามของผู้ใช้บริการอย่างมีประสิทธิภาพ	4.67	0.58	มากที่สุด
3. บุคลากรควรมีความรู้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ ในด้าน การให้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้บริการและตอบคำถาม ของผู้ใช้บริการอย่างมีประสิทธิภาพ อาทิเช่น			
3.1 บรรณารักษ์สามารถใช้งานอุปกรณ์ได้หลากหลายชนิด และใช้อย่างอิสระตั้งแต่แล็ปท็อปไปจนถึง ไอแพด	4.67	0.58	มากที่สุด
3.2 บรรณารักษ์สามารถจัดการข้อมูลตามมาตรฐานสากลเพื่อ การใช้งานในระยะยาว เช่น Data Seal of Approval (DSA) ที่เป็น มาตรฐานในการจัดการข้อมูลในคลังสารสนเทศดิจิทัล	4.67	0.58	มากที่สุด
3.3 บรรณารักษ์มีศักยภาพในการใช้ข้อมูลในแหล่งทรัพยากร ต่าง ๆ เช่น ข้อมูลในGoogle Alliance แบบเปิดและ Open World Cat	4.67	0.58	มากที่สุด

ตาราง 25 (ต่อ) ผลการประเมินแนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

ความเหมาะสมประเมินแนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
3.4 บรรณารักษ์ควรทำงานและติดต่อสื่อสารกับทุกคน โดยใช้ วิธีการที่หลากหลายและเหมาะสม ปรับใช้กับการทำงานที่แตกต่างกัน เช่น บริการส่งเสริมการอ่าน บริการตอบคำถามและช่วยค้นคว้า บริการ ประชาสัมพันธ์แนะนำการใช้ห้องสมุด เป็นต้น โดยมีช่องทางการทำงาน ผ่านทางแอปพลิเคชัน ได้แก่ 1) โทรศัพท์ 2) Skype 3) Line 4) Twitter 5) e-mail	4.67	0.58	มากที่สุด
3.5 ควรมีบุคลากรที่มีความรู้ด้านการให้บริการเทคโนโลยีดิจิทัล คอยให้คำแนะนำ บริการ แก่ผู้ใช้บริการ ทั้งแบบพบหน้าและตอบ คำถามผ่านระบบออนไลน์	4.67	0.58	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม	4.65	0.49	มากที่สุด

จากตาราง 25 แนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ที่
ประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ โดยเฉลี่ย พบว่า มีความเหมาะสมมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.65

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาแนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สรุปผล
6. อภิปรายผล
7. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
2. เพื่อศึกษาความต้องการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
3. เพื่อหาแนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การสัมภาษณ์โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาเครื่องมือ ประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดด้านสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านบริการสารสนเทศ และด้านบุคลากร

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้องข้อคำถามกับเนื้อหา โดยใช้สูตร IOC (Index of Item of Objective Congruence) ซึ่งมีค่าความสอดคล้องระหว่าง 0.67-1.00 เป็นเครื่องมือ

2. แบบสอบถาม ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณในการเก็บรวบรวมแบบตรวจสอบรายการ และแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ความต้องการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

เครื่องมือวิจัยที่ใช้ คือแบบสอบถาม จากการวิเคราะห์สังเคราะห์วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้พัฒนาข้อคำถามเกี่ยวกับความต้องการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามที่หาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม ดัชนีความสอดคล้องข้อคำถามกับเนื้อหา โดยใช้สูตร IOC (Index of Item of Objective Congruence) มีค่าระหว่าง 0.67-1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ (Reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค มีค่าอัลฟาเท่ากับ 0.98

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดและแนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดกับผู้บริหาร บรรณารักษ์ อาจารย์ นักศึกษาระดับปริญญาโท และนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์และแจกแบบสอบถาม ดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมโดยวิธีการสัมภาษณ์กลุ่ม ผู้ให้ข้อมูลหลัก มีขั้นตอน ดังนี้ จัดทำหนังสือขออนุญาตสัมภาษณ์ไปยังมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดที่เป็นพื้นที่ศึกษา ประสานงานและติดต่อล่วงหน้า นัดหมายวันและเวลาในการสัมภาษณ์
2. การเก็บรวบรวมข้อมูล แบบสอบถามผู้วิจัยทำหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลไปยังมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดที่เป็นพื้นที่ศึกษาพร้อมส่งแบบสอบถาม จากนั้นผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามด้วยตนเอง

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถามด้วยตนเอง จำนวน 648 ชุด ได้รับแบบสอบถาม กลับคืน 648 ชุด (นักศึกษา 484 ชุด, อาจารย์ 164 ชุด) แต่ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ จำนวน 473 ชุด แบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ จำนวน 175 ชุด ทำให้ผู้วิจัยต้องทำการแจกแบบสอบถามเพิ่มเติมครั้งที่ 2 เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์และครบจำนวนกลุ่มตัวอย่างจากนั้นผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามด้วยตนเอง อีกจำนวน 175 ชุด โดยผู้วิจัยใช้วิธีคัดเลือกแจกแบบสอบถามเฉพาะคนที่ไม่เคยตอบแบบสอบถามโดยการสอบถามรายบุคคลและรอรับแบบสอบถามกลับพร้อมทั้งตรวจสอบความสมบูรณ์ในการตอบแบบสอบถาม ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาเพิ่มเติมจำนวน 175 ชุด รวมได้รับกลับคืนทั้งสิ้น 648 ชุด (นักศึกษา 484 ชุด, อาจารย์ 164 ชุด) แบบสอบถามทั้งหมดได้รับการตรวจสอบและประเมินความครบถ้วน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการวิเคราะห์เนื้อหาที่ได้จากการสัมภาษณ์ คัดเลือก วิเคราะห์ สังเคราะห์ จัดกลุ่มข้อมูล จากนั้นสรุปภาพรวมแบบพรรณนาวิเคราะห์

2. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ นำเสนอเป็นสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation: S.D) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยนำเสนอแบบบรรยาย

สรุปผล

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 484 คน ประกอบด้วย นักศึกษา จำนวน 484 คน เป็นเพศชาย 114 คน เพศหญิง 370 คน อาจารย์ จำนวน 164 คน เป็นเพศชาย 39 คน เพศหญิง 125 คน

อายุผู้ตอบแบบสอบถาม นักศึกษาส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 20-25 ปี จำนวน 251 คน รองลงมาคืออายุต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 150 คน และอายุระหว่าง 26-30 ปี จำนวน 32 คน และอาจารย์ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 36-40 ปี จำนวน 84 คน รองลงมาคืออายุ 31-38 ปี จำนวน 47 คน และอายุระหว่าง 41-45 ปี จำนวน 21 คน

วุฒิการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม นักศึกษาส่วนใหญ่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี จำนวน 381 คน และนักศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 103 คน อาจารย์ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 154 คน และจบการศึกษาระดับปริญญาเอก จำนวน 10 คน

คณะที่มีจำนวนนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามมากที่สุด คือ นักศึกษาคณะครุศาสตร์ตอบแบบสอบถามมากที่สุด คือ จำนวน 294 คน รองลงมา คือ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ จำนวน 69 คน และคณะบริหารธุรกิจและการบัญชี จำนวน 66 คน คณะที่มีจำนวนอาจารย์ที่ตอบแบบสอบถามมากที่สุด คือ อาจารย์คณะครุศาสตร์ตอบแบบสอบถามมากที่สุด คือ จำนวน 55 คน รองลงมา คือ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ จำนวน 52 คน และคณะบริหารธุรกิจและการบัญชี จำนวน 25 คน

2. ข้อมูลการใช้ห้องสมุด

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุดของผู้ใช้บริการศูนย์วิทยบริการมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ดังนี้

1) ความถี่ในการใช้บริการห้องสมุด โดยจำแนกตามประเภทของผู้ใช้บริการ นักศึกษาส่วนใหญ่เข้าใช้บริการห้องสมุด สัปดาห์ละครั้ง มากที่สุด จำนวน 228 คน รองลงมา 3-4

ครั้งต่อสัปดาห์ จำนวน 172 คน และเดือนละครั้ง จำนวน 64 คน อาจารย์ส่วนใหญ่เข้าใช้บริการห้องสมุด เดือนละครั้ง มากที่สุด จำนวน 65 คน รองลงมาสัปดาห์ละครั้ง จำนวน 52 คน และ 3-4 ครั้งต่อสัปดาห์ จำนวน 47 คน

2) ผู้ใช้บริการมีวัตถุประสงค์ในการเข้าใช้บริการห้องสมุดดังนี้

นักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการเข้าใช้บริการห้องสมุด เพื่อใช้ในการเรียนมากที่สุด จำนวน 347 คน รองลงมาคือ เพื่อใช้ในการศึกษาค้นคว้า จำนวน 338 คน และมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการทำรายงาน จำนวน 250 คน ตามลำดับ และอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการเข้าใช้บริการห้องสมุด เพื่อใช้ในการสอนมากที่สุด จำนวน 113 คน รองลงมาคือ เพื่อใช้ในการค้นคว้างานวิจัย จำนวน 57 คน และมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการศึกษาค้นคว้า จำนวน 51 คน ร้อยละ 31.1 ตามลำดับ

3) ประเภททรัพยากรสารสนเทศ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ส่วนใหญ่ใช้บริการ คือ หนังสือ ตำรา มากที่สุด จำนวน 427 คน รองลงมาคือ ฐานข้อมูลออนไลน์ จำนวน 304 คน และนวนิยาย จำนวน 149 คน ตามลำดับ และอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ส่วนใหญ่ใช้บริการ คือ หนังสือ ตำรา มากที่สุด จำนวน 140 คน รองลงมาคือ รายงานวิจัย จำนวน 55 และฐานข้อมูลออนไลน์ จำนวน 53 คน ตามลำดับ

4) บริการสารสนเทศที่ใช้บริการนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ส่วนใหญ่ใช้บริการสารสนเทศ คือ บริการที่นั้งอ่านมากที่สุด จำนวน 330 คน รองลงมาคือ บริการยืม – คืน จำนวน 302 คน และบริการอินเทอร์เน็ต จำนวน 207 คน ตามลำดับ และอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ส่วนใหญ่ใช้บริการสารสนเทศ คือ บริการยืม – คืนมากที่สุด จำนวน 119 คน รองลงมาคือ บริการฐานข้อมูลออนไลน์ จำนวน 87 คน และบริการห้องประชุม จำนวน 30 คน ร้อยละ 18.3 ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์และแบบสอบถาม

จากการศึกษาแนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดตามความคิดเห็นผู้บริหาร บรรณารักษ์ นักศึกษาและอาจารย์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดผลสรุปดังนี้

3.1 สภาพปัจจุบันของการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

จากการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งการสัมภาษณ์ผู้บริหารมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด บรรณารักษ์และการสอบถามโดยใช้แบบสอบถามนักศึกษา อาจารย์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด สภาพปัจจุบันของการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ซึ่งประกอบด้วย

ด้านการจัดสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก บรรยากาศ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านบริการสารสนเทศ และด้านบุคลากร สรุปผลได้ดังนี้

3.1.1 ด้านการจัดสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก บรรยากาศ

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการจัดสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก บรรยากาศ ทั้งผู้บริหาร บรรณารักษ์ นักศึกษาและอาจารย์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ในด้านของสถานที่ ลักษณะของอาคารเป็นอาคารเอกเทศที่สามารถรับทรัพยากรสารสนเทศได้เพียงพอต่อการให้บริการมีการสัญจรสะดวก แต่ในด้านระบบการรักษาความปลอดภัยไม่ทั่วถึง เนื่องจากพื้นที่ในส่วนของด้านหน้าและที่จอดรถของห้องสมุดยังไม่มีการติดกล้องวงจรปิด มีเพียงเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยมาตรวจตราดูแลความเรียบร้อยเป็นบางครั้งคราวเท่านั้น ห้องสมุดตั้งอยู่ในศูนย์กลางพื้นที่ของมหาวิทยาลัย ($\bar{X} = 4.14$) ห้องสมุดตั้งอยู่ในพื้นที่ที่มีการคมนาคมสะดวก ($\bar{X} = 4.29$) และมีเคาน์เตอร์บริการยืม-คืนทรัพยากรสารสนเทศตั้งอยู่ในตำแหน่งที่เหมาะสม ($\bar{X} = 4.22$) และมีพื้นที่สำหรับการเรียนรู้ด้วยตนเอง ชั้น 2 และชั้น 3 มีสิ่งอำนวยความสะดวกห้องสมุดมีการจัดพื้นที่ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ โลง เหมาะสม มีการจัดห้องสำหรับห้องเรียนกลุ่มสำหรับใช้เสียง มีการจัดพื้นที่สำหรับการอ่าน มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่เพียงพอต่อการใช้บริการ มีโต๊ะ เก้าอี้ เช่น พื้นที่จัดแสดงนิทรรศการ มุมพบปะ โต๊ะเก้าอี้ โซฟาไว้สำหรับนั่งอ่านหนังสือ มีปลั๊กไฟสำหรับให้บริการ ผู้ใช้บริการสามารถยืมปลั๊กไฟได้และโต๊ะเจ้าหน้าที่เพื่อให้บริการต่าง ๆ เช่น บริการยืมคืนทรัพยากรสารสนเทศ บริการตอบคำถามและช่วยค้นคว้า มีการสร้างบรรยากาศ ได้แก่ ต้นไม้ แสง สี สิ่งของตกแต่ง เพื่อให้เกิดความประทับใจและนำเข้าสู่บริการมากยิ่งขึ้น ชั้น 4 บริการห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ ห้องประชุม ภายในมีพื้นที่เพียงพอในการจัดเก็บทรัพยากรสารสนเทศ แต่อากาศภายในห้องสมุดค่อนข้างร้อนเนื่องจากว่าพื้นที่ของห้องสมุดมีพื้นที่กว้างและเปิดโล่งเพดานสูง จึงทำให้เครื่องปรับอากาศนั้นกระจายความเย็นไม่ทั่วทุกพื้นที่

3.1.2 ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดนั้นเป็นแหล่งสารสนเทศ ผู้ใช้บริการที่เข้ามาใช้บริการต้องการเข้าถึงแหล่งสารสนเทศแบบออนไลน์สำหรับสืบค้นฐานข้อมูลต่าง ๆ ในการทำงานวิจัยและเพื่อการเรียนการสอน มีบริการฐานข้อมูลออนไลน์และหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) ทั้งทาง สกอ.บอกรับและทางห้องสมุดจัดซื้อไว้ให้บริการ มีเครื่องคอมพิวเตอร์ที่เพียงพอสำหรับให้บริการและการปฏิบัติงานของบุคลากร มีคอมพิวเตอร์สำหรับการสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศ (OPAC) และเครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับผู้ให้บริการที่ชั้น 4 ผู้ใช้บริการสามารถใช้พิมพ์งานหรือสืบค้นสารสนเทศ นักศึกษามีความคิดเห็นสภาพปัจจุบันของด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ คือ ระบบห้องสมุดอัตโนมัติเหมาะสมและมีประสิทธิภาพในการจัดการสารสนเทศ ($\bar{X} = 3.93$) อยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด และอาจารย์มี

ความคิดเห็นสภาพปัจจุบันของห้องสมุดนั้นมีคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ที่ทันสมัยใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.13$) ซึ่งอยู่ในระดับ เหมาะสมมากที่สุด แต่ยังมีระบบอินเทอร์เน็ตเครือข่ายไร้สายยังมีการกระจายสัญญาณยังไม่ทั่วถึงทุกพื้นที่ของการให้บริการ ควรมีการปรับปรุงด้านระบบเครือข่ายไร้สายควรขยายสัญญาณให้สามารถเข้าใช้บริการอินเทอร์เน็ต ได้อย่างทั่วถึงครอบคลุมในทุกพื้นที่ภายในห้องสมุด เพื่อให้รองรับการใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพรวดเร็วมีความต่อเนื่อง และเพียงพอต่อการใช้บริการ

3.1.3 ด้านบริการสารสนเทศ

ห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดนั้น เป็นแหล่งจัดเก็บและให้บริการทรัพยากรสารสนเทศในรูปแบบสื่อตีพิมพ์และไม่ตีพิมพ์ สื่อโสตทัศนวัสดุและสารสนเทศอื่น ๆ ในทุกสาขาวิชาที่เปิดทำการเรียนการสอนและความรู้ทั่วไปเพื่อสนับสนุนการศึกษา การทำงานวิจัยและการบริการวิชาการแก่สังคม การถ่ายทอดและพัฒนาเทคโนโลยี เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้ในด้านการอ่าน การค้นคว้าหาความรู้และส่งเสริมการอ่านให้กว้างขวางและทั่วถึง เพื่อให้ผู้ใช้ได้รับสารสนเทศอย่างรวดเร็ว และตรงตามความต้องการมากที่สุด รวมถึงการจัดบรรยากาศที่ดี เป็นระเบียบ ทำให้ผู้ใช้บริการเกิดความรู้สึกที่ดีและประทับใจเมื่อเข้าใช้บริการ การบริการของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดมีการให้บริการสารสนเทศพื้นฐาน ร้อยละ 90 เช่น บริการยืม-คืนทรัพยากรสารสนเทศ บริการตอบคำถามและช่วยค้นคว้า คือมีเคาน์เตอร์บริการยืม - คืนทรัพยากรสารสนเทศและ อีก ร้อยละ 10 นั้นให้บริการคืนทรัพยากรสารสนเทศนอกสถานที่ คือมีตู้สำหรับคืนหนังสือตามคณะต่าง ๆ เพื่อให้ผู้ใช้บริการสามารถคืนหนังสือโดยไม่ต้องไปคืนหนังสือที่ห้องสมุด บริการสืบค้นฐานข้อมูลออนไลน์ผ่านเว็บ เช่น หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) วารสารอิเล็กทรอนิกส์ (E-Journal) ที่จัดให้บริการและบริการยืมทรัพยากรสารสนเทศระหว่างห้องสมุด บริการของห้องสมุดที่นักศึกษาเห็นว่าเหมาะสมมากที่สุด คือ บริการสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศ ($\bar{X} = 4.07$) และอาจารย์เห็นว่า บริการตอบคำถามเพื่อช่วยค้นคว้าที่สะดวกรวดเร็ว ($\bar{X} = 4.21$) มีความเหมาะสมมากที่สุด แต่ห้องสมุดนั้นยังไม่มีบริการพิมพ์และบริการถ่ายเอกสาร จึงทำให้ผู้ใช้บริการไม่ได้รับความสะดวกในด้านนี้

3.1.4 ด้านบุคลากร

บทบาทหน้าที่ของบุคลากร ต้องมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ไม่เพียงแต่ให้การรู้สารสนเทศเท่านั้นต้องเข้าไปมีส่วนร่วมและบทบาทในการให้บริการด้านเทคนิคเพื่อให้มั่นใจว่าเครื่องมือเทคโนโลยีต่าง ๆ พร้อมทั้งจะให้บริการและสามารถใช้ได้ง่ายและสะดวก ทั้งนี้เพื่อให้ห้องสมุดกลายเป็นห้องปฏิบัติการแห่งการเรียนรู้ บริการเพื่อผู้ใช้ ทำงานให้สำเร็จ มีความกระตือรือร้นในการทำงาน พร้อมทั้งมีมนุษยสัมพันธ์ในการให้บริการ ตรงต่อเวลาในการปฏิบัติงาน สามารถช่วยเหลือแก้ไขปัญหาในการให้บริการด้วยความรวดเร็ว บุคลากรมีจำนวนที่เพียงพอต่อการดำเนินงานของห้องสมุด บุคลากรมีความรู้ความสามารถทางสารสนเทศอย่างดีและมีทักษะทางวิชาชีพ เพื่อใช้สำหรับ

การปฏิบัติงานดังความคิดเห็นของนักศึกษา บุคลากรมีความรู้ความสามารถและทักษะทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X} = 4.17$) มีความเหมาะสมมากที่สุด และอาจารย์มีความคิดว่าบุคลากรช่วยเหลือแก้ไขปัญหาในการให้บริการด้วยความรวดเร็ว ($\bar{X} = 4.32$) มีความเหมาะสมมากที่สุด แต่มีบุคลากรบางส่วนที่มีวุฒิทางการศึกษาไม่ตรงกับสายงานที่ปฏิบัติ

3.2 ความต้องการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

จากการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งการสัมภาษณ์ผู้บริหาร บรรณารักษ์และการสอบถามโดยใช้แบบสอบถามนักศึกษา อาจารย์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ในการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ควรเป็นอย่างไร ซึ่งประกอบด้วย ด้านการจัดสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก บรรยากาศ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านบริการสารสนเทศ ด้านบุคลากรและด้านงบประมาณ สรุปผลได้ดังนี้

3.2.1 ด้านการจัดสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก บรรยากาศ

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการจัดสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก บรรยากาศ ทั้งผู้บริหาร บรรณารักษ์ นักศึกษาและอาจารย์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการของการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ควรมีการปรับเปลี่ยนและออกแบบพื้นที่ให้สอดคล้องกับผู้ใช้บริการในการให้บริการพื้นที่ใช้งานร่วมกัน เพื่อให้ห้องสมุดได้กลายเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ที่สนับสนุนการค้นคว้ามีสิ่งอำนวยความสะดวกและเทคโนโลยีที่ทันสมัยในแต่ละพื้นที่ นักศึกษามีความต้องการให้บริการภายนอกห้องสมุดมีความร่มรื่นสวยงามและห้องสมุดตั้งอยู่ในศูนย์กลางพื้นที่ของมหาวิทยาลัย ($\bar{X} = 4.57$) อาจารย์ต้องการระบบปรับอากาศ/ระบายอากาศที่ดีมีบรรยากาศที่เงียบสงบ ($\bar{X} = 4.57$) บริเวณภายนอกห้องสมุดมีความร่มรื่นสวยงาม ($\bar{X} = 4.53$) โดยให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ออกแบบพื้นที่ไว้ พร้อมทั้งสร้างบรรยากาศที่เหมาะสม เพื่อให้เกิดความประทับใจและทัศนคติที่ดี เช่น แสง สี เสียง สิ่งของตกแต่ง ซึ่งได้แก่ พื้นที่พักผ่อนเป็นพื้นที่บริการอ่านวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์ อาจจัดให้มีมุมกาแฟไว้บริการ พื้นที่สำหรับอ่านและศึกษาค้นคว้า แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีบรรยากาศเงียบสงบ และอาจมีพื้นที่สำหรับใช้เสียง ในการศึกษาเป็นกลุ่ม มีโต๊ะเก้าอี้หลายรูปแบบ นั่งได้สบาย และมีห้องสำหรับการศึกษาเดี่ยวและกลุ่ม พื้นที่สำหรับการเรียนรู้ด้วยตนเอง อาจมีโต๊ะสำหรับวางคอมพิวเตอร์พกพา เก้าอี้ โซฟาสีสนสวยงามและสบายตา และมีจัดพื้นที่และสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อนักวิจัยและสร้างบรรยากาศที่มีความเป็นวิชาการ พร้อมทั้งบริการเครื่องมือและอุปกรณ์ต่าง ๆ เครื่องสแกนเนอร์และซอฟต์แวร์สำหรับการใช้งานด้านต่าง ๆ และมีการสร้างบรรยากาศให้มีการจัดพื้นที่การเรียนรู้ ที่เน้นการเอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดห้องสมุดควรมีการและควรออกแบบพื้นที่ออกเป็นโซนการให้บริการเพื่อจัดกลุ่มการให้บริการ โดยพื้นที่ใช้สอยสามารถขยายและปรับเปลี่ยนขนาดได้ตามความเหมาะสม และการจัดสถานที่ที่เอื้อต่อการเข้าใช้บริการ คือ พื้นที่จอดรถ

รถ (Parking zone) ควรจัดการให้มีหลังคาเพื่อบังแดดและฝน และจัดสรรที่จอดรถให้เพียงพอแก่ผู้ใช้บริการ ระบบรักษาความปลอดภัย ควรเพิ่มกล้องวงจรปิดในจุดสำคัญ เช่น พื้นที่จอดรถและหน้าห้องสมุด

3.2.2 ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ควรมีการนำเทคโนโลยีมาจัดเก็บข้อมูลและจัดการความรู้ให้แก่ผู้ใช้บริการ ซึ่งนักศึกษา อาจารย์ และบุคลากรของมหาวิทยาลัยนั้นสามารถทำงานร่วมกันด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัย และช่วยให้ผู้ใช้บริการทำงานหลายๆงานในเวลาเดียวกัน มีการโต้ตอบระหว่างผู้ให้บริการและผู้ใช้บริการได้ มีอุปกรณ์อำนวยความสะดวกให้กับผู้ใช้บริการ เทคโนโลยีสารสนเทศต้องรองรับการผลิตสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์รองรับการใช้งานและมีอุปกรณ์เสริมให้ผู้ใช้บริการด้วยสามารถเข้าถึงได้ง่าย พร้อมทั้งบริการเครื่องมือและอุปกรณ์ต่าง ๆ อาทิเช่น คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์สำหรับผลิตสื่อมัลติมีเดีย ระบบเครือข่ายไร้สาย ห้องสมุดควรมีการปรับเปลี่ยนการให้บริการที่รวดเร็วและทันสมัยโดยการเพิ่มจุดบริการอินเทอร์เน็ตไร้สายและความเร็ว เพื่อให้บริการทั่วถึงให้มีการนำเทคโนโลยีมาจัดเก็บข้อมูลและจัดการความรู้ให้แก่ผู้ใช้บริการ โดยนักศึกษามีความต้องการมีบริการระบบอินเทอร์เน็ตและระบบเครือข่ายไร้สาย ($\bar{X} = 4.56$) และอาจารย์มีความต้องการมีบริการระบบอินเทอร์เน็ตและระบบเครือข่ายไร้สาย ($\bar{X} = 4.57$) เช่นกันเครื่องถ่ายเอกสาร เครื่องโปรเจคเตอร์ เครื่องสแกนเนอร์ บริการให้คำปรึกษาและแก้ไขปัญหาทางคอมพิวเตอร์ ซอฟต์แวร์สำหรับการใช้งานด้านต่าง ๆ ซึ่งห้องสมุดนั้นเป็นสถานที่ถ่ายทอดความรู้ที่เป็นแหล่งรวบรวมข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ และวิชาการต่าง ๆ ที่ผู้ใช้บริการสามารถค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมได้ตลอดเวลา การให้บริการออนไลน์ต่าง ๆ สามารถค้นคว้าข้อมูลผ่านระบบฐานข้อมูลออนไลน์ และทางแอปพลิเคชัน ซึ่งในปัจจุบันมีการแปลงทรัพยากรสารสนเทศต่าง ๆ ให้อยู่ในรูปแบบดิจิทัล เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูลแก่ผู้ใช้บริการ และเป็นการประหยัดพื้นที่ในการจัดเก็บ ลดค่าใช้จ่ายในการดูแลทรัพยากรสารสนเทศ บรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่คอมพิวเตอร์ต้องมีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศใหม่ ๆ และระบบสารสนเทศการให้บริการของบรรณารักษ์ ที่นำมาให้บริการแก่ผู้ใช้บริการ เป็นนักจัดการ สามารถตอบสนองความต้องการ ให้คำแนะนำแก่ผู้ใช้ได้เป็นอย่างดีและมีประสิทธิภาพ

3.2.3 ด้านบริการสารสนเทศ

การจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด เป็นส่วนหนึ่งของบริการที่เกิดขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการ ซึ่งมีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในรูปแบบเป็นการรวมบริการและทรัพยากรต่าง ๆ ไว้ในพื้นที่เดียวกัน ซึ่งถือว่าเป็นพื้นที่แห่งการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยมีการขยายเวลาของการให้บริการเพิ่มขึ้นและเป็นบูรณาการบริการต่าง ๆ ที่เน้นตัวผู้เรียน ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการเรียนการสอนและการวิจัยในสถาบันโดยเฉพาะสถาบันอุดมศึกษาการให้บริการ

สารสนเทศของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด เน้นการจัดสภาพแวดล้อมแห่งการเรียนรู้ทางออนไลน์ที่สามารถเข้าถึงบริการดิจิทัลที่หลากหลาย สำหรับให้ผู้ใช้บริการห้องสมุดสามารถสืบค้นสารสนเทศวรรณกรรมต่าง ๆ และใช้บริการของห้องสมุดผ่านเว็บไซต์ได้อย่างสะดวกง่าย โดยค้นจากคอมพิวเตอร์ผ่านระบบเครือข่ายซึ่งอยู่ที่ใดก็ได้ การบริการสารสนเทศจะเน้นที่การบริการตอบคำถามและช่วยค้นคว้าสามารถตอบคำถามของผู้ใช้บริการได้ตลอดเวลา เน้นให้บรรณารักษ์มีทักษะการบริการมากกว่างานเทคนิคและควรมีบริการสารสนเทศที่ตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการที่สามารถติดต่อผู้ให้บริการทั้งทางออนไลน์และไม่ออนไลน์ อีกทั้งผู้ใช้บริการสามารถรู้ได้ว่าบรรณารักษ์คนไหนออนไลน์และสามารถตอบคำถามของผู้ใช้บริการทันที บริการหาหนังสือ บริการตอบคำถามผ่านอีเมล (E-mail) บริการตอบคำถามผ่านการแชทถาม-ตอบที่ตอบทันเวลา บริการตอบคำถามเพื่อช่วยค้นคว้าที่สะดวกรวดเร็ว ($\bar{X} = 4.59$) การให้บริการเบ็ดเสร็จแบบจุดเดียว ทั้งการสืบค้น การยืม-คืนทรัพยากรสารสนเทศ บริการยืมระหว่างห้องสมุด ($\bar{X} = 4.63$) และมีการนำเอาเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้อำนวยความสะดวกในการให้บริการและเข้าถึงข้อมูลของผู้ใช้ สามารถค้นหาและเปิดอ่านได้ทันที โดยที่ผู้ใช้บริการไม่ต้องมาที่ห้องสมุดก็สามารถเข้าถึงแหล่งความรู้ได้ง่าย และในปัจจุบันสถานการณ์ของการระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้สถานที่ต่าง ๆ ต้องมีมาตรการหรือแนวปฏิบัติในการป้องกันการแพร่ระบาด หนึ่งในสถานที่ที่มีทางภาครัฐได้ออกมาตรการอย่างเข้มข้น คือ สถานศึกษาและห้องสมุด เนื่องจากเป็นแหล่งรวมตัวของนักศึกษาและประชาชน และมีพฤติกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เป็นการให้บริการแบบเผชิญหน้า จึงมีโอกาสเสี่ยงต่อการแพร่กระจายของเชื้อโรคได้ง่าย ดังนั้นห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด จึงจัดให้บริการแบบ New Normal มีมาตรการหรือแนวปฏิบัติในการป้องกันการแพร่ระบาดสำหรับเจ้าหน้าที่ นักศึกษา และประชาชนทั่วไป ที่มาใช้บริการห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

3.2.4 ด้านบุคลากร

บุคลากรต้องมีความรู้ความสามารถและทักษะเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศใหม่ ๆ ที่นำมาให้บริการแก่ผู้ใช้บริการ เป็นนักจัดการสามารถตอบสนองความต้องการ ให้คำแนะนำแก่ผู้ใช้ได้เป็นอย่างดีและมีประสิทธิภาพควรมีความรู้ความสามารถในด้านการให้บริการ งานบริการ งานวิจัย งานบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและอื่น ๆ ซึ่งเป็นผู้คอยช่วยเหลือแนะนำฝึกอบรมการใช้บริการห้องสมุด เพื่อให้บรรณารักษ์เป็นผู้มีความเชี่ยวชาญทางด้านสารสนเทศและสามารถให้คำปรึกษาแทนการเป็นผู้ค้นหาข้อมูล อีกทั้งบรรณารักษ์และนักเทคโนโลยีสารสนเทศหรือเจ้าหน้าที่ที่ต้องมีความรู้ความสามารถครบทุกด้านทั้งทางการให้บริการสารสนเทศและการให้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศ นักศึกษามีความต้องการบุคลากรมีความรู้ความสามารถและทักษะทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X} = 4.63$) และอาจารย์มีความต้องการบุคลากรมีความกระตือรือร้นในการทำงาน และบุคลากรมีความรู้

ความสามารถในการตอบคำถามและการช่วยค้นคว้า ($\bar{X} = 4.60$) ซึ่งจะต้องเป็นผู้คอยช่วยเหลือ แนะนำและฝึกอบรมที่มีความรู้ความชำนาญไว้คอยช่วยเหลือแก่ผู้ใช้บริการ บุคลิกภาพของผู้ให้บริการ บุคลากรต้องมีจิตบริการ ยิ้มแย้มแจ่มใสพร้อมให้บริการอยู่เสมอพร้อมทั้งควรส่งเสริมการอบรมและ พัฒนาศักยภาพด้านวิชาชีพแก่บุคลากรอย่างต่อเนื่องและบุคลากรควรมีทักษะทางภาษาอังกฤษเพื่อใช้ในการสื่อสารกับผู้ใช้บริการ

แนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ควรมีแนวทางดังนี้

1. ด้านการจัดสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก บรรยากาศ

ห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดควรจัดแบ่งพื้นที่การเรียนรู้ที่เป็นสัดส่วน จัดแบ่งพื้นที่ (Zoning) ตามแนวทางการจัดพื้นที่ของห้องสมุด เพื่อรองรับกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีสถานการณ์ การใช้งานที่แตกต่างกันจัดให้มีการจัดพื้นที่การเรียนรู้ด้วยตนเอง ที่เน้นการจัดสภาพแวดล้อมที่ เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ มีบรรยากาศที่เงียบสงบ สำหรับผ่อนคลาย พื้นที่สำหรับการศึกษาอย่างไม่ เป็นทางการ สามารถเข้าถึงได้ง่าย ซึ่งพื้นที่นั้นเป็นพื้นที่ที่มีการออกแบบอย่างยืดหยุ่นเพื่อให้ผู้ใช้ สามารถจัดกิจกรรมได้ตามความต้องการ โดยสามารถแบ่งพื้นที่ออกได้ดังนี้

1.1 พื้นที่การเรียนรู้ (Smart Learning space) เป็นพื้นที่สำหรับการเรียนรู้ร่วมกัน รวมทั้งการพบปะกันอย่างอิสระแบบไม่เป็นทางการ

1.2 พื้นที่ศึกษาเรียนรู้ (Commons Area)

1.3 พื้นที่สันทนาการ (Browsing Area)

2. ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

ห้องสมุดควรพัฒนาระบบสารสนเทศที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้บริการ

1) ควรจัดหาหรือพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศที่สามารถประยุกต์ใช้กับงาน ประชาสัมพันธ์ของห้องสมุด

2) ควรมีสิ่งอำนวยความสะดวกทางเทคโนโลยีสารสนเทศ แก่ผู้ใช้บริการ

3) ควรพัฒนาระบบการจองทรัพยากรสารสนเทศออนไลน์โดยประยุกต์ ใช้ แอปพลิเคชัน (Application) ที่มีให้บริการต่าง ๆ โดยเฉพาะโปรแกรมที่เป็นสื่อสังคมออนไลน์ (Social media) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารระหว่างบรรณารักษ์ กับผู้ใช้บริการให้ สามารถเข้าถึงบริการและทรัพยากรสารสนเทศต่าง ๆ ได้สะดวก

4) ควรกำหนดจุดบริการอินเทอร์เน็ตไร้สาย เครือข่ายไร้สายที่มีความเร็วสูงมีความ เสถียรและความปลอดภัย เพื่อให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ในการให้บริการสามารถรองรับปริมาณการเข้าถึง อินเทอร์เน็ตของผู้ใช้บริการจำนวนมาก

3. ด้านบริการสารสนเทศ

ห้องสมุดควรมีการพัฒนา รูปแบบการให้บริการสารสนเทศ ดังนี้

- 1) จัดให้มีศูนย์บริการแบบเบ็ดเสร็จ (One Stop Service Center) เพื่อรวบรวมบริการที่กระจายตามจุดต่าง ๆ มาไว้ด้วยกันในจุดเดียว เป็นการช่วยลดขั้นตอนในการให้บริการ
- 2) ควรจัดหาทรัพยากรสารสนเทศที่เป็นสื่อดิจิทัลมากขึ้น และให้มีสัดส่วนมากกว่าสื่อสิ่งพิมพ์ ผู้ใช้บริการสามารถเข้าใช้บริการผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต
- 3) ควรผลิตสื่อสารสนเทศดิจิทัลที่เป็นผลงานลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด เช่น จัดทำเป็นฐานข้อมูลด้านการวิจัยสื่อการสอนหรือผลงานวิชาการด้านอื่น ๆ
- 4) ควรกำหนดมาตรการหรือแนวปฏิบัติในการป้องกันการแพร่ระบาดของสำหรับเจ้าหน้าที่ นักศึกษา และประชาชนทั่วไป ที่มาเข้าใช้บริการห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
- 5) ควรมีการแนะนำหนังสือใหม่หรือบริการใหม่ ๆ ของห้องสมุดโดยใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อเข้าถึงกลุ่มผู้ใช้ได้อย่างทั่วถึงและรวดเร็ว
- 6) ควรมีระบบยืม-คืนด้วยตนเอง โดยที่ผู้ใช้ไม่ต้องรอรับบริการจากเจ้าหน้าที่ หรือสามารถยืมต่อด้วยตนเองนอกเวลาทำการ

4. ด้านบุคลากร

ห้องสมุด ควรจัดให้บุคลากรเพิ่มทักษะและมีความรู้ความสามารถดังต่อไปนี้

- 1) ควรสนับสนุนบุคลากรในการพัฒนาทักษะ Digital literacy เพื่อให้สามารถสื่อสารระหว่างผู้ให้กับผู้ใช้บริการผ่านช่องทางออนไลน์
- 2) บุคลากรควรมีความรู้ความสามารถในด้านการให้บริการด้านงานวิจัย
- 3) บุคลากรควรมีความรู้และความสามารถ ความเชี่ยวชาญ ในด้านการให้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้บริการและตอบคำถามของผู้ใช้บริการอย่างมีประสิทธิภาพ

อภิปรายผล

1. ด้านการจัดสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก บรรยากาศ

การจัดพื้นที่การเรียนรู้ มีความต้องการให้มีการปรับเปลี่ยนและออกแบบพื้นที่ให้สอดคล้องกับผู้ใช้บริการในการให้บริการพื้นที่ใช้งานร่วมกัน เน้นการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ มีโต๊ะเก้าอี้หลายรูปแบบ นั่งได้สบาย และมีห้องสำหรับการศึกษาเดี่ยวและกลุ่ม พื้นที่สำหรับการเรียนรู้ด้วยตนเองมีพื้นที่สำหรับอ่านและศึกษาค้นคว้า แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีบรรยากาศเงียบสงบ และอาจมีพื้นที่สำหรับใช้เสียง ในการศึกษาเป็นกลุ่ม จากการศึกษาความต้องการของนักศึกษาที่มีความต้องการบริเวณภายนอกห้องสมุดมีความร่มรื่นสวยงามและห้องสมุดตั้งอยู่ในศูนย์กลางพื้นที่ของ

มหาวิทยาลัย อยู่ในระดับต้องการมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$) เพื่อให้ห้องสมุดได้กลายเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ ส่วนอาจารย์มีความต้องการระบบปรับอากาศ/ระบายอากาศที่ดีมีบรรยากาศที่เงียบสงบอยู่ในระดับต้องการมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$) ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับนิรุตต์ โรจนบุตร (2556) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายในหอสมุดกลางสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังเพื่อเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ของสถาบันฯ พบว่า ความต้องการพื้นที่และความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวก มีลักษณะการใช้งานแบบกลุ่มใหญ่ ต้องการพื้นที่อเนกประสงค์เพื่อใช้ในการทำงานกลุ่ม ต้องการพื้นที่และวัสดุอุปกรณ์เฉพาะทาง พฤติกรรมการใช้พื้นที่ห้องสมุดของนักศึกษา ส่วนใหญ่มีลักษณะการใช้พื้นที่แบบเดี่ยว ส่วนใหญ่กิจกรรมที่เกิดขึ้นเป็นการใช้สำหรับการอ่านหนังสือ ประชุมงาน พฤติกรรมการใช้พื้นที่ห้องสมุดของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มีการใช้พื้นที่สำหรับการประชุมวางแผนงาน และการค้นคว้าข้อมูลมีลักษณะที่ต้องการใช้เสียงค่อนข้างดังเพื่อการประชุมงาน มีความต้องการพื้นที่อเนกประสงค์ และพื้นที่เงียบสงบเพื่อการศึกษา ค้นคว้า ซึ่งพฤติกรรมการใช้งานของนักศึกษาในแต่ละคณะมีความแตกต่างกัน และสอดคล้องกับสมบัติ วงศ์อัสวณฤมล (2551) ได้กล่าวในการประชุมวิชาการประจำปี 2551 ที่สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กล่าวว่า ห้องสมุดควรมีการออกแบบโดยแบ่งพื้นที่ออกเป็น 3 ลักษณะ เพื่อช่วยกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ในห้องสมุดมากยิ่งขึ้น คือ 1) พื้นที่พักผ่อนเป็นพื้นที่บริการอ่านวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์ มีบรรยากาศสบายๆ เป็นกันเอง ให้ความรู้สึกอบอุ่นเหมือนอยู่บ้าน อาจจัดให้มีมุมกาแฟไว้บริการ 2) พื้นที่สำหรับอ่านและศึกษาค้นคว้า แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีบรรยากาศเงียบสงบ และอาจมีพื้นที่สำหรับใช้เสียง ในการศึกษาเป็นกลุ่ม มีโต๊ะเก้าอี้หลายรูปแบบ นั่งได้สบาย และมีห้องสำหรับการศึกษาเดี่ยวและกลุ่ม 3) พื้นที่สำหรับการเรียนรู้ด้วยตนเอง เช่น พื้นที่จัดแสดงนิทรรศการ มุมพบปะ อาจใช้เสียงได้ในระดับหนึ่ง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกฤษณพงศ์ สุขสมบูรณ์ และคณะ (2559) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความพึงพอใจต่อการใช้บริการห้องสมุดของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม พบว่า ด้านอาคารสถานที่บริเวณห้องสมุดมีแสงสว่างเพียงพอ มีพื้นที่ กว้างขวาง และมีการจัดที่นั่งได้อย่างเหมาะสมรวมไปถึงมีความสะอาด เป็นระเบียบ บรรยากาศ ภายในห้องสมุด เอื้อต่อการนั่งอ่านค้นคว้า ไม่มีเสียงดังรบกวน อีกทั้งยังมีอากาศถ่ายเทสะดวก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าห้องสมุดของราชภัฏนครปฐมกำลังพัฒนาห้องสมุดในด้านอาคารสถานที่อย่างต่อเนื่องให้เพียงพอและ เหมาะแก่ผู้เข้าใช้บริการ และสอดคล้องกับงานวิจัยของวันทนา ไคร์ครวญและกสิปแก้ว จันทร์หงส์ (2561) ที่ศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้บริการต่อบริการเทคโนโลยีสารสนเทศของห้องสมุดวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี กรุงเทพฯ พบว่า ด้านอาคารสถานที่/สิ่งอำนวยความสะดวก พื้นที่ที่มีความกว้างขวางเหมาะสมสามารถหยิบหนังสือให้งานได้อย่างสะดวก และมีแสงสว่างเพียงพอ โลงสบายตา มีบรรยากาศ เหมาะสมกับการศึกษาค้นคว้าอุณหภูมิของห้องสมุดและระบบถ่ายเทเหมาะสมและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของ

ผู้ให้บริการ ที่เป็นเช่นนี้เพราะผู้ให้บริการต้องการพื้นที่สำหรับการเรียนรู้ที่มีการจัดสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการเรียนรู้ทั้งทางด้านการจัดกิจกรรมและด้านการศึกษาค้นคว้า

2. ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

เทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญในการเข้ามาจัดการข้อมูลของห้องสมุด ได้แก่ จัดเก็บข้อมูล จัดการความรู้ให้แก่ผู้ให้บริการ มีการโต้ตอบระหว่างผู้ให้บริการและผู้ให้บริการได้ และอุปกรณ์อำนวยความสะดวกให้กับผู้ให้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศต้องรองรับการผลิตสารสนเทศ อิเล็กทรอนิกส์รองรับการใช้งานและมีอุปกรณ์เสริมให้ผู้ให้บริการด้วยสามารถเข้าถึงได้ง่าย พร้อมทั้งบริการเครื่องมือและอุปกรณ์ต่าง ๆ อาทิเช่น คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์สำหรับผลิตสื่อมัลติมีเดีย เครื่องถ่ายภาพเอกสาร เครื่องโปรเจคเตอร์ เครื่องสแกนเนอร์ ซอฟต์แวร์ ระบบเครือข่ายไร้สาย สำหรับการใช้งานด้านระบบห้องสมุดอัตโนมัติเหมาะสมและมีประสิทธิภาพในการจัดการสารสนเทศ จากการศึกษาความต้องการของนักศึกษาและอาจารย์มีความต้องการมีบริการระบบอินเทอร์เน็ตและระบบเครือข่ายไร้สายในระดับต้องการมากที่สุดเหมือนกัน ($\bar{X} = 4.57$) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐฉิบุญสนธิ (2556) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความต้องการใช้บริการงานเทคโนโลยีสารสนเทศของนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสระบุรี พบว่า การใช้ระบบ LAN สามารถเข้าใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพแต่ระบบ wireless ควรปรับปรุงให้มีสัญญาณความเร็วสูงกว่านี้เพราะอินเทอร์เน็ตเข้ามาก หลุดบ่อย สัญญาณขาดหายหรือเข้าไม่ได้ การเชื่อมต่อสัญญาณอินเทอร์เน็ตแบบไร้สายที่นักศึกษาไม่สามารถเข้าใช้งานได้นั้น จึงควรปรับปรุงเพื่อให้รองรับการใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพต่อเนื่อง ครอบคลุมทุกพื้นที่ โดยปรับปรุงระบบการเชื่อมต่อจากภายนอกให้รองรับการใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพรวดเร็วมีความต่อเนื่อง และเพียงพอต่อการให้บริการ ในการเรียนการสอน สอดคล้องกับงานวิจัยของรุจโรจน์ แก้วอุไร & ชโรชนี ชัยมินทร์ (2562) ได้ศึกษาเกี่ยวกับพื้นที่การเรียนรู้สำหรับยุคดิจิทัลในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา พบว่า การเรียนรู้ของผู้เรียนไม่ได้จำกัดอยู่แค่ห้องเรียนแต่ผู้เรียนสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลและแหล่งความรู้ในรูปแบบดิจิทัล สอดคล้องงานวิจัยของณัฐญาเผือกผ่องและคณะ (2559) ศึกษาความต้องการและพฤติกรรมการใช้บริการศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา ของนักศึกษาต่างชาติมหาวิทยาลัทยเทคโนโลยีสุรนารี พบว่า มีความต้องการในการบริการอินเทอร์เน็ตไร้สาย (Internet Wi-Fi) และสอดคล้องกับศศิธร ติณะมาศ (2555) ที่กล่าวว่าพฤติกรรมผู้ใช้บริการต้องอยู่หน้าจอคอมพิวเตอร์ทุกวัน และต้องเปิดออนไลน์อินเทอร์เน็ตด้วย ซึ่งการบริการสารสนเทศในปัจจุบันไม่ได้จำกัดเฉพาะห้องสมุดเท่านั้น เนื่องจากปัจจุบันมีการแพร่ระบาดของเชื้อโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้มีปรับเปลี่ยนรูปแบบการเรียนการสอนทั้งอาจารย์และนักศึกษา จากมีการสอนแบบเผชิญหน้า (on site) เปลี่ยนมาเป็นสอนแบบออนไลน์ (online) ทั้งนี้จึงควรปรับปรุงด้านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อให้รองรับการใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพ

3. ด้านบริการสารสนเทศ

บริการสารสนเทศของห้องสมุดต้องมีบริการพื้นฐาน แต่การที่จะจัดห้องสมุดให้เป็นพื้นที่การเรียนรู้ ต้องจัดพื้นที่และบริการให้เอื้อต่อการเรียนรู้ และมุ่งเน้นการจัดสภาพแวดล้อมแห่งการเรียนรู้ทางออนไลน์ที่สามารถเข้าถึงบริการดิจิทัลที่หลากหลาย สำหรับให้ผู้ใช้บริการห้องสมุดสามารถสืบค้นสารสนเทศ ดังเช่น บริการสอนการเขียนอ้างอิง งานบริการช่วยค้นคว้างานวิจัย บริการทรัพยากรสารสนเทศแบบดิจิทัล งานบริการเทคโนโลยีสารสนเทศ บริการเครื่องคอมพิวเตอร์และซอฟต์แวร์ต่าง ๆ ที่นักศึกษาจำเป็นต้องใช้ พร้อมทั้งจัดเตรียมบริการให้คำปรึกษาด้านการเขียนรายงาน วิทยานิพนธ์ วิเคราะห์ข้อมูลและสถิติ การใช้ภาษา การแปลภาษา จากการศึกษาความต้องการพบว่านักศึกษามีความต้องการบริการตอบคำถามเพื่อช่วยค้นคว้าที่สะดวกรวดเร็ว ในระดับความต้องการมากที่สุด ($\bar{X}=4.59$) และอาจารย์มีความต้องการบริการยืมระหว่างห้องสมุด ในระดับความต้องการมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$) ซึ่งสอดคล้องกับจุรเชธา วิทยายุทธภูมิกุล (2553) ได้กล่าวในการสัมมนาความร่วมมือระหว่างห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา เรื่อง “Information Commons กับแนวทางการส่งเสริมการเรียนรู้” และสอดคล้องกับพรณี สนวนเพลง ที่ได้กล่าวไว้ในแนวทางการส่งเสริมการเรียนรู้และการวิจัยในห้องสมุดว่า มีบริการพัฒนารูปแบบการบริการใหม่ ๆ ที่ตอบสนองการทำวิจัย เช่น บริการแจ้งข้อมูลใหม่ บริการช่วยค้นคว้าหาข้อมูลบริการช่วยเหลือการอ้างอิง บริการรวบรวมสารสนเทศของห้องสมุดตามสาขาวิชา คือ จัดหาโปรแกรม Endnote โปรแกรม SPSS โปรแกรม LISREL โปรแกรม Citation Analysis เป็นต้น และใช้บริการของห้องสมุดผ่านเว็บไซต์ได้อย่างสะดวกง่าย โดยค้นจากคอมพิวเตอร์ผ่านระบบเครือข่ายซึ่งอยู่ที่ใดก็ได้ การบริการสารสนเทศจะเน้นที่การบริการตอบคำถามและช่วยค้นคว้าสามารถตอบคำถามของผู้ใช้บริการได้ตลอดเวลา การบริการจะไม่เน้นงานเทคนิค แต่เน้นให้บรรณารักษ์บริการมากยิ่งขึ้นและควรมีบริการสารสนเทศและตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการ ผู้ใช้บริการสามารถติดต่อผู้ให้บริการทั้งทางออนไลน์และไม้ออนไลน์ สามารถทราบได้ว่าบรรณารักษ์คนไหนออนไลน์และสามารถตอบคำถามของผู้ใช้บริการ บริการหาหนังสือ บริการตอบคำถามผ่านอีเมล บริการตอบคำถามผ่านการแชทถาม-ตอบที่ตอบทันเวลา ทั้งการสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศ การยืม-คืนทรัพยากรสารสนเทศ ส่วนการให้บริการเบ็ดเสร็จแบบจุดเดียว เป็นความร่วมมือการทำงานระหว่างห้องสมุดกับศูนย์คอมพิวเตอร์ ผสมผสานบริการสารสนเทศของทั้งสองส่วนไว้ด้วยกัน ได้แก่ งานบริการช่วยค้นคว้างานวิจัย บริการทรัพยากรสารสนเทศแบบดิจิทัลเชื่อมเข้ากับงานอื่น ๆ บริการยืมระหว่างห้องสมุดและมีการนำเอาเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้อำนวยความสะดวกในการให้บริการและเข้าถึงข้อมูลของผู้ใช้ สามารถค้นหาและเปิดอ่านได้ทันที โดยที่ผู้ใช้ไม่ต้องมาที่ห้องสมุด การแลกเปลี่ยนความรู้และเน้นกระบวนการในการเข้าถึงแหล่งความรู้ได้ง่าย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกุลล นาคะชาติและรวีวรรณ ขำพล (2536) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์กรอบรายการยืมระหว่างห้องสมุดของฝ่ายห้องสมุด จอห์น เอฟ.เคนเนดี สำนัก

วิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี พบว่า ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่เป็นอาจารย์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะอาจารย์มีการใช้ทรัพยากรสารสนเทศที่หลากหลาย ทั้งจากชื่อเรื่องหรือผู้แต่งที่แตกต่างกัน เพื่อใช้ในการสอน การเขียนตำรา และการทำงานวิจัย จึงทำให้อาจารย์นั้นมีความต้องการยืมคืนระหว่างห้องสมุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Kate Fuller (2010) ศึกษาเกี่ยวกับการจัดพื้นที่การเรียนรู้ที่มหาวิทยาลัย ในการดำเนินการจัดพื้นที่เพื่อให้สามารถใช้ทรัพยากรร่วมกันได้หลายทางและรองรับการเรียนรู้ของแต่ละบุคคลและเป็นกลุ่ม มีบริการการให้คำปรึกษาการวิจัยและบริการเทคโนโลยี และสอดคล้องกับงานวิจัยของวาริรัตน์ จะรา, มาลิน เสี่ยมกุล และอุไร การวิจิต (2559) ได้ศึกษาความพึงพอใจและความต้องการใช้บริการสารสนเทศเพื่อการค้นคว้าและวิจัยหอสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ พบว่า มีความพึงพอใจต่อการให้บริการบริการสารสนเทศเพื่อการค้นคว้าและวิจัย เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้ใช้บริการในการค้นหาข้อมูล ซึ่งสามารถติดต่อขอใช้บริการได้ด้วยตนเอง หรือติดต่อผ่านทางอีเมล มีบริการสืบค้นข้อมูลอบรมการใช้งานฐานข้อมูล และให้คำปรึกษาด้านการทำวิจัยแก่นักศึกษาและประชาชนทั่วไป สำหรับบริการที่ผู้ใช้นิยมใช้มากที่สุด คือ บริการสืบค้นข้อมูล ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะกลุ่มผู้ใช้บริการส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาและอาจารย์ ซึ่งมีภาระการเรียน การสอน หรือมีภาระหน้าที่ประจำที่ต้องปฏิบัติ ไม่มีเวลาในการค้นคว้าหาข้อมูลด้วยตนเอง หรือไม่ทราบแหล่งค้นคว้า ทำให้ผู้ใช้บริการประหยัดเวลาในการค้นหาข้อมูลและได้ข้อมูลที่ตรงตามความต้องการ

4. ด้านบุคลากร

การจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด บุคลากรมีบทบาทสำคัญในการเป็นแหล่งข้อมูล และแนะนำแหล่งข้อมูลแก่ผู้ใช้บริการ บุคลากรต้องมีความรู้ความสามารถในการให้ข้อมูล ให้ข้อเสนอแนะ และเลือกใช้ข้อมูล ดังนั้นบุคลากรควรมีความรู้ความสามารถในด้านการให้บริการ งานบริการงานวิจัย งานบริการเทคโนโลยีสารสนเทศ บริการตอบคำถามและการช่วยค้นคว้าซึ่งเป็นผู้คอยช่วยเหลือแนะนำฝึกอบรมการใช้บริการห้องสมุด และปรับบทบาทบรรณารักษ์ให้เป็นผู้แนะนำและเชี่ยวชาญด้านสารสนเทศ เพื่อให้คำปรึกษาแทนการเป็นผู้ค้นหาข้อมูลโดยต้องมีความรู้ความสามารถและทักษะทางเทคโนโลยีสารสนเทศ จากการศึกษาความต้องการพบว่า นักศึกษาต้องการบุคลากรมีความรู้ความสามารถและทักษะทางเทคโนโลยีสารสนเทศ อยู่ในระดับต้องการมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$) และอาจารย์มีความต้องการบุคลากรมีความกระตือรือร้นในการทำงาน และบุคลากรมีความรู้ความสามารถในการตอบคำถามและการช่วยค้นคว้า ($\bar{X} = 4.60$) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของน้ำลิน เทียมแก้ว (2556) ศึกษาความพึงพอใจต่อคุณภาพการให้บริการของสำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคามพบว่า ความพึงพอใจต่อการให้บริการด้วยความรวดเร็ว ฉับไวอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ให้บริการ ด้วยอัธยาศัยไมตรีที่ดีและมีความกระตือรือร้นเต็มใจให้บริการและผู้ให้บริการมีความเข้าใจในความต้องการของผู้ใช้บริการ ดังที่สมาน ลอยฟ้า(2549) กล่าวว่า บรรณารักษ์

ต้องมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้บรรณารักษ์ไม่เพียงแต่ให้การรู้สารสนเทศเท่านั้นต้องมีส่วนร่วม และมีบทบาทในการให้บริการด้านเทคนิคเพื่อให้มั่นใจว่าเครื่องมือเทคโนโลยีต่าง ๆ พร้อมทั้งจะให้บริการและสามารถใช้ได้ง่ายและสะดวก ทั้งนี้เพื่อให้ห้องสมุดกลายเป็นห้องปฏิบัติการแห่งการเรียนรู้ บริการเพื่อผู้ใช้ ทำงานให้สำเร็จ มีความกระตือรือร้นในการทำงาน พร้อมทั้งมีมนุษยสัมพันธ์ในการให้บริการ ตรงต่อเวลาในการปฏิบัติงาน สามารถช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาในการให้บริการด้วยความรวดเร็ว ซึ่งผลวิจัยสอดคล้องกับคุณลักษณะของผู้ให้บริการจากผลสรุปอภิปรายเรื่อง มิติใหม่ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่มีชีวิต (“มิติใหม่ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่มีชีวิต”, 2548) กล่าวว่า ผู้ให้บริการควรมีความรู้ความสามารถพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอปรับตัวให้ทันต่อเทคโนโลยี การเปลี่ยนแปลงของสังคม สอดคล้องกับงานวิจัยของพัชรา ทิพยมหิงษ์และคณะ (2547) ได้ศึกษาเกี่ยวกับรายงานการวิจัยโครงการพัฒนาห้องสมุดมีชีวิต สำนักวิทยบริการมหาวิทยาลัยราชภัฏนครินทร์ พบว่า ผู้ให้บริการควรพัฒนาความรู้ความสามารถและทักษะการให้บริการ และสอดคล้องกับพรรณิ สนวนเพลง (2553) ที่ได้กล่าวไว้ในแนวทางการส่งเสริมการเรียนรู้และการวิจัยในห้องสมุดว่า บุคลากรพัฒนาบุคลิกภาพและภาพลักษณ์ของเจ้าหน้าที่ห้องสมุดให้มีจิตบริการและจิตสาธารณะในระดับระดับที่สูงขึ้น เพื่อช่วยเหลือผู้ใช้บริการให้รู้สึกอบอุ่นผูกพันกับห้องสมุดและอยากกลับมาใช้ใหม่ และสอดคล้องงานวิจัยของณัฐธญา เผือกผ่อง และคณะ (2559) ศึกษาความต้องการและพฤติกรรมการใช้บริการศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา ของนักศึกษาต่างชาติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี พบว่า เจ้าหน้าที่สามารถสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษได้ดี เจ้าหน้าที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำและช่วยสืบค้นสารสนเทศ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะผู้ใช้บริการต้องการผู้ที่ให้บริการนั้นให้ความช่วยเหลือผู้ใช้บริการทั้งทางด้านตอบคำถามและการช่วยค้นคว้าซึ่งเป็นผู้คอยช่วยเหลือแนะนำเพื่อผู้ใช้บริการทำงานให้สำเร็จ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ควรมีการนำความต้องการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด ไปจัดพื้นที่สำหรับการเรียนรู้ด้วยตนเองภายในห้องสมุด เพื่อให้เกิดพื้นที่สำหรับการเรียนรู้ด้วยตนเองในมหาวิทยาลัยตามกระแสการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

1.2 ห้องสมุดควรนำแนวทางเพื่อไปพัฒนาพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ต่อไป

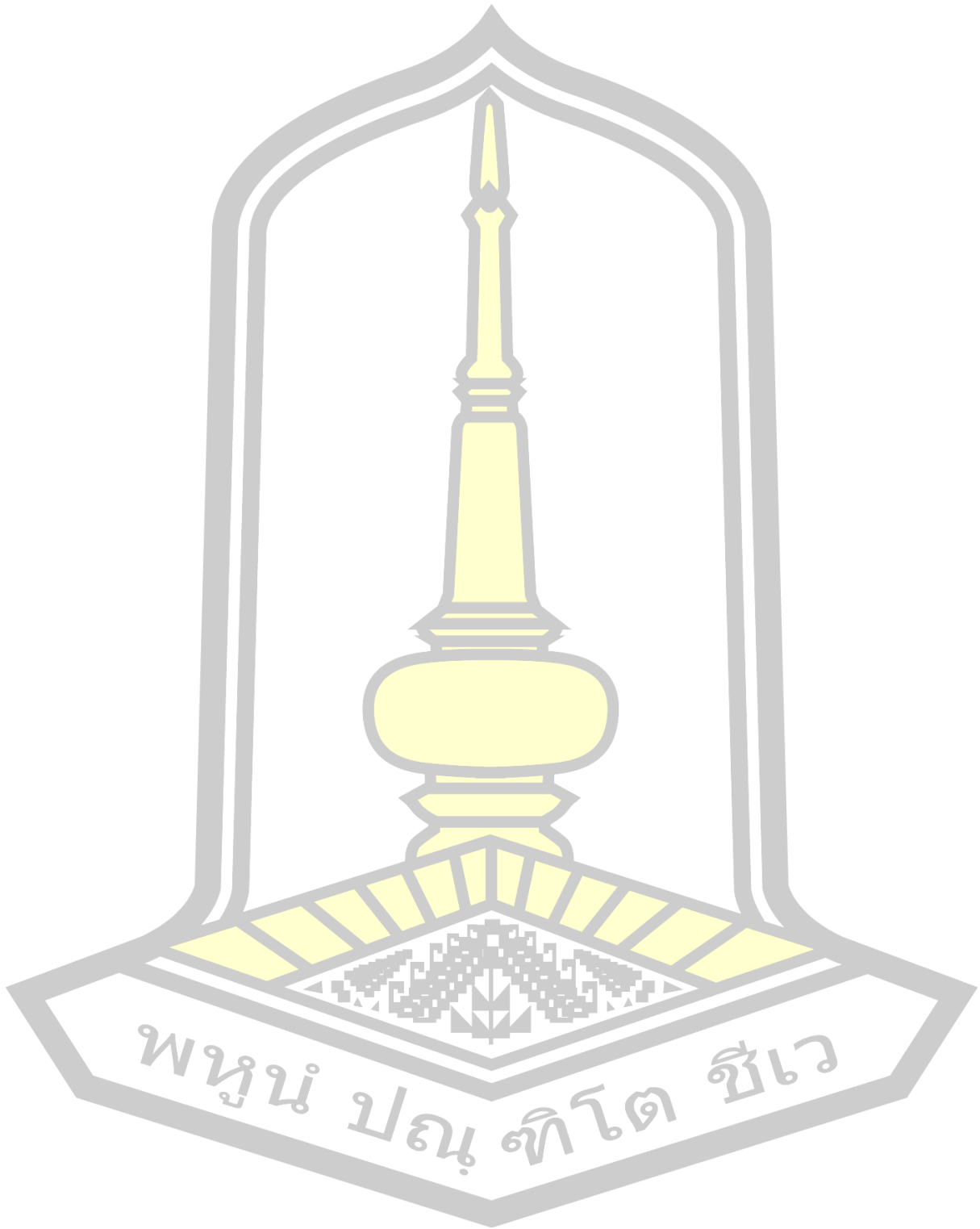
2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้าต่อไป

2.1 ควรศึกษาการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยเครือข่ายของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพื่อได้การจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดที่มีความหลากหลายและแตกต่างทางสภาพแวดล้อมแล้วนำไปจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดต่อไป

2.2 ควรศึกษาแนวคิดและพฤติกรรมการใช้บริการห้องสมุดในยุคของการแพร่ระบาดของโรคเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เพื่อนำมาปรับรูปแบบการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดต่อไป

บรรณานุกรม

- กฤษณพงศ์ สุขสมบุรณ์และคณะ. (2559). รายงานการวิจัย เรื่อง ความพึงพอใจต่อการให้บริการห้องสมุดของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ภาคเรียนที่ 1 ประจำปีการศึกษา 2559.
- กุศล นาคะชาติ, & รวีวรรณ ขำพล. (2536). การวิเคราะห์กรอกรายการยืมระหว่างห้องสมุดของฝ่ายห้องสมุด จอห์น เอฟ.เคนเนดี สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี [มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี].
https://www.stou.ac.th/offices/rdec/petch/main/sar2562/km/Library_New_Normal.pdf%0A
- ศิรีบุณ จงวุฒิเวศร์, สมพร้อมสุข, & วรณภา แสงวันนะกุล. (2547). การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ฉัตรเฉลิม อิศรางกูร ณ อยุธยา. (2552). บทบาทของห้องสมุด : ในมุมมองของผู้รับบริการด้านการเรียนการสอนและการวิจัย. <http://liblog.dpu.ac.th/?p=133>
- ชญาภรณ์ กุลนิตี. (2553). สารสนเทศและการศึกษาค้นคว้า (ครั้งที่ 3). โอเดียนสโตร์.
- ณัฐธญา เผือกฟ่องและคณะ. (2559). ความต้องการและพฤติกรรมการใช้บริการศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษาของนักศึกษาต่างชาติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.
<http://sutir.sut.ac.th:8080/sutir/bitstream/123456789/5906/2/Fulltext.pdf>
- ณัฐวุฒิ บุญสนธิ. (2556). ความต้องการใช้บริการงานเทคโนโลยีสารสนเทศของนักศึกษา วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสระบุรี.
<http://www.amsarthailand.utcc.ac.th/attachments/article/34/Nuttavut.pdf>
- ทิพวรรณ หล่อสุวรรณรัตน์. (2547). ทฤษฎีองค์การสมัยใหม่ (พิมพ์ครั้งที่ 3). แชนท์โพธิ์พริ้นติ้ง.
- น้ำทิพย์ ภาววิน. (2548). ห้องสมุดมีชีวิต. รุ่งโรจน์อินเตอร์กรุ๊ป.
- น้ำทิพย์ ภาววิน. (2553). *The Information Commons เป็นศูนย์บริการการเรียนรู้แบบรวมศูนย์ (One Stop Service)*.
http://www.librarianmagazine.com/VOL3/NO2/information_commons.htm
- น้ำลีน เทียมแก้ว. (2556). ความพึงพอใจต่อคุณภาพการให้บริการของสำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ประจำปีการศึกษา 2555.
[http://www.qa.msu.ac.th/eqa/upload/agency_ref/qty/ag26_in190_p_id753_3030\(2555\).pdf](http://www.qa.msu.ac.th/eqa/upload/agency_ref/qty/ag26_in190_p_id753_3030(2555).pdf)
- นิรุทธ์ โรจนบุตร. (2556). การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพในหอสมุดกลางสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง เพื่อเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ของสถาบันฯ. วารสารวิชาการ

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สจล., 14(1), 95.

บุญเชิด ภูโยอนันตพงษ์. (2527). การทดสอบแบบอิงเกณฑ์ : เทคนิคและวิธีการ. โอเดียนสโตร์.

บุษกร รมยานนท์. (2558). การออกแบบพื้นที่สำหรับการเรียนรู้ด้วยตนเองในมหาวิทยาลัย.

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. (2542). ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์.

ประเสริฐ บัวจันธุ์. (2559). การศึกษาสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ของนักศึกษาวิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ.

พรรณี สนวนเพลง. (2553). แนวคิดใหม่ในการส่งเสริมการเรียนรู้ในห้องสมุด. การสัมมนาความร่วมมือระหว่างห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ครั้งที่ 28. 22-24 กันยายน 2553.

พัชรา ทิพยมหิษ์และคณะ. (2547). รายงานการวิจัยโครงการพัฒนาห้องสมุดมีชีวิต สำนักวิทยบริการมหาวิทยาลัยราชภัฏนครินทร์.

มติใหม่ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่มีชีวิต. (2548). วารสารห้องสมุด, 49(1), 67.

รุจเรขา วิทยาอุทกกุล. (2553). Information Commons กับแนวทางการส่งเสริมการเรียนรู้. การสัมมนาความร่วมมือระหว่างห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ครั้งที่ 28. 22-24 กันยายน 2553.

รุจโรจน์ แก้วอุไร, & ชโรชนีชัยมินทร์. (2562). พื้นที่การเรียนรู้สำหรับผู้เรียนยุคดิจิทัลในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 21(4), 366-377.

https://so06.tci-thaijo.org/index.php/edujournal_nu/article/view/152965

วัฒนา ไคร์ครวญ, & กลีบแก้ว จันทร์หงส์. (2561). ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการต่อการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศของห้องสมุดวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี กรุงเทพฯ. วารสารพยาบาลทหารบก, 19(พิเศษ), 194-202.

วารินทร์ จะรา, มาลิน เสงี่ยมกุล, & อุไร การวิจิต. (2559). ความพึงพอใจและความต้องการใช้บริการสารสนเทศเพื่อการค้นคว้าและวิจัยหอสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต. PULINET Journal, 2(2), 23-29.

วิจิต เทพประสิทธิ์. (2549). การยศาสตร์กับการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในห้องเรียนคอมพิวเตอร์. <https://www.gotoknow.org/posts/46080>

ศศิธร ดิณะมาศ. (2555). พฤติกรรมผู้ใช้ในยุคดิจิทัล.

<https://www.gotoknow.org/posts/289641>

สมบัติ วงศ์อัสวนฤมล. (2551). แนวคิดใหม่ในการส่งเสริมการเรียนรู้. การประชุมวิชาการประจำปี 2551 สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 3-5 กันยายน 2551 ณ โรงแรมเอเชีย.

สมาน ลอยฟ้า. (2549). แนวคิด Information Commons กับห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา.

<http://www.tcithaijo.org/index.php/jiskku/article/view/6744>

สมาน ลอยฟ้า. (2553). Information Commons กับแนวทางการส่งเสริมการเรียนรู้. *การสัมมนาความร่วมมือระหว่างห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ครั้งที่ 28. 22-24 กันยายน 2553.*

สำเนาวิ ขจรศิลป์. (2538). *มติใหม่ของกิจการนักศึกษา 2 : การพัฒนานักศึกษา.* ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

อภิภา ปรัชญาพฤธี. (2560). การออกแบบพื้นที่การเรียนรู้สำหรับสถาบันอุดมศึกษาในศตวรรษที่ 21. *วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี, 11(2), 385–387.*

อัมมาร์ นาวิ. (2556). *ห้องสมุดในศตวรรษที่ 21 (Hybrid library).*

<https://www.gotoknow.org/posts/516264>

Beagle, D. (1999). Ceptualizing an Information Commons. *The Journal of Academic Librarianship, 25(2), 82–89.*

Brown, M. (2005). *Learning spaces. In EDUCAUSE (Educating the net generation).*

<https://net.educause.edu/ir/library/pdf/pub7101.pdf>

Donald. (1999). Learning beyond the classroom : Envisioning the Information Commons' future. *Conference Report., 4–6.*

Fuller, K. (2010). *Learning Commons@ UConn Assessment Report: Use and Satisfaction of the Learning Commons.*

https://opencommons.uconn.edu/libr_pubs/45

Hales, S. & S. (2000). Creating a technology desk in an Information Commons. *SIGUCCS'00, 1, 96–101.*

Martin, H. (1999). Lesson from the Information Commons frontier. *The Journal of Academic Librarianship, 25(2), 90–91.*

Mcvey, G. F. (1989). *Learning Environment in the International Encyclopedia of Educational Teaching.* Pergamum Press.

Mei Tie Li. (2009). *Studies on the information commons mode of university libraries. (H234191, South China Agricultural University (People's Republic of China)).*

[http://search.proquest.com/docview/1027907826?accountid=50152.\(1027907826\)%0A](http://search.proquest.com/docview/1027907826?accountid=50152.(1027907826)%0A)

Murnan, C. (2007). The Magical World of an Information Commons. *SIGUCCS'07, 7(10), 261–268.*

Peter Gisolfi. (2014). *UpClose: Designing 21st-century libraries-Library by design.*

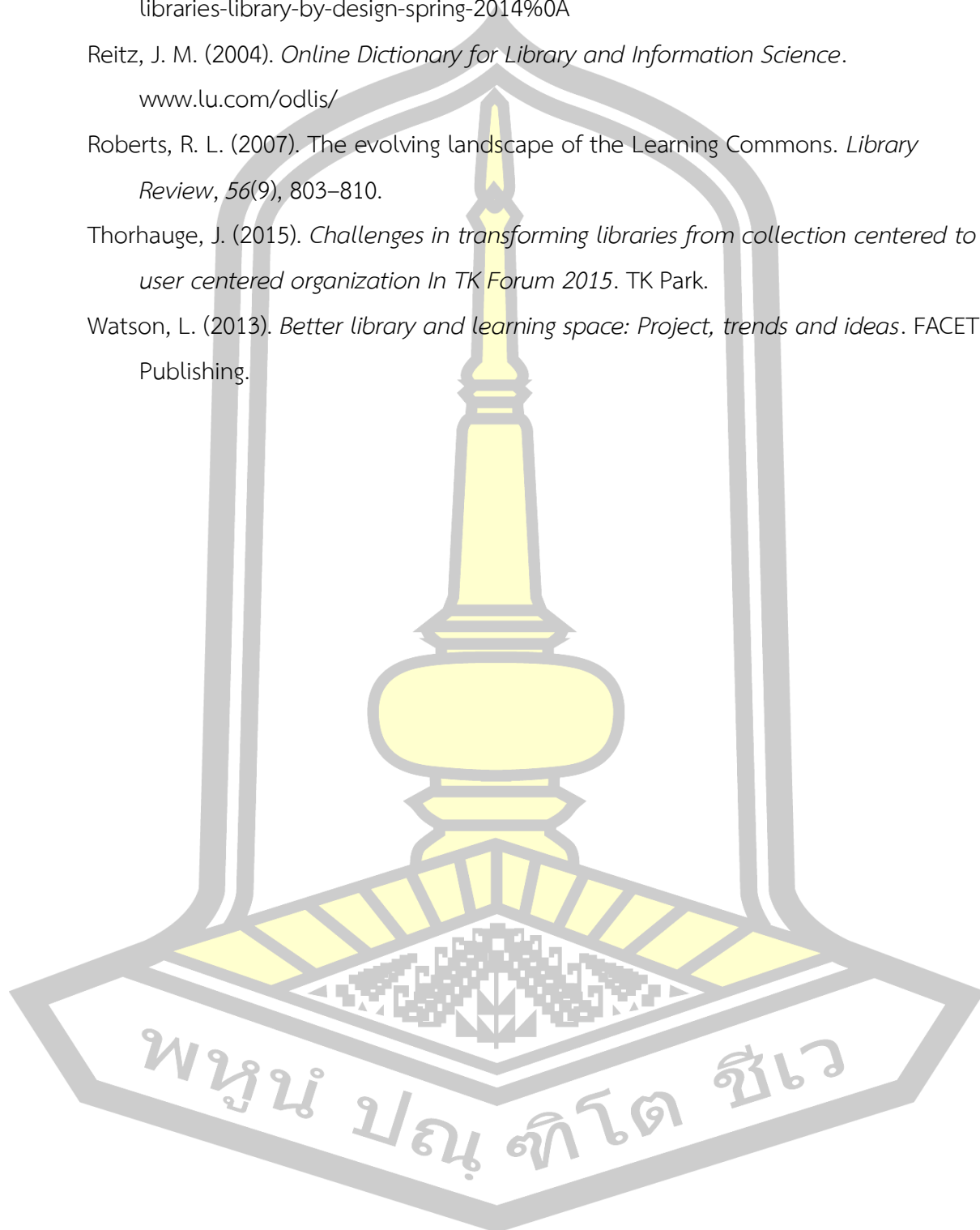
<https://www.libraryjournal.com/?detailStory=upclose-designing-21st-century-libraries-library-by-design-spring-2014%0A>

Reitz, J. M. (2004). *Online Dictionary for Library and Information Science*.
www.lu.com/odlis/

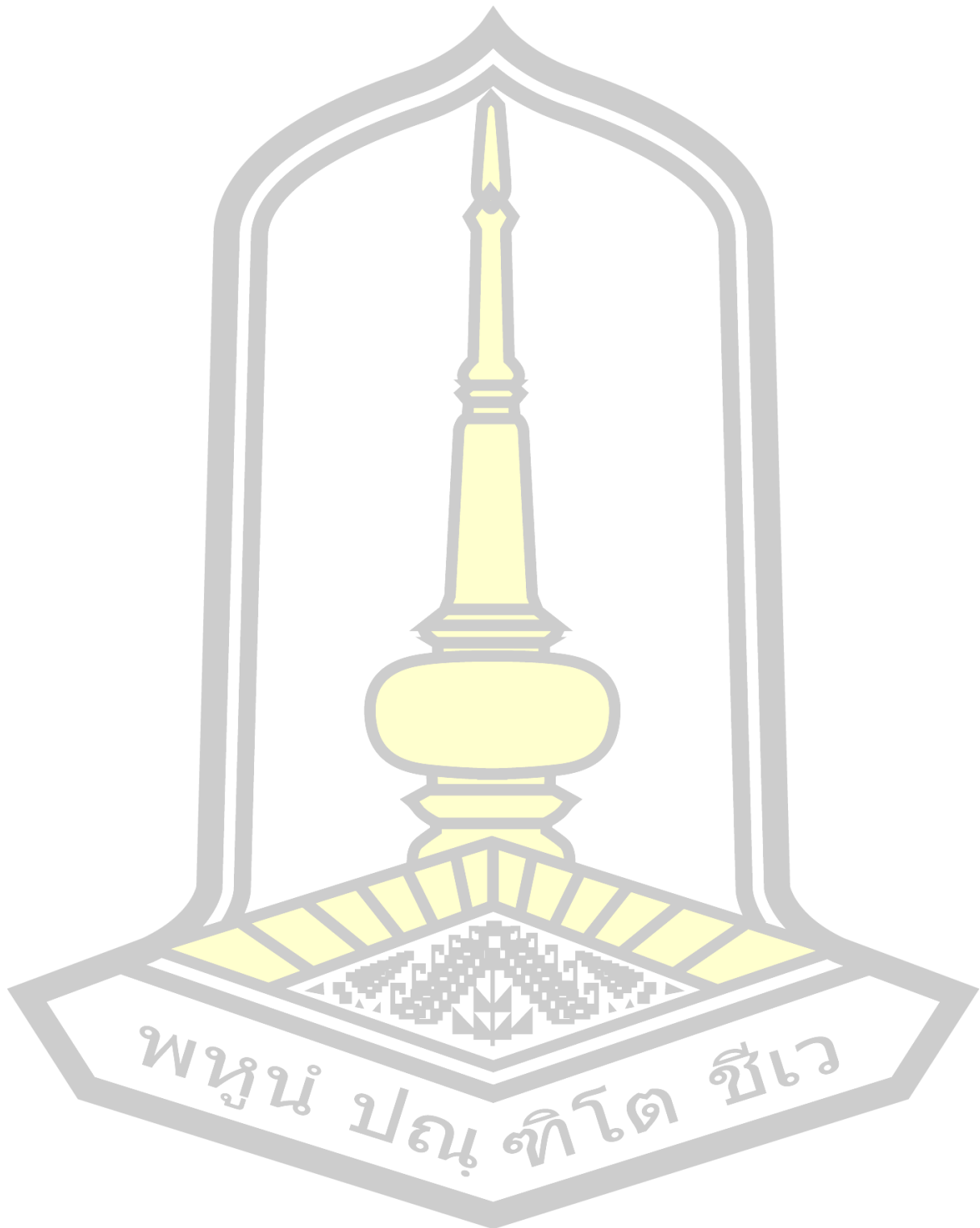
Roberts, R. L. (2007). The evolving landscape of the Learning Commons. *Library Review*, 56(9), 803–810.

Thorhauge, J. (2015). *Challenges in transforming libraries from collection centered to user centered organization* In TK Forum 2015. TK Park.

Watson, L. (2013). *Better library and learning space: Project, trends and ideas*. FACET Publishing.

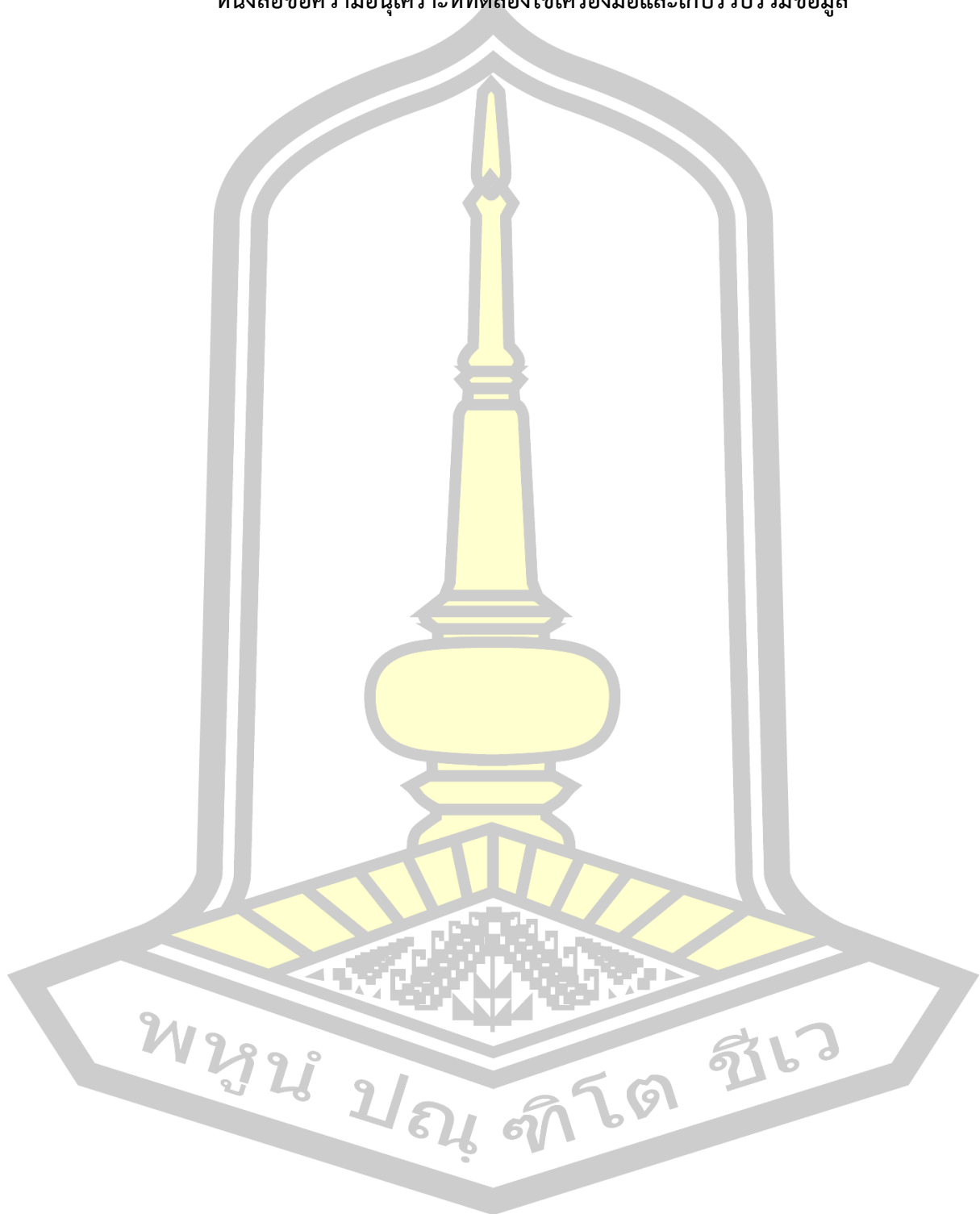

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูล

ที่ ศธ 0530.13/ว 324

คณะวิทยาการสารสนเทศ
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย
จังหวัดมหาสารคาม 44150

26 มิถุนายน 2561

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
เรียน อาจารย์ ดร.รุ่งทิพย์ เจริญศักดิ์

ด้วยนางสาวจรรย์ยา วิชิตมงคล รหัสประจำตัวนิสิต 59011280503 นิสิตระดับปริญญาโท
หลักสูตร ศศ.ม. สาขาสหศาสตร คณะวิทยาการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้ทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง “แนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตร โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉันทนา เวชโอสถศึกษา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา
ในการนี้ คณะฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่อง
ดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้
ก่อนที่ผู้ศึกษาจะดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุจิน บุตรดีสุวรรณ)
คณบดีคณะวิทยาการสารสนเทศ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

สำนักงานเลขานุการ คณะวิทยาการสารสนเทศ
โทร/โทรสาร 0-4375-4359

ที่ ศธ 0530.13/ว 324

คณะวิทยาการสารสนเทศ
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย
จังหวัดมหาสารคาม 44150

26 มิถุนายน 2561

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
เรียน อาจารย์ วรพจน์ พรหมจักร

ด้วยนางสาวจิรัชยา วิชิตมงคล รหัสประจำตัวนิสิต 59011280503 นิสิตระดับปริญญาโท
หลักสูตร ศศ.ม. สาขาสถาปัตยกรรม คณะวิทยาการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้ทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง “แนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตร โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉันทนา เวชโอสถศึกษา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้ คณะฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่อง
ดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้
ก่อนที่ผู้ศึกษาจะดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุจิน บุตรดีสุวรรณ)
คณบดีคณะวิทยาการสารสนเทศ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

สำนักงานเลขานุการ คณะวิทยาการสารสนเทศ
โทร./โทรสาร 0-4375-4359

ที่ ศธ 0530.13/ว 324

คณะวิทยาการสารสนเทศ
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย
จังหวัดมหาสารคาม 44150

26 มิถุนายน 2561

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
เรียน คุณลำพิ่ง บัวจันทร์

ด้วยนางสาวจิรัชยา วิชิตมงคล รหัสประจำตัวนิสิต 59011280503 นิสิตระดับปริญญาโท
หลักสูตร ศ.ม. สาขาสถาปัตยกรรม คณะวิทยาการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้ทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง "แนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตร โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉันทนา เวชโอสถศึกษา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้ คณะฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่อง
ดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้
ก่อนที่ผู้ศึกษาจะดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุจิน บุตรดีสุวรรณ)
คณบดีคณะวิทยาการสารสนเทศ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

สำนักงานเลขานุการ คณะวิทยาการสารสนเทศ
โทร/โทรสาร 0-4375-4359

ที่ ศธ 0530.13(3)/๑๒

คณะวิทยาการสารสนเทศ
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย
จังหวัดมหาสารคาม 44150

๑๘ ตุลาคม 2562

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

เรียน อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

ด้วยนางสาวจิรัชยา วิชิตมงคล รหัสประจำตัว 59011280503 หมายเลขโทรศัพท์ 09 4561 9626 นิสิตระดับปริญญาโท หลักสูตร สท.ม. สารสนเทศศาสตร์ คณะวิทยาการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉันทนา เวชโอสถศักดิ์ หมายเลขโทรศัพท์ 09 5664 7445 เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในกรณีนี้ คณะฯ จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ให้นิสิตเข้าเก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้บริหาร บรรณารักษ์และผู้ใช้บริการ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ในวันที่ 1 มีนาคม 2562 – 31 พฤษภาคม 2562 เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการทำวิทยานิพนธ์ให้มีความสมบูรณ์และมีคุณภาพต่อไป โดยนำเสนอผล ในภาพรวมและไม่ก่อให้เกิดความเสียหายใดๆ ต่อบุคคลและองค์กร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศศิธร แก้วมัน)

คณะวิทยาการสารสนเทศ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ภาควิชาสารสนเทศศาสตร์
โทรศัพท์ 0 4375 4320-4

ที่ ศธ 0530.13/569

คณะวิทยาการสารสนเทศ
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ท่าบ่อทรายเมือง อำเภอกันทรวิชัย
จังหวัดมหาสารคาม 44150

17 ตุลาคม 2561

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือ

เรียน ผู้อำนวยการสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

ด้วยนางสาวจิรัชยา วิจิตรมงคล รหัสประจำตัวนักศึกษา 59011280505 นิสิตระดับปริญญาโท หลักสูตร ศศ.ม.สารสนเทศศาสตร์ คณะวิทยาการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของ การศึกษาค้นคว้าวิทยานิพนธ์ โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉันทนา เวชโอสถศักดิ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ คณะฯ จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ให้นำสื่อเข้าทดลองใช้เครื่องมือกับผู้ใช้บริการ สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ในระหว่างวันที่ 22 ตุลาคม 2561 ถึงวันที่ 22 พฤศจิกายน 2561 เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการทำวิทยานิพนธ์ให้มีความสมบูรณ์และมีคุณภาพต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุจิน บุตรพิสุวรรณ)
คณะศึกษาศาสตร์ คณะวิทยาการสารสนเทศ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

สำนักงานเลขานุการ คณะวิทยาการสารสนเทศ
โทรศัพท์ / โทรสาร 0-4375-4359

ที่ อว 0605.13/ 1135

คณะวิทยาการสารสนเทศ
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย
จังหวัดมหาสารคาม 44150

29 มีนาคม 2564

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อประเมินแนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด
มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

เรียน อาจารย์ ดร.จิตารัตน์ สาระพล

ด้วยนางสาวจิรัชยา วิชิตมงคล รหัสประจำตัวนิติ 59011280503 นิลิตระดับปริญญาโท
หลักสูตร ศศ.ม. สาขาวิชาสารสนเทศศาสตร์ คณะวิทยาการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ได้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด” ซึ่งเป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตร โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉันทนา เวชโอสถศักดิ์
เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้ คณะฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์
ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อประเมินแนวทางการจัดพื้นที่
การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดในครั้งนี้ ก่อนที่ผู้ศึกษาจะดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศศิธร แก้วมัน)

คณบดีคณะวิทยาการสารสนเทศ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

สำนักงานเลขานุการ คณะวิทยาการสารสนเทศ
โทรศัพท์ 06-3635-5044

ที่ อว 0605.13/๒135

คณะวิทยาการสารสนเทศ
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย
จังหวัดมหาสารคาม 44150

29 มีนาคม 2564

เรื่อง ขออนุญาตเผยแพร่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อประเมินแนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด
มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

เรียน อาจารย์อัครกมล อนนตะชัย

ด้วยนางสาวจิรัชยา วิจิตมงคล รหัสประจำตัวนิสิต 59011280503 นิสิตระดับปริญญาโท
หลักสูตร ศศ.ม.สาขาวิชาสารสนเทศศาสตร์ คณะวิทยาการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ได้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด” ซึ่งเป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉันทนา เวชโอสถศักดิ์
เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้ คณะฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์
ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตเผยแพร่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อประเมินแนวทางการจัดพื้นที่
การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดในครั้งนี้ ก่อนที่ผู้ศึกษาจะดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศศิธร แก้วมัน)

คณบดีคณะวิทยาการสารสนเทศ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

สำนักงานเลขานุการ คณะวิทยาการสารสนเทศ
โทรศัพท์ 06-3635-5044

ที่ อว 0605.13/ 1135

คณะวิทยาการสารสนเทศ
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย
จังหวัดมหาสารคาม 44150

29 มีนาคม 2564

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อประเมินแนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด
มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

เรียน คุณลำพิ่ง บัวจันธุ์

ด้วยนางสาวจิรัชยา วิจิตมงคล รหัสประจำตัวนิสิต 59011280503 นิสิตระดับปริญญาโท
หลักสูตร ศศ.ม.สาขาวิชาสารสนเทศศาสตร์ คณะวิทยาการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ได้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด” ซึ่งเป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉันทนา เวชโอสถศักดิ์
เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้ คณะฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์
ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อประเมินแนวทางการจัดพื้นที่
การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดในครั้งนี้ ก่อนที่ผู้ศึกษาจะดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศศิธร แก้วมัน)

คณบดีคณะวิทยาการสารสนเทศ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

สำนักงานเลขานุการ คณะวิทยาการสารสนเทศ
โทรศัพท์ 06-3635-5044

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง แนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้เป็นแนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ซึ่งประกอบด้วย 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริการ ความต้องการบริการของผู้ใช้บริการห้องสมุด
ได้แก่

- ด้านการจัดสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก บรรยากาศ
- ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ
- ด้านการบริการสารสนเทศ
- ด้านบุคลากร

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด

นิยามศัพท์ที่ใช้ในแบบสอบถาม

1. พื้นที่การเรียนรู้ (Information Commons) หมายถึง การจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดให้มีการเรียนรู้ร่วมกัน ซึ่งประกอบด้วย 1) ด้านสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก บรรยากาศ เป็นสถานที่จัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ การแลกเปลี่ยนความรู้ มีอุปกรณ์อำนวยความสะดวกเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ 2) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ บริการเทคโนโลยีสารสนเทศ จัดเตรียมเครือข่ายไร้สาย ให้บริการผลิตสื่อมัลติมีเดีย บริการให้คำปรึกษาและแก้ไขปัญหาทางคอมพิวเตอร์และบริการซอฟต์แวร์ต่าง ๆ 3) ด้านบริการสารสนเทศ บริการทรัพยากรสารสนเทศแบบดิจิทัลเข้าถึงงานอื่น ๆ มีการให้บริการช่วยค้นคว้างานวิจัย บริการให้คำปรึกษาด้านการเขียนรายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ 4) บุคลากร บุคลากรที่ให้บริการมีทักษะและความรู้ด้านงานวิจัยและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อคอยสนับสนุน ช่วยเหลือแนะนำและฝึกอบรมให้แก่ผู้ใช้บริการ เป็นต้น

2. แนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ หมายถึง การดำเนินการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ซึ่งประกอบด้วย 1) การจัดสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก บรรยากาศ 2) เทคโนโลยีสารสนเทศ 3) บริการสารสนเทศ และ 4) บุคลากร

แบบสอบถาม

เรื่อง แนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

โปรดกรอกข้อมูลหรือทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่เป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ ต่ำกว่า 20 ปี 20 – 25 ปี
 26 – 30 ปี 31 – 35 ปี
 36 – 40 ปี 41 – 45 ปี
 46 – 50 ปี 51 – 55 ปี
 56 ปีขึ้นไป
3. สถานภาพ นักศึกษา อาจารย์
4. วุฒิการศึกษา / ระดับการศึกษา
  - 4.1 นักศึกษา
  กำลังศึกษาปริญญาตรี ปริญญาตรี
 ปริญญาโท ปริญญาเอก อื่น ๆ ระบุ.....
  - 4.2 อาจารย์
  ปริญญาตรี ปริญญาโท
 ปริญญาเอก อื่น ๆ ระบุ.....
5. หน่วยงาน/คณะที่สังกัด
  คณะครุศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์
 คณะบริหารธุรกิจและการบัญชี คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ
 คณะพยาบาลศาสตร์ คณะนิติรัฐศาสตร์
 บัณฑิตวิทยาลัย

1.2 ข้อมูลการใช้ห้องสมุด

1. ท่านเข้ามาใช้ห้องสมุดบ่อยเพียงใด

-
- เดือนละครั้ง
-
- สัปดาห์ละครั้ง
-
-
- 3 – 4 ครั้งต่อสัปดาห์
-
- ทุกวัน

อื่น ๆ ระบุ.....

2. วัตถุประสงค์การใช้บริการ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- เพื่อใช้ในการเรียน
- เพื่อใช้ในการทำรายงาน
- เพื่อใช้ในการศึกษาค้นคว้า
- เพื่อใช้ในการอ่านและหาความรู้เพิ่มเติม
- เพื่อใช้ในการสอน
- เพื่อใช้ในการค้นคว้างานวิจัย
- เพื่อใช้ในการทำวิทยานิพนธ์
- เพื่อความบันเทิง พักผ่อนหย่อนใจ
- อื่น ๆ ระบุ.....

3. ประเภทของทรัพยากรสารสนเทศที่ใช้บริการ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

3.1 ทรัพยากรตีพิมพ์

1. หนังสือ ตำรา
2. นวนิยาย
3. เรื่องสั้น
4. สิ่งพิมพ์รัฐบาล
5. รายงานการวิจัย
6. วิทยานิพนธ์
7. หนังสือพิมพ์
8. วารสาร
9. นิตยสาร
10. จุลสาร
11. อื่น ๆ ระบุ.....

3.2 ทรัพยากรไม่ตีพิมพ์

1. วิดีโอ
2. รูปภาพ
3. แผนที่
4. อื่น ๆ ระบุ.....

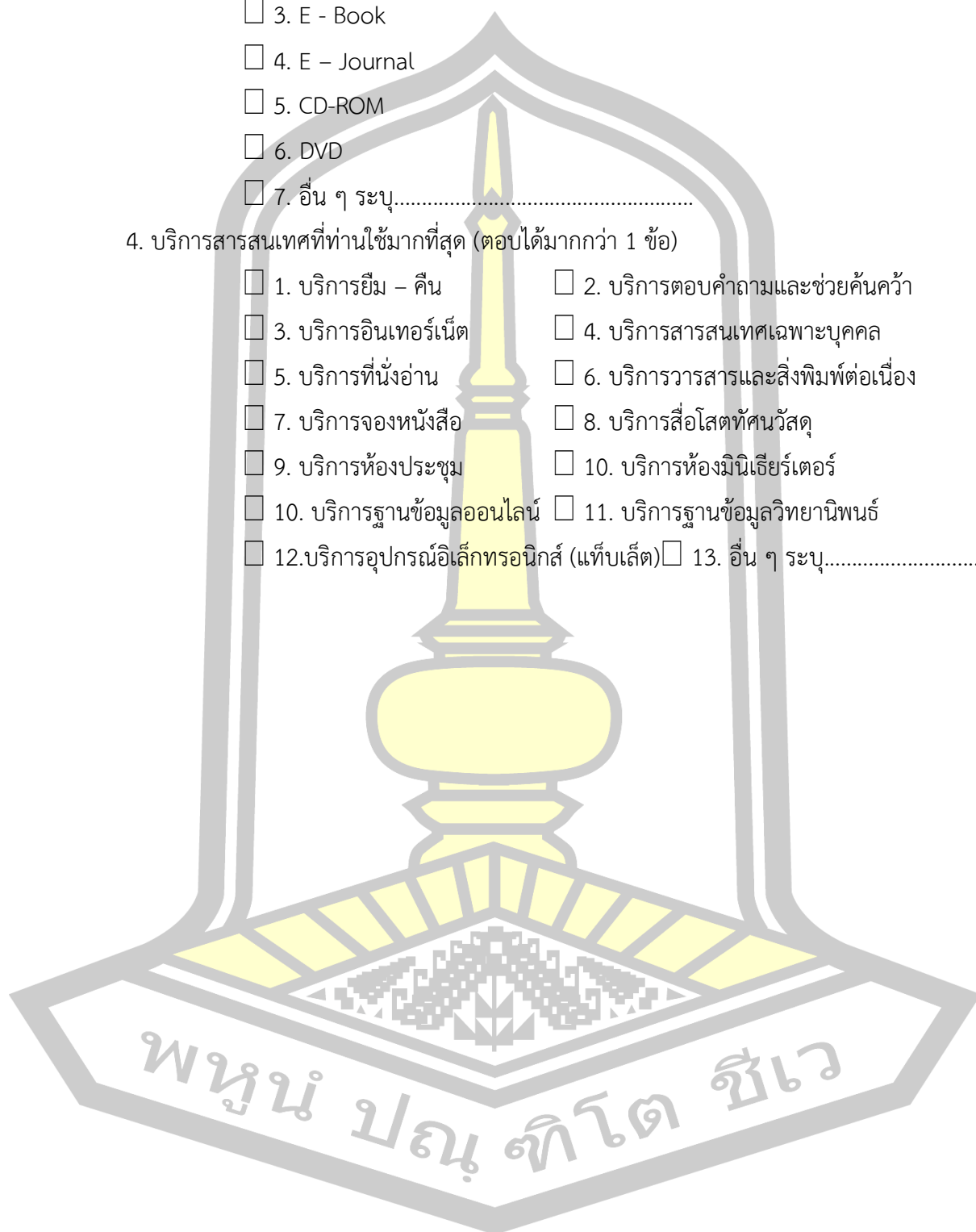
3.3 สื่ออิเล็กทรอนิกส์

1. ฐานข้อมูลออนไลน์

- 2. แผ่นวีดีทัศน์
- 3. E - Book
- 4. E – Journal
- 5. CD-ROM
- 6. DVD
- 7. อื่น ๆ ระบุ.....

4. บริการสารสนเทศที่ท่านใช้มากที่สุด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1. บริการยืม – คืน	☐ 2. บริการตอบคำถามและช่วยค้นคว้า
☐ 3. บริการอินเทอร์เน็ต	☐ 4. บริการสารสนเทศเฉพาะบุคคล
☐ 5. บริการที่นั่งอ่าน	☐ 6. บริการวารสารและสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง
☐ 7. บริการจองหนังสือ	☐ 8. บริการสื่อสตรีททัศน์วัสดุ
☐ 9. บริการห้องประชุม	☐ 10. บริการห้องมินิเธียเตอร์
☐ 10. บริการฐานข้อมูลออนไลน์	☐ 11. บริการฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์
☐ 12. บริการอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (แท็บเล็ต)	☐ 13. อื่น ๆ ระบุ.....

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัย

ราชภัฏร้อยเอ็ด

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และเกี่ยวกับความต้องการ ว่าควรจะอยู่ในระดับใด ใน 5 ระดับต่อไปนี้

1. ระดับความเหมาะสมเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

ระดับ	5	หมายถึง	มีความเหมาะสมมากที่สุด
ระดับ	4	หมายถึง	มีความเหมาะสมมาก
ระดับ	3	หมายถึง	มีความเหมาะสมปานกลาง
ระดับ	2	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อย
ระดับ	1	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

2. ระดับความความต้องการเกี่ยวกับการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

ระดับ	5	หมายถึง	มีความต้องการมากที่สุด
ระดับ	4	หมายถึง	มีความต้องการมาก
ระดับ	3	หมายถึง	มีความต้องการปานกลาง
ระดับ	2	หมายถึง	มีความต้องการน้อย
ระดับ	1	หมายถึง	มีความต้องการน้อยที่สุด

พูน ปณ ทิโต ชีเว

ข้อที่	พื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด	ความคิดเห็น เกี่ยวกับสภาพ ปัจจุบัน					ระดับความ ต้องการ				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ด้านการจัดสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก บรรยากาศ											
1. สถานที่											
1.1	ห้องสมุดตั้งอยู่ในศูนย์กลางพื้นที่ของมหาวิทยาลัย										
1.2	ห้องสมุดตั้งอยู่ในพื้นที่ที่มีการคมนาคมสะดวก										
1.3	ห้องสมุดมีบริเวณกว้างขวางรองรับจำนวนผู้ใช้ที่เพียงพอ										
1.4	มีพื้นที่เพียงพอต่อการให้บริการและจัดกิจกรรม										
1.5	เคาน์เตอร์บริการยืม – คืนทรัพยากรสารสนเทศตั้งอยู่ในตำแหน่งเหมาะสม										
1.6	มีการจัดพื้นที่ในการให้บริการแบ่งเป็นสัดส่วน										
	1) พื้นที่สำหรับอ่านหนังสือพิมพ์										
	2) พื้นที่ดูภาพยนตร์										
	3) พื้นที่สำหรับค้นหาสารสนเทศ นิทรรศการ										
	4) มีห้องประชุม										
	5) มีห้องชมภาพยนตร์										
	6) ห้องค้นคว้าเดี่ยวและกลุ่ม ห้องสัมมนากลุ่มย่อย										
	7) มีพื้นที่สำหรับใช้เสียง เช่น ห้องสำหรับใช้โทรศัพท์										
1.7	อื่น ๆ ระบุ.....										
2. สิ่งอำนวยความสะดวก											
2.1	เวลาเปิด – ปิด ห้องสมุดมีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บริการ										
2.2	มีป้ายนิเทศ (ปิดประกาศความรู้และข่าวสาร)										
2.3	มีป้ายบอกหมวดหมู่และเลขเรียกหนังสือชัดเจน										
2.4	มีชั้นวางหนังสือที่เพียงพอ										
2.5	มีชั้นวางวารสารและสิ่งพิมพ์ต่อเนื่องที่เพียงพอ										
2.6	มีเครื่องสแกนเนอร์ เครื่องโปรเจคเตอร์ เครื่องถ่ายเอกสาร อุปกรณ์ด้านการพิมพ์ ไว้ให้บริการ										

ข้อที่	พื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด	ความคิดเห็น เกี่ยวกับสภาพ ปัจจุบัน					ระดับความต้องการ				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ด้านบุคลากร (ต่อ)											
ทักษะความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (ต่อ)											
4.	บุคลากรสามารถสอนและให้คำแนะนำแก่ผู้ใช้บริการในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสืบค้นสารสนเทศ										
5.	บุคลากรมีความรู้ด้านการคัดเลือกฮาร์ดแวร์										
6.	บุคลากรมีความรู้ด้านการคัดเลือกซอฟต์แวร์										
7.	บุคลากรมีความรู้และทักษะในการแก้ไขปัญหาฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์เบื้องต้น										
8.	บุคลากรมีความรู้และทักษะในการออกแบบบทเรียนช่วยสอนออนไลน์										
9.	อื่น ๆ ระบุ.....										

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แนวทางการสัมภาษณ์เพื่อการวิจัยการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์เพื่อสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด และปัจจัยที่สนับสนุนการพัฒนาการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด สำหรับผู้บริหารและบรรณารักษ์ ซึ่งแบบสัมภาษณ์นี้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาเป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์เรื่อง แนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ประกอบด้วย 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 การจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด มีประเด็น

คำถาม มีดังนี้

- 1) ด้านการจัดสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก บรรยากาศ
- 2) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ
- 3) ด้านบริการสารสนเทศ
- 4) ด้านบุคลากร
- 5) ด้านงบประมาณ

นิยามศัพท์ที่ใช้ในแบบสัมภาษณ์

1. พื้นที่การเรียนรู้ (Information Commons) หมายถึง การจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดให้มีการเรียนรู้ร่วมกัน ซึ่งประกอบด้วย 1) ด้านสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก บรรยากาศ เป็นสถานที่จัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ การแลกเปลี่ยนความรู้ มีอุปกรณ์อำนวยความสะดวกเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ 2) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ บริการเทคโนโลยีสารสนเทศ จัดเตรียมเครือข่ายไร้สาย ให้บริการผลิตสื่อมัลติมีเดีย บริการให้คำปรึกษาและแก้ไขปัญหาทางคอมพิวเตอร์และบริการซอฟต์แวร์ต่าง ๆ 3) ด้านบริการสารสนเทศ บริการทรัพยากรสารสนเทศแบบดิจิทัลเข้าถึงงานอื่น ๆ มีการให้บริการช่วยค้นคว้างานวิจัย บริการให้คำปรึกษาด้านการเขียนรายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ 4) บุคลากร บุคลากรที่ให้บริการมีทักษะและความรู้ด้านงานวิจัยและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อคอยสนับสนุน ช่วยเหลือแนะนำและฝึกอบรมให้แก่ผู้ใช้บริการ เป็นต้น

2. แนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ หมายถึง การดำเนินการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ซึ่งประกอบด้วย 1) การจัดสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก บรรยากาศ 2) เทคโนโลยีสารสนเทศ 3) บริการสารสนเทศ และ 4) บุคลากร

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์

.....

ตำแหน่ง

.....

ตำแหน่งทางวิชาการ

.....

ระดับการศึกษา

.....

วันที่สัมภาษณ์

.....

หน่วยงาน มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

ตอนที่ 2 แนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

1. การจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ในปัจจุบันเป็นอย่างไร

1) ด้านการจัดสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก บรรยากาศ

.....

.....

2) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

.....

.....

3) ด้านบริการสารสนเทศ

.....

.....

.....

4) ด้านบุคลากร

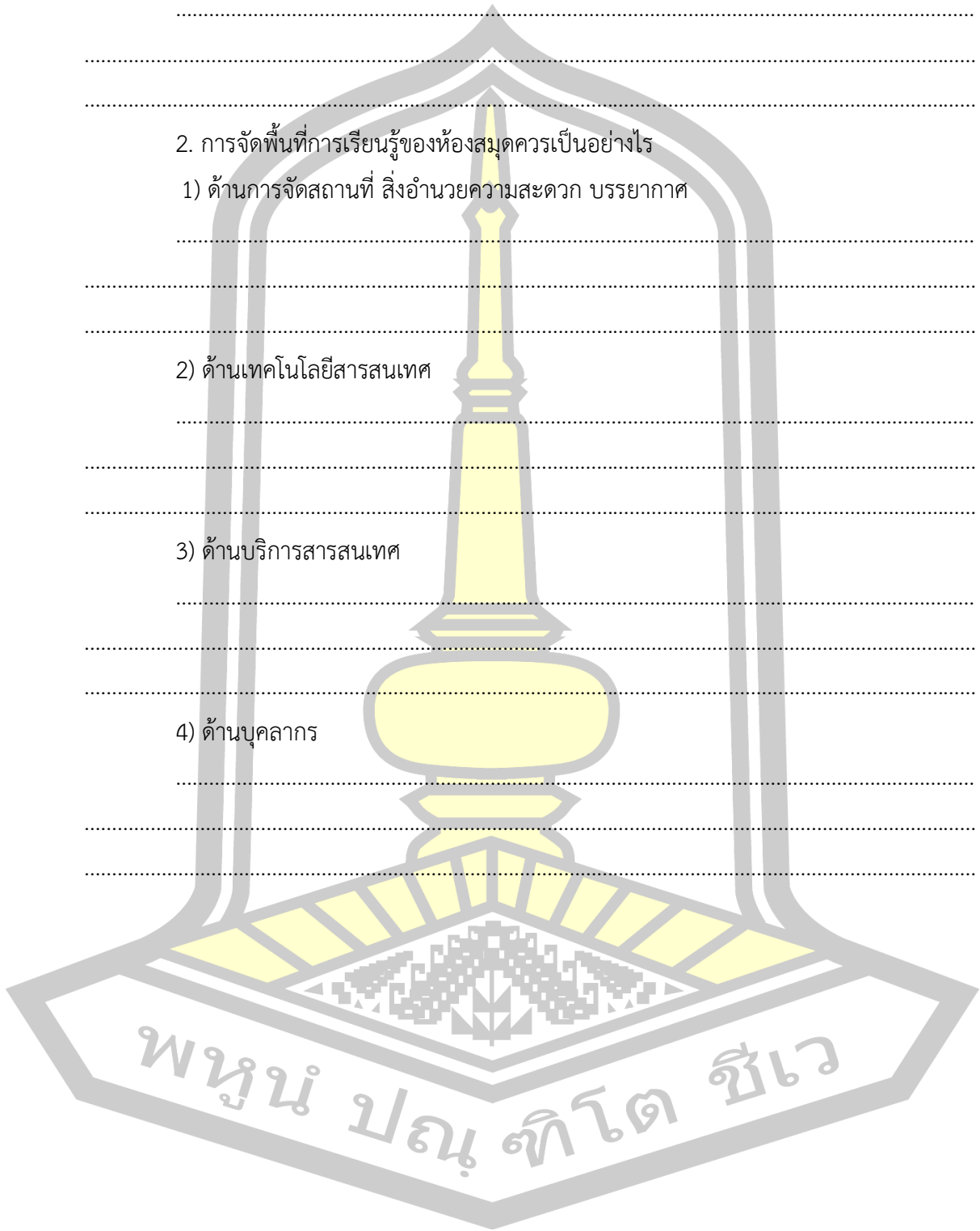
2. การจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดควรเป็นอย่างไร

1) ด้านการจัดสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก บรรยากาศ

2) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

3) ด้านบริการสารสนเทศ

4) ด้านบุคลากร

3. มหาวิทยาลัยจะสนับสนุนการดำเนินการจัดพื้นที่การเรียนรู้ ทั้ง 5 ด้าน นี้ให้สำเร็จได้
อย่างไร

1) ด้านการจัดสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก บรรยากาศ

.....

.....

.....

2) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

.....

.....

.....

3) ด้านบริการสารสนเทศ

.....

.....

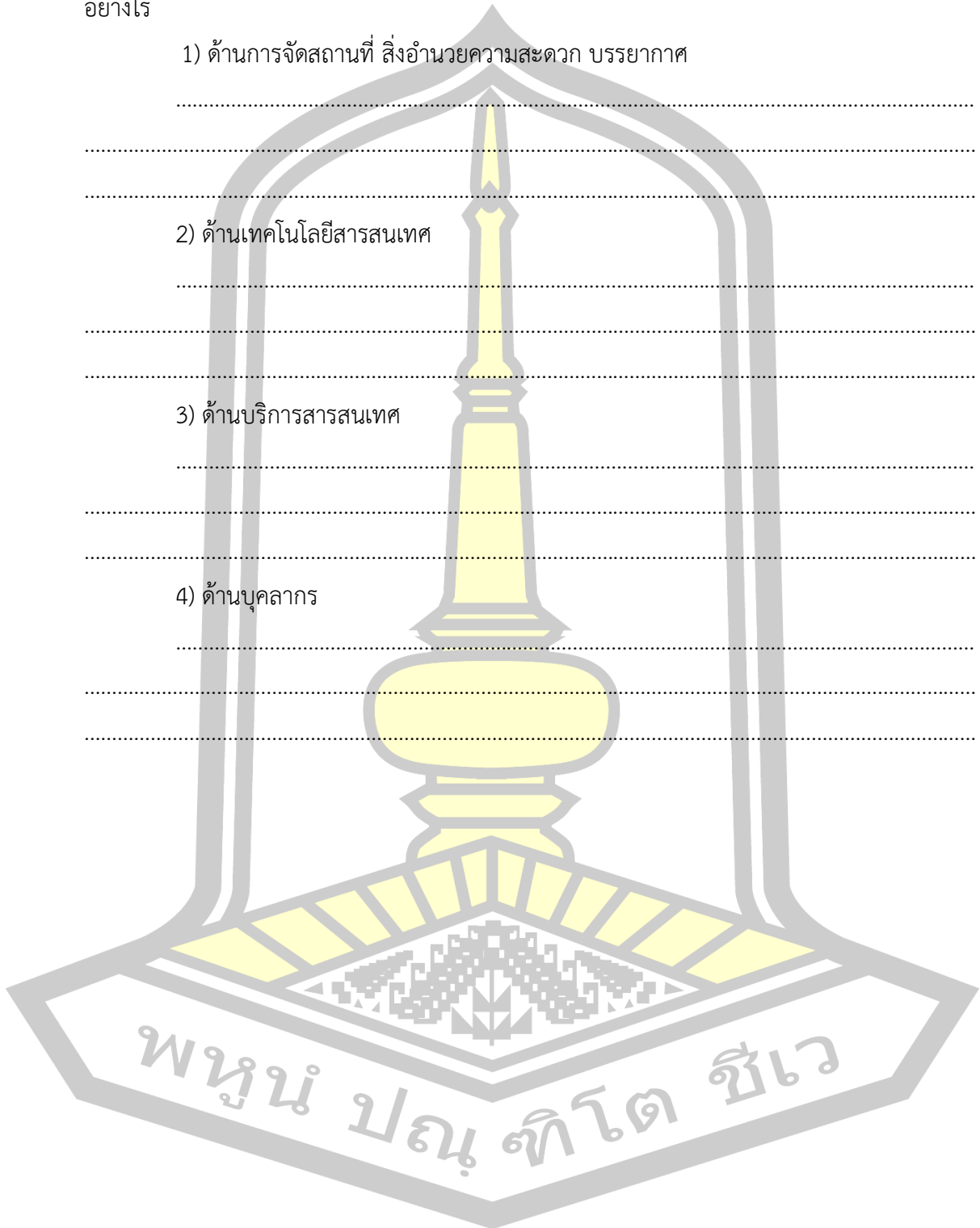
.....

4) ด้านบุคลากร

.....

.....

.....

แนวทางการสัมภาษณ์เพื่อการวิจัยการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์เพื่อสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด และปัจจัยที่สนับสนุนการพัฒนาการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด สำหรับผู้บริหารและบรรณารักษ์ ซึ่งแบบสัมภาษณ์นี้เป็นเครื่องมือในการ เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาเป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์เรื่อง แนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ประกอบด้วย 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 การจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด มีประเด็น

คำถาม มีดังนี้

- 1) ด้านการจัดสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก บรรยากาศ
- 2) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ
- 3) ด้านบริการสารสนเทศ
- 4) ด้านบุคลากร

ตอนที่ 3 ปัจจัยที่สนับสนุนการพัฒนาการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราช ภัฏร้อยเอ็ด มีประเด็นคำถาม มีดังนี้

- 1) ด้านนโยบาย
- 2) ด้านหลักสูตรการจัดการเรียน การสอน
- 3) ด้านสิ่งแวดล้อม อาคารสถานที่

นิยามศัพท์ที่ใช้ในแบบสัมภาษณ์

1. พื้นที่การเรียนรู้ (Information Commons) หมายถึง พื้นที่การเรียนรู้ร่วมกันของ ผู้ใช้บริการ ที่มีการจัดพื้นที่ให้มีบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อผู้ใช้บริการ มีบริการให้คำปรึกษา ด้านการเขียนรายงาน วิทยานิพนธ์ วิเคราะห์ข้อมูลและสถิติการใช้ภาษา บริการเทคโนโลยีสารสนเทศ บริการให้คำปรึกษาและแก้ไขปัญหาทางคอมพิวเตอร์

2. แนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ หมายถึง การดำเนินการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ซึ่งประกอบด้วย 1) การจัดสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก บรรยากาศ 2) เทคโนโลยีสารสนเทศ 3) บริการสารสนเทศ และ 4) บุคลากร

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....

ตำแหน่ง.....

ตำแหน่งทางวิชาการ.....

ระดับการศึกษา.....

วันที่สัมภาษณ์.....

หน่วยงาน มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

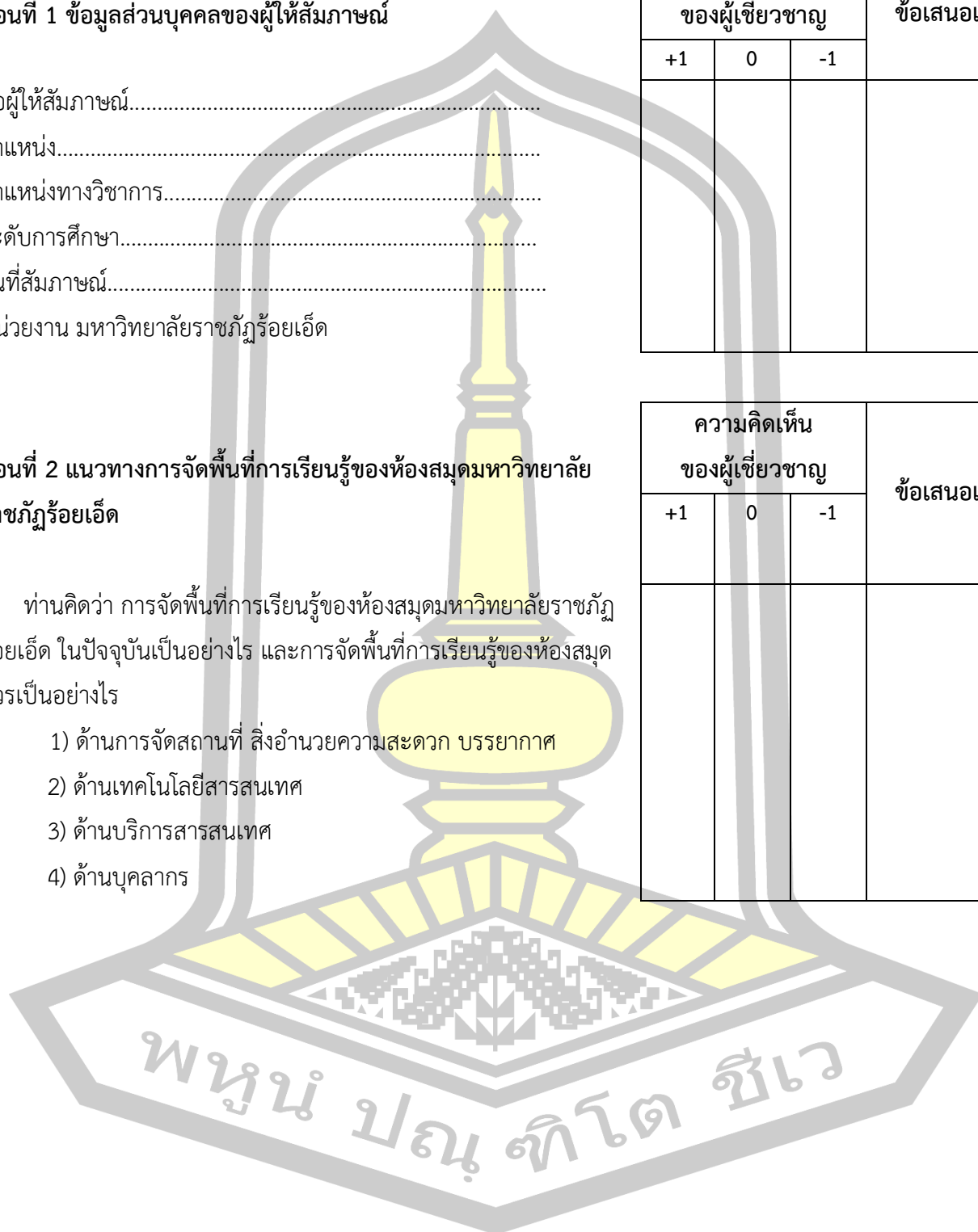
ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
+1	0	-1	

ตอนที่ 2 แนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัย ราชภัฏร้อยเอ็ด

ท่านคิดว่า การจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ในปัจจุบันเป็นอย่างไร และการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดควรเป็นอย่างไร

- 1) ด้านการจัดสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก บรรยากาศ
- 2) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ
- 3) ด้านบริการสารสนเทศ
- 4) ด้านบุคลากร

ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
+1	0	-1	

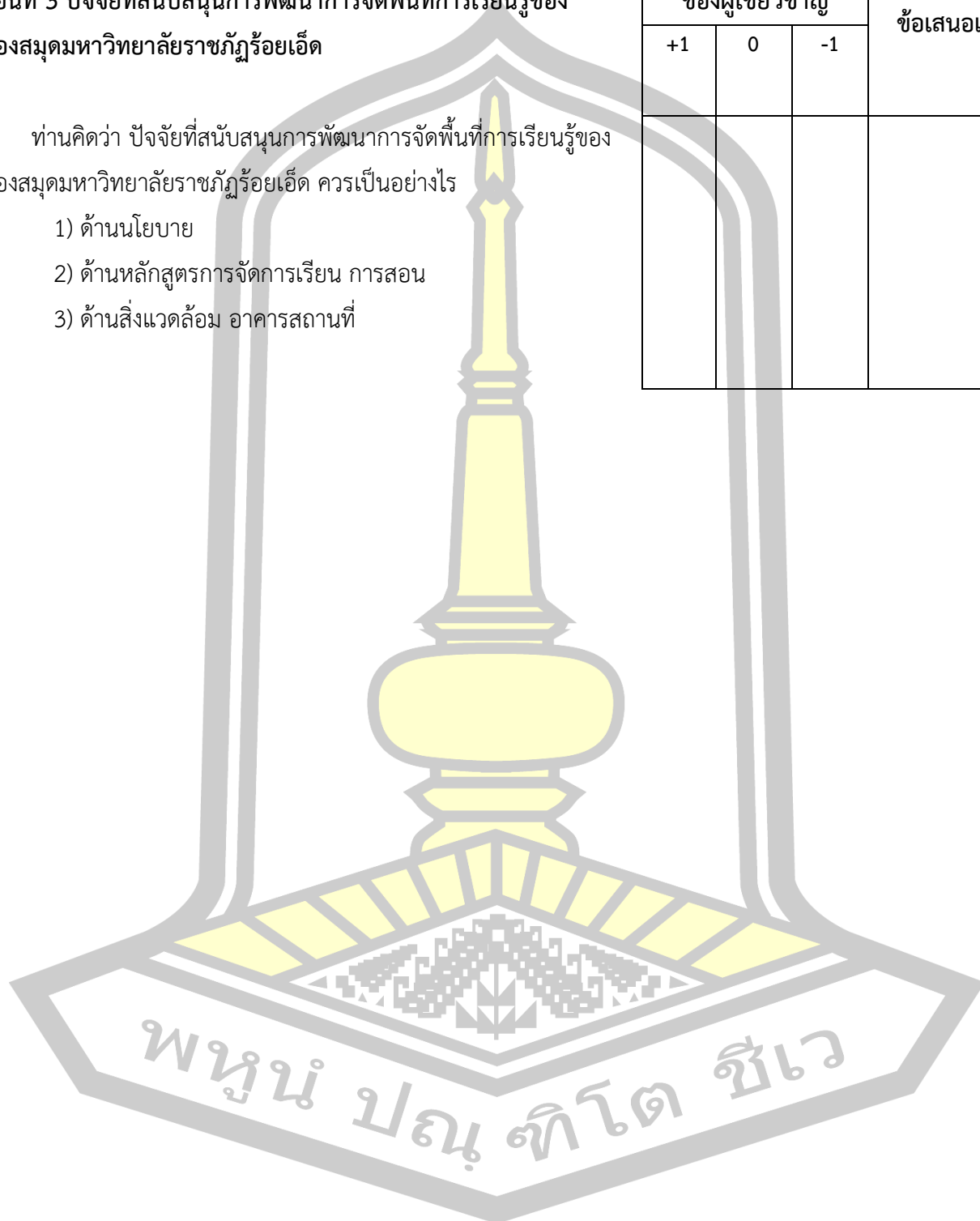

ตอนที่ 3 ปัจจัยที่สนับสนุนการพัฒนาการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของ
ห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

ท่านคิดว่า ปัจจัยที่สนับสนุนการพัฒนาการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของ
ห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ควรเป็นอย่างไร

- 1) ด้านนโยบาย
- 2) ด้านหลักสูตรการจัดการเรียน การสอน
- 3) ด้านสิ่งแวดล้อม อาคารสถานที่

ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
+1	0	-1	

แบบสอบถาม

เรื่อง แนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้เป็นแนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ซึ่งประกอบด้วย 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริการ ความต้องการบริการของผู้ใช้บริการห้องสมุด ได้แก่

- ด้านการจัดสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก บรรยากาศ
- ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ
- ด้านการบริการสารสนเทศ
- ด้านบุคลากร

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด

นิยามศัพท์ที่ใช้ในแบบสอบถาม

1. พื้นที่การเรียนรู้ (Information Commons) หมายถึง พื้นที่การเรียนรู้ร่วมกันของผู้ใช้บริการ ที่มีการจัดพื้นที่ให้มีบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อผู้ใช้บริการ มีบริการให้คำปรึกษาด้านการเขียนรายงาน วิทยานิพนธ์ วิเคราะห์ข้อมูลและสถิติการใช้ภาษา บริการเทคโนโลยีสารสนเทศ บริการให้คำปรึกษาและแก้ไขปัญหาทางคอมพิวเตอร์
2. แนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ หมายถึง การดำเนินการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ซึ่งประกอบด้วย 1) การจัดสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก บรรยากาศ 2) เทคโนโลยีสารสนเทศ 3) บริการสารสนเทศ และ 4) บุคลากร

ผู้วิจัยขอรับรองว่าข้อมูลที่ได้รับจากท่านจะถูกเก็บเป็นความลับและจะไม่เกิดผลกระทบต่อการใช้งานของท่านแต่ประการใด

จิรัชยา วิชิตมงคล

ผู้วิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ เพิ่มเติม
	+1	0	-1	
1.1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม				
1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง				
2. อายุ ☐ ต่ำกว่า 20 ปี ☐ 20 – 29 ปี ☐ 30 – 39 ปี ☐ 40 – 49 ปี ☐ 50 ปีขึ้นไป				
3. สถานภาพ ☐ นักศึกษา ☐ อาจารย์				
4. วุฒิการศึกษา / ระดับการศึกษา ☐ กำลังศึกษาปริญญาตรี ☐ ปริญญาตรี ☐ ปริญญาโท ☐ ปริญญาเอก ☐ อื่น ๆ ระบุ.....				
5. หน่วยงาน/คณะที่สังกัด ☐ คณะครุศาสตร์ ☐ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ☐ คณะบริหารธุรกิจและการบัญชี ☐ คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ ☐ คณะพยาบาลศาสตร์ ☐ คณะนิติรัฐศาสตร์ ☐ หน่วยงานอื่น ๆ ระบุ.....				

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ เพิ่มเติม
	+1	0	-1	
1.2 ข้อมูลการเข้าใช้ห้องสมุด 1. ท่านเข้ามาใช้ห้องสมุดบ่อยเพียงใด ☐ เดือนละครั้ง ☐ สัปดาห์ละครั้ง ☐ 3 - 4 ครั้งต่อสัปดาห์ ☐ ทุกวัน ☐ อื่น ๆ ระบุ.....				
2. วัตถุประสงค์การใช้บริการ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) ☐ เพื่อใช้ในการเรียน ☐ เพื่อใช้ในการทำรายงาน / การศึกษาค้นคว้า / การอ่านและหาความรู้เพิ่มเติม ☐ เพื่อใช้ในการสอน / การค้นคว้างานวิจัย ☐ เพื่อใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ ☐ เพื่อความบันเทิง พักผ่อนหย่อนใจ ☐ อื่น ๆ ระบุ.....				
3. ประเภทของทรัพยากรสารสนเทศที่ใช้บริการ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) 3.1 ทรัพยากรตีพิมพ์ ☐ 1. หนังสือ ตำรา ☐ 2. นวนิยาย เรื่องสั้น ☐ 3. สิ่งพิมพ์รัฐบาล ☐ 4. รายงานการวิจัย ☐ 5. วิทยานิพนธ์ ☐ 6. หนังสือพิมพ์ ☐ 7. วารสาร ☒ 8. นิตยสาร ☐ 9. จุลสาร ☐ 10. อื่น ๆ ระบุ.....				
3.2 ทรัพยากรไม่ตีพิมพ์ ☐ 1. วีดีโอ ☐ 2. รูปภาพ				

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
	+1	0	-1	
☐ 3. แผนที่ ☐ 4. เทปบันทึกภาพ ☐ 5. เทปบันทึกเสียง ☐ 6. อื่น ๆ ระบุ.....				
1.2 ข้อมูลการเข้าใช้ห้องสมุด (ต่อ) 3.3 สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ☐ 1. ฐานข้อมูลออนไลน์ ☐ 2. แผ่นวีดีทัศน์ ☐ 3. E - Book ☐ 4. E - Journal ☐ 5. CD ☐ 6. CD-ROM ☐ 7. DVD ☐ 8. อื่น ๆ ระบุ.....				
4. บริการสารสนเทศที่ท่านใช้มากที่สุด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) ☐ 1. บริการยืม - คืน ☐ 2. บริการตอบคำถามและช่วยค้นคว้า ☐ 3. บริการอินเทอร์เน็ต ☐ 4. บริการสารสนเทศเฉพาะบุคคล ☐ 5. บริการที่นั่งอ่าน ☐ 6. บริการวารสารและสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง ☐ 7. บริการจองหนังสือ ☒ 8. บริการสื่อทัศนวัสดุ ☐ 9. บริการห้องประชุม ☐ 10. บริการฐานข้อมูลออนไลน์ ☐ 11. บริการฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ ☐ 12. อื่น ๆ ระบุ.....				

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัย

ราชภัฏร้อยเอ็ด

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และเกี่ยวกับความต้องการ ว่าควรจะอยู่ในระดับใด ใน 5 ระดับต่อไปนี้

1. ระดับความเหมาะสมเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัย
ราชภัฏร้อยเอ็ด

ระดับ	5	หมายถึง	มีความเหมาะสมมากที่สุด
ระดับ	4	หมายถึง	มีความเหมาะสมมาก
ระดับ	3	หมายถึง	มีความเหมาะสมปานกลาง
ระดับ	2	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อย
ระดับ	1	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

2. ระดับความความต้องการเกี่ยวกับการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

ระดับ	5	หมายถึง	มีความต้องการมากที่สุด
ระดับ	4	หมายถึง	มีความต้องการมาก
ระดับ	3	หมายถึง	มีความต้องการปานกลาง
ระดับ	2	หมายถึง	มีความต้องการน้อย
ระดับ	1	หมายถึง	มีความต้องการน้อยที่สุด

พูน ปณ ทิโต ชีเว

รายการ	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
	ของ ผู้เชี่ยวชาญ			
	+1	0	-1	
ด้านการจัดสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก บรรยากาศ				
1.สถานที่				
1.1 ห้องสมุดตั้งอยู่ในศูนย์กลางพื้นที่ของมหาวิทยาลัย				
1.2 ห้องสมุดตั้งอยู่ในพื้นที่ที่มีการคมนาคมสะดวก				
1.3 ห้องสมุดมีบริเวณกว้างขวางรองรับจำนวนผู้ใช้				
1.4 มีพื้นที่เพียงพอต่อการให้บริการและจัดกิจกรรม				
1.5 เคาน์เตอร์บริการยืม – คืนทรัพยากรสารสนเทศตั้งอยู่ในตำแหน่งที่เหมาะสม				
1.6 มีการจัดพื้นที่ในการให้บริการแบ่งเป็นสัดส่วน เช่น พื้นที่สำหรับอ่านหนังสือพิมพ์ พื้นที่ ดูภาพยนตร์ โทรทัศน์ พื้นที่สำหรับค้นหาสารสนเทศ นิทรรศการ				
1.7 มีห้องประชุม				
1.8 มีห้องชมภาพยนตร์				
1.9 ห้องค้นคว้าเดี่ยวและกลุ่ม ห้องสัมมนากลุ่มย่อย				
1.10 มีพื้นที่สำหรับใช้เสียง เช่น ห้องสำหรับใช้โทรศัพท์				
1.11 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....				
2. สิ่งอำนวยความสะดวก				
2.1 เวลาเปิด – ปิด ห้องสมุดมีความสอดคล้องกับความต้องการในการใช้บริการ				
2.2 มีป้ายนิเทศ (ปิดประกาศความรู้และข่าวสาร)				
2.3 มีป้ายบอกหมวดหมู่และเลขเรียกหนังสือชัดเจน				
2.4 มีชั้นวางหนังสือที่เพียงพอ				
2.5 มีชั้นวางวารสารและสิ่งพิมพ์ต่อเนื่องที่เพียงพอ				
2.6 มีเครื่องสแกนเนอร์ เครื่องโปรเจคเตอร์ เครื่องถ่ายเอกสารอุปกรณ์ด้านการพิมพ์ ไว้ ให้บริการ				
2.7 โต๊ะ เก้าอี้ ชั้นหนังสือ ครุภัณฑ์ต่าง ๆ มีรูปแบบที่ทันสมัยและเพียงพอต่อการให้บริการ				
2.8 มีจุดบริการเครื่องดื่ม เช่น น้ำเปล่า ชา กาแฟ				
2.9 ห้องน้ำสะอาดและเพียงพอ				
2.10 มีที่จอดรถเพียงพอ				
2.11 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....				

รายการ	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
	ของ ผู้เชี่ยวชาญ	+1	0	
ด้านการจัดสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก บรรยากาศ				
3. บรรยากาศ				
3.1 บริเวณภายนอกห้องสมุดมีความร่มรื่นสวยงาม				
3.2 ระบบปรับอากาศ/ระบายอากาศที่ดี มีบรรยากาศที่เงียบสงบ				
3.3 มีการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมโดยรอบห้องสมุดสะอาด สวยงาม เช่น ป้ายเชิญชวน การจัดสวนหย่อม การทำสีเขียวในและภายนอกอาคาร				
3.4 มีแสงสว่างเพียงพอ				
3.5 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....				
ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ				
1. มีระบบห้องสมุดอัตโนมัติเหมาะสมและมีประสิทธิภาพในการจัดการสารสนเทศ				
2. มีคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ที่ทันสมัยใช้งานได้มีประสิทธิภาพ				
3. มีบริการโปรแกรมจัดการอ้างอิง เช่น EndNote Mendeley Zotero				
4. มีบริการระบบอินเทอร์เน็ตและระบบเครือข่ายไร้สาย (Wireless LAN)				
5. มีวัสดุทัศนวัสดุเพียงพอและมีประสิทธิภาพ				
6. ผลิตสื่อมัลติมีเดีย				
7. โปรแกรมสำหรับวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ มีโปรแกรมสำเร็จรูป (SPSS)				
8. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....				
ด้านบริการ				
1. บริการสารสนเทศ				
1.1 มีบริการตอบคำถามเพื่อช่วยในการค้นคว้าที่สะดวกรวดเร็ว				
1.2 มีบริการแนะนำหนังสือใหม่				
1.3 มีบริการแนะนำการใช้ห้องสมุด				
1.4 บริการแนะนำและทบทวนบทเรียน				
1.5 บริการจองหนังสือ				
1.6 บริการรวบรวมสารสนเทศของห้องสมุดตามสาขาวิชา				

รายการ	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
	ของ ผู้เชี่ยวชาญ	+1	0	
1.7 บริการช่วยเหลือการอ้างอิง				
1.8 บริการสื่อโสตทัศนวัสดุ				
1.9 บริการสืบค้นฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์				
1.10 บริการสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศภายในห้องสมุด				
1.11 บริการสืบค้นฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ งานวิจัย				
1.2 บริการสืบค้นฐานข้อมูลออนไลน์				
ด้านบริการสารสนเทศ				
1. บริการสารสนเทศ (ต่อ)				
1.13 บริการยืมระหว่างห้องสมุด				
1.14 บริการสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น สื่อมัลติมีเดีย ซีดีรอม ดีวีดี วีซีดี e - book				
1.15 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....				
2. บริการสนับสนุนงานวิจัย				
2.1 บริการให้คำปรึกษา แนะนำในการทำวิจัย				
2.2 บริการช่วยเหลือนักวิจัยในการทบทวนวรรณกรรม				
2.3 บริการห้องเพื่อศึกษาค้นคว้าและทำวิจัย				
2.4 บริการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการวิจัยของนักวิจัยและนักศึกษาบัณฑิตศึกษา				
2.5 บริการตรวจสอบ/แก้ไขการเขียนอ้างอิงและการเขียนบรรณานุกรม ในการเผยแพร่รายงานวิจัย				
2.6 บริการแนะนำการใช้ฐานข้อมูลที่เป็นแหล่งตรวจสอบการอ้างอิงผลงานทางวิชาการ				
2.7 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....				
ด้านบุคลากร				
1. บุคลากรมีอัธยาศัย มนุษย์สัมพันธ์ในการให้บริการ				
2. บุคลากรเอาใจใส่ในการให้บริการ				
3. บุคลากรมีความกระตือรือร้นในการทำงาน				
4. บุคลากรตรงต่อเวลาในการปฏิบัติงาน				

รายการ	ความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ เพิ่มเติม
	+1	0	-1	
5. บุคลากรเพียงพอต่อการให้บริการ				
6. บุคลากรมีความรู้ความสามารถในการตอบคำถามและการช่วยค้นคว้า				
7. บุคลากรช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาในการให้บริการด้วยความรวดเร็วและมี ประสิทธิภาพ				
8. บุคลากรมีความรู้ความสามารถตรงกับสายงาน				
ทักษะความรู้ความสามารถด้านงานวิจัย				
1. บุคลากรมีความรู้ความสามารถในการให้บริการด้านงานวิจัย				
2. บุคลากรสามารถให้คำแนะนำในการเลือกหัวข้อการวิจัย				
3. บุคลากรมีความรู้เรื่องการอ้างอิงและการเขียนบรรณานุกรมแก่นักวิจัย				
ด้านบุคลากร				
ทักษะความรู้ความสามารถด้านงานวิจัย (ต่อ)				
4. บุคลากรมีทักษะการสอนและการฝึกอบรมการสืบค้นสารสนเทศด้านงานวิจัย ให้แก่ผู้ใช้บริการ				
5. บุคลากรมีทักษะด้านการวิจัยทั้งในฐานะผู้วิจัยและผู้ให้คำปรึกษาแก่ ผู้ทำวิจัย				
6. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....				
ทักษะความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ				
1. บุคลากรมีความรู้และทักษะทางเทคโนโลยีสารสนเทศ				
2. บุคลากรมีความรู้และสามารถประยุกต์เทคโนโลยีสารสนเทศในการสืบค้น และ จัดบริการในห้องสมุด				
3. บุคลากรมีทักษะการใช้งานอินเทอร์เน็ตและการสืบค้นสารสนเทศ ออนไลน์				
4. บุคลากรสามารถสอนและให้คำแนะนำแก่ผู้ใช้บริการในการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศเพื่อการสืบค้นสารสนเทศ				
5. บุคลากรมีความรู้ด้านการคัดเลือกฮาร์ดแวร์				
6. บุคลากรมีความรู้ด้านการคัดเลือกซอฟต์แวร์				
7. บุคลากรมีความรู้และทักษะในการแก้ไขปัญหาฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ เบื้องต้น				
8. บุคลากรมีความรู้และทักษะในการออกแบบบทเรียนช่วยสอนออนไลน์				
9. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....				

ผู้วิจัยขอขอบคุณที่ท่านให้ความอนุเคราะห์ตอบ
แบบสอบถามครั้งนี้

แบบประเมินความเหมาะสมโดยผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อประเมินแนวทางการจัดพื้นที่การ
เรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเหมาะสมของแนวทางการจัดพื้นที่การ
เรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

2. โปรดพิจารณาแนวทางแต่ละข้อ แล้วประเมินผลด้านความเหมาะสม โดยมีเกณฑ์การให้

คะแนน

5 ระดับ ดังนี้

5	หมายถึง	มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	มีความเหมาะสมในระดับมาก
3	หมายถึง	มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	มีความเหมาะสมในระดับน้อย
1	หมายถึง	มีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

ผู้วิจัยขอรับรองว่าข้อมูลที่ได้รับจากท่านจะถูกเก็บเป็นความลับและจะไม่เกิดผลกระทบต่อการทำงานของท่าน
แต่ประการใด

พูน ปลูก ไร่

ขอขอบพระคุณที่ให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบประเมิน

จรัชยา วิชิตมงคล

ผู้วิจัย

แนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด	ระดับความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)	
1. ด้านการจัดสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก บรรยากาศ						
<p>1.1 ด้านการจัดสถานที่</p> <p>พื้นที่การเรียนรู้ภายในศูนย์วิทยบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดควรจัดแบ่งพื้นที่การเรียนรู้ที่เป็นสัดส่วน จัดแบ่งพื้นที่ (zoning) ตามแนวทางการจัดพื้นที่ของห้องสมุด เพื่อรองรับกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีสถานการณ์การใช้งานที่แตกต่างกันจัดให้มีการจัดพื้นที่การเรียนรู้ด้วยตนเอง ที่เน้นการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ มีบรรยากาศที่เงียบสงบ สำหรับผ่อนคลาย พื้นที่สำหรับการศึกษาอย่างไม่เป็นทางการ สามารถเข้าถึงได้ง่าย ซึ่งพื้นที่นั้นเป็นพื้นที่ที่มีการออกแบบอย่างยืดหยุ่นเพื่อให้ผู้ใช้สามารถจัดกิจกรรมได้ตามความต้องการ โดยสามารถแบ่งพื้นที่ออกได้ดังนี้</p> <p>1.1.1 พื้นที่การเรียนรู้ (Smart Learning space) เป็นพื้นที่สำหรับการเรียนรู้ร่วมกัน รวมทั้งการพบปะกันอย่างอิสระแบบไม่เป็นทางการ โดยมีลักษณะของการจัดพื้นที่ได้แก่</p>						
<p>1) พื้นที่สำหรับการพบปะพูดคุยแบบกลุ่มขนาดเล็กและกลุ่มขนาดใหญ่ เปิดโอกาสให้คนได้มีปฏิสัมพันธ์กันมากขึ้นควรจัดตามความต้องการของผู้ใช้บริการ</p>						

แนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด	ระดับความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)	
2) พื้นที่สำหรับทำกิจกรรม						
1.1.2 พื้นที่ศึกษาเรียนรู้ (Commons Area) เป็นการจัดพื้นที่สำหรับ อ่านและศึกษาค้นคว้า โดยมีการจัดพื้นที่เปิด โล่ง สำหรับพูดคุย โดยมีลักษณะสำคัญได้แก่						
1.1.2.1 พื้นที่กิจกรรมส่งเสริม การเรียนรู้ (Social Learning Space) โดยมี การจัดพื้นที่สำหรับทำกิจกรรม 1) พื้นที่ที่สามารถ ปรับเปลี่ยนเพื่อตอบสนองต่อกิจกรรมในการ เรียนรู้ที่หลากหลาย						
2) ควรจัดแบ่งพื้นที่ใช้ งานและวางตำแหน่งให้เหมาะสมกับกิจกรรม ทั้งพูดคุยเสียงดังและเงียบสงบเพื่อสมาธิใน การศึกษาค้นคว้า						
3) ควรจัดให้มีอุปกรณ์ เทคโนโลยีสารสนเทศ ระบบสื่อเสียงและภาพ รวมถึงทรัพยากรการเรียนรู้ที่ไม่จำกัดเฉพาะให้ ผู้สอนใช้ได้แต่ควรเปิดกว้างให้ผู้เรียนทุกคน สามารถใช้ได้						
1.1.2.2 พื้นที่การเรียนรู้ส่วนบุคคล มีลักษณะดังนี้ 1) มีความเป็นส่วนตัว สำหรับใช้งานเฉพาะบุคคล ที่ผู้ใช้บริการ ต้องการสมาธิ เงียบสงบหรือสามารถพูดคุยได้ บ้าง โดยไม่รบกวนผู้อื่น อาจแบ่งเป็นห้องหรือ						

แนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด	ระดับความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)	
แยกส่วนออกจากพื้นที่ส่วนอื่นของห้องสมุด						
2) จัดสรรสิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่ โต๊ะ เก้าอี้ที่นั่งสบาย มีปลั๊กไฟที่สามารถชาร์ตอุปกรณ์ได้ สามารถเชื่อมต่อไปยังเครื่องพิมพ์แบบมัลติฟังก์ชันได้						
3) สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ โดยจัดให้มีอุณหภูมิและแสงสว่างที่เพียงพอ เหมาะสม						
1.1.2.3 พื้นที่การเรียนรู้แบบกลุ่ม เป็นการจัดพื้นที่สำหรับการทำงานกลุ่ม มีลักษณะดังนี้ 1) เป็นพื้นที่การเรียนรู้ที่อยู่ในส่วนงานบริการพื้นฐานของห้องสมุด เช่น งานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า งานบริการสารสนเทศ งานบริการให้คำปรึกษาการเขียนรายงาน วิทยานิพนธ์ วิเคราะห์ข้อมูลและสถิติ เป็นต้น เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญที่สามารถให้ความช่วยเหลือสนับสนุน						
2) เป็นพื้นที่ที่สามารถปรับเปลี่ยนสภาพให้เหมาะสมกับการทำงานกลุ่มที่มีลักษณะงานและทีมงาน การจัดโต๊ะ มีโต๊ะสำหรับวางคอมพิวเตอร์แท็บเล็ต เก้าอี้พาร์ติชันและสิ่งอำนวยความสะดวกทำได้โดยง่าย ย้ายและปรับเปลี่ยนได้อย่างสะดวก มีตัวอย่างการจัดวางโต๊ะ เก้าอี้ สำหรับจำนวนผู้ใช้บริการที่ต่างกัน เช่น ตัวอย่างการจัดวาง						

แนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด	ระดับความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)	
สำหรับผู้ให้บริการ น้อยกว่า 5 คน, ประมาณ 5-10 คน มากกว่า 10 คน แต่ไม่เกิน 20 คน เป็นต้น						
3) สามารถจัดพื้นที่การ เรียนรู้แบบกลุ่มให้เป็นพื้นที่สำหรับการประชุม ขนาดใหญ่ รวมทั้งสามารถใช้เทคโนโลยีการ ประชุมทางไกลได้						
4) มีมีอุปกรณ์ทาง เทคโนโลยีสารสนเทศที่หลากหลายต่อลักษณะ การทำงานกลุ่ม เช่น อุปกรณ์ในการนำเสนอ งาน/โปรเจ็ค รวมทั้งอำนวยความสะดวกด้าน การสำรองไฟฟ้าและอินเทอร์เน็ตที่เพียงพอ						
1.1.3 พื้นที่สุขใจ (Browsing Area) เป็นพื้นที่ไม่เป็นทางการหรือสถานที่สำหรับ รระหว่างเรียน พื้นที่พักผ่อน พื้นที่สำหรับ พบปะ โดยมีลักษณะสำคัญ ได้แก่						
1) จัดบริการสารสนเทศ ทันสมัย เพื่อให้ติดตามข่าว เหตุการณ์สำคัญ เรื่องราวปิกนกะ เช่น วารสาร นิตยสาร และ หนังสือพิมพ์ เป็นสารสนเทศที่นอกเหนือจาก หลักสูตรการเรียนการสอน หรือเนื้อหาใน ลักษณะความรู้ทั่วไป						
2) จัดพื้นที่โดยเน้นบรรยากาศ สดใส สร้างความกระตือรือร้น อาจจัดพื้นที่ที่						

แนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด	ระดับความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)	
ให้ความรู้สู่ถึงบรรยากาศแบบคาเฟ่ (Cafe) มุมเครื่องดื่มหรือCafé' zone สามารถ รับประทานอาหารว่างและเครื่องดื่มได้						
3) จัดพื้นที่ที่มีความผ่อนคลาย มีบรรยากาศสบายๆ เป็นกันเอง ให้ความรู้สึกอบอุ่นเหมือนอยู่บ้าน สามารถนั่งเล่นได้หลากหลายอิริยาบถ มีโต๊ะเก้าอี้หลายรูปแบบและสะดวกสบาย โซฟาสีสดใสใสสวยงาม						
5) จัดพื้นที่ที่ทันสมัย อาจเป็น Digital area ที่รองรับการใช้งานโทรศัพท์ แท็บเล็ต คอมพิวเตอร์แบบพกพา และอุปกรณ์อื่นๆอาจมีปลั๊กสำหรับชาร์จไฟฟ้าที่เพียงพอ จุดบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง						
6) จัดพื้นที่ที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกครบครัน หรือสิ่งๆที่ผู้ใช้บริการต้องการใช้งาน เช่น หูฟัง สำหรับฟังเพลงดิจิทัลผ่านระบบไวไฟ เช่น Spotify, Apple Music, Joox เป็นต้น อุปกรณ์สำหรับชาร์จไฟฟ้า เช่น อะแดปเตอร์ยี่ห้อที่ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่ใช้งาน อุปกรณ์การเชื่อมต่อต่าง ๆ เป็นต้น						
1.2 สิ่งอำนวยความสะดวก การจัดพื้นที่ของศูนย์วิทยบริการ						

แนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด	ระดับความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)	
มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด เป็นอาคาร เอกเทศมีการสัญจรสะดวก และมีการจัดสิ่ง อำนวยความสะดวก ดังนี้						
1.2.1 เครื่องยืมคืนอัตโนมัติ						
1.2.2 เครื่องคอมพิวเตอร์						
1.2.3 อินเทอร์เน็ตไร้สาย						
1.2.4 ระบบไฟส่องสว่าง						
1.2.5 ระบบปรับอากาศ						
1.2.6 ระบบรักษาความปลอดภัย : ควรมีการจัดระบบการรักษาความปลอดภัย ในพื้นที่ของบริเวณที่จอดรถเนื่องจากพื้นที่ ดังกล่าวยังไม่มีการติดตั้งที่วิงจรปิด						
1.2.7 ระบบป้องกันอัคคีภัย						
1.2.8 ที่จอดรถ : ควรเพิ่มพื้นที่ การจอดรถและมีที่บังแดด เนื่องจากปัจจุบัน พื้นที่ในการจอดรถยังไม่เพียงพอต่อการ ใช้บริการ						
2. ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ						
ศูนย์วิทยบริการ ควรพัฒนาระบบสารสนเทศที่ ตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้บริการ 1. ควรจัดหาหรือพัฒนาเทคโนโลยี สารสนเทศที่สามารถประยุกต์ใช้โปรแกรม Chat fuel กับงานประชาสัมพันธ์ของศูนย์						

แนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด	ระดับความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)	
วิทยบริการ Chat fuel คือ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ชนิดหนึ่ง ที่ใช้ในการติดต่อสื่อสาร โดยการสนทนากับผู้ใช้บริการ เพื่อให้ผู้ใช้บริการได้เข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็วและทำให้ผู้ใช้บริการได้ใช้สื่อออนไลน์ และสามารถสอบถามได้ตลอด 24 ชั่วโมง เพื่อลดปัญหาการตอบคำถามล่าช้าในเบื้องต้นของศูนย์วิทยบริการ						
2. ควรมีสิ่งอำนวยความสะดวกทางเทคโนโลยีสารสนเทศ แก่ผู้ใช้บริการ ได้แก่ 2.1 แหล่งสำรองไฟฟ้า เช่น ปลั๊กไฟ อุปกรณ์สำรองไฟฟ้า สำหรับผู้ใช้ให้สามารถชาร์จอุปกรณ์พกพาต่าง ๆ เช่น สมาร์ทโฟน แท็บเล็ตและคอมพิวเตอร์แบบพกพาได้อย่างสะดวก						
2.2 มีการบริการเครื่องพิมพ์ที่สามารถใช้บริการด้วยตนเอง						
2.3 มีบริการเครื่องถ่ายเอกสาร						
2.4 มีเครื่องคอมพิวเตอร์ สื่อวัสดุ และติดตั้งอุปกรณ์เครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีคุณภาพสูง สำหรับนักศึกษาสามารถเชื่อมต่อกับแหล่งข้อมูลในเครือข่ายสารสนเทศ						
2.5 มีฐานข้อมูลในห้องสมุดและมีเทคโนโลยีที่สนับสนุนการเรียนการสอนและ						

แนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด	ระดับความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)	
อุปกรณ์ซอฟต์แวร์ต่าง ๆ เพื่อใช้ในการนำเสนอ ผลงานทั้งของอาจารย์และนักศึกษา พร้อมทั้ง ให้คำปรึกษาและแก้ไขปัญหาทางคอมพิวเตอร์						
3. ควรพัฒนาระบบการจองทรัพยากร สารสนเทศออนไลน์โดยประยุกต์ ใช้ แอปพลิเคชัน (Application) ที่มีให้บริการต่าง ๆ โดยเฉพาะโปรแกรมที่เป็นสื่อสังคมออนไลน์ (Social media) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการ ติดต่อสื่อสารระหว่างบรรณารักษ์ กับ ผู้ใช้บริการให้สามารถเข้าถึงบริการและ ทรัพยากรสารสนเทศต่าง ๆ ได้สะดวก เช่น 1) Facebook 2) Line 3) Twitter 4) Blog						
4. ควรกำหนดจุดบริการอินเทอร์เน็ตไร้ สาย เครือข่ายไร้สายที่มีความเร็วสูงมีความ เสถียรและความปลอดภัย เพื่อให้ครอบคลุม ทุกพื้นที่ในการให้บริการสามารถรองรับ ปริมาณการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตของผู้ใช้บริการ จำนวนมาก เนื่องจากจุดบริการเชื่อมต่อ อินเทอร์เน็ตแบบไร้สายของศูนย์วิทยบริการ กระจายสัญญาณยังไม่ทั่วถึงทุกพื้นที่						
งานบริการสารสนเทศถือได้ว่าเป็นหัวใจ						

แนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด	ระดับความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)	
<p>สำคัญของศูนย์วิทยบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ซึ่งสอดคล้องกับพันธกิจของศูนย์วิทยบริการที่มุ่งเน้นจัดหาและบริการสารสนเทศวิชาการทุกประเภทเป็นแหล่งการเรียนรู้ และการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองและเป็นศูนย์กลางเครือข่ายสารสนเทศและฐานข้อมูล เพื่อการศึกษาและการวิจัยทั้งภายในสถาบันและท้องถิ่น ดังนั้น ศูนย์วิทยบริการควรมีการพัฒนารูปแบบการให้บริการสารสนเทศ ดังนี้</p> <p>1. จัดให้มีศูนย์บริการแบบเบ็ดเสร็จ (One Stop Service Center) เพื่อรวบรวมบริการที่กระจายตามจุดต่าง ๆ มาไว้ด้วยกันในจุดเดียว เป็นการช่วยลดขั้นตอนในการให้บริการ</p>						
<p>2. ควรจัดหาทรัพยากรสารสนเทศที่เป็นสื่อดิจิทัลมากขึ้น และให้มีสัดส่วนมากกว่าสื่อสิ่งพิมพ์ ผู้ใช้บริการสามารถเข้าใช้บริการผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ได้แก่</p> <p>1) เป็นทรัพยากรที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน</p>						
<p>2) เป็นทรัพยากรที่เกี่ยวข้องการวิจัยที่ทันสมัย</p>						
<p>3. ควรผลิตสื่อสารสนเทศดิจิทัลที่เป็นผลงานลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด เช่น จัดทำเป็นฐานข้อมูลด้านการวิจัย สื่อการสอนหรือผลงานวิชาการด้านอื่น ๆ</p>						

แนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด	ระดับความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)	
4. ควรจัดให้บริการแบบ New Normal จากสถานการณ์ของการระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้สถานที่ต่าง ๆ ต้องมีมาตรการหรือแนวปฏิบัติในการป้องกันการแพร่ระบาด ศูนย์วิทยบริการ ควรกำหนดมาตรการหรือแนวปฏิบัติในการป้องกันการแพร่ระบาดสำหรับเจ้าหน้าที่ นักศึกษา และประชาชนทั่วไป ที่มาเข้าใช้บริการศูนย์วิทยบริการมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด						
5. ควรมีการแนะนำหนังสือใหม่หรือบริการใหม่ ๆ ของห้องสมุดโดยใช้สื่อสังคมออนไลน์ เพื่อเข้าถึงกลุ่มผู้ใช้ได้อย่างทั่วถึงและรวดเร็ว						
6. ควรมีระบบยืม-คืนด้วยตนเอง โดยที่ผู้ใช้ไม่ต้องรอรับบริการจากเจ้าหน้าที่ หรือสามารถยืมต่อด้วยตนเองนอกเวลาทำการ						
4. ด้านบุคลากร						
ในปัจจุบันโลกได้ก้าวเข้าสู่ยุคห้องสมุด 4.0 บทบาทบรรณารักษ์ต่อการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุดจึงต้องเปลี่ยนแปลงบรรณารักษ์ต้องมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งไม่ใช่เพียงแต่เป็นผู้ให้การรู้สารสนเทศเท่านั้น แต่ต้องมีบทบาทสำคัญคือต้องมีบทบาทในฐานะเป็นผู้มีส่วนร่วมและบทบาทในการให้บริการด้านเทคนิคเพื่อให้มั่นใจว่าเครื่องมือเทคโนโลยีต่าง ๆ พร้อมทั้งจะให้บริการและสามารถใช้ได้						

แนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด	ระดับความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)	
<p>ง่ายและสะดวกทั้งนี้เพื่อให้ห้องสมุดกลายเป็นห้องปฏิบัติการแห่งการเรียนรู้ ดังนั้น ควรจัดให้บุคลากรเพิ่มทักษะและมีความรู้ความสามารถดังต่อไปนี้</p> <p>1. ควรสนับสนุนบุคลากรในการพัฒนาทักษะ Digital literacy เพื่อให้สามารถสื่อสารระหว่างผู้ให้กับผู้ให้บริการผ่านช่องทางออนไลน์</p>						
<p>2. บุคลากรควรมีความรู้ความสามารถในด้านการให้บริการด้านงานวิจัย เช่น สามารถใช้โปรแกรม Endnote สำหรับการจัดรายการทางบรรณานุกรมหรือรายการอ้างอิงของงานวิจัยได้ เพื่อให้บริการและตอบคำถามของผู้ใช้บริการอย่างมีประสิทธิภาพ</p>						
<p>3. บุคลากรควรมีความรู้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ ในด้านการให้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้บริการและตอบคำถามของผู้ใช้บริการอย่างมีประสิทธิภาพ อาทิเช่น</p> <p>3.1 บรรณารักษ์สามารถใช้งานอุปกรณ์ได้หลากหลายชนิดและใช้อย่างอิสระตั้งแต่แล็ปท็อปไปจนถึง ไอแพด</p>						
<p>3.2 บรรณารักษ์สามารถจัดการข้อมูลตามมาตรฐานสากลเพื่อการใช้งานในระยะยาว เช่น Data Seal of Approval (DSA) ที่เป็นมาตรฐานในการจัดการข้อมูลในคลังสารสนเทศดิจิทัล</p>						
<p>3.3 บรรณารักษ์มีศักยภาพในการใช้ข้อมูล</p>						

แนวทางการจัดพื้นที่การเรียนรู้ของห้องสมุด มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด	ระดับความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)	
ในแหล่งทรัพยากรต่าง ๆ เช่น ข้อมูลใน Google Alliance แบบเปิดและ Open World Cat						
3.4 บรรณารักษ์ควรทำงานและติดต่อสื่อสารกับทุกคน โดยใช้วิธีการที่หลากหลายและเหมาะสม ปรับใช้กับการทำงานที่แตกต่างกัน เช่น บริการส่งเสริมการอ่าน บริการตอบคำถามและช่วยค้นคว้า บริการประชาสัมพันธ์แนะนำการใช้ห้องสมุด เป็นต้น โดยมีช่องทางการทำงานผ่านทางแอปพลิเคชัน ได้แก่ 1) โทรศัพท์ 2) Skype 3) Line 4) Twitter 5) e-mail						
3.5 ควรมีบุคลากรที่มีความรู้ด้านการให้บริการเทคโนโลยีดิจิทัลคอยให้คำแนะนำปรึกษา แก่ผู้ใช้บริการ ทั้งแบบพบหน้าและตอบคำถามผ่านระบบออนไลน์						

ลงชื่อผู้ประเมิน.....
(.....)

วันที่ .....

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นางสาวจิรัชยา วิชิตมงคล
วันเกิด	วันที่ 31 เดือนมีนาคม พ.ศ. 2526
สถานที่เกิด	อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	113/70 หมู่ที่ 12 ตำบลเกาะแก้ว อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	บรรณารักษ์
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
ประวัติการศึกษา	2544 มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนตากวงวิทยา รังมั่งคณาภิเษก อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์
	2548 ปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) สาขาบรรณารักษศาสตร์ และสารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
	2564 ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ศศ.ม.) สาขาสารสนเทศ ศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พูนุ่ ปณุ่ ทิโต ชีเว